

Василь Гаджега
Ілля Гулянич
Іван Маріонда
Михайло Молнар

Закарпатський теніс ВІД ВИТОКІВ ДО НАШИХ ДНІВ

Ужгород
Всеукраїнське державне
видавництво «Карпати»
2018

У жовтні 2018 року виповнилося 125 років від народження великого тенісу на Срібній Землі. А його «батьком» вважається викладач Ужгородської угорської королівської католицької гімназії Іштван Медрецький.

Автори ставили собі за мету відстежити зародження та розвиток великого тенісу на Закарпатті упродовж 125 років. При написанні книги були використані архівні, газетні, а також фотоматеріали, які надали авторам родини Гагера, Шуфрича, Єгорова, Негера, Гуляничів, Гомбоша, Рішка, Дички, Бобаля із Ужгорода, Пухлик-Вешелені, Русин, Сліпенького із Мукачева, Павлишинця, Белені, Мечей-Ковач із Тячева, Н. Мозер з Москви, Ю. Колба та Л. Білак із США, С. Ваша, А. Мигалка та Й. Крочка з Будапешта тощо.

Видання адресується любителям тенісу й цінителям історії крайового спорту.

*Рекомендовано до друку Вченою радою ДВНЗ
«Ужгородський національний університет» 24 травня 2018 року,
протокол № 5 (04.06.2018 р., № 1880/01-12).*

Рецензенти:

Вовканич І. І. – декан факультету історії та міжнародних відносин ДВНЗ «Ужгородський національний університет», доктор історичних наук, професор.

Задорожний В. Є. – доктор історичних наук, професор кафедри історії України ДВНЗ «Ужгородський національний університет», академік Академії наук вищої школи України, заслужений працівник народної освіти України.

Крочко І. І. – майстер спорту СРСР, суддя всесоюзної категорії, заслужений тренер України з тенісу.

Шуфрич І. Ю. – майстер спорту СРСР, суддя національної категорії, заслужений працівник фізичної культури і спорту України, перший заступник голови Федерації тенісу Закарпаття.

*«Закарпатський теніс...» – 4567 книга
Всеукраїнського державного ордена Дружби народів
видавництва «Карпати» від часу його заснування (1945)*

ШАНОВНІ ЛЮБИТЕЛІ ТЕНІСУ!

Закарпаття по праву може пишатися тим, що з-поміж областей України саме тут першими взяли до рук велику ракетку й почали грати у теніс. Згідно архівних даних, автори нової книги «Закарпатський теніс від витоків до наших днів» назвали конкретну дату «народження» тенісу на Срібній Землі, а отже і в Україні 1 вересня 1893 року. Хоча теніс в Україну, як стверджують окремі дослідники цього виду спорту, ще у 1890 році завезли англійські купці, а згодом створили тенісні клуби в Одесі й Таганрозі. Але першими українцями, котрі почали грати у теніс, були такі гімназисти Ужгорода. Як це було? На це запитання автори книги теж дають нам вичерпну і переконливу відповідь.

Дуже добре, що на Закарпатті знайшлися люди, котрі предметно зайнялися історією великого тенісу. Бо саме у цьому виді спорту закарпатці у 50 – 70-х роках минулого століття були законодавцями спортивної моди в Україні. Про це свідчить і той унікальний факт, що у 1956 році у престижному традиційному списку «10 кращих тенісистів СРСР» Україну у ній представляли два закарпатці – ужгородець Йосип Гагер та мукачівець Михайло Мозер. До того ж, останній у 1959 та 1960 роках був першою ракеткою Радянського Союзу. Саме ці два знані майстри великої ракетки входять до Зали слави українського тенісу.

Автори книги по крупинці зібрали, опрацювали і «видали на гора» цілісну картину зародження та становлення великого тенісу на Срібній Землі. До речі, уже у 1894 році у Мукачеві відбувся перший чемпіонат області з тенісу. Учасниками були спортсмени з Берегова, Ужгорода та господарі. Нова гра з ракеткою і м'ячем швидко завоювала популярність і в інших населених пунктах області.

У книзі розкрито історичні етапи розвитку тенісу на Закарпатті, від довоєнного періоду, продовжуючи періодом тріумфів (1945 – 1979 рр.), сталого розвитку (1970 – 1991 рр.) та сучасним періодом – від проголошення Незалежності України до наших днів.

Пропоноване видання адресоване багаточисельній армії шанувальників тенісу України, всім, хто цікавиться розвитком вітчизняного спорту та його історією.

Президент Федерації тенісу України

Почесний президент Федерації тенісу України

С.М. Лагур

Г.Ф. Беньямінов

*Голова федерації
тенісу Закарпаття
В. М. Алексій*

*1-ий заступник голови
федерації тенісу
Закарпаття
І. Ю. Шуфрич*

*Виконавчий директор
федерації тенісу
Закарпаття
І. М. Гулянич*

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

Теніс на Закарпатті – це одна з найяскравіших сторінок фізкультурно-спортивної галузі у нашому краї. А золотими літерами її почали писати Е. Тагі, М. Шпоньол, Г. Форгач, Б. Грегуш, В. Мінкус, Ю. Строне, Е. Віраг, К. Кретович, А. Борош, Е. Манкович, Є. Баркас, В. Шуфрич, брати Чонгарі й інші.

Їхню справу продовжили г'ранди вітчизняного тенісу М. Мозер, Й. Гагер, а також сімейні династії Крочків, Єгорових, Шуфричів, Негерів, Ленартів, Ковачів, Малесів, Федаків, брати Лакатоші, С. Гададі, Й. Яношевський, М. Белас, С. Кручаниця, Г. Завадяк, П. Герка, М. Ронай, С. Ваш, М. Русин, Т. Гарчар.

Естафету від них прийняли С. Сербайло, Г. Белені, О. Гулянич, С. Гаргоц, В. Павлишинець, Л. Білак,

Ю. Колб, Т. Алечко, Т. Джурджа, А. Мигалко, В. Єгоров, Р. Долинич, Р. Кучінка, В. Рішко, Ю. Гомбош, А. Фріга, П. Лупич, сестри Комарницькі, А. Ленарт, Ю. Переяславський, О. Шершун, Т. Саксон, І. Мигаль та інші.

Гідними своїх майстрів великої ракетки є нинішні тенісисти Срібної Землі В. Бонь, Н. Бобаль, І. Русин, сестри Велеган та Глібчук, А. Самойлова, М. Маслей, Т. Дичка, Г. Федосенкова, О. Дупин, А. Джурджа, Д. Гулянич, А. Савицький, В. Гайдукова, А. Мухтарулін...

Слово «теніс» на теренах Срібної Землі вперше згадується у пресі на початку ХХ-го століття в угорських джерелах. Цей факт підтверджує і літописець закарпатського спорту В. Федак у своїй книзі «Закарпаття у спортивному вимірі»: «Десь у 80-их

*Заступник голови
федерації тенісу
Закарпаття
О.О. Кіндрат*

*Заступник голови
федерації тенісу
Закарпаття
Р.Є. Федів*

роках XIX-го століття набуває поширення і невідома до того гра з м'ячем – теніс. На перших порах його вважали дамським (жіночим) видом спорту, та згодом він стає надзвичайно популярним серед міської знаті...».

Окремі закарпатці з тенісом були знайомі задовго до цього часу. Мова йде про студентів-закарпатців, які «штудіювали» науку у навчальних закладах Будапешта та Відня.

Згідно із архівними даними, перші тенісні клуби були створені у 1875 році в Шотландії, Бразилії та Індії, 1877 – в Ірландії, Перу, Франції, а у 1878 – в Австралії, Австро-Угорщині, Італії, у 1880 році – у Данії та Швейцарії...

Перший турнір з тенісу пройшов в Австралії (1879 р.), а з 1892 року розігрувалися чемпіонати Німеччини й Австро-Угорщини з цього виду спорту.

Визначаючи офіційну дату «народження» у світі, країні, області

того чи іншого виду спорту, дослідники, як правило, за відправну точку беруть створення першої команди, клубу, федерації, проведення дебютних змагань, турніру, відкриття футбольного поля, тенісного корту, волейбольного, баскетбольного, хокейного майданчиків тощо. Ми такою відправною точкою взяли будівництво першого тенісного корту у краї, а також перші тренування і змагання на ньому

(1892 –1893 рр.). Отже, цьогоріч (2018 рік) закарпатському тенісу 125 років. А перші офіційні змагання з тенісу на території краю (про них інформувала і преса) відбулися у Мукачеві 20 серпня 1894 р.

Теніс протягом 125 років став одним із найпрестижніших видів спорту на Срібній Землі. Чимало наших майстрів великої ракетки добилися гучних перемог не лише на теренах нашої області, України, але й далеко за її межами, особливо збірна Закарпаття з тенісу (1945 – 1970 роки). Аби не бути голослівними, наведемо конкретний приклад. У 1956 році збірна області з 17 видів спорту взяла участь у традиційній спартакіаді України. Закарпатці зайняли 13-те загальнокомандне місце, а збірна команда тенісистів – 2-ге. 6 спортсменів нашої області увійшли до складу збірної України і брали

участь у спартакіаді народів колишнього СРСР. Серед них були і троє закарпатських тенісистів: Йосип Гагер, Елемір Ковач та Єлизавета Баркас.

У книзі ми прагнули воскресити у нашій пам'яті імена тих, хто стояв у витоків цього виду спорту, створював і примножував традиції закарпатської школи тенісу, приносив їй славу й продовжує це робити й нині. Ця книга також познайомить Вас із відомими спортсменами, тренерами, спортивними діячами, які займалися пропагандою цієї цікавої й захоплюючої гри у краї. Повірте, без них не було б і тих гучних спортивних звершень, яких домоглися наші земляки протягом 125 років. У певній мірі вони й склали золотий фонд закарпатської школи тенісу.

У книзі згадується майже 1000 прізвищ співвітчизників, хто у тій чи іншій мірі причетний до цього виду спорту. Найчастіше згадуватиметься прізвище Гагера, бо його по праву вважаємо корифеєм не лише закарпатського, але й українського тенісу. Про Йосипа Йосиповича з упевненістю можемо сказати, що він для Закарпаття – це ціла епоха крайового спорту взагалі. Він залишив помітний слід у футболі, хокеї, тенісі, а також на своїй тренерській стежі.

Та найбільш титулованим закарпатським тенісистом вважається

мукачівець Михайло Мозер, який у 1959 та 1960 роках був двічі поспіль абсолютним чемпіоном СРСР (такий високий титул мають лише 10 тенісистів колишнього Радянського Союзу).

У 1988 році ужгородцю Й. Крочку, першому на Закарпатті, було присвоєно почесне звання майстра спорту СРСР міжнародного класу з тенісу. У цілому такого високого звання удостоєні лише 55 тенісистів. Серед них і старший син О. Єгорова Віктор. Маємо на Закарпатті і заслуженого тренера УРСР з тенісу – це майстер спорту СРСР Іван Крочко. Окрім того, він є суддею всесоюзної категорії. Про великий авторитет закарпатської школи тенісу говорить і той факт, що у 1988 році у нас був проведений 1-ий етап чемпіонату колишнього Союзу з цього виду спорту. До цього часу в Україні проходили ці престижні змагання лише у Києві та один раз у Харкові.

Ми добре пам'ятаємо тих, хто на тенісних кортах багатьох міст країни, Європи та світу прославили наш край. Їм за це велика шана. У народі кажуть: людина живе до тих пір, поки про неї пам'ятають.

Переконані, що ця книга стане значною подією у нашій спортивній літературі й буде радо сприйнята шанувальниками спорту і, зокрема, тенісу.

ЗОЛОТИМИ ЛІТЕРАМИ ВПИСАЛИ СВОЇ ІМЕНА ДО ІСТОРІЇ
ЗАКАРПАТСЬКОГО СПОРТУ ТАКІ МАЙСТРИ ВЕЛИКОЇ РАКЕТКИ

1	мс СРСР Мозер Михайло
2.	мс СРСР Гагер Йосип
3.	мс СРСР мк Крочко Йосип
4	мс СРСР мк Єгоров Віктор
5	мс СРСР Єгоров Олександр
6	мс СРСР Сербайло Степан
7	мс СРСР Белені Габрієлла
8	мс СРСР Негер Тиберій
9	мс СРСР Шуфрич Іван
10	мс СРСР Пухлик–Вешелені Шарлота
11	мс СРСР, зт УРСР Крочко Іван
12	мс СРСР Гададі Степан
13	мс СРСР Кечіна–Шуфрич Ільда
14	мс СРСР Надь Йосип
15	мс СРСР Крочко Василь
16	мс СРСР Гулянич Олександр
17	мс СРСР Федак–Крочко Єва
18	мс СРСР Лакатош Василь
19	мс СРСР Мечей–Ковач Катерина
20	мс СРСР Ленарт Юрій
21	мс СРСР Молнар Світлана
22	мс України Білак Леся
23	мс України Бобаль Наталія
24	мс України Бонь Вікторія
25	мс України Гаргоц Степан
26	мс України Єгоров Василь
27	мс України Ленарт Анетта
28	мс України Лупич Павло
29	мс України Мигалко Атілла
30	мс України Плоскіна Олена
31	мс України Русин Ірина

32	кмс СРСР Алечко Тарас
33	кмс СРСР Баркас Єлизавета
34	кмс СРСР Борош Агнеса
35	кмс СРСР Вешелені Маріанна
36	кмс СРСР Вешелені Крістіна
37	кмс СРСР Гагер Ірина
38	кмс СРСР Герка Петро
39	кмс СРСР Джобак Ірина
40	кмс СРСР Колб Юрій
41	кмс СРСР Лакатош Золтан
42	кмс СРСР Ленарт Сюзанна
43	кмс СРСР Лозан Іван
44	кмс СРСР Малес Марія
45	кмс СРСР Малес Ілона
46	кмс СРСР Малес Іван
47	кмс СРСР Малес Юрій
48	кмс СРСР Набиванець Богдан
49	кмс СРСР Негер Магдалина
50	кмс СРСР Негер Степан
51	кмс СРСР Овчаров Микола
52	кмс СРСР Павлишинець Віктор
53	кмс СРСР Сулінчак Ріта
54	кмс СРСР Федак Бланка
55	кмс СРСР Шуфрич–Баркас Валерія
56	кмс СРСР Яношевський Йосип
57	кмс України Барань Віктор
58	кмс України Боднар Андріана
59	кмс України Бордаш Наталія

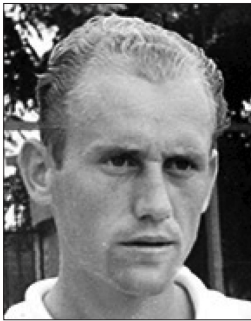
60	кмс України Велеган Біанка
61	кмс України Войтек Едуард
62	кмс України Глібчук Мирослава
63	кмс України Гирович Роман
64	кмс України Гомбош Юрій
65	кмс України Гопчак Едуард
66	кмс України Гулянич Деміан
67	кмс України Джурджа Артем
68	кмс України Джобак Томаш
69	кмс України Дичка Тетяна
70	кмс України Дичка Руслана
71	кмс України Комарницька Олеся
72	кмс України Левицька Романа
73	кмс України Летнянчина Руслана
74	кмс України Маслей Маріана
75	кмс України Матяшовська Ольга
76	кмс України Мигаль Ія
77	кмс України Немеш Адальберт
78	кмс України Павлишинець Катерина
79	кмс України Пузик Юлія
80	кмс України Рішко Василь
81	кмс України Романишин Роман
82	кмс України Савицький Анатол.
83	кмс України Саксон Тетяна
84	кмс України Самойлова Анастасія
85	кмс України Січка Євген
86	кмс України Ухаль Дмитро
87	кмс України Фріга Андрій
88	кмс України Шершун Ольга

ЗАЛ СЛАВИ УКРАЇНСЬКОГО ТЕНІСУ

(Він був започаткований Федерацією тенісу України у Києві 19 грудня 2015 року. Першими його членами стали і двоє закарпатців (посмертно) Йосип Гагер та Михайло Мозер

Наша довідка: Мозер Михайло Іванович (22.06.1936 – 28.10.1993 рр.)

П о ч е с н и й майстер спорту СРСР із тенісу. 27-разовий чемпіон Радянського Союзу (в одиночному й парному розрядах, а також міксті). У теніс почав грати в 15 років у Мукачеві. Першим тренером у нього був Н. Горняк – засновник тенісу у місті над Латорицею.

У 1954 році переїхав до Києва. Виступав за ДСТ «Динамо». Закінчив Київський державний інститут фізичної культури.

У 1952 році переміг в юнацькій першості СРСР у парному розряді.

У 1956 р у Львові дебютував серед дорослих тенісистів і відразу став абсолютним чемпіоном Республіки.

Його кращі досягнення: чемпіон Спартакіади народів СРСР (1959 рік) в одиночному і парному розряді, фіналіст Спартакіади у командних змаганнях у складі збірної УРСР. 8-разовий чемпіон СРСР в одиночному (1959–1960 рр.) і парному розряді (1959–1962 рр.), а також міксті (1958, 1960 рр.). Абсолютний чемпіон СРСР 1960 року. Фіналіст чемпіонатів СРСР

в одиночному (1957, 1962 та 1964 рр.) й парному розрядах (1964 – 66 рр.), а також міксті (1963 – 64 рр.).

Переможець всесоюзних зимових змагань в одиночному (1963 р.) та парному розряді (1960 р.).

На міжнародному турнірі у Катівці (1959 рік) виборов золоту медаль. У складі збірної СРСР на Кубку Девіса (1963 р.) провів 4 матчі і всі виграв.

Багаторазовий переможець та призер чемпіонату та Кубку України.

11 разів прізвище мукачівця значилося у престижному списку «10 найсильніших тенісистів СРСР (1956–1967 рр.)». Двічі (1959 – 1960 рр.) очолював його, тобто був під №1.

У 1956 році у цьому списку були два вихованці закарпатської школи тенісу – мукачівець Михайло Мозер та ужгородець Йосип Гагер.

Наш земляк сповідував атакуючий теніс. Володів потужною подачею. Його девіз: «Вперед, в атаку!».

Наша довідка: Гагер Йосип Іосипович (24.07.1924 – 16.04.1989 рр.).

Футболіст, тенісист, хокеїст. Майстер спорту СРСР (1952 р.) із тенісу. Багатьма

видами спорту почав займатися з 6 років. У 13 вперше взяв участь в юнацьких змаганнях із тенісу в Ужгороді. Багаторазовий чемпіон і призер всеукраїнських змагань, починаючи з 1946 р.

Триразовий бронзовий призер чемпіонату СРСР у парному розряді (1951–1953 рр.) та один раз у міксті (1952 рік).

У складі збірної Республіки двічі був срібним (1956, 1959 рр.) та один раз (1963 р.) бронзовим призером Спартакіади народів СРСР.

Триразовий чемпіон УРСР в одиночному (1953, 1954, 1956 рр.), 4-кратний у парному розрядах (1948, 1954 – 1956 рр.), а також 5-разовий

переможець у міксті (1948 – 1950, 1954 та 1956 рр.).

В одиночному розряді три рази став переможцем (1953, 1955 – 56 рр.) турніру 6 найсильніших тенісистів України.

У 50-ті роки неодноразово входив до складу збірної СРСР, яка грала в міжнародних змаганнях з тенісистами Угорщини, Румунії, Польщі.

З 1947 р. повністю присвятив себе тенісу. Після закінчення ігрової кар'єри працював тренером, а також був головним наставником збірних команд Закарпаття (юнацької, молодіжної та дорослої).

У складі збірної ветеранів Ужгорода був учасником багатьох всесоюзних та міжнародних турнірів.

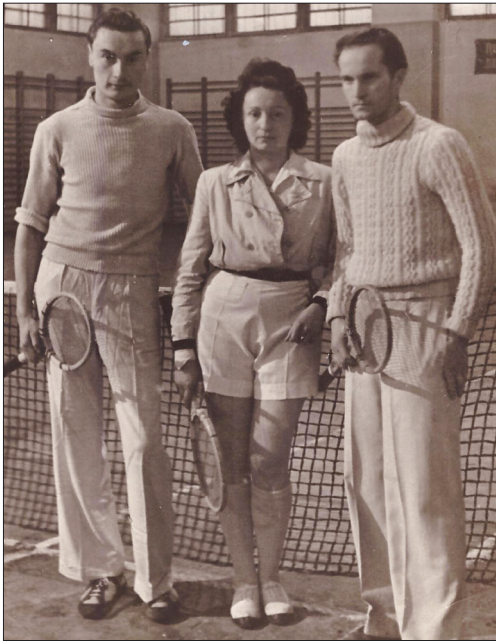

Середина 50-их років минулого століття. На кортах гранди вітчизняного тенісу. Справа – закарпатський дует Й. Гагер та М. Мозер. Їхні суперники – М. Озеров (другий зліва та його напарник, на жаль, прізвище не встановлено).

Голови федерації тенісу Закарпаття

Із 1892 по 1945 р. обласну секцію тенісу очолювали Ендрі Тагі, Вільмош Русинко, Кальман Ланер, Елемір Ковач.

Федерація тенісу Закарпаття (ФТЗ) була створена у 1946 році з ініціативи Елеміра Ковача та Йосипа Гагера, а також голів Ужгородського та Мукачівського спорткомітетів Олександра Пайкоша та Нестора Горняка.

Ковач Елемір Михайлович
– 1946 – 1962 рр.

Негер Тиберій Йосипович
– 1962 – 1972 рр.

Шуфрич Іван Юлійович
– 1972–1977 рр.

Гулянич Ілля Михайлович
– 1977 – 1981 рр.

Качур Ласло Ласлович
– 1981–1985 рр.

Крочко Іван Іванович
– 1985 – 1989 рр.

Кручаниця Степан Михайлович
– 1990 – 1996 рр.

Ленарт Юрій Васильович
– 1996 – 2000 рр.

Федченко Андрій Данилович
– 2000 – 2006 рр.

Гулянич Ілля Михайлович
– 2006 – 2009 рр.

Адамчук Олег Іванович
– 2009 – 2014 рр.

Алексій Володимир Миколайович
– 2014 рік – по сьогодні.

Київ. 1946 рік. I-ий чемпіонат України з тенісу. **Справа наліво:** перший голова федерації тенісу Закарпаття Елемір Ковач, Єлизавета Баркас і Йосип Гагер.

Ласло Качур

Іван Крочко

Андрій Федченко

Олег Адамчук

На фото зліва направо: виконавчий директор ФТЗ Ілля Гулянич, тренер Тячівської ДЮСШ мс СРСР Габрієла Белені, перший заступник голови ФТЗ мс СРСР Іван Шуфрич та старший тренер Тячівської ДЮСШ Віктор Павлишинець.

На світліні колишні тенісисти, дитячі тренери. Зліва заслужений працівник фізичної культури і спорту України Степан Негер, який багато років працював заступником начальника управління фізичної культури і спорту Міністерства освіти та науки України, а також на громадських засадах понад 10 літ був відповідальним секретарем Федерації тенісу Закарпаття (ФТЗ).

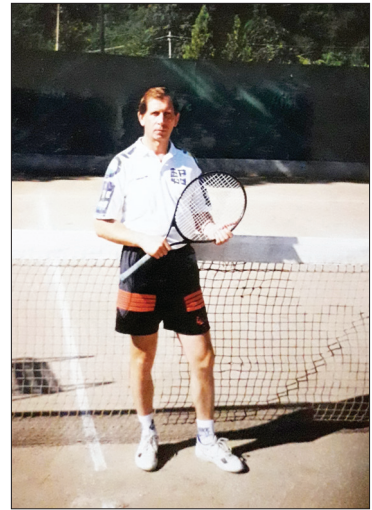
Справа мс СРСР з тенісу Юрій Ленарт, який очолював ОДЮСШ управління освіти та науки обласної державної адміністрації, а також 4 роки (1996 – 2000 рр.) був очільником Федерації тенісу Закарпаття.

Ужгород. 2004 рік. На цій світлині відразу двоє экс-голів Федерації тенісу Закарпаття. Зліва направо: Андрій Федченко (2000 – 2006 рр.), ветеран спорту, член виконкому обласного відділення НОК України Іван Кокотко, ще один колишній керівник ФТЗ Ілля Гулянич та інші любителі тенісу під час традиційного турніру пам'яті наших славних спортсменів Гагера–Мозера–Яношевського–Негера–Єгорова.

2015 рік. Тенісні корти «Тиса». Після успішного завершення чергового турніру з тенісу пам'яті великого ентузіаста цього виду спорту та экс-керівника області Генріха Бандровського очільник ФТЗ Володимир Алексій нагороджує медалями, грамотами та спортивною атрибутикою переможців та призерів Меморіалу.

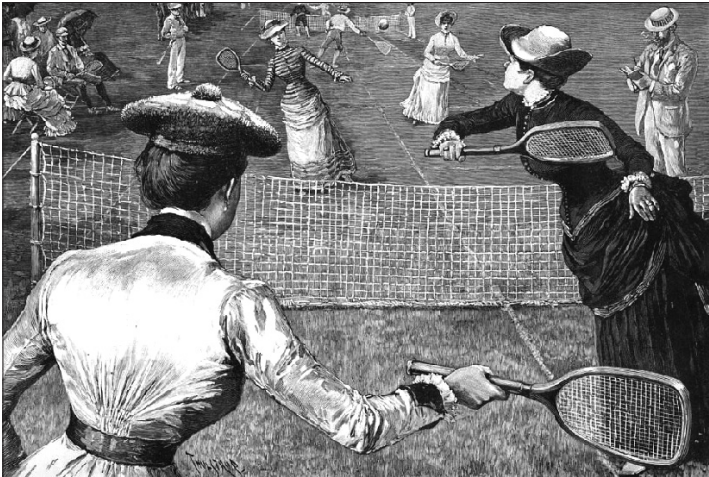

Віце-президент обласної федерації тенісу, один із активістів тенісного руху в нинішній час Олексій Кіндрат

ПЕРШІ ПАРОСТКИ ТЕНІСУ

У світі теніс вважається одним із найпопулярніших видів спорту. Щодо кількості людей, які ним займаються, то він у першій десятці на Планеті (9-те місце), у сусідній Угорщині – 5-те, а в Україні – 8-ме.

Теніс (англ. lawn-tennis) або великий теніс – вид спорту, в якому грають двоє гравців один проти одного, або дві команди по двоє у кожній на майданчику (корті), поділеному поперечною сіткою.

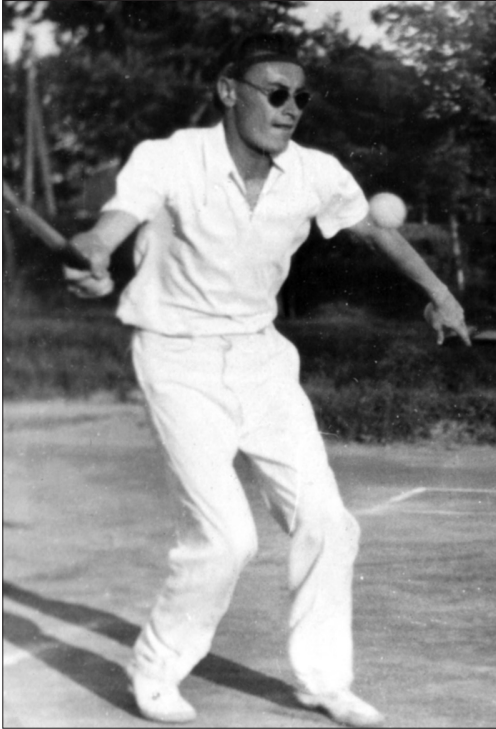
У перші роки існування тенісу спортивна форма була вкрай незручною, особливо у жінок. Вони грали не лише у спідницях, але й капелюхах.

Офіційно прийнято вважати, що слово «теніс» виникло від старофранцузького слова «tenèts!», яке промовляв гравець під час подачі м'яча. Згодом це слово запозичили англійці і пристосували його під свою мову. Так виникло слово «tenis», яке і набуло розповсюдження.

Мета гри – ракеткою перекинути м'яч через сітку так, щоб м'яч упав на частину корта суперника і той не зміг його відбити назад. Під час поєдинку гравці використовують додатковий інструмент для гри – ракетку, яка призначена для відбивання, зміни напрямку, потужності польоту гумового тенісного м'яча. Матч виграє той, хто отримує найбільшу кількість перемог по сетах.

Місцева французька знать захоплювалася так званою «грою долонею» («же де пом»), яка зробила великий вплив на розвиток сучасного тенісу. Першими гравцями-аматорами стали священослужителі, і не лише молоді семінаристи, але й священники більш високих звань: архієпископи і кардинали. Гра проводилася в стінах монастирів, в основному на кам'яній підлозі. Згодом нею зацікавилися й заможні французи, а у 1480 році король Франції Луї XI видав указ, за яким необхідно було строго дотримуватися процесу виготовлення тенісних м'ячів. Умови наказу були наступні: м'яч повинен був бути обшитий гарною шкірою й набитий вов-

ною і ні в якому разі там не повинно було бути піску, крейди, вапна, золи або землі.

Чоловіки ще у 50-х роках минулого століття грали у білих штанах, як і наш прославлений мс СРСР Йосип Гагер.

Слідом за чоловіками в XV – XVI ст. тенісну ракетку в руки взяли й жінки. В історії розвитку тенісу навіть є такий відомий факт: у 1427 в Парижі молода жінка по імені Марго грала настільки блискуче, що з її швидкістю подачі м'яча могли зрівнятися лише кращі із чоловіків-гравців.

Більшість дослідників вважають, що батьківщиною сучасного тенісу є Франція, який у цій країні з'явився ще в XIV столітті. У цей період прак-

тично всі французькі королі грали в теніс: спеціальний корт було обладнано на королівській яхті Франциска I. Генріх II наказав збудувати тенісний зал в Луврі, а Карл IX в 1571 році, даруючи паризьким гравцям у теніс і майстрам, що виготовляли ракетки, право на гільдію, назвав теніс «одною з найблагородніших, гідних і корисних для здоров'я вправ, якою можуть займатися принци та знатні персони». Одним з улюблених занять був теніс і для Генріха VIII Тюдора, який побудував зали для цієї гри в Вестмінстері й Хемптон-корті (останній використовувався за прямим призначенням майже 500 років). Крім ченців і аристократів, теніс приваблював і студентів. У середньовіччі у багатьох університетах були збудовані тенісні зали, а багато жителів міст грали у теніс прямо на вулицях.

Тим не менш, протягом більшої частини своєї історії теніс залишався грою обраних. Якщо легку атлетику називають «королевою спорту», то теніс – «грою королів», тобто знаті.

Сьогодні конкретно ніхто не може назвати людину, котра винайшла сучасний теніс, хоча, за найпоширенішою версією, родоначальником цієї гри був майор Волтер Вінгфілд. Він придумав гру для розваги гостей на прийомах у своєму особняку в Уельсі. Згодом він (1873 рік) підготував й опублікував перші правила цієї гри.

Як можливі батьки сучасного тенісу згадуються також британець Томас Генрі Гем та іспанець Аугурьо

Перера. Гра розвивалася настільки стрімко, що вже до кінця XVI-го століття в Парижі було обладнано більше 250 спеціальних кортів, а кількість гравців становила понад 7 тисяч. Залежно від уміння вести гру, поступово відбувся розподіл граючих на три категорії: новачок, партнер і майстер. Найбільшими привілеями користувалися майстри. Їм давали дозвіл на будівництво та володіння кортами для гри. Один із майстрів у 1542 році розробив перші правила гри в теніс, але опубліковані вони були лише через 50 років. Гра отримала визнання і в англійців, які дали їй назву «справжній теніс».

Правила змінювалися протягом усього розвитку гри. А ще є дані, згідно з якими у Франції в 1604 р. тенісних залів було вдвічі більше, ніж церков.

Другий етап тенісу розпочався з 1859 р., коли вперше був проведений матч між англійськими університетськими командами у Хейманкерті. У цей період один за одним почали відкриватися тенісні клуби, секції. А ось вийти на світову арену тенісу заважало те, що в кожній країні правила гри були свої, що унеможливлювало проведення міжнародних поєдинків.

З появою гумових м'ячів теніс вийшов із закритих приміщень на ґрунтові та трав'яні майданчики.

У 1874 році в Англії завдяки майорові В. Вінгфілду виник так званий лаун-теніс (теніс на траві). Згодом були узаконені правила гри та запатентовані сітка, стовпчики, м'ячі, ракетка.

Після цього теніс став видом спорту. Офіційні правила гри були введені в 1875 керівництвом лондонським «Мерілебоун Крікет Клабом». Ці правила з деякими відмінностями і доповненнями діють дотепер. Лаун-теніс, а сьогодні просто теніс, швидко розповсюдився по всій Європі, а відтак тенісний м'ячик «переплив» і океани.

Словом, гра почала стрімко розвиватися в Великобританії і США, куди її завезли ще на початку 1874 року. У цей час з новим видом спорту познайомилися жителі Канади, Індії, Китаю. А вже через рік (1875) був розроблений новий збір правил у Мерілебонському тенісному клубі, і через два роки (липень 1877 р.) у Вімблдоні було проведено дебютний турнір з тенісу. Його організатором був всеанглійський Клуб крокету та тенісу. Учасники змагань змушені були заплатити вступний внесок у розмірі 1 фунт і 1 шилінг, а глядачі платили за квитки по одному шилінгу. Турнір був відкритий для всіх бажаючих (всього брали участь 22 чол.). Для переможця був спеціально виготовлений срібний кубок ціною 25 гіней (*гінея – монета, яка виготовлялася з чистого золота. – Авт.*).

У 1884 році в рамках Вімблдонського турніру вперше були проведені змагання серед жінок (одиночний розряд) та чоловіків (парний розряд), а в 1913 році до них додалися змагання жіночих і змішаних пар (мікст).

У 1888 році була заснована Асоціація лаун-тенісу (англ. Lawn Tennis

Association, LTA), яка в наступні роки встановила 43 правила гри, багато з яких дійсні досі, і затвердила проведення 73 турнірів протягом 10 років.

Перший офіційний тенісний турнір відбувся у серпні 1876 на корті, розташованому у володіннях графа В. Апплетона у Масачусетсі. А першим його переможцем став Д. Дуайт. Наступний пройшов у 1877 у Вімблдоні. До речі, він у подальшому стане популярним не лише в Англії, але й світі, до того ж на сьогодні є найстарішим на Планеті. Правила, за якими грали на цьому турнірі, згодом стали основними.

Ще один офіційний турнір на корті під відкритим небом був проведений у 1878 році в англійському місті Дінард. У цьому ж році пройшов турнір у Монреалі, а у Шотландії відбувся аматорський чемпіонат країни.

У 1879 р. дебютував чемпіонат Ірландії у Дубліні, у 1880 – в австралійському Мельбурні, а ще через рік – в американському м. Ньюпорт, де у змаганнях брали участь лише громадяни США.

До речі, у 1896 році в програму 1-их олімпійських ігор (ОІ) поряд із іншими 8 видами спорту був включений і теніс. Правда, з 1925 року по 1987 рік він був відсутній на Олімпійських іграх, хоча на перших семи цей вид спорту посідав одне з центральних місць. Найбільшу кількість медалей тоді вибороли спортсмени-тенісисти Англії, США, Іспанії та Франції.

У 1890 році на відомому курорті Балатонфюреді на базі місцевого яхт-клубу «Stefania Yacht Club» любителями тенісу був ініційований неофіційний чемпіонат країни. Переможцем стала княгиня Аліса Сечені. Перший національний чемпіонат пройшов 16 червня 1894 року там же. У турнірі разом змагалися чоловіки і жінки. Це був перший турнір жіночо-чоловічого протистояння. І знову відзначилася представниця дворянського роду австрійська графиня Поліна фон Палффі. У наступному році чоловіки та жінки були вже розділені.

У 1899 році турнір «переїхав» до Будапешта, де перші корти були побудовані ще у 1881 році.

У Росії теніс з'явився на початку ХХ-го століття. Дебютний чемпіонат СРСР відбувся у 1924 році. А через 27 років першим його учасником і призером став ужгородець Йосип Гагер. Саме цього року він у парі з київським майстром спорту Радянського Союзу С. Фрідляндом виборов бронзову нагороду.

Але найгучніших перемог на всесоюзному рівні досяг інший закарпатець – мукачівець М. Мозер.

Щодо України, то багато архівних джерел переконують нас, що «теніс у нашу країну завезли англійські купці, які в 1890 році в Одесі і Таганрозі створили тенісні клуби, але їх членами були виключно лише великобританці, які працювали у цьому регіоні (порт, будівництво залізниці, телеграф тощо). Згодом теніс поширився і по інших містах України, а в 1913

стартували тенісні змагання у Києві. У 1920-х роках відбулися спершу показові тенісні матчі в Одесі, з 1930 року розпочалися змагання на першість України. Їх продовжують і після 1945 року в категоріях командної першості, особистої (чоловіки, жінки, змішані пари або мікст). Влаштовуються також зимові турніри, змагання молоді, школярів, ветеранів тощо.

Як стверджують дослідники цього виду спорту з Західної України, у Галичині перші тенісні (ситківкові) клуби були відкриті у 90-их роках XIX-го століття під впливом зв'язків із Віднем. Теніс пропагував у студентських спортивних клубах І. Боберський (видав підручник «Ситківка», 1911 рік); перші змагання провело спортивне товариство «Україна» (Львів, 1911 рік; П. Франко, О. Кульчицький). У 1924 виник Львівський ситківковий клуб (ЛКС, діяв до 1939 р.), що мав власні тенісні корти й проводив змагання на першість Західної України.

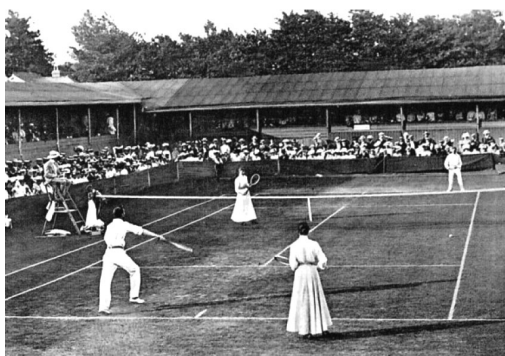
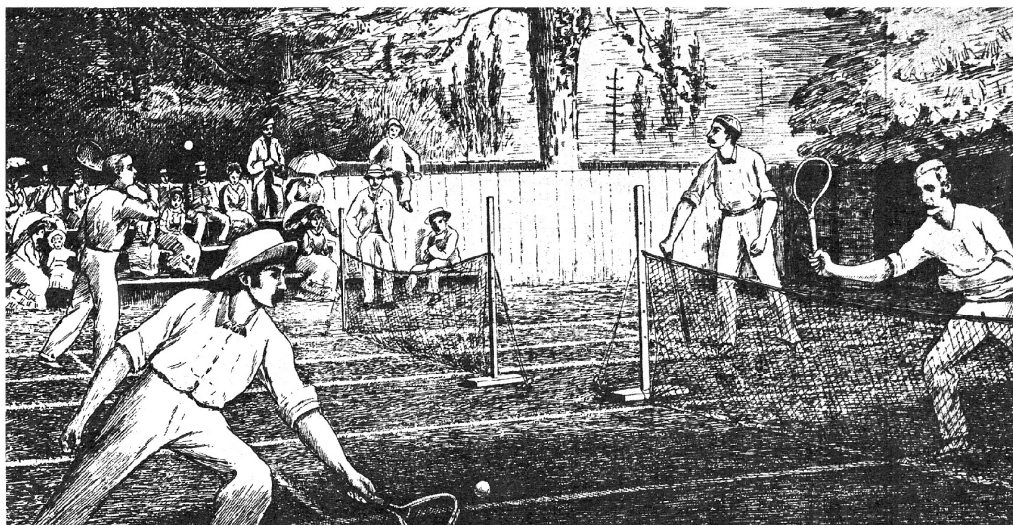
Закарпаття у 50-70-их роках називали «кузнею футбольних і тенісних талантів», а також «Закарпатською школою футболу та тенісу». Цей факт ми будемо згадувати не раз. Річ у тім, що у 50 – 70-их роках XX-го ст. добрий десяток закарпатських тенісистів був у складах збірних команд

СРСР та нашої Республіки (Михайло Мозер, Йосип Гагер, Олександр Єгоров, Єлизавета Баркас, Агнеса Борош, Тиберій Негер, Елемір Ковач, Йосип Яношевський, Шарлота Пухлик-Вешелені, Бланка Федак, Валерія Шуфрич, Петро Герка, Степан Кручаниця, Іван Крочко, брати Малеси тощо). Крім того, Валерія Шуфрич-Баркас разом із провідними тенісистами краю часто запрошувались на міжнародні змагання. На них наші земляки виборювали медалі різного ґатунку. В їх домашніх архівах зберігаються дотепер призи з престижних турнірів, що проходили у містах Попрад, Кошіце (Чехословаччина), Ниредьгаза, Дебрецен (Угорщина), Сату-Маре (Румунія).

Завжди «хворіла» на теніс (зараз це теж робить) і наша крайова еліта. На кортах Ужгорода у 60 – 90-ті роки часто-густо можна було спостерігати за грою композиторів Дезидерія Задора, Степана Мартона, художника Адальберта Мартона

ІСТОРІЯ ТЕНІСУ У ФОТОІЛЮСТРАЦІЯХ

ПЕРШИЙ ЕТАП

ПЕРШІ УДАРИ ПО МАЛОМУ М'ЯЧУ НА ЗАКАРПАТТІ

Перші удари по тенісному м'ячу на теренах нашого краю пробують уже робити на початку 90-их років XIX-го століття. Першими гравцями, а відтак і вчителями цієї гри, стають вихідці з Підкарпатської Русі, які перед цим студіювали науку у багатьох вищих навчальних закладах Будапешта, Дебрецена, Відня й інших міст Австро-Угорщини.

Особливо серйозно зацікавилися цим видом спорту в області наприкінці 1892 року, коли Ужгородський мер Міхай Фінцицький (1848 – 1916 рр.) виділив Унгарській королівській католицькій головній гімназії (з 1919 року – *Руська державна реальна гімназія в Ужгороді*) 7 голдів (майже 4 гектари) землі у мікрорайоні Радванка (вул. Фюзеші – Вербова) під будівництво спортивного майданчика (тепер на цій території будівлі Ужгородських середніх шкіл №10 та №11). Спочатку був побудований тенісний kort, а потім і футбольне поле. І саме з 1893 року починаємо відлік розвитку справжнього тенісного руху у краї.

Як не парадоксально, а першими гравцями на ньому були представниці слабкої статі. Правда, приходили грати у теніс і офіцери місцевого гарнізону. Але вони це робили, як на нас, аби ще раз поглянути на гарних, струнких і граціозних дівчат, які вправно почувалися на корті.

Звісно, що серед офіцерів були й ті, які свою військову службу перед

цим проходили у Будапешті чи в інших великих містах, де не лише захоплювалися тенісом на любительському рівні, але й час від часу брали участь у різних змаганнях, що уже проводилися у той період. Серед них були й досвідчені гравці, які дівчатам, своїм колегам, особливо початківцям підказували ази тенісної майстерності.

Згодом цим тенісним кортом заволоділи військові, а жінки грали на ньому лише тоді, коли офіцери безпосередньо були на службі. Цей kort був в ідеальному стані протягом добрих 10 років. У 1903 році поруч із ним виріс ще один сучасний kort.

У 90-их роках будуються перші корти у Мукачеві, Берегові, Виноградіві, а відтак у Хусті, Солотвині, Великому Бичкові та Рахові.

Як уже згадували вище, перші офіційні змагання (чемпіонат Підкарпатської Русі) відбулися 20 червня 1894 році на тенісному корті однієї з Мукачівських міських шкіл. Переможцями цього офіційного дебютного турніру стали Гізелла Форгач, Бланка Грегуш й Гізелла Йоно. Організатори турніру піднесли переможниці та призеркам гарні букети троянд.

Великий теніс набирав обертів, але тенісних кортів бракувало. У 1899 році у Мукачеві довелося будувати третій тенісний майданчик.

Він з'явився напроти офіцерського казино. Через рік у місті над Латорицею (вул. Шугар) був збудований і четвертий тенісний kort.

Регулярні тренування, проведення різних змагань та наполегливість тенісистів дали свої перші серйозні спортивні успіхи. Так, кращі на той час тенісистки Маргіта Шпоньола з Мукачева та Іда Табоді з Ужгорода в 1902 році взяли участь (жіночий парний розряд) у першості курорту у Собранцях (нинішня територія Словаччини). Підкарпатськорусинський жіночий дует завоював перше місце.

Мукачівський літописець спорту Михайло Русин (*автор книги «Мукачево спортивне», 2001 рік*) в одній із своїх статей згадує про цю дебютну першість області з тенісу, а також детально розповідає про церемонію нагородження кращих тенісисток:

«Переможниці організатори турніру піднесли гарний букет із 9 троянд, срібній призерці – із 7 та бронзовій – із 5 квіток». Ця гарна традиція могла б мати продовження і у наш час.

Цього ж року капітан Мукачівського гарнізону Олояш Олшаміцький створив перше на Закарпатті тенісне та крокетне товариство, а згодом було відкрито «Ужгородське тенісне об'єднання». Згодом товариство у місті над Латорицею побудувало два тенісні kortи. Перший з них з'явився на околиці Мукачева (Підгоряни, що неподалік пивзаводу). В основному на ньому грали інженери та службовці цього підприємства, яке належало графу Шенборну. Серед них було чимало австрійців та

німців, які добре знали не лише на тенісі, але й на правилах. Закарпатцям ці правила були недоступні через те, що були написані англійською мовою.

Третім містом після Ужгорода та Мукачева «захворів» тенісною лихоманкою Виноградів. У 1898 р. з ініціативи місцевого графа Ж. Перені тут було організоване «Тенісне товариство», а також побудовані два тенісні kortи у парку «Хунґарія».

Із газетних публікацій також дізнаємося, що у селі Липове на Свалявщині на подвір'ї місцевої лікувальної купальні з ініціативи його власника був побудований тенісний kort, який зробив свою справу, бо після його відкриття кількість відпочиваючих значно збільшилася, і це завдяки тому, що багато із них у вільний час залюбки займалися великим тенісом. Аналогічних прикладів можна навести ще кілька.

Розвиток у краї тенісу поживавився і в наступних роках, особливо під час будівництва залізниці за маршрутом Великий Березний – Львів. З метою координації та проведення на той час великих робіт у селі Ставне, що на Великоберезнянщині, був створений штаб. Тут працювали здебільшого фахівці залізничної галузі, представники багатьох фірм, які брали участь у її будівництві. Ці роботи були заплановані на кілька років, тому більшість спеціалістів приїхали сюди із своїми сім'ями. Керівництво штабу вирішило у селі на березі Ужа звести спортивне містечко (у даний час тут залишилося лише футбольне

поле, на якому грає місцева команда «Верховина» Ставне). Було побудоване футбольне поле, два ігрові майданчики (волейбол і баскетбол) й стільки ж тенісних кортів.

У перших числах липня 1904 року тут відбулися дебютні змагання Ужанського комітату з тенісу на призи новоствореного товариства. Вони проводилися серед чоловіків та жінок. В одиночному розряді перемогу святкував великий ентузіаст та пропагандист фізкультурного руху на Срібній Землі Ендре Тагі з Ужгорода. До речі, він на цьому будівництві був наглядцем від комітатського уряду. Срібним призером став Бейла Рідль із Будапешта, а бронзовим – Камілон Штранер із Ужгорода. Переможця та призерів було нагороджено тенісними ракетками та цінними призами.

Буквально через місяць (20 – 21 серпня 1904 р.) тут відбулися перші представницькі офіційні змагання краю. Вони ввійшли в історію тенісу Закарпаття як дебютна першість із цього виду спорту у нашій області. У ній взяло участь понад 50 спортсменів. На Великоберезнянщину навіть приїхали тенісисти з Будапешта, Відня, Дебрецена, Мішкольца. А титул чемпіона в одиночному розряді виборов ужгородський лейтенант Вільмош Мінкус, який у фіналі переміг Бейлу Рідля з Будапешта. 3-тє місце здобув ще один гість – тенісист зі Львова Єне Прібілла. А серед жінок на цих змаганнях кращою була ужгородка Елла Бано. У змішаному розряді (мікст) призові місця вибороли Ленке Грюнвальд та Єне Прібілла, а

також Елла Бано з Шандором Шіффером. За перебігом подій на тенісних кортах вперше спостерігали уболівальники.

У 1905 році одним із найбільш авторитетних пропагандистів тенісу в Ужгороді був Вільмош Русинко, який разом зі своїми однодумцями багато уваги приділяв своєчасній і якісній підготовці кортів до гри, будівництву роздягалень, а також залученню нових членів до міського тенісного товариства, яке у той період він сам і очолював. Наступного року він предметно зайнявся підготовкою до проведення перших міських змагань із тенісу в Ужгороді та комітаті. Якщо міські змагання вдалося провести без серйозних проблем, адже їх учасниками були лише ужгородці, то на відкриті першість комітату приїхали не лише місцеві спортсмени з області, але й з Ниредьгази, Дебрецена, Будапешта. Саме виступи майстрів великої ракетки зі столиці Угорщини мали велике значення для подальшої пропаганди цього виду спорту у нашому краї.

У великих містах області у 1900-их роках було відкрито кілька спортивних клубів. Скажімо, у 1906 році був заснований Ужгородський атлетичний клуб (УАК) (на фото емблема цього клубу). У ньому, крім футбольної, також були секції з великого тенісу, легкої атлетики та фехтування.

Помітними подіями щодо розширення тенісної карти області стало відкриття секцій (то-

вариств) з цього виду спорту у Хусті та Рахові. Цікавий факт. У 1908 році у місті над Рікою ініціаторами будівництва перших кортів виступили жінки, які знайшли спільну мову з меценатом, власником казино Ревесом. Саме на підвір'ї його розважального закладу 14 червня 1908 року урочисто був відкритий перший корт у Хусті. Після урочистостей відбулися показові змагання, які зі своїми товаришами демонстрував найкращий тенісист хустської секції Кароль Картшак, який успішно виступав не лише на місцевих змаганнях (Ужгород, Мукачево, Виноградів), але й у Будапешті, Дебрецені тощо. Скажімо, у 1910 році на першості Ужанського комітату в Ужгороді він завоював почесне 3-тє місце, поступившись лише чемпіону Угорщини Едену Шмідту та знаному у той період столичному тенісистові Оскару Барці. У цьому ж році хустянин разом з будапештцем Еденом Рікком зайняв третє призове місце на першості Угорщини серед чоловічих пар.

У 1908 р. не лише були відкриті тенісні корти у Рахові та Солотвині (Тячівський район), а й паралельно створювалися секції з цього виду спорту. Урочисте відкриття тенісного майданчика у селищі шахтарів відбулося 28 серпня. Цього ж дня відбулися змагання. Першими переможцями та призерами стали Луїза та Юлія Строне, Пірошка Компоті, Едіта Кальманова-Шмідт та Маргіт Телекі. Цікавий факт. Після завершення основних змагань на кортах відбувся міні-турнір між хлопчиками та дівчатами. Юні тенісисти отрима-

ли від організаторів печиво та цукерки.

Значно пізніше була створена тенісна секція у Берегові, а перший корт тут був відкритий 7 липня 1912 року. Цікавий факт. До цього тенісного майданчика чи не вперше в області було підведене освітлення. По боках встановили прожектори, і любителі тенісу могли на ньому грати до пізньої ночі. До початку Першої світової війни у прикордонному райцентрі було відкрито ще три корти, зокрема у парку «Фюрдекерт». Тут проводилися в основному місцеві змагання у трьох категоріях – чоловічому і жіночому розрядах та у міксті. У місцевих газетах того періоду нам вдалося відшукати і перших переможців та призерів турніру. У чоловіків кращими були Дюла Бузункаї, Іштван Вараді, Шандор Янко, а серед жінок – Анна Горват, Ірма Форстер й Ілона Тар.

У міксті три перші місця відповідно зайняли: Ласло Ковач/Марія Варга; Шандор Янко/Анна Горват та Ірма Форстер/Іштван Вараді.

Про успішний розвиток закарпатського тенісу початку ХХ століття свідчить і те, що його представники входили у число кращих тенісистів Австро-Угорщини, у складі якої перебувала тоді Підкарпатська Русь. А першим нестоличним чемпіоном в одиночному (1911 р.) і парному (1912 р.) розрядах став ужгородець К. Ланер, який у фіналі обіграв Б. Рохліца. Відомо також, що Кальман Ланер протягом 1911–1914 рр. був 4-разовим чемпіоном Угорщини.

Під час Першої світової війни теніс та футбол «спряталися» у затінок. Мало проводилося змагань навіть на рівні міських та районних першостей. Чимало футболістів та тенісистів замість ракеток та футбольних м'ячів взяли до рук карабіни. Багато з них, на превеликий жаль, не повернулися до рідних домовік.

Внаслідок Сен-Жерменського мирного договору у 1919 р. Закарпаття увійшло до складу Чехословацької республіки під назвою Підкарпатська Русь. Її політика в нашому регіоні набрала поміркованого характеру. Хоча чеський уряд і не надавав Підкарпатській Русі бажаної автономії, зате певних успіхів було досягнуто в галузях освіти, культури та фізичної культури. Між 1914 і 1938 роками кількість початкових шкіл в області зросла з 525 до 851, гімназій з 3 до 11. Чеський уряд дозволив населенню користуватися в школах мовою на власний вибір. Почали відкриватися українські культурні товариства, зокрема «Просвіта», активізувалася діяльність спортивних клубів. Почали будуватися нові стадіони, тенісні корти, футбольні поля. Так, великобичківський літописець місцевого спорту Василь Попович у своїй книзі «До вершин майстерності і досконалості» (Прага, 2002 рік) пише:

У 20 – 30 рр. було споруджено ряд тенісних кортів. Неабияке враження справляли на мешканців селища стрункі спортсмени (в основному у білих шортах) з великою тенісною ракеткою в руках, які граціозно пересувалися по полю, влучно відби-

ваючи подачі противника. Один із кортів було облаштовано на подвір'ї сільського лікаря–чеха пана Самка (зараз тут знаходиться прикордонна військова частина). Тенісні ігри у той час для великобичківців були дивною і не набули поширення серед «рядового» населення. Бо це була справді гра для елітних (в основному приїжджих) мешканців селища. Особисті поєдинки влаштовували інженери «Клотільди» (*місцевий хімзавод, на якому переробляли букові дрова на оцет*), нотар, жандарми, деякі вчителі, торгівельники та інші. Майже ніхто із них не знав досконало правил гри, які в основному були написані англійською мовою. Тому грали кожен на свій розсуд.

Особливо обожнювали ці поєдинки діти, які подавали м'ячики. У кінці гри учасники поєдинків давали цим дітям по 20 пенгів. Та найбільше діти раділи іншому. Річ у тім, що тенісні м'ячики після сильних ударів летіли далеко у чагарники та високу траву. Такий м'ячик діти намагалися не знаходити, а після закінчення гри, коли дорослі залишали корт, вони його відшукували і починали ним грати у футбол.

Лише у повоєнні роки великий теніс став надбанням широких верств населення. Так, у тому ж Великому Бичкові на початку 50-х років його популяризацією займався зубопротезник Євген Вайнгреб, який на власні кошти (на місці сьогоdnішнього торгового комплексу) збудував тенісний корт, придбав необхідний інвентар і зібрав навколо себе люби-

телів цієї гри. Згодом його вихованці брали участь у районних та обласних змаганнях.

Тренування проводив Ольбрахт Лендел із Солотвина, – згадує колишній інженер Геральд Комарковський. Його фінансував (як тренера) профком лісохімкомбінату. Для цього було споруджено нові корти біля хімзаводу (на місці теперішнього Будинку культури), де і проводили змагання різного ґатунку. Першими гравцями були головний інженер заводу Вейкаші, головний механік Редник, а також інші любителі цього виду спорту.

На відтворення «елітного спорту» у Бичкові плекав надію односельчанин Василь Йосипчук, який останні роки проживав у Львові, до речі, п'ятиразовий чемпіон України, дворазовий майстер спорту СРСР з плавання і сучасного п'ятиборства та великий шанувальник тенісу. Саме йому спало на думку після виходу на пенсію повернутися у рідне село та створити секцію з великого тенісу для дітей та всіх бажаючих займатися цим гарним видом спорту. Віриться, що ідея В. Йосипчука обов'язково збудеться.

У 1919 році в Ужгороді знову відродилися змагання на першість обласного центру. В основному у них брали участь жінки та кілька чоловіків-тенісистів, яких не мобілізували до армії. А переможцями стали Пал Сенткересті та Ержіка Вірані. Аналогічні змагання були проведені і в наступні два роки.

У 1922 році в області почав проводитися чемпіонат Підкарпатської

Русі з тенісу. У ньому взяли участь більшість членів тенісних товариств (секцій) області, Ужгородського атлетичного клубу (УАК) та кілька провідних чеських спортсменів. Чемпіоном Підкарпатської Русі став берегівський тенісист Гейза Моцар, який у фіналі взяв верх над чехом Рудольфом Спальним та представником УАК Тібором Легоцьким.

Серед жінок перемогу святкувала Е. Вірані, яка спочатку перемогла свою сестру Марію, а відтак і Лулу Суханек.

Сенсацією наступної першості стала поява багаторазового чемпіона Угорщини довоєнних часів ужгородця Кальмана Ланера, який щойно повернувся з полону. Та, незважаючи навіть на 10-річну відсутність на тенісному корті, йому вдалося у фіналі обіграти минулорічного чемпіона Підкарпатської Русі Гейзу Моцара з Берегова. Ержіка Вірані знову стала кращою серед жінок, а у фіналі їй вдалося переграти Терку Глюк із чехословацького міста Кошице. Починаючи з 1925 року імідж закарпатської тенісної школи значно зріс. Наші тенісисти почали частіше виступати і за межами області, а в Ужгороді на відкритих змаганнях та турнірах місцевого значення знову можна було побачити провідних тенісистів із Чехословаччини, Угорщини та Румунії. Закарпатці мали можливість змагатися з такими чемпіонами своїх країн, як: угорцями Бейлом Керлінгом, Оттом Сигетієм, Лайошом Генцом, Емілем Габровіцем, Легелом Баном, чехами Родерихом Менцелом, Ласлом Хехтем, румунським лікарем Луппу...

У цей період з'являється нова плеяда тенісистів, які почали грати у 30 – 40-х роках, а завершували свою спортивну кар'єру у перших чемпіонатах та кубках, а також різних спартакіадах Закарпатської України (Закарпатської області) УРСР та СРСР. Найбільш відомим у цей період був молодий тенісист Емануїл Манкович, який протягом кількох років був чемпіоном Чехословаччини серед угорських майстрів великої ракетки (*До війни між футбольними командами та тенісистами змагання проводилися серед угорських, чеських та русинських спортсменів*) як в одиночному, так і парному розрядах.

У ці роки свої перші кроки у великий спорт робили уже згадані Бланка Бем-Федак, Елемір Ковач, Алмош та Легел Чонгарі, Агнеса Борош, Валерія та Ержебет Баркас, Ані Конт, Петро Кляп та інші.

Ужгородка Бланка Федак у 1926 році стала чемпіонкою Підкарпатської Русі серед юніорок. Цей успіх вона повторила і наступного року. У 1933 році Е. Манкович виграв першість Угорщини серед юнаків, а потім і звання чемпіона цієї країни. У кінцевому підсумку він завоював три золоті, сім срібних і стільки ж бронзових медалей. Цікава спортивна кар'єра склалася у Бланки Бем-Федак. Про неї та її доньок, а також про інших знаних спортсменів авторами книги підготовлені розповіді, нариси, есе, інтерв'ю тощо.

Наш відомий тенісист Йосип Гагер у 1943 – 1944 рр. зі своїми друзя-

ми привів у порядок тенісні корти в Ужгороді, й зі своїми ровесниками не лише шліфували свою майстерність, але й спромоглися організувати й кілька турнірів. Вони запросили не лише тенісистів з Мукачева, Берегова, Виноградова, Великого Бичкова, але й із Ніредьгази, Дебрецена, Кошице, Надьварада тощо. А переможцями найчастіше на них ставали ужгородці Й. Гагер та брати Чонгарі – Алмош і Арпад. Словом, закарпатський теніс, що розвивався у контактах із чеськими, німецькими, австрійськими, угорськими, румунськими, польськими, а згодом радянськими школами, зажив слави.

У листопаді 1943 року угорська газета «Теніс» помістила фотогографію нікому не відомого тенісиста із Закарпаття, який у парному розряді переміг на молодіжних іграх Угорщини. Це був наш Йосип Гагер. Можливо, «смак» цієї першої перемоги і визначив подальшу його долю. Будучи хорощим футболістом, хокеїстом, легкоатлетом, баскетболістом, він таки надав перевагу великому тенісу. І не помилився: 30 років він був активним гравцем, а ще 20 – тренером.

ДРУГИЙ ЕТАП

ПЕРІОД ТРИУМФІВ

Закарпаття у післявоєнний період (1944 – 1960 рр.) по праву називали «фабрикою тенісних майстрів».

Піонерами радянського тенісу на Закарпатті стали Валерія Шуфрич, Елемір Ковач, Нестор Горняк, Олександр Пайкош, Йосип Гагер, Йосип Яношевський, Тиберій Негер. Словом, вихованці закарпатської школи тенісу почали домінувати з цих видів спорту не лише в Україні, але й в СРСР.

Закарпатські тенісистки Агнеса Борош, Шарлота Вешелені-Пухлик, Єлизавета Баркас, Михайло Мозер, Тиберій Негер, Елемір Ковач, Йосип Гагер, Іван та Йосип Крочко, Олександр Єгоров теж були у складах збірних команд СРСР, УРСР та багатьох спортивних товариств. Вони неодноразово виборювали золоті медалі й призові місця на республіканських та всесоюзних змаганнях.

Першу стежину до всесоюзного тенісного корту проклав ужгородець, перший майстер спорту СРСР на Закарпатті (1952 рік) Йосип Гагер (**стоїть зліва другим**). Згодом на різні офіційні й престижні змагання їздили наші чародії великої ракетки (**справа наліво**): майстри спорту СРСР Шарлота Вешелені-Пухлик та Тиберій Негер, а також (**зліва**) Йосип Яношевський.

Якщо, скажімо, збірна Закарпаття з футболу на 1-ій післявоєнній спартакіаді УРСР (1946 рік) завоювала золоті медалі, то команда тенісистів теж «засвітилася» на цих престижних змаганнях, зайнявши високе друге загальнокомандне місце.

Повернемося на початок лютого 1946 року, коли збірна тенісистів краю вперше взяла участь у зимовій першості УРСР. До Києва поїхали кращі з кращих: Єлизавета Баркас, Елемір Ковач та Йосип Гагер. До цього закарпатці ніколи не грали у закритих приміщеннях. Через це на добрі результати і не розраховували. Але не так сталося, як гадалося. У підсумку наші тенісисти виступили просто блискуче, виборовши у загальному заліку 5 призових місць: Є. Баркас завоювала свою першу золоту медаль в одиночному розряді. А наступного дня до своєї скарбнички поклала і срібну нагороду, яку вона разом із киянкою Зоєю Булкіною здобула у жіночому парному розряді. У фінальній грі дует Баркас/Булкіна поступився уже відомим на той час спортсменкам О. Калмиковій та В. Кузьменко, які мали неабиякий досвід гри у закритих приміщеннях.

Й. Гагер на цих змаганнях здобув дві срібні нагороди – в чоловічому одиночному розряді та разом з Е. Ковачем у чоловічій парі. Елемір другу срібну медаль отримав за гру у міксті з харків'янкою Тетяною Вошціною.

Одна з найсильніших радянських тенісисток, багаторазова чемпіонка УРСР та СРСР Ольга Калмикова часто виступала у парі з нашими закарпатськими тенісистами. Разом із Й. Гагером, М. Мозером, Є. Баркас, В. Шуфрич, Е. Ковачем ставала чемпіоном та призером УРСР та Радянського Союзу.

Через 4 місяці у Києві відбувся літній чемпіонат УРСР. На цей раз збірна Закарпаття виступила у повному складі: А. Борош, В. Шуфрич, Є. Баркас, Е. Ковач, П. Кляп і Й. Гагер. Першу свою золоту медаль ужгородка Є. Баркас здобула у парі з киянкою О. Калмиковою (пізніше ця спортсменка разом із мукачівцем М. Мозером довгі роки захищатиме кольори Уккрани ФСТ «Динамо»). Наступного дня закарпатка в одиночному розряді вийшла на тенісний корт проти своєї учорашньої партнерші. На цей раз наша землячка задовольнилася лише срібною нагородою. Але вона зі столиці України привезла таки і золо-

ту нагороду, яку виграла із Й. Гагером (мікст).

Цього ж року жіноча збірна Ужгорода завоювала Кубок УРСР. А Є. Баркас з усіх закарпаток була найбільш щаслива, бо у фіналі їм попалася сильна збірна Києва, у складі якої була і її партнерша–суперниця О. Калмикова. Саме вона із своєю одноклубницею Т. Цибулько грала у фінальному двобої проти ужгородської пари Баркас/Борош. Наші дівчата святкували перемогу і після принципової гри із гарного трофею смакували шампанське. Наша чоловіча збірна теж виступила непогано, хоч у фіналі поступилася господарям. Але срібні медалі – це теж нагороди високого ґатунку.

Наступного року (Кубок України) ужгородський дует Є. Баркас/Й. Гагер (мікст) зайняв 2–ге місце, програвши у фіналі господарям.

Цього ж року на чемпіонаті УРСР закарпатські майстри великої ракетки теж продемонстрували добротну гру. Так, жіноча команда зайняла 2-ге місце. У фінальній грі (жіночий парний розряд) закарпатський дует А. Борош/Є. Баркас знову поступився київській парі О. Калмикова/Т. Цибулько. Срібну нагороду Є. Баркас виборла разом із Й. Гагером у міксті.

У той період проводилися змагання між різними тенісними школами. Так, у 1947 році 4 збірні команди міст Києва, Харкова, Одеси та Ужгорода змагалися за круговою системою. Закарпатці фінішували другими. Але чи можна порівняти населення Ужгорода з мільйонною Одесою, не кажучи

уже про Харків та Київ, де є свої вищі навчальні заклади з фізичної культури і спорту, спеціалізовані ДЮСШ, технікуми та училища спортивного профілю.

В Ужгороді у 1946 році була відкрита перша в області тенісна секція. У ній підібралися хороші й перспективні школярі ужгородських шкіл. Наступного року юні спортсмени з батьками відремонтували два корти. І цього ж 1947 року молоді члени секції Богдан Набиванець та Йосип Яношевський стали переможцями першості УРСР серед ровесників і взяли участь у першості країни, де потрапили до десятки найсильніших юних тенісистів Радянського Союзу.

У період 1945 – 1950 рр. найчастіше серед тенісистів здобували перемоги на змаганнях різного ґатунку Й. Гагер, Т. Негер, С. Кручаниця, П. Герка, Ю. Крочко, Г. Завадяк, Є. Баркас, Б. Федак, В. Шуфрич, А. Борош, М. Русин, які ставали переможцями та призерами чемпіонатів, першостей, кубків та спартакіад народів УРСР.

У післявоєнні роки у Мукачеві було побудовано ще три корти, де з школярами з міста над Латорицею займалися Нестор Горняк, Степан Кручаниця та Василь Букович.

У цей період першу скрипку в області утримував неперевершений Йосип Гагер, який серед закарпатців домігся найвищого злету. Свого часу у Йосипа Йосиповича партнерами й суперниками були такі маститі майстри великої ракетки, як 10-разовий чемпіон СРСР із тенісу, відомий спортивний

коментатор Микола Озеров, Сергій Андреев, Ганна Дмитрієва, Михайло Корчагін, Семен Фрідлянд, Віктор Анісімов, Юрій Ольховик, Лариса Преображенська, Віктор Ураєвський та інші «зірки» вітчизняного тенісу.

У наступні роки наші земляки продовжували демонструвати високий клас гри, а також здобувати високі місця не лише у чемпіонаті та Кубку УРСР, але й на спартакіадах народів України та СРСР, а також на інших всеукраїнських та всесоюзних престижних змаганнях.

У 50-роки до складу збірної області з тенісу було вкрай важко пробитися. Конкуренція була високою, адже і в інших районах, особливо у райцентрах почали відкриватися тенісні секції, будуватися корти, а на тенісну арену виходили все нові перспективні юнаки та дівчата, які згодом ставали чудовими тенісистами. До того ж, у цей період в області проводилося чимало змагань, на яких відбиралися кращі з кращих. Словом, була здорова конкуренція і у складі збірної Закарпаття були кращі з кращих. І результати на всеукраїнській арені не забарилися. Практично до середини 60-их років минулого століття наші тенісисти із всеукраїнських змагань (чемпіонат, першість, Кубок, спартакіада УРСР) не поверталися без нагород.

У 1951 році блискучого успіху добилась ужгородська тенісистка Агнеса Борш. Вона не лише завоювала звання чемпіона Центральної ради товариства «Іскра», але й на всесо-

юзній першості ВЦРПС зайняла 1-ше місце. У цей період також цікаво й чудово виступали брати Малеси. Так, Юрій виборов першість Уккрати ДСТ «Спартак» серед юнаків, а його молодший брат Іван зайняв 2-ге місце у першості СРСР серед своїх ровесників. У Мукачеві свої перші кроки почав робити майбутній абсолютний чемпіон СРСР Михайло Мозер. У 15 років він став першорозрядником, зайнявши перше місце у першості Закарпаття серед ровесників.

У 1952 році мукачівець вперше взяв участь у серйозних змаганнях – це всесоюзні юнацькі змагання. Він разом (чоловічий парний розряд) із Колосовим (молодша група, хлопці 15 – 16 років) стали переможцями цих престижних змагань. Через два роки на цих же змаганнях мукачівка Шарлота Пухлик разом із киянкою Тетяною Тарановою (молодша група, 15 – 16 р., жіночий парний розряд) теж здобули «золото».

1952 рік для Й. Гагера теж виявився щедрим на високі досягнення. Ужгородець став абсолютним чемпіоном УРСР і виконав норматив майстра спорту СРСР. Наступного року він першим із закарпатців під №10 увійшов до символічного списку «10 кращих тенісистів СРСР».

У 1954 році наш земляк завоював срібну медаль на чемпіонаті СРСР в одиночному розряді, програвши у фіналі заслуженому майстру спорту, неодноразовому абсолютному чемпіону СРСР москвичу Сергію Андрееву. Крім того, він цього року у списку

Таким чином, 1956 рік увійшов в історію як рік триумфу радянських спортсменів, радянської системи фізичного виховання.

Зарубіжна преса високо оцінила блискучу перемогу наших спортсменів. Навіть американська газета «Нью-Йорк таймс» писала: «...Беручи участь в олімпійських іграх лише вдруге, радянські спортсмени добились переваги над спортсменами США, і СРСР став країною-чемпіоном».

1956 рік. На фото збірна команда УРСР з тенісу. Другий після таблиці – Й. Гагер, четверта – Ш. Пухлик і шостий – Е. Ковач.

«10 кращих тенісистів СРСР» був уже під №4, пропустивши вперед лише заслужених майстрів спорту Андрєєва, Корчагіна та Озерова.

Переможцями та призерами на всеукраїнському рівні також стали закарпатці Т. Негер, І. Шуфрїч, Й. Яношевський, С. Кручаниця.

У 1955 році після проведення чергового чемпіонату СРСР у журналі «Радянський теніс» з'явилася стаття змс СРСР з тенісу Миколи Озерова. З неї дізнаємось, що «За останні роки у нас стало традицією говорити про теніс як про відсталий вид спорту. І на це є серйозні підстави. Адже досі тенісні секції залишаються малочисельними, молодь не радує нас великими перемогами, безліч недоліків зазначалося в грі досвідчених майстрів.

Однак XXIV чемпіонат країни, який нещодавно відбувся у Ленінграді, показав, що і в тенісі, нарешті, зроблено крок вперед. Ця першість була наймасовішими змаганнями за всю історію вітчизняного тенісу. У боротьбі за звання чемпіона країни вперше взяли участь представники всіх союзних республік (крім Таджикистану). Понад 400 тенісистів і теністок провели за 18 днів рекордну кількість (близько 1600) матчів.

Найбільшого успіху досяг ростовчанин Віктор Анісімов, який посів 5-те місце, вигравши у Ст. Ураєвського. Просто чудово продовжують грати мс СРСР С. Фрідлянд, Й. Гагер та лєнінградець Ст. Кізоветтера. Звертають на себе увагу не тільки високі результати цих спортсменів, але й стиль їх гри. Вони усі грають дуже сміливо, потужно, з вигадкою, а Й. Гагер ще й напрочуд елегантно.

Продемонстрували певні успіхи на цьому чемпіонаті Е. Кедарс (Естонія), Ю. Панків, С. Мирза, Ст. Нікітін, М. Ємельянова, Т. Ларіна (всі Москва), М. Мозер та Н. Воскресеньська (Україна), а у парних іграх і 15-річний А. Потанін (Ленінград). Усі вони ще молоді й перспективні, але для своїх років всі відіграли просто чудово на найвищому спортивному форумі Союзу».

А цей факт просто унікальний. До цього часу у списку «10 кращих...» були двоє, троє, а то й четверо мо-

сквичів. Однак представників від союзних республік чи міста Ленінграду більше двох не було. А у 1956 році серед вітчизняної тенісної еліти були два вихованці закарпатської школи тенісу: 1. С. Андреев, 2. М. Корчагін, 3. **Михайло Мозер**, 4. М. Озеров, 5. А. Бойцов, 6. **Йосип Гагер**, 7. А. Лукирський, 8. В. Анісімов, 9. С. Мірза, 10. С. Фрідлянд.

Цей феноменальний показник до цих пір не побито закарпатцями, якщо навіть брати ТОП-10 кращих тенісистів України.

Особливо вдало дебютував на дорослому корті мукачівський тенісний віртуоз Михайло Мозер. У 1956 році на зимовій першості УРСР він виборов три золоті медалі, зокрема в особистому заліку, парному чоловічому і змішаному (мікст) розрядах. Цього ж року він та ужгородець Й. Гагер у складі збірної України на спартакіаді народів СРСР (*ці змагання інколи порівнюють з олімпійськими іграми*) теж виступили достойно. Михайло Мозер в одиночному розряді зайняв високе 5-те місце, а Йосип Гагер – 7-ме. А у парному чоловічому розряді М. Мозер/Й. Гагер здобули «бронзу».

На обласному рівні у цей період проходили різні міські, районні та обласні змагання серед колективів фізкультури та спортивних товариств. У 1958 році відбулися обласні змагання з 11-ти видів спорту, які входили у програму 2-ої спартакіади народів УРСР. Найбільше очок для збірної Ужгорода вибороли тенісисти облас-

ного центру, які посіли 1-ше місце з цього виду спорту.

У 1960 році Михайло Мозер став абсолютним чемпіоном СРСР. До речі, єдиним із закарпатців. Крім особистої першості він переміг у чоловічій парі, виступаючи разом із москвичем С. Лихачовим та у змішаній парі (мікст) з киянкою В. Кузьменко. На 2-ій спартакіаді народів СРСР М. Мозер із Й. Гагером стали бронзовими призерами у чоловічому парному розряді. Понад 10 років мукачівець входив до збірної СРСР і 10 разів до символічного списку «10 кращих тенісистів СРСР».

Свій помітний слід у тенісі залишили також Т. Негер, О. та В. Єгорови, С. Гададі, Й. Яношевський, І. Шуфрич, Ю., І. та Й. Крочки, Г. Завадяк, С. Кручаниця, М. Овчаров, П. Герка та інші, які неодноразово ставали переможцями і призерами першості УРСР. Нарівні з футболом, теніс «гримів» на весь Союз. Ось яка була школа закарпатського тенісу у 1945 – 1970 рр.

Аби не бути багатослівними, звернемося до статистики. Про неї інколи кажуть, що це «суха наука», але вона дуже переконливо може відповісти на ті запитання, які нас у даний час цікавлять. Скажемо відверто, що у нашому обласному архіві не змогли знайти бюлетень про 1-шу спартакіаду області (ці змагання проводилися раз у 4 роки, як правило, напередодні нових ОІ). Тому з бюлетня про 2-гу спартакіаду області, що проводилася у 1959 році, наводимо склад збірної області з тенісу, яка

у цьому ж році брала участь у 2-ій спартакіаді народів УРСР:

чоловіки – Й. Гагер (1924 р. н.), Т. Негер (1933), Й. Яношевський (1932), С. Кручаниця (1927), М. Белас (1938), І. Яцкович (1936), В. Шепентал (1934), Г. Завадяк (1933), Ю. Крочко (1934), П. Герка (1942), М. Шандор (1942), І. Гарцош (1942 р. н.).

жінки – Ш. Пухлик (1940 р. н.), Б. Федак (1912), В. Шуфрич (1916), М. Малес (1939), Є. Малес (1941), Є. Федак (1942), М. Ронай (1940), М. Русин (1938), Т. Гарчар (1943), Є. Полончик (1940), Е. Галгоці (1942) й С. Грубар (1940 р. н.). А готували збірну до змагань Е. Ковач (голова федерації тенісу Закарпаття), Й. Гагер, Г. Завадяк, В. Шуфрич, С. Кручаниця і Г. Петько (Солотвино), К. Сас (Берегово).

У бюлетні є також підсумки збірної області на 1-ій спартакіаді народів УРСР. Закарпатці зайняли «золоту серединку» – 13-те загальнокомандне місце з 28 збірних. А найкраще у складі збірної Закарпаття виступила команда тенісистів, яка посіла 2-ге загальнокомандне місце у Республіці.

За підсумками 1-ої спартакіади народів УРСР золоті медалі вибороли тенісисти Й. Гагер та Е. Борош, а ще 18 закарпатців стали призерами.

6 закарпатців увійшли до збірної команди УРСР, яка взяла участь у 1-ій спартакіаді народів СРСР. Серед них і троє тенісистів: Йосип Гагер, Елемір Ковач і Шарлота Пухлик.

Був важкий післявоєнний період. Та штаб з підготовки збірних команд

до участі у найбільш відповідальних змаганнях року – спартакіаді народів УРСР й СРСР – працював, як швейцарський годинник. Голова обласного комітету з фізичної культури і спорту Євген Драга підписав кілька документів, у яких зобов'язав конкретних відповідальних працівників предметно займатися якісною підготовкою команд до змагань із різних видів спорту. Так, за теніс тоді відповідали Е. Ковач та Й. Гагер, а також облрада ФСТ «Спартак».

Ужгород. 13–15 червня 1957 р. Чемпіонат Закарпаття з тенісу. Прапор змагань піднімають майстер спорту СРСР ужгородець Й. Гагер та першорозрядниця з Мукачева Ш. Пухлик, одні з найтитулованіших тенісистів Срібної Землі.

Згідно із наказом Закарпатського обласного комітету з фізичної культури і спорту за №324 від 6 листопада 1958 року був сформований склад, кажучи військовою термінологією, штаб з підготовки команд до змагань. Нас у даному випадку знову цікавить теніс.

До президії секції увійшли: голова – Е. Ковач; заступник голови – Й. Гагер; секретар – Й. Яношевський;

члени – Г. Завадяк, Т. Негер (усі з Ужгорода), Н. Горняк (Мукачево) та С. Папп (Берегово).

Суддівська колегія: голова – С. Кручаниця (Мукачево); заступник голови – Г. Манкович; секретар – А. Палоці; члени – Ю. Крочко (усі з Ужгорода) та І. Тарці (Мукачево).

Тренерська рада: голова – Й. Гагер; заступник голови – Г. Завадяк; члени – Т. Негер (усі з Ужгорода), а також мукачівці Н. Горняк і С. Кручаниця.

Щодо матеріально-технічної бази, той же Євген Драга у своєму звіті наголосив: «Станом на 01. 01. 1956 року в області є 13 стадіонів, 241 футбольне поле, 158 баскетбольних та 706 волейбольних майданчиків, 37 гімнастичних залів, 16 тенісних кортів (переконані, що нині лише в Ужгороді їх значно більше, а результатів – катма), 5 літніх басейнів і чимало інших спортбаз.

Цей розділ названо «Період триумфів» не випадково, адже саме тенісисти Срібної Землі на різних офіційних і престижних змаганнях (1945 – 1970 рр.) добивалися найбільш гучних результатів. Кажуть: факт – це уперта річ. Давайте проаналізуємо «Зведену таблицю про зайняті місця збірними командами Закарпаття на першостях Української РСР з видів спорту серед дорослих (1948 – 1958 рр.)». Приємно констатувати той факт, що протягом цього десятиріччя тенісисти краю виступали стабільно й на високому рівні. Про це свідчать і зайняті ними місця на всеукраїн-

ських змаганнях (чемпіонат та Кубок Республіки, спартакиади народів УРСР, товариств тощо). У 1948 році майстри великої ракетки фінішували на другій позиції з 28 збірних команд Республіки. Наступні три роки (1949 – 1951 рр.) збірна тенісистів краю поспіль займала третє місце і лише у 1952 році, як виняток, опустилася на четверте місце. Далі 6 років поспіль закарпатські майстри великої ракетки 4 рази ставали срібними призерами, а двічі – бронзовими. Це свідчить про стабільність виступів наших атлетів на республіканських тенісних аренах. Протягом цього десятиріччя жодна зі збірних команд області, крім футболу, не зайняла навіть 4-го місця, а це для наших тенісистів було найгіршим.

1959 рік – рік 2-ої спартакиади народів УРСР був відзначений теж чудовими перемогами тенісистів нашого краю. Так, збірна команда Уккрани ДСТ «Україна», у складі якої виступали Й. Гагер, Й. Яношевський, Ю. Малес, Є. Федак, на всесоюзних змаганнях, що проходили у Батумі, у фіналі перемогла збірну Москви і стала переможцями цього престижного турніру.

Абсолютною чемпіонкою ЦР ДСТ «Авангард» стала мукачівка Ш. Пухлик, а закарпатський дует Тиберій Негер (Ужгород) та мукачівець Степан Кручаниця (парний чоловічий розряд) теж вибороли «золото».

Стабільність виступів збірної команди тенісистів Закарпаття в основному забезпечували віртуози великої ракетки Й. Гагер, В. Шуфрич, Т. Негер, Й. Яношевський, С. Гададі,

І. Крочко, Г. Завадяк, С. Кручаниця, Ш. Вешелені, П. Герка, М. Овчаров тощо.

За перші 15 років радянської влади на Закарпатті (1945 – 1960 рр.) тенісисти Срібної Землі зайняли на чемпіонатах України 12 перших і 14 других місць, а всього 39 командних призових місць. В особистій першості на республіканських змаганнях вони 44 рази завойовували звання чемпіонів України, а також до загальної обласної скарбнички поклали разом 96 срібних та бронзових медалей.

На різних всесоюзних змаганнях глядачі спостерігали за грою 15 те-

нісистів Закарпаття. Ці спортсмени завоювали 22 призові місця, у тому числі 12 разів були чемпіонами різних фізкультурно-спортивних відомств.

Якщо у 1946 році тенісом серйозно займався 30 чол., то уже в 1960 році їх кількість зросла до 500. За цей період двоє тенісистів стали мс СРСР, 4 – кмс, 26 – 1-го розряду та 55 – 2-го. До 1960 року в області було 130 суддів з тенісу, які обслуговували змагання на міжнародному, всесоюзному, республіканському та обласному рівнях. І нарешті: у 1960 році в області уже було 29 тенісних кортів проти 16 у 1948 році.

1967 рік. Львів. Першість Уккрани ФСТ «Спартак». На фото переможці цих престижних змагань збірна Закарпатської облради ФСТ «Спартак» (зліва направо): Степан Негер, мс СРСР Степан Гададі, Юрій Ленарт, Катерина Дзюринець, Зузанна Ленарт, Ільда Шуфрич та Йосип Надь.

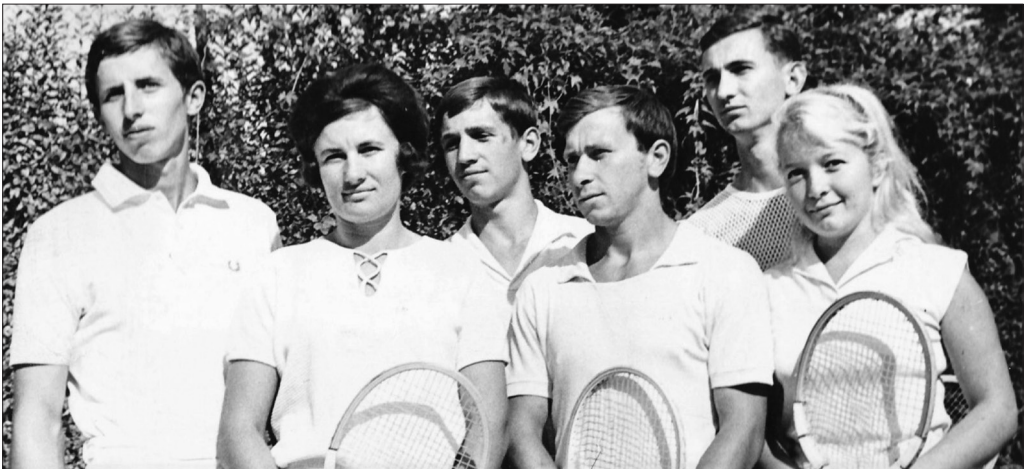
У цей період мукачівець М. Мозер став першим нашим спортсменом-тенісистом, який у складі збірної СРСР взяв участь у міжнародних змаганнях.

1974 рік. 16-21 травня. Алушта. Першість Уккрази ДСТ «Спартак» з тенісу. Члени суддівської колегії на урочистому відкритті змагань (**зліва направо**): закарпатці Василь Ленарт, головний суддя Тиберій Негер, а також суддя із Києва Михайло Глауберман.

Зокрема, у 1963 році він брав участь в одному з найпрестижніших

турнірів «Кубок Девіса» – це неофіційна першість світу серед чоловічих команд. У першому колі наша збірна у столиці Фінляндії Хельсінкі зіграла проти господарів. Мукачівець тут провів два поєдинки й двічі святкував перемоги. У першій грі в одиночному розряді він «поклав на лопатки» П. Петерсена (6:3, 6:4 та 6:1), а наступного дня і фінляндця Т. Йокіненна (6:1, 6:4 та 6:0). У другому колі, а змагання відбувалися у Москві, суперниками радянської збірної були тенісисти з Чилі. М. Мозер теж в одиночному розряді відіграв два поєдинки. У першому матчі він взяв гору над Е. Еріппе, обігравши двічі чилійця з однаковим рахунком 6:4, а наступного дня досить впевнено перегравав Д. Пінто (6:1, 7:5 та 6:4). У третьому колі Мозер чомусь не грав проти збірної Англії. Тоді збірна СРСР програла британцям із рахунком 1:4, хоча у двох попередніх радянські тенісисти і закарпатець

1969 рік. Ужгород. Першість ЦР «Авангард». **На фото** переможці цих престижних змагань (**зліва направо**): О. Єгоров, Т. Андронова, Ю. Крочко, З. Лакатош, І. Крочко та К. Ковач.

М. Мозер святкували дві поспіль перемоги з однаковим результатом 5:0.

У наступні роки наші тенісисти здобували нові перемоги. Так, у 1974 році у Баку проходив всесоюзний турнір, де збірна команда УРСР виборола бронзові нагороди. У її складі був і наш О. Єгоров, який у той період виступав за київський ТК «Динамо».

Чемпіонат ВЦРПС з тенісу був одним із найпрестижніших змагань у Союзі. Цей турнір найчастіше проходив у Москві, а у 1974 році його учасників вітав Київ (29 серпня – 8 вересня). Головним суддею був знаний український фахівець і спортивний журналіст Г. Карцев. Тут із української збірної краще за всіх виступив ужгородець О. Єгоров, який виборов дві срібні нагороди із трьох, що здобули всі члени збірної УРСР. В одиночному розряді ужгородець виграв два попередні матчі, правда, у чвертьфіналі поступився В. Пересудову (4:6, 6:0 та 6:4). Наш земляк перший сет виграв, однак у другому був «битий на суху». У парному розряді (чол.) у фіналі українсько-грузинський дует Єгоров/Пересудов поступився бакинцю Лихачову/естонцю Ахмерову (6:3, 6:1 та 6:4). Але срібна нагорода – це теж медаль високого ґатунку, до того ж на таких престижних змаганнях.

Ще одне «срібло» (мікст) закарпатець здобув разом із Наталією Рибалко з Сєверодонецька. Спочатку український дует у півфіналі переграв естонську пару Ісланова/Сеппе (7:6 та 6:4), а у фіналі, на жаль, поступився

сильній парі Бирюкова/Лихачов (3:6 та 2:6).

У 1975 році на київських кортах стадіону «Динамо» відбулися поєдинки 1/4 фіналу Кубка СРСР між київськими динамівцями та ТК «Калев». У перший день О. Єгоров переміг прибалтійця Е. Ланге (3:1). Наступного дня ужгородець провів матч із таллінцем Х. Сеппом і поступився супернику із загальним рахунком 0:3. Долю чвертьфіналу вирішив матч між чоловічими парами Єгоров/Гаврилов (Україна) – Лангекр/Сапп. Це був справжній бій. У перших двох сетах перемогу святкував український дует. (8:6 і 13:11). У третьому та четвертому сетах з однаковим результатом 3:6 кращими була пара з Прибалтики. І лише у 5 сеті українці змогли дотиснути суперників (7:5). Матчі 1/2 фіналу відбулися у Душанбе. Українці грали проти збірної Грузії, за яку виступав і один з кращих тенісистів СРСР О. Метревелі. Українці, на жаль, на цьому етапі зійшли з дистанції.

На початку травня 1976 року на ужгородських кортах (стадіони «Авангард» та «Спартак») пройшов цікавий турнір всеукраїнського рівня. Це був меморіал пам'яті героя Великої вітчизняної війни В. Леврищева, який зібрав 104 учасників. Серед чоловіків 1-ше місце здобув наш земляк О. Єгоров, який у фіналі обіграв лєнінградця В. Суєвалова (3:0).

Бронзовими призерами у цих змаганнях в одиночних розрядах теж

були ужгородці С. Гададі та І. Кечіна–Шуфроч.

До кожних відповідальних змагань в області готувалися наполегливо і прискіпливо. З метою своєчасної підготовки і проведення фінальної частини спартакіади Закарпаття, а також успішної підготовки спортсменів області для участі у республіканських змаганнях, готувався спеціальний наказ голови комітету з фізичної культури і спорту при виконкомі облради з метою створення для збірників області необхідних умов для повноцінних і систематичних тренувань. Усі збірники були забезпечені формою, необхідним спортивним інвентарем та харчуванням. Особливо плідно працювала обласна тенісна секція,

яку очолював Е. Ковач. І результати не забарилися у майстрів великої ракетки із Срібної Землі. Для прикладу візьмемо підсумки збірних команд області з видів спорту у першості УРСР 1958 року. 2-ге загальнокомандне місце зайняла збірна краю з тенісу (тренерська рада: Й. Гагер, Г. Завадяк, Т. Негер, Н. Горняк). Відразу три збірні області з баскетболу (жінки), лижних перегонів і настільного тенісу зайняли 4-ті місце, гірськолижники фінішували на 5-ій позиції, за ними відразу (6-те місце) – фехтувальники. На 9-ій позиції опинилися футболісти. Інші збірні краю посіли 10 – 20-ті місця й нижче. Пропонуємо Вам фото, на

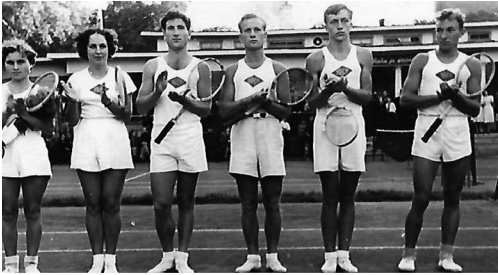

Москва. 1977 рік. На фото збірна Закарпаття на урочистому відкритті всесоюзної спартакіади ЦР ДСТ «Спартак» **(зліва направо):** Микола Овчаров, 37-річна Шарлота Вешелені, молоді закарпатські тенісисти Магдаліна Негер, Катерина Мечей, Степан Гададі та тячівець Іван Лозан.

Закарпатський теніс від витоків до наших днів

яких представлені збірні команди області з тенісу різних років (1946 – 1960 рр.). На кожній з фотографій наші провідні майстри великої ракетки:

Й. Гагер, Т. Негер, Е. Ковач, В. Шуфрич, Є. Малес, Й. Яношевський, Ю. Крочко, Ш. Пухлик, Г. Завадяк, С. Кручаниця, Є. Федак й інші.

Упродовж чверті віку (1945–1970 рр.) серед видів спорту, що культивувалися на Закарпатті, пальму першості утримували наші майстри великої ракетки: майстри спорту СРСР Йосип Гагер, Шарлота Пухлик, Тиберій Негер, Іван Крочко, Іван Шуфрич, Єва Федак-Крочко, Ільда Кечина-Шуфрич, Йосип Надь, Степан Гададі, Василь Лакатош, Катерина Ковач-Мечей, а також Елемір Ковач, Агнеса Борош, Йосип Яношевський, Валерія Шуфрич, Бланка Федак, Петро Герка, Юрій Крочко, Степан Кручаниця, брати Малеси та багато інших.

Якщо Й. Гагер поміняв футбол на теніс, то мукачівець Степан Варга, до речі, майстер спорту СРСР з футболу, зробив навпаки. Після завершення футбольної кар'єри він успішно тренував юних футболістів та тенісистів у місті над Латорицею...

ТРЕТІЙ ЕТАП

ПЕРІОД СТАЛОГО РОЗВИТКУ

У 70 – 90-их рр. теніс на Закарпатті ще впевнено тримався на плаву. На високому рівні продовжували підтримувати закарпатську тенісну марку наші прославлені О. Єгоров, І. Крочко, І. Шуфрич, Й. Надь, І. Кечені–Шуфрич, К. Мечей-Ковач, С. Гададі, Ю. та З. Ленарти, С. Молнар, С. Гаргоц, Ю. Колб, а згодом – С. Сербайло, Г. Белені, О. Гулянич, брати Крочки (Йосип та Юрій) та Єгорови (Віктор та Василь), Т. Джобак, Л. Білак, Р. Кучінка, А. Мигалко, А. Фріга та інші. Ні, тенісні секції працювали, навіть відкривалися нові. Будувалися й корти в окремих райцентрах та містах обласного підпорядкування. Починаючи з 1976 року, збірна Закарпаття з тенісу у всеукраїнському рейтингу була на 5-ій, 6-ій, 7-ій позиціях, а у наступних роках, особливо у роки Незалежної України, стала статистом для інших команд.

У середині 80-их років в Ужгороді був зданий в експлуатацію СК «Юність». Один із залів (№1) був призначений для тренувань тенісистів та жіночого гандбольного клубу (ГК) «Бактянка», який «переїхав» із Берегова і був перейменований на ГК «Карпати» Ужгород. Саме теніс, гандбол (жінки) і футбол були трьома ігровими видами спорту, в яких закарпатські атлети протягом 30 років (1945 – 1975 рр.) добивалися найгучніших перемог.

Свого часу в «Юності» був проведений міжнародний юнацький турнір

із тенісу. Тоді президент Європейської федерації тенісу Жак Шаржелет, який був на цих змаганнях почесним гостем, заявив, що у цьому спортивному комплексі можна проводити навіть Кубок Європи.

1970 рік. 10 днів на ужгородських кортах «Спартак» та «Авангард» проходила першість України серед кращих тенісистів Республіки. У командному заліку серед чоловіків і жінок 1-ше місце вибороли представники ДСТ «Динамо». В особистій першості серед жінок перемогу святкувала киянка Людмила Петрова, а у чоловіків – наш земляк Олександр Єгоров.

1972 рік (29 – 31 січня). Київ. IV-та відкрита першість України з тенісу (учасники: кращі тенісисти Москви, Ленінграда, Російської Федерації, Прибалтики, Закавказзя та Білорусі).

В індивідуальному розряді серед чоловіків тон у змаганнях задавав наш земляк Олександр Єгоров, який в 1/8 фіналу переграв 5-ту ракетку країни Олександра Волкова. Хоча у першому сеті наш земляк поступився калінінградцю із рахунком 4:6, зате у наступних двох впевнено довів принциповий поєдинок до логічного завершення (6:3 та 6:0). У півфіналі ужгородець здолав опір Олексія Гаврилова з Мінська, а фінал став українським. Як і торік, на корт вийшли львів'янин Януш Чоба та наш Єгоров. Перемогу знову святкував наш земляк.

На цих змаганнях Олександр виборов ще одну срібну медаль (парний чоловічий розряд) разом із киянином Віктором Петровим.

У матчі за третє місце серед жіночих пар ужгородка Катерина Ковач разом із Іриною Симоновою з Донецька поступилися киянкам Людмилі Петровій та Валерії Бурко.

1982 рік. Йосип Крочко увійшов до складу збірної СРСР серед юнаків і в командній першості Європи став бронзовим призером, а в особистій першості Старого Світу виборов срібну нагороду.

1984 рік. До складу збірної СРСР серед юнаків увійшов ще один закарпатець – це ужгородець Степан Сербайло. Збірну команду цього року (U-14) очолив наш Іван Крочко. У липні вона взяла участь у командній першості Європи в Осло (Норвегія) і виграла зону – перше місце, завоювавши право участі у фінальних змаганнях, які відбулися в Барселоні (Іспанія). Тут збірна зайняла почесне 4-те місце.

1985 рік. Жовтень. Єреван. Чемпіонат СРСР. На цих змаганнях чи не вперше заговорили на повний голос про ужгородця Йосипа Крочка, який у чвертьфіналі зустрівся із майбутнім чемпіоном країни Андрієм Чесноковим. Фахівці тоді говорили, що цей поєдинок був гідний фіналу. Перший сет москвич виграв від нашого земляка з рахунком 7:6. Цей результат говорить про те, що на корті були тенісисти одного класу. Другий сет,

який завершився з мінімальною перевагою Чеснокова (7:5), був копією першого.

Аналогічна ситуація з нашим земляком відбулася цього року і в Ленінграді, де на юнацьких іграх країни ужгородець дістався фіналу. У головному матчі на нього чекав ще один знаний тенісист Олександр Волков із Калінінграда. Перший сет суперник виграв в ужгородця досить легко (6:1). Однак у другому сеті Йосип дав зрозуміти росіянину, що він теж не ликом шитий. Ця принципова і нервова дуель таки завершилася перемогою росіянина, але з яким результатом (6:7)!

У 1987 році на спартакіаді школярів України, що пройшла в Івано-Франківську, вдало виступила наша збірна, котру готували Катерина Мечей-Ковач (Тячів), Юрій Колб та Василь Лакатощ (Ужгород).

Наші юні землячки на старті переграли своїх ровесниць із Ворошиловоградщини із «сухим» рахунком 4:0, відтак поступилися сильній команді з Львівщини. У боротьбі за третє місце закарпатки легко взяли гору над командою з Херсонщини з рахунком 4:1. Хлопці трохи підвели дівчат. Вони досить легко перемогли ровесників із Сумщини (4:0), Автономної Республіки Крим (4:0) та господарів (3:1), однак поступилися киянкам та львів'янам і посіли 5-те місце. У загальнокомандному заліку збірна нашої області вперше за останні 10 років виборола бронзові нагороди.

* * *

Перемоги наших провідних тенісистів у сезоні-87 не були несподіванкою. Й. Крочко, С. Сербайло, в якійсь мірі Г. Белені та О. Гулянич – ці імена в останні роки міцно ввійшли до списку вітчизняних лідерів. Але вже давно турбує питання: хто за лідерами, які перспективи?

А тепер конкретно про тенісний сезон-87. Йосип Крочко одним із перших закарпатців став майстром спорту СРСР міжнародного класу, успішно виступаючи на внутрішніх та міжнародних аренах. Він підняв свій рейтинг, здобувши перемоги у серії престижних турнірів «Балкантурист», що проходив у Болгарії. Другий наш провідний тенісист Степан Сербайло став чемпіоном юнацьких ігор України, володарем Кубка УРСР, призером першості центральної ради ВЦРПС та нашої Республіки, а також досить успішно, стабільно й систематично виступав на міжнародному рівні серед своїх ровесників.

Приємна ще одна новина. У 1987 році при хустській ДЮСШ відкрилося відділення тенісу із трьома штатними тренерами, а на kortах Берегова знову пожвавлення (тут при ДЮСШ місцевої районної ради ДСТ «Колос» була відкрита тенісна секція), а у ДСТ «Трудові резерви» прийняли двох фахівців з великого тенісу. Ні, географія тенісу в області не розширювалася, просто цей вид спорту повертався

туди, де в останні роки про нього забули.

У сезоні-87 лише тячівка Г. Белені серед жінок стабільно виступала на республіканських змаганнях. Саме у жіночому тенісі уже давно не було гучних перемог. А шосте місце, яке зайняла збірна Закарпаття на юнацьких іграх УРСР у 1986 році, в області розцінювали як тріумф.

В Ужгороді цього року відбулося чимало цікавих турнірів. Один із них – це відкрита першість Уккрани ФСТ «Динамо», що пройшла у місцевому СК «Юність». Господар змагань Аттіла Мигалко на цей раз виборов бронзову нагороду.

1988 рік став знаковою подією у спортивному житті закарпатців. Саме у цьому році вперше в області були проведені два глобальні турніри: перший етап чемпіонату СРСР серед дорослих та особистий чемпіонат України з тенісу. Вони стали успішними для наших атлетів. Закарпатці завоювали 6 медалей: одну золоту, чотири срібні (одна з них всесоюзної проби – Й. Крочко) та одну бронзову.

* * *

До Ужгорода приїхали кращі тенісисти колишнього Радянського Союзу. Серед них були і два представники Срібної Землі: 20-річний Йосип Крочко та на два роки молодший Степан Сербайло. І дуже приємно, що наші хлопці ще на попередніх етапах вибили з боротьби за медалі багатьох

маститих атлетів, які перебували на верхніх щабелях всесоюзного тенісного рейтингу. В 1/16 фіналу Й. Крочко (одиначний чоловічий розряд) зустрівся з москвичем мсмк Дмитром Ломановим. Перший сет наш земляк програв. Головна причина, як зізнався Йосип після гри, – це хвилювання і велика відповідальність перед земляками-уболівальниками.

У другому сеті ужгородець вже грав розкуто і довів двобій до логічного завершення (1:1). Третій сет теж був за нашим майстром великої ракетки (6:3). С. Сербайло теж підтримав свого старшого товариша і досить легко переграв таллінця Ротселе (6:1 та 6:4).

Наступними суперниками (1/8 фіналу) наших хлопців були: друга ракетка країни Андрій Ольховський, котрий вийшов на корт проти ужгородця Йосипа Крочка, та Андрій Черкасов (таки стане чемпіоном СРСР-88), який протистояв нашому Степану Сербайлу. До речі, і Ольховський, і Черкасов у цей період готувалися до олімпійських ігор і ужгородський турнір став для них паралельно й одним із етапів підготовки до змагань чотириріччя. Перед цим українці здобували ліцензії на ОІ у Будапешті. Якщо Крочку вдалося переграти Ольховського (6:4, 1:6 та 6:4), то Черкасов заставив Сербайла зачохлити ракетку. Треба віддати належне і нашому атлету, який продемонстрував достойну гру проти зірки вітчизняного тенісу, вигравши другий сет із рахунком 7:6.

За одну з медалей продовжив боротьбу лише Йосип, який в 1/4 фіналу зустрівся з Дмитром Поляковим із Харкова. Нашому земляку вистачило і двох переможних сетів (6:0 та 6:3), аби наблизитися ближче до медалей.

У півфіналі Й. Крочко зустрівся з Диссанд (Таллінн). Закарпатцю, аби вийти у фіналі потрібно було грати аж 4 сеті. Після завершення останнього глядачі проводжали свого улюбленця стоячи. Андрій Черкасов обіграв на цьому етапі Гірта Дзелде (Рига). У фіналі – А. Черкасов та Й. Крочко.

Фінальний двобій – це був хрестоматійний поєдинок двох молодих «зірок» вітчизняного тенісу. Перший сет виграв Черкасов, другий був за господарем змагань. Та нашого земляка на більше не вистачило. А так і крутилася на язичку сакраментальна фраза про те, що вдома і «стіни допомагають». Однак Андрій (*на той час 4-та ракетка країни*) завершальний сет провів без суттєвих помилок. Але срібна медаль для Срібної Землі – це теж нагорода високого ґатунку, до того ж із таких престижних змагань, як чемпіонат СРСР.

Щодо С. Сербайла, то він у поєдинку за 9-те місце впевнено переміг киянина С. Гримальського і вперше ввійшов до десятки кращих тенісистів СРСР.

Цього ж року (жовтень) на ужгородських кортах відбувся чемпіонат України. У найбільш престижній категорії – чоловічому одиночному розряді – фінальну пару склали наші земляки Йосип Крочко і Степан Сер-

байло. Перемога дісталася більш до-свідченому і на два роки старшому Крочку, який тримав нитки гри у своїх руках дуже впевнено, і його перемога не викликала сумнівів. Для Сербайла «срібло» республіканського чемпіонату – перша серйозна нагорода такого рангу у «дорослому» турнірі. На цих змаганнях Степан виграв ще одну срібну медаль. У чоловічому парному розряді він разом із харків'янином Дмитром Пономарем у фіналі програв київському дуету О. Тютюн/Т. Бейко.

Ще одне «срібло» для Срібної Землі здобув у міксті Олег Словцов (*один із тренерів з тенісу в ужгородській ОДЮСШ*) у парі з Оленою Кислухою з Донецька. Фінал змішаних пар видався найбільш драматичним і непередбачуваним. Словцов і Кислуха впевнено виграли перший сет у сімейного дуету з Києва – брата та сестри Бейко – 6:2. Здавалося, що і другий сет закінчиться так же легко й швидко. Та ні – киянам таки вдалося переламати хід поєдинку (7:5), а потім і довести поєдинок до перемоги.

У цій же категорії бронзовою медаллю був нагороджений ще один ужгородець Олександр Гулянич, який грав (мікст) разом з одеситкою Марією Тукмаковою. До речі, цього року ця пара і на харківському чемпіонаті Республіки виборола «срібло».

Наприкінці лютого 1988 року в Ужгороді відбулася і першість Укрради ДСТ «Динамо». В одиночному розряді серед юнаків 1976 – 1977 рр. н. у фіналі зустрілися ужгородці А. Ми-

галко та А. Фріга. Вікторія усміхнулася майбутньому майстру спорту України Мигалку.

Тячівка Г. Белені на цих республіканських змаганнях виборола дві срібні нагороди. Першу вона здобула в одиночному жіночому розряді (дівчата 1974–1975 рр. н.), програвши у фіналі запоріжанці Олені Антипіній. Другу срібну нагороду тячівка виборола у парному розряді з ужгородкою Лесею Білак, поступившись у фіналі киянкам Вікторії Литовченко й Євгенії Ступак.

1989 рік. Цьогоріч до Ужгорода приїхало більше 100 тенісистів, аби взяти участь у традиційних змаганнях – відкритій першості облради «Трудові резерви». Серед дівчат середньої вікової групи ракетки схрестили дві ужгородські юні тенісистки Наталія Бордош та Руслана Кучінка. В обидвох сетах з однаковим рахунком 7:5 сильнішою була 14-річна Руслана. Її ровесник Віктор Барань у вирішальному матчі здобув перемогу над Андрієм Фрігою. А молодший на два роки ужгородець Юрій Гомбош теж удостоївся чемпіонського титулу.

На цьому турнірі мала місце і родзинка. Річ у тім, що у хлопців старшої вікової групи у фінальній грі на корт вийшли два брати – Михайло й Томаш Джобаки. Перемогу святкував останній.

У парному розряді перемогу на турнірі здобули господарки Руслана Кучінка/Леся Білак, а у хлопців – Віктор Барань/Аттіла Мигалко.

У міксті кращою був ужгородський дует у складі Леся Білак/Андрій Фріга.

Ужгород у 1989 році приймав і всесоюзні змагання – це особиста командна першість ЦР ДСТ «Трудові резерви». До міста над Ужем приїхали представники Російської Федерації, Казахстану, Прибалтики, Узбекистану та України. Відразу скажемо, що на них господарі вибороли аж сім срібних нагород. Перші дві золоті медалі в одиночному розряді серед юнаків 1975 – 1976 рр. н. здобув наш земляк Андрій Фріга, який у фіналі поступився Тимуру Ганнєву із Ташкента (2:6 та 1:6), а Леся Білак – москвичці Ользі Івановій (1:6 та 5:7). В одиночному розряді серед юнаків 1977 р. н. і мол. ужгородець Юрій Гомбош теж зайняв 2-ге місце, зазнавши поразки у головному поєдинку від лєнінградця Олександра Любімова (6:7 та 3:6).

У фіналі парних змагань серед юнаків (1972 – 1974 рр. н.) Денис Лютров (Уфа) та Едуард Бусаров (Куйбишев) із результатом 6:2, 2:6 та 4:6 перемогли наш дует Томаш Джобак/Андрій Фріга.

У парних змаганнях дівчат (1975 – 1976 рр. н.) Руслана Кучінка (Ужгород) та Ольга Єбель (Алма-Ата) були сильнішими за ужгородський дует Леся Білак/Наталія Бордош (6:2 та 6:4). А ось фінальний поєдинок змішаних пар (1972 – 1974 рр. н.) Олена Чукліна/Денис Лютров (Уфа) і Руслана Летнянчина/Томаш Джобак (Ужгород) закінчився перемогою гостей (7:5, 3:6 та 6:1).

У міксті (1975 – 1976 рр. н.) Руслана Кучінка разом із Аттілою Мигалко у фінальній грі поступилися дуету з Алма-Ати Ользі Єбель/Єгору Шалуднову.

Цього ж року в Ужгороді відбувся ще один цікавий тенісний турнір – міжнародні змагання на призи ужгородського СК «Юність» серед юнаків. На ньому добре виступили господарі. За словами головного арбітра змагань, судді всесоюзної категорії та заслуженого тренера УРСР Івана Крочка, ужгородки Руслана Кучінка та Леся Білак (тренер Йосип Надь) провели усі свої заплановані поєдинки на високому рівні й заслужено здобули три золоті медалі (одиночний та парний розряди, а також мікст). Найбільш напруженим поєдинком між юнаками став двобій між ужгородцем Андрієм Фрігою та львів'янином Віталієм Добінським. Перший сет виграв (7:5) наш земляк. У другому він поступився гостю з Прикарпаття (4:6), а у вирішальному сеті нашому земляку вдалося «покласти на лопатки» свого суперника з переконливим рахунком 6:2 і отримати омріяне «золото». «Бронза» дісталася ще одному ужгородцю Аттілі Мигалку (тренер Йосип Надь).

Багато знакових турнірів відбулося в 1990 році. Один із них – XIX-ті міжнародні ігри (Дитяча олімпіада), яка проходила в Ужгороді протягом 5 днів (30.06 – 3.07.). У ній взяло участь 600 учасників із 23 країн. Збірна господарів була найбільш потужною. У 4 видах спорту (легка атлетика, плавання, теніс, настільний теніс) взяло

участь більше 50 юних спортсменів з нашого обласного центру. Вони завоювали дві золоті, три срібні та чотири бронзові медалі. Найбільший доробок був у збірної з тенісу, яку готував відомий фахівець Юрій Колб. Його підопічні вибороли дві золоті нагороди (Руслана Кучінка та Андрій Фріга в одиночному розряді) та одну срібну (Леся Білак). Атілла Мигалко, Едуард Гопчак та Наталія Бордаш хоча і не здобули медалей, але виступили на цих престижних змаганнях теж достойно.

Забігаючи наперед скажемо, що ще одну бронзову нагороду на таких міжнародних змаганнях здобув майстер спорту України Василь Єгоров (2003 рік, м. Грац, Австрія).

1991 рік. Уже на початку цього року (20 січня) в ужгородському СК «Юність» відбулася відкрита першість облради ФСТ «Трудові резерви». Серед юнаків 1975 – 1976 рр. н. у фіналі зустрілися ужгородці Едуард Гопчак та Андрій Фріга. Перемогу святкував перший (7:5 і 6:4). Бронзова нагорода дісталася ще одному ужгородцю Віктору Яцковичу.

Серед юнаків 1977 – 1978 рр. н. у фіналі знову ракетки схрестили ужгородці (Роман Долинич – Юрій Гомбош). Судді зафіксували результат 1:2 (6:7, 6:2 та 3:6) на користь Юрія.

Ще один фінал (1979 – 1981 рр. н.) звів ужгородців Степана Гаргоца та Олексія Фрігу. Фортуна усміхнулася Степану (6:4 та 6:4).

У дівчат у старшій віковій групі Габрієла Белені з Тячева у фіналі обі-

грала Олену Татаркову з Ізмаїла. Третьою тут була Леся Білак з Ужгорода.

Завершити огляд III-го періоду хочеться витягом із матеріалу київського колеги, мс СРСР з тенісу Г. Карцева:

«На останній Спартакіаді народів СРСР 1986 р., коли збірна України, перемігши вперше збірну Москви, стала чемпіоном, здавалося, що на багато років лідерство наших тенісистів буде безсумнівним – адже команда була дуже молода. Через 10 років ця перспективна команда практично повністю розпалась, опинившись, м'яко кажучи, поза полем зору тодішнього керівництва Держкомспорту України і втратила фінансування. Кинуті напризволяще, не відчуваючи підтримки, поїхали в Москву А. Долгополов і згодом трагічно загинув у Польщі В. Петрушенко, Л. Савченко вийшла заміж і під прізвищем Нейланд захищає кольори Латвії, Е. Рижикова поїхала в Німеччину, Й. Крочко з відмінним тренером-батьком опинився в Угорщині, честь якої захищав на Олімпійських іграх. Припинили виступи Т. Чернишова і А. Чернецький, але головна втрата – поїхали, не зумівши вижити поодинці, провідні тренери та перспективні молоді гравці, які стали потім за кордоном відомими фахівцями: львів'янин Ян Чоба – в Австрію, тренери національної збірної кияни О. Карпенко і В. Анісімов, чемпіон СРСР Ю. Філев – у Хорватію, львів'яни Д. Нейман, Б. Дюкін, киянин М. Яновський, мабуть, найперспективніший

юніор С. Бакай з «Антея» – в Ізраїль, С. Грузман – в Німеччину, В. Павленко, В. Шевченко, С. Медведєва – у Німеччину, щоправда, зі своїми учнями, чемпіон СРСР у парному розряді і перший чемпіон суверенної України Т. Бейко виїхав в Канаду, його колега по клубу, чемпіонка української Спартакіади Н. Баркан – в Ізраїль. Наш найсильніший професіонал А. Медведєв та неодноразові чемпіони СРСР у парних розрядах Д. Поляков і А. Рибалко, який заробляє собі на життя виступами за німецькі клуби, лише епізодично приїжджають на батьківщину для підтримки національної збірної в матчах «Кубка Девіса».

Повністю припинилася дитяча робота в «колісці» українського тенісу – київському «Динамо» (у цьому товаристві все своє свідоме життя провели мукачівець М. Мозер та ужгородець О. Єгоров), на літні корти якого в денний час, коли використовуються всі майданчики, без оплати оренди дитина не потрапить. Лише в профспілкових колективах ще є безкоштовні заняття для дітвори і жевріє секційне тенісне життя. Але молоді тренери без допомоги авторитетних наставників, які виїхали за кордон, не можуть вирости в стовідсотково грамотних наставників, та й зарплата у них не стимулює творчий ріст. Вчать тенісу у нас тепер в основному випадкові люди, фахівці інших про-

фесій (з метою підтримати своє матеріальне становище). Тому не дивно, що за спиною А. Медведєва немає жодного юніора, навіть у перспективі близького до нього по класу, а хто і з'являється, то при нашому спортивному безгрошів'ї гинуть на корені. Вживають тільки діти багатих батьків, а перспективи у них, як правило, замало. Ось тому ми безнадійно відстали від своїх закордонних однолітків».

Цей матеріал цитуємо не випадково, бо чимало провідних тенісистів та тренерів не лише із України, але й Закарпаття після розпаду СРСР вирішили податися за кордон. Ужгородці Йосип Надь та Йосип Крочко давно працюють в Угорщині. Нещодавно до них приєднався ще один ужгородець, майстер спорту України Аттіла Мигалко, котрий довгий період працював тренером у донецькому ТК «Вік-Корт» і, до речі, мав там непогані результати.

За океаном, у передмісті Нью-Йорка, більше 15 років навчає юних американців гри у теніс ще один хороший фахівець із Ужгорода Юрій Колб.

Подалася за океан і мс України Леся Білак, яка тепер працює тренером із тенісу в Річмондському університеті (США, штат Вірджинія).

В останні роки до Угорщини переїхали на постійне місце проживання тренери з Ужгорода Юрій та Сюзанна Ленарти, Степан Негер із родиною.

ЧЕТВЕРТИЙ ЕТАП

ПЕРІОД РОЗЧАРУВАНЬ І НАДІЙ

Закарпаття межує з 4-ма європейськими країнами, а також свого часу було у складі Австро-Угорщини та Чехословаччини. Саме приналежність краю до різних політичних систем та особливості географічного розташування, релігійно-національний склад і специфіка менталітету місцевих жителів, а також давні традиції й ряд інших факторів не могли не позначитися на функціонуванні й розвитку фізкультури і спорту в області. Останню чверть віку заступник голови обласної асоціації спортивних журналістів України, доцент кафедри журналістики УжНУ Володимир Тарасюк у своїй книзі «Розвиток спорту на Закарпатті в незалежній Україні (1991 – 2011 рр.)» умовно розділив на три періоди:

Володимир Тарасюк

1-ий 1991 – 1998 рр. (період відносного застою в розвитку галузі, викликаний розпадом СРСР і, як наслідок, руйнуванням цілісної системи галузі й напрацьованих десятиліттями зв'язків у ній).

2-ий. 1999 – 2002 рр. (час адаптації до нових історичних реалій і спроба пошуку ефективного вирішення найактуальніших проблем).

3-ий. 2003 р. – 2011 р. (курс на модернізацію галузі відповідно до потреб сучасного суспільства). Умовність наведеного поділу є очевидною хоча б тому, що в одні й ті ж роки в окремих видах спорту спостерігався спад у розвитку, а в інших навпаки – піднесення. Це залежало від фінансування, наявності кадрового потенціалу, визначених владою пріоритетів тощо. І все ж на такому тлі вимальовувалися й загальні тенденції, у т. ч. у кожному із зазначених періодів. Розпад СРСР боляче вдарив по фізкультурно-спортивній галузі, як і по ряду інших. Централізована вертикаль влади була зруйнована, раніше один монолітний організм перестав ритмічно функціонувати, механізми взаємодії та взаємопідтримки не діяли. Царина фізкультури та спорту опинилася на роздоріжжі: стару систему ліквідували, а нову ще не вдалося сформувати.

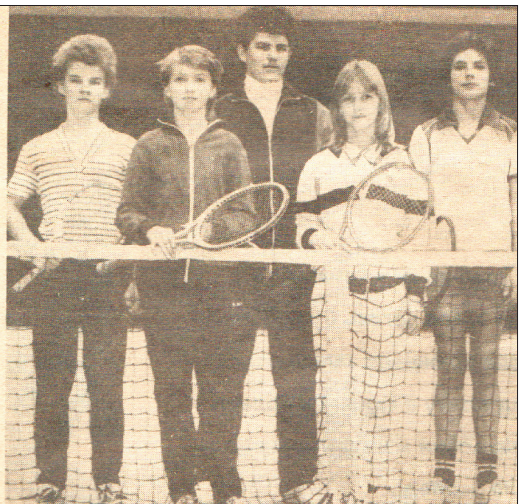
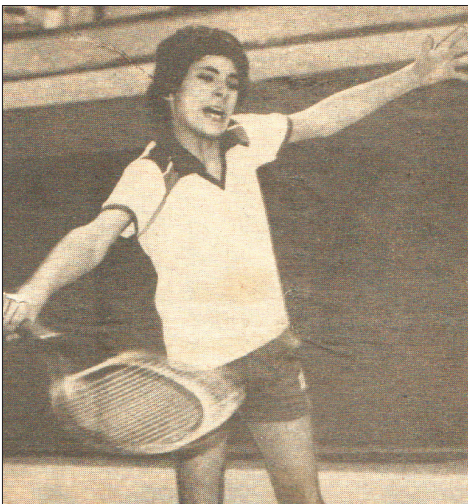
Автори даної книги додали б і 4-ий період. Він стосується саме великого тенісу (2014 р. – по сьогодні). Саме упродовж останніх 5 років ставлення до цього виду спорту кардинально змінилося. Справжні цінителі тенісу (В. Алексій, І. Шуфрич, І. Гулянич, О. Кіндрат та інші) повели відверту війну проти тих, хто бажав цей вид спорту довести до ручки. І їм, на превелике щастя, в якійсь мірі вдалося це зробити. Вони і тепер наполегливо працюють у напрямку щодо

повернення слави закарпатської школи тенісу.

1-ий етап (1991 – 1998 рр.). Відомо, що починаючи з 1945 року, тенісом у нашій області опікувалася облрада ДСТ «Спартак». Були гроші – були й результати у вихованців, а робота ладилася у наставників. Не стало грошей – не стало ані показників, ані хороших тренерів. Так, у 1987 р. ДСТ «Спартак» мав бюджет майже 1 млн. 200 тис. крб., а в 1991 р. ця сума знизилася ледь не в 4 рази. Догадувалися до того, що секція тенісу в ОДЮСШ «Спартак» канула у небуття, як і в ужгородській ДЮСШ №1. До речі, на території області до розпаду СРСР функціонувало 31 ДЮСШ і

3 СДЮШОР. У 1989 році їх відвідувало майже 115 тисяч школярів, а через два роки цей показник зменшився майже на 50 тисяч вихованців.

Отже, у цей період (1991 – 1998 рр.) певні та скромні успіхи на всеукраїнському та міжнародному рівнях значною мірою добувалися за рахунок радянського досвіду спортсменів і тренерів, зокрема останніх майстрів спорту СРСР Степана Сербайла, Віктора Єгорова, Юрія Ленарта, Олександра Гуляничя, Габрієли Белені, наставників Івана Крочка, Василя Лакатоша, Йосипа Надя, Юрія Колба, Ільдики Кечіної-Шуфрич, Степана Негера, Зузанни Ленарт, Катерини Товт, Юрія Павлишинця, Золтана Шуфри-

ТУРНИР НАЙМОЛОДШИХ

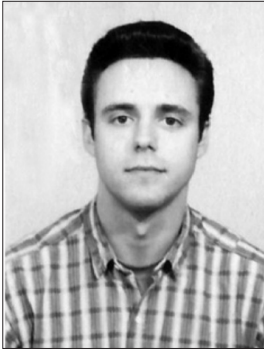
Майже сто юних майстрів великої ра-

обидвох сетів з рахунком (7:5) пере-

брати Михайло й Томаш Джобак. Н разі сильнішим виявився Томаш. У парних розрядах перемогу на турнірі від святкували Руслана Кучінка з Лесею Білак та Віктор Барань з Аттіліою Мігалко. Змішаною парою найуспішніше провели

1989 рік. Ужгородський СК «Юність». Відкрита першість облради ДСТ «Трудові резерви» з тенісу. Зліва двократний переможець першості Віктор Барань. Справа переможці та призери змагань (зліва направо): Томаш Джобак, Руслана Кучінка, Михайло Джобак, Леся Білак і Віктор Барань. Фото та текст Олега Без'язичного.

ча, Шарлоти Пухлик, Катерини Ковач-Мечей та інших.

Степан Сербайло

Свого часу в одній із своїх газетних статей знаний закарпатський тенісист Степан Сербайло проаналізував стан справ так званого «перехідного періоду»:

«Аби цей період проаналізувати, не потрібно бути великим спеціалістом. Теніс у Закарпатті у порівнянні з минулими роками (1945 – 1989 рр.) занепав. У тому ж Ужгороді, коли я почав займатися цим видом спорту, на пристойному рівні грали приблизно 20 чоловік. Сьогодні в області не проводиться серйозна робота щодо підготовки нових класних спортсменів.

І заважають не стільки економічні негаразди, як нестача кваліфікованих кадрів. На жаль, всі вони свого часу через матеріальні причини поміняли постійну прописку у Закарпатті на Угорщину, США, Київ, Донецьк... Словом, не кращі часи переживає наш теніс.

– Невже після Крочків, Єгорових, Сербайла, Белені, Гуляничча, в якійсь мірі Білак, Гаргоц, Кучінки, Молнар, Фріги, Боднар, братів Джобаків, які добивалися непоганих результатів і в Республіці, СРСР та за кордоном – провалля».

– На жаль, на Крочкові, мені, Гуляничу, Белені, Білак та окремих мо-

лодих закінчується в області «стара» тенісна школа.

Теніс, як говорив відомий гросмейстер Гаррі Каспаров, це шахи у русі. Ця гра інтелектуальна, якій потрібно вчитися».

Останні всесоюзні серйозні змагання з тенісу на Закарпатті відбулися в 1989 – 1990 рр. У 1990 році наш обласний центр приймав учасників молодіжної першості СРСР. Тенісисти змагалися у 4-ох вікових категоріях. Нашу область у цих змаганнях представляли троє кращих майстрів великої ракетки (Віктор Єгоров, Олександр Гулянич та Степан Сербайло). Останній із них був найтитолованішим. Правда, 12-ий у списку всесоюзної класифікації С. Сербайло змагання розпочав досить невдало. В одиночному розряді він зайняв лише 4-те місце, а фахівці в один голос говорили, що закарпатець буде брати участь у фінальній грі. Та не так сталося, як гадалося. Йому навіть не вдалося зачепитися за бронзову нагороду. У матчі за третє місце ужгородець не зміг подолати опір мінчанина Олександра Швецова, хоча гра була напрочуд напруженою. Про це красномовно говорять і результати зустрічі (3:6, 7:6 та 8:6).

У парному розряді Степан Сербайло/Віктор Єгоров у фінальній зустрічі переграла дует Олег Огородов/Олександр Швецов (6:3 та 7:5).

Віктор Єгоров також святкував перемогу в одиночному розряді. У фінальній грі він здолав опір ташкентця Олега Огородова (6:3 та 6:2).

Цього ж року у нашому краї також була проведена відкрита першість

Уккради ДСТ «Трудові резерви». Це по суті були молодіжні всеукраїнські змагання серед трьох вікових груп. Тоді місто над Ужем зібрало не лише спортсменів з усіх регіонів Республіки, але й приїхали тенісисти з Москви, Уфи, Ленінграда, Прибалтики тощо.

У дівчат (1980 р. н.) просто «відмінно» виступила господарка змагань Андріяна Боднар, яка виборола золоту нагороду.

У віковій групі 1978/1979 рр. н. ужгородець Василь Рішко у фінальному поєдинку переграв свого ровесника зі Львова Костянтина Куролапова і здобув золото.

Серед старших юнаків (1976/1977 рр. н.) «срібло» для Срібної Землі виборов Аттила Мигалко, поступившись у фіналі Роману Філічкіну з Дніпропетровська.

Особливо насичений на престижні змагання був 1991 рік – останній рік Країни Рад. Ось кілька з них. У Дніпродзержинську проходив 1-ий чемпіонат Незалежної України. На ньому ужгородець Степан Сербайло у фіналі обіграв місцеву «зірочку» Сергія Довбаня.

З 9 по 14 вересня 1991 року в Івано-Франківську проходила особиста першість ЦР ФСТ «Трудові резерви». Тут наші тенісисти Леся Білак, Руслана Кучінка, Андріяна Боднар та Василь Рішко теж достойно виступили. Так, мс України Леся Білак у півфіналі переграла явну фаворитку першості та багаторазову чемпіонку України Олену Татаркову з Ізмаїла, яка напередодні обіграла (1/4 фіналу) нашу Руслану Кучінку, котра фінішувала п'ятою.

Кращою Леся Білак була і у фіналі.

У травні 1991 року у Донецьку пройшли X-та літня спартакіада України з тенісу. У ній взяли участь 14 збірних команд. Наша чоловіча збірна у складі Олега Словцова, Тараса Алечки, Дмитра Ухаля та Томаша Джобака виступила досить слабо і у загальному заліку фінішувала лише 10-ою.

Зате наша жіноча збірна, яку готував Юрій Колб (Габрієлла Белені з Тячівської ЗОШ №2, Леся Білак, Руслана Кучінка та Наталія Бордаш з ужгородської ЗОШ №15), провела усі матчі на рівні й повернулася на Срібну Землю із срібними нагородами. У чвертьфіналі закарпатки впевнено переграли тенісисток Львівщини (3:1). У півфіналі суперницями наших дівчат були тенісистки Київської області. Після одиночних ігор рахунок був нічийним (2:2). Тільки перемога у парному розряді давала право нашим дівчатам на вихід у фінал. Закарпатський дует Габрієла Белені/Леся Білак виправдав довір'я тренера і здобув переконливу перемогу з рахунком 2:0 (6:2 та 6:4). А ось у фіналі наші майстрині великої ракетки поступилися фаворитам – збірній команді Києва. Отже, цього року жіноча збірна області за роки Незалежності стала вперше і востаннє срібним призером спартакіади України.

Цього року в Ужгороді відбулися ще одні серйозні змагання з тенісу – це відкрита першість облради товариства «Трудові резерви». До міста над Ужем приїхали спортсмени не лише з України, але й Москви, Уфи та інших регіонів СНД.

Із закарпатців на цих традиційних змаганнях вдало виступили ужгородці Андріяна Боднар (вікова група 1980 р. н.) та Василь Рішко (1978 – 1979 рр. н.), які вибороли золоті нагороди, а Аттіла Мигалко (1976 – 1977 рр.н.) став срібним призером.

Цей перелік перемог наших тенісистів можна продовжити. Свідченням сказаного є і такий факт: вихованці закарпатської школи тенісу (1991 – 2001 рр.) на офіційних змаганнях не нижче українського рівня завоювали щонайменше три перших, 15 других і 6 третіх місць. Протягом цього періоду на змаганнях різного ґатунку «засвітилося» багато здібної молоді. Серед них мс України Аттіла Мигалко та Анетта Ленарт, Леся Білак й Ольга Шершун, Тетяна Саксон та Ірина Матійчик, Павло Лупич та Наталя Бордаш, Руслана Кучінка й брати Томаш і Михайло Джобаки, Дмитро Ухаль та Андріяна Боднар, Віктор Барань і Василь Рішко, Андрій Фріга і Юрій Гомбош та багато інших.

* * *

1993 рік був ювілейним для тенісистів Закарпаття. Було проведено ряд знакових змагань, зустрічей з відомими тенісистами краю, а у газетах були надруковані нариси та інтерв'ю з кращими майстрами великої ракетки. Так, у вересні того року в Ужгороді пройшов відкритий турнір, присвячений цій даті. У ньому взяли участь навіть діти дошкільного віку. До речі, наймолодшою учасницею була 5-річна Анетта Ленарт, котру тренувала її мама. А найстарший учасник «розміняв» сьомий десяток. До речі, Анетта на своєму шляху обіграла усіх своїх суперниць, яким було 10-11 років, і стала у цій віковій категорії переможницею. В інших вікових категоріях (у т ч. і ветерани) найкращими були закарпатці Павло Лупич, Андріяна Боднар, Степан Гаргоц, Сергій Керженевський, Степан Гададі, Михайло Ухаль, Йосип Машкаринець, Андрій Гаваші, Микола Роман...

2000 рік. Наприкінці року в ужгородському СК «Юність» відбулися змагання відкритої першості ОСК «Гарт» з тенісу серед дітей трьох вікових категорій. У змаганнях взяли участь вихованці ДЮСШ Києва, Донецька, Чернівців, Одеси, Івано-Франківська, а також гостя з угорського міста Дебрецен Міліам Букович.

Серед закарпатських юних тенісистів перші місця зайняли (1983 – 1986 рр. н.) Юрій Переяславський, 1987 – 1988 рр. н. – Василь Єгоров, а серед дівчат відповідно Тетяна Саксон та Вікторія Бонь з Хуста. Також

2000 рік. Ужгород. Відкрита першість ОСК «Гарт». На знімку переможці та призери змагань. У центрі син відомого тенісиста Олександра Єгорова – 12-річний Василь.

призерами стали Роберт Качала з Перечина, Мар'яна Молнар та Аліна Комарницька з Ужгорода.

2002 рік запам'ятався цікавим традиційним турніром «Меморіал пам'яті Гагера-Мозера», який в Ужгороді проводився у 12-ий раз. Цього-річ у ньому взяли участь не лише ветерани різних вікових категорій, але й вихованці ДЮСШ. Перше загальнокомандне місце зайняла збірна школярів Ужгорода, 2-ге – Тячівського і 3-тє – Берегівського районів.

У 2003 році у міксті переможцем Кубка України, що проходив у нашому обласному центрі, став ужгородський дует Аттіла Мигалко/Анетта Ленарт. В одиночному розряді і Ленарт, і Мигалко увійшли до вісімки кращих спортсменів України.

2004 рік. Знаковою подією у спортивному житті краю стало проведення Кубка України у закритих приміщеннях, який пройшов в ужгородському СК «Юність» 2 – 8 лютого (усіх учасників було 122, із них 46 жінок). Знову не було рівних нашим землякам. В одиночному розряді серед жінок кращою стала ужгородка А. Ленарт, котра спочатку переграла львів'янку Ірину Хацко, потім поспіль двох киянок Л. Карпенко та Ю. Ступак. У фіналі Анетта здобула блискучу перемогу над Катериною Авдієнко зі Львова.

Та торішні переможці Кубка України у закритих приміщеннях (мікст) Ленарт/ Мигалко уже у дебютній грі поступилися дуету Ольга Леончук (Київ) Юлексій Землянський (Харків).

А в одиночному розряді А. Мигалко в 1/8 фіналу програв киянину А. Ельшину.

Найбільш титулованим на цьому турнірі був 34-річний майстер спорту СРСР чемпіон України (1989 рік), який ще захищав кольори СРСР на юнацьких першостях Європи та світу, багаторазовий переможець і призер багатьох міжнародних змагань С. Сербайло.

У парному розряді Степан та Михайло Філіма з Києва у дебютній грі переграли дует кримчан у складі Сергія Волкова та Василя Селіванова, у другому – Аттілу Мигалка (Ужгород) і Дмитра Петрова (Київ), а у півфіналі – Дмитра Гуричева (Сімферополь) та Олександра Аксьонова (Донецьк). Досить легко дует Сербайло/Філіма у фіналі здолав опір (6:4, 6:4) Сергія Ярошенка (Нова Каховка) та його напарника Олександра Агафонов (Київ).

2005 рік. Цього року наприкінці березня на критих тенісних кортах ужгородського СК «Юність» відбувся традиційний зимовий чемпіонат України серед дівчат до 16 та 18 років. Це одне з трьох найпрестижніших всеукраїнських змагань, де зібралось 114 учасників. Головним суддею був ужгородець Степан Негер. У віковій категорії до 16 років серед дівчат 1-ше місце виборола Вікторія Семироденко (Донецьк), 2-ге – Катерина Бельчева (Харків), 3-тє – Валерія Петрович (Київ).

Юнаки: 1-ше місце – Ігор Соболта (Червоноград), 2-ге – Андрій Жулин-

ський (Сімферополь) і 3-тє – Олег Грушецький (Івано-Франківськ).

Серед дівчат до 18 років переможницею стала киянка Марина Ткаченко, яка у фіналі обіграла ужгородку Анетту Ленарт.

Ще одну нагороду, а саме бронзову медаль Анетта здобула у парному жіночому розряді разом із Ксенією Лапіною з Донецька.

До десятки кращих тенісистів України також ввійшли Василь Єгоров та Марія Молнар.

Якщо аналізувати 2006 – 2013 рр., то, за словами виконуючого обов'язки голови ФТЗ Степана Негера, теніс протягом цього року опинився у ролі «пасинка». У статті «Минулий рік провалили, та вже у цьому є здобутки» (газета «Старий Замок. Паланок», 10 березня 2007 р.. Автор Ростислав Рогожа), Степан Степанович відповів досить об'єктивно:

«– Цей рік можна назвати провальним через декілька причин. Зокрема невдачі, які спіткали нашу Анетту Ленарт. Нових імен натомість було відкрито мало, і лише Вікторія Бонь із Тячева та Георгіна Федосенкова показували стабільно хорошу форму.

– В Анетти є добра зміна – Вікторія Бонь та Георгіна Федосенкова, а от у чоловіків після Степана Сербайла майже нікого й не було...

– Вікторія виступає у віковій категорії теністок «до 14 років». І дійсно має перспективи: торік виборола срібло та бронзу на першості України, а вже цього року навіть покращила результат – два срібла.

У неї чудовий тренер у Тячеві – це Віктор Павлишинець. Щодо чоловіків, то тут конкуренція дуже велика. Ще за часів Сербайла були перспективні Мигалко та Долинич. Останній якраз через конкуренцію перекваліфікувався на сквош і виїхав до Києва, де за короткий час вийшов на міжнародну арену!

– Як працюють секції тенісу у ДЮСШ?

– Загалом в «Юності» працюють з дітьми від наймолодших (6-річних) 7 спеціалістів: 5 тренерів є у нашій ОДЮСШ управління освіти та науки облдержадміністрації та двоє у ДЮСШ №1 Ужгородського міськвиконкому. Заняття відбуваються тричі на тиждень. Щодо старших і дорослих тенісистів, то їм необхідно мати кожному по наставнику і спаринг-партнерів. Приміром Анетта Ленарт займається в нас, Георгіна Федосенкова – в угорському спортивному клубі, а Вікторія Бонь – у Тячеві...

– Приїжджі відзначають, що в нас є хороші умови для проведення тенісних змагань, а чого їх останнім часом стало менше?

– Не зовсім. Відпав лише кубок України. Національна федерація тенісу вирішила, що взимку таке змагання проводити недоцільно і перенесла його на літо, однак вже в інше місто. Натомість в Ужгороді було проведено один з турів щодо формування національної збірної. До речі, домашній раунд Георгіна Федосенкова (дівчата до 16 років) виграла, а за підсумками року посіла 4 місце і ввій-

шла до складу національної збірної України, котра нині проводить тренувальні збори в Єгипті».

Треба констатувати, на жаль, той факт, що теніс, як і більшість інших видів спорту в області протягом цих років, опинився на задвірках. В області змагання проводилися від випадку до випадку. На низькому рівні формувалися збірні команди області (школярів, молодіжні та дорослі). Теніс, який свого часу приносив найбільше залікових очок області, тепер віднесли до другої категорії. А до першої – фрістайл, жіночий гандбол, футбол, гірськолижний спорт. Саме з цих видів спорту протягом 25 років (1991 – 2017 рр.) і маємо найбільше тих спортсменів, котрі виконали нормативи майстрів спорту та майстрів спорту України міжнародного класу. За роки Незалежності України майстрами спорту з тенісу стали всього 9 закарпатців (Л. Білак – 1994 рік, А. Мигалко – 1996, С. Гаргоц – 2000, А. Ленарт та П. Лупич – 2002, В. Єгоров – 2007, В. Бонь – 2009, Н. Бобаль – 2016 та І. Русин – 2017 рік). Якщо брати ігрові види спорту, то за цей період звання «Майстер спорту України» з гандболу (жінки) отримало 30 гравців ГК «Карпати» Ужгород, з футболу – 22, важкої атлетики – 21, кикбоксингу – 14, грекоримської боротьби та фехтування – по 13, спортивного орієнтування – 12, гірськолижного спорту – 10, легкої атлетики, самбо та пауерліфтингу – по 9. Навіть маємо по 7 майстрів спорту України з дзюдо та самбо.

Можна навести ще ряд цікавих змагань, що відбулися на теренах області, але вони проводилися на досить низькому рівні, особливо серед школярів та вихованців ДЮСШ. Причина? Ставлення до великого тенісу було таким, як мокре горить. Бракувало учасників, не було кваліфікованих суддів, а досвідчені тренери, як уже згадували вище, подалися за кордон.

З цього приводу нинішній голова ФТЗ Володимир Алексій у своїй статті «Великому тенісу – 120 років» (газета «Спорт тайм», 11 листопада 2014 р.) писав:

«На жаль, їх (кваліфікованих тренерів – Авт.) можна перерахувати на пальцях однієї руки. Це Габрієлла Белені та Віктор Павлишинець у Тячеві, Руслана Дичка та Василь Єгоров в Ужгороді, Ярослав Сліпенький у Мукачеві. У ДЮСШ області працює 16 штатних тренерів, але рівень більшості не відповідає вимогам сьогодення. Ще біля 20 тренерів, не маючи ні освіти, ні ліцензії, правильно в руках тримати ракетку не вміють, а проводять платні тренування, збираючи кошти з батьків. Вони не фахівці. І ми будемо боротися з таким явищем. Думаємо сьогодні над тим, як запросити в область для роботи фахівця високого рівня, будемо проводити семінари для підготовки тренерських кадрів. На жаль, після розпаду СРСР наші кваліфіковані тренерські кадри не потрібні тут, і більшість з них виїхало за кордон. Сьогодні нам потрібно починати практично з нуля».

Зупинимось також і на кількох змаганнях протягом останніх 7 років

(2013 – 2018 рр.). Розпочнемо з найнижчого рівня – це традиційна першість Ужгорода, яка має назву «Золота осінь» і присвячена була 1120-ій річниці Ужгорода. Самі змагання пройшли на тенісних кортах стадіону «Авангард». На старт вийшли кращі тенісисти обласного центру: Іван Опаленик, Золтан Лакатош, Михайло Мандрик, Євген Нечипоренко, Руслана Дичка, молода й перспективна Наталія Бобаль й інші. Спортсмени змагалися в парному розряді у двох групах.

Після завершення попередніх змагань у матчі за «бронзу» зустрівся дует Іван Опаленик/Лілія Маркович та Зденек Гнатишин/Золтан Лакатош. Перемогу здобула перша пара. У фіналі схрестили ракетки пари Андрій Сабов/ Євген Нечипоренко та Юрій Мошак/ Михайло Мандрик. На цей раз удача посміхнулася Андрію та Євгену, які здобули доволі впевнену перемогу (6:2 та 6:4).

А через тиждень на кортах стадіону «Авангард» відбувся 2-ий етап турніру «Золота осінь». На цей раз за головні призи змагалися відомі в минулому спортсмени, зокрема колишній гравець ФК «Динамо» (Київ) і голова ФФЗ Андрій Гаваші, знані у минулому тенісисти Степан Негер, Юрій Ленарт, Іван Опаленик та інші. Взяли участь у турнірі також молоді й перспективні спортсмени: Андріана Андрусь, Наталія Бобаль, Тетяна Саксон...

У змаганнях серед ветеранів (вікова категорія 100 років+ – за сумою віку обох учасників пари) перемогу

святкував дует Євген Нечипоренко/ Михайло Ухаль, який у фіналі переграв пару Андрій Гаваші/Зіновій Гнатишин. Бронзовими медалями були нагороджені майстер спорту СРСР Юрій Ленарт та «Заслужений працівник фізичної культури і спорту України» Степан Негер.

У молодшій групі дует Олександр Пішко/Михайло Мандрик у фіналі святкував вікторію над парою Віктор Дубров/Дмитро Пригара. Бронзові нагороди дісталися дуету Володимир Скубенич/Віктор Скубенич.

А ще через тиждень відбулися змагання серед змішаних пар (мікст). На цей раз кращими були: 1-ше місце – Василь Герич/Андріана Андрусь, 2-ге – Юрій Бобаль/Наталія Бобаль, 3-тє – Юрій Мошак/Тетяна Саксон.

Із серйозних змагань, що відбулися в Ужгороді, можна назвати всеукраїнський тенісний турнір 2-ої категорії «Uzhhorod Open» (червень 2011 рік).

Змагання проходили серед трьох вікових груп. У наймолодшій в/к до 10 років у хлопчиків львів'янин Святослав Ільницький не залишив ніяких шансів ужгородцю Олександру Дупину. Один із найперспективніших тенісистів області у цій віковій категорії Деміан Гулянич посів 3-тє місце.

У наймолодшій віковій категорії серед дівчат впевнено себе почувала ужгородка Валерія Будинська, яка у фіналі переграла львів'янку Ганну Гінку. 3-тє місце здобула Марина Мачера з Луцька.

У в/к до 12 років у хлопців ужгородець Олег Андріїв у фіналі пере-

грав свого ровесника з Виноградова Владислава Фединенця. Ще один господар змагань Микола Чорнак був нагороджений бронзовою медаллю.

У дівчат у цій віковій категорії добротну гру продемонстрували ужгородки Анастасія Суховецька, Мірелла Грицан та Валерія Омелюк, які відповідно зайняли весь п'єдестал пошани.

У юнаків до 14 років перемогу здобув Сергій Клочаник із Чопа. Ігор Суховецький та Олександр Федикович із нашого обласного центру відповідно зайняли 2-ге та 3-тє місця.

У дівчат перемогу святкувала наша Наталія Бобаль, яка в одиночному розряді обіграла Юлію Плисак із Івано-Франківська. Бронза дісталася ще одній ужгородці Анастасії Щербей.

У ці роки, як завжди, чимало змагань проводила секція тенісу Тячівської ДЮСШ. Зокрема, у 2011 році (20-24 липня) вдруге відбувся всеукраїнський юнацький турнір з тенісу 2-ої категорії під егідою ФТУ, присвячений пам'яті засновнику тенісу в Тячеві Золтану Шуфричу.

70 юних спортсменів з Києва, Харкова, Львова, Чернівців, Коломиї, Стрия, Ужгорода, Мукачєва, Виноградова, Берегова й господарі виборювали першість у 3-ох вікових підгрупах: до 10, 12 та 16 років.

Лише «сухі» технічні результати змагань. Юнаки до 10 років:

1-ше місце – Святослав Ільницький (Львів); 2-ге і 3-тє місця – зайняли відповідно ужгородці Деміан Гуляннич та Олександр Дупин.

Дівчата до 10 років: 1-ше місце – Мирослава Глібчук (Тячів); 2-ге – Яна Кирилюк (Львів) і 3-тє – Олександра Стефанів (Стрий).

На світліні одні з кращих вихованок секції тенісу Тячівської ДЮСШ Ю. Пузик, Р. Левицька, С. Глібчук, Л. Гайдукова та Д. Пилип.

Юнаки до 12 років: 1-ше місце – Володимир Єлізаров (Харків); Владислав Фенинець (Виноградів); 3. Олександр Бабиц (Львів).

Дівчата до 12 років: 1-ше місце – Юлія Пузик (Тячів); 2-ге – Єлизавета Дяченко (Харків) і 3-тє – Анастасія Ковальчук (Львів).

Юнаки до 16 років: 1-ше місце – Макар Грицевич (Львів); 2-ге – Дмитро Шомко (Тячів) і 3-тє – Богдан Гирович (Берегово).

Дівчата до 16 років: 1-ше місце – Валентина Цубєра (Тячів), 2-ге – Інна Григорів (Коломия) і 3-тє – Аліна Саєнко (Київ).

Вихованки Тячівської ДЮСШ не лише «у рідних стінах» добре виступають, але й у гостях. Так, у 2011 році велика група тячівок повернулася із м. Стрий, де проходив всеукраїнський юнацький турнір ФТУ, із заслуженими нагородами.

У в/к до 10 років не було рівних наймолодшим тячівським дівчатам, які зайняли місця з 1-го по 4-те:

Романа Левицька, Даніела Пилип, Мирослава Глібчук та Анна Бердар.

У дівчат до 12-ти років третє та четверте місця посіли відповідно Юлія Пузик та Наталія Коларик. Чудово виступили дівчата і в парному розряді. У наймолодших фінал розіграли дві тячівські пари Р. Левицька/Глібчук та Анна Бердар/Даніела Пилип. Перемогли в напруженій боротьбі Романа та Мирослава (6:4, 7:6).

Тячівська пара (дівчата до 12 років) Юлія Пузик/Наталія Коларик повернулися додому із срібними нагородами.

Відродити славу закарпатського тенісу

2014 р. Після обрання нового складу Федерації тенісу Закарпаття робота у цій організації, на превелике щастя, пішла по висхідній. Чи не вперше за останні 20 років був організований так званий «круглий стіл» на обласному телебаченні за участю керівників ФТЗ, які й повели мову щодо збереження тенісної інфраструктури в Ужгороді та області. Саме з їхньої ініціативи були реконструйовані

8 тенісних кортів за СК «Юність». До речі, на їхньому відкритті був присутній губернатор області Олександр Ледида.

25.06.2013 р. Ужгород. Голова ОДА Олександр Ледида урочисто відкрив цілий каскад кортів, які були реконструйовані за рахунок спонсорських коштів:

«Відкриття цих кортів і двох спортивних майданчиків для ігрових видів спорту, – сказав Олександр Олександрович, – це чудова можливість залучати ще більше дітей, молодь, жителів обласного центру до заняття спортом. Ми маємо чудові тенісні традиції в області, видатних спортсменів, тренерів. Шкода, що певний час цьому виду спорту не приділялося достатньої уваги. Сьогодні й надалі на цих кортах можуть безкоштовно тренуватися не лише вихованці місцевої ОДЮСШ, але і всі ті, які дружать із цим чудовим видом спорту. Я впевнений, що незабаром у нас, як і колись, у великому тенісі «засвітяться» такі «великі зірки», як Мозер, Гагер, Крочко, Єгоров, Сербайло, Белені», – резюмував губернатор області.

За ним стоять (справа наліво): 1-ий заступник голови ФТЗ Іван Шуфрич, начальник Департаменту освіти, науки, спорту й молоді ОДА Мар'яна Кляп і виконавчий секретар ФТЗ, заслужений працівник фізичної культури і спорту Степан Негер.

2014 рік. У президії звітно-виборної конференції Федерації тенісу Закарпаття зліва направо: заступник начальника управління молоді та спорту облдержадміністрації Олег Муртазін, член виконкому ФТЗ, экс-мер Ужгорода Еміл Попович, перший заступник голови ОДА Андрій Сербайло та перший заступник голови ФТЗ, майстер спорту СРСР з тенісу І. Шуфрлич.

2015 рік, Тячів. Церемонію нагородження провели (зліва направо): директор ЗОДЮСШ департаменту освіти, науки, молоді та спорту ОДА В. Дуло, директор Тячівської ДЮСШ В. Варга, новообраний президент обласної федерації тенісу В. Алексій, старший тренер ЗОДЮСШ Р. Дичка, а також тренер відділення тенісу Тячівської ДЮСШ мс СРСР Г. Белені.

2014 рік. У залі серед депутатів звітно-виборної конференції ФТЗ (на передньому плані, справа наліво): майбутній голова ФТЗ Володимир Алексій та экс-заступник голови ОДА Мирослав Опачко. За ними зліва – відомий закарпатський тенісист мс СРСР С. Сербайло.

Майстер спорту СРСР з тенісу Іван Шуфрич: «Футбол, гандбол і теніс – це три види спорту, або три кити, які «тримали пальму першості» й прославили наш край у спортивному світі. Зокрема, теніс, до якого я безпосередньо причетний, як і до футболу, нині, кажучи образно, шуктильгає поки що на обидві ноги. І нам усім, перш за все тим, для кого він був і залишається своєрідною віддушиною, необхідно докласти максимум зусиль для відродження цього напрочуд захоплюючого ігрового виду спорту в області.

За останні 3 роки вдалося у цьому напрямі щось зробити, але цілий мішок проблем ще залишився. Його потрібно нарешті роз'язати й одну за другою звідти їх витягувати й вирішувати. Ми повинні знайти конструктивний діалог з керівни-

цтвом області, міст і районів, аби за наступні 2-3 роки вийшли бодай на той рівень, який ми мали півстоліття тому. Я бачу, що нам це вдасться зробити, бо цього хочуть насамперед ті люди, в яких горить іскорка надії щодо відродження славних традицій закарпатської школи тенісу у краї».

Наприкінці жовтня 2014 року в Ужгороді відбулася обласна першість із тенісу та «Меморіал пам'яті першого майстра спорту СРСР на Закарпатті (1952 рік) Й. Гагера», якому цього року виповнилося б 90.

Урочисте відкриття турніру розпочав з привітань учасників змагань президент Федерації тенісу Закарпаття (ФТЗ) Володимир Алексій, який тезисно розповів про історію народження одного з найулюбленіших видів спорту на Срібній Землі. Він на-

2014 рік. Засідання шанованих людей Ужгорода. На порядку денному – «Закарпатський теніс: минуле, сьогоднішня, майбутнє». На фото (зліва направо): экс-декан факультету фізичного виховання і спорту УжНУ, професор С. Михайлович, экс-голова ФТЗ, а нині виконавчий директор цієї громадської організації І. Гулянич, экс-мер Ужгорода Микола Руснак, колишній начальник управління у справах молоді та спорту ОДА Я. Свіда та экс-мер міста над Ужем Е. Ландовський.

департамент освіти і науки,
молоді та спорту Закарпатської ОДА
Ужгородська міська рада
Федерація тенісу Закарпаття

мс СРСР
Й. Й. Гагер
(Ужгород)

**Закарпатському
тенісу — 120**

мс СРСР
О. Мельник-Кобак
(Ужгород)

мс СРСР
М. Возняк-Пухлик
(Мукачево)

мс СРСР Й. Й. Гагеру — 90

ЩИРА ПОДЯКА НАШИМ ШАНОВНИМ МЕЦЕНАТАМ:

Адамчуку О. — ек-голови ФТЗ;	Ігнату В. — приватному підприємцю;
Алексю В. — голови ФТЗ;	Кіндрату О. — віце-президенту ФТЗ;
Андрію Б. — депутату міськради;	Риляку І. — голови об'єднання НОКУ;
Гісему В. — дир. «Коньячного заводу»;	Мошаку С. — народному депутату України;
Гуляничу І. — вик. директору ФТЗ;	Федішу Б. — віце-президенту ФТЗ;
Дичів В. — приватному підприємцю;	Шуфричу І. — заст. голови ФТЗ;
	Ковачу В. — народному депутату України.

Ужгород-2014 **Урочисте відкриття змагань**
СК «Юність» **27 вересня о 12.00**

Головний суддя змагань — суддя національної категорії, мс СРСР Шуфрич І. Ю.

звав добрий десяток найтитлованиших тенісистів нашого краю.

Про успішний розвиток закарпатського тенісу на початку минулого століття говорить і той факт, що його представники входили до числа найкращих тенісистів Австро-Угорщини, у складі якої перебувало у цей період Закарпаття. Так, чемпіоном Угорщини в одиночному (1911 р.) і парному (1912 р.) розрядах став ужгородець К. Ланер. У ці роки призером чемпіонату Угорщини був ще один ужгородець Б. Рохліц.

Добре, що організатори турніру запросили на урочисте відкриття доньку Йосипа Гагера – Крістіну Йосипівну, яка поділилася теплими спогадами про батька.

«Наша сім'я, – наголосила виступаюча, – спортивна. Не лише батько був вправним майстром великої ракетки, але й мама добре почувала себе на корті. Вони разом (мікст) зіграли не один десяток матчів на різних змаганнях. Я до цих пір згадую приємні так звані вечорниці у нашому домі, де після ігор збиралися кращі тенісисти колишнього Союзу. Серед них неперевершений Микола Озеров, мукачівці Михайло Мозер, Шарлота Пухлик, Степан Кручаниця, а також Рудольф Сивохін, Тоомас Лейус, Сергій Лихачов, Валерія Кузьменко».

Цього дня у своїх вікових групах (ветерани) вікторію святкували львів'яни Мар'яна Швед, Сергій Хохрин та представник Ужгорода Золтан Лакатош. Призові місця дісталися ужгородцям Михайлу Мандрику,

Федерація тенісу Закарпаття

ПОДЯКА

за вагомий особистий внесок у популяризацію тенісу в області та сприяння в проведенні відкритого обласного турніру, приурочений 120-річчю тенісу на Закарпатті, а також пам'яті першому майстру спорту СРСР з цього виду спорту Й. Й. Гагеру, якому цьогогоріч виповнилося б 90 років.

Голова Федерації тенісу Закарпаття **Алексій В. М.**

28. 09. 2014 р.

Михайлу Ухалю, вихованцю Й. Гагера Степану Негеру та В'ячеславу Афанасьєву, перечинцю Євгену Нечипуренку та Олегу Медюху із Стрия.

У парному розряді (120 років+) у фіналі зустрілися ужгородці батько і син Дмитро й Михайло Ухалі, Ілля Гулянич і Золтан Лакатош. Перемогу святкував другий дует.

Найкращими гравцями на тенісному турнірі були визнані ужгородець Золтан Лакатош та львів'янин Сергій Хохрин.

Серед школярів у віці до 10 років перемогу святкували Любов Базилюк із Берегова та Ігор Шишмарьов із Тячева; до 12 років – Василь Медюх із Стрия та ужгородка Тетяна Дичка; до 14 років – господарі Мирослав Ільницький та Даніел Фегер; до 16 років – Ірина Русин з Мукачева та Микола Керечан із міста над Ужем.

Цей турнір відзначився масовістю: на кортах змагалися команди з Одеси, Рівного, Львова, Тернополя, Донецька, Стрия, Коломиї та господарі.

Донька Й. Гагера для тимчасового користування передала авторам книги чималий архів родини Гагерів. Він багатий не лише на ілюстрований матеріал, але у ньому більше 100 газетно-журнальних матеріалів про нашого славного земляка.

У грудні 2014 року в ужгородському СК «Юність» відбувся всеукраїнський турнір з тенісу 1-ої категорії ФІУ, в якому взяло участь понад 100 учасників з різних регіонів України. Він тривав 5 днів і пройшов на хорошому рівні. Цим самим його організа-

тори ще раз переконали керівництво ФТУ, що закарпатці, як і у 70 – 90-их роках минулого століття, вміють проводити змагання високого ґатунку.

І про підсумки цих змагань: у дівчат до 12 років у фіналі зустрілися наша Тетяна Дичка та харків'янка Катерина Рублевська. На цей раз її величність фортуна усміхнулася нашій гості. У хлопців у цій віковій категорії перемогу святкував киянин Тарас Пахаренко, який у фіналі переграв Вадима Коновчука з Чернівців.

У дівчат та хлопців до 14 років усі призові місця зайняли наші гості: у дівчат львів'янка Анна Мартем'янова у головному поєдинку перемогла Діану Ходан з Івано-Франківська, а у хлопців у фіналі зустрілися представники міста Черкаси Георгій Зінченко та Анатолій Волошин. Перемогу святкував перший.

Серед дівчат до 18 років не було рівних ужгородці Наталії Бобаль, яка у фіналі переграла Валерію Жупанську з Коломиї.

У парних змаганнях вікторію святкували: (дівчата до 12 років) – Тетяна Дичка/Катерина Рублевська, а у хлопців – Тарас Пахаренко/Микита Тятков (Горлівка).

До 14 років у дівчата «золото» виборола львівська пара Анна Мартем'янова/Ірина Трістан, а у хлопців – Олександр Дупин (Ужгород) та Ілля Сарафін (Коломия).

До 18 років: триумфатором став ужгородський дует Наталія Бобаль та Анастасія Самойлова.

Учасникам першості області серед ДЮСШ (вікові категорії школярів до 10, 12, 14 та 14+), який відбувся теж у 2017 році на кортах СК «Юність», змагання запам'яталися тим, що до них у гості завітала нова зірка світового тенісу Марта Костюк, переможниця Відкритого чемпіонату Австралії 2017 року в одиночному розряді і Відкритого чемпіонату США 2017 року в парному розряді серед дівчат.

Українська тенісистка Марта Костюк взяла участь у показовій грі з Тячівкою Мирославою Глібчук, а також вручила заслужені нагороди переможцям змагань: М. та Д. Глібчук, І. Шишмарьову (всі Тячів), А. Берковичу та Н. Боднар (Ужгород), берегівчанам В. Попович і Л. Базелюк, а також хустянину А. Савицькому та іншим.

У загальнокомандному заліку 1-ше місце посіла команда Тячівської ДЮСШ, ужгородці – другі, берегівчани – треті.

Майже чверть віку в області проводиться Меморіал пам'яті наших славних атлетів Йосипа Гагера та Михайла Мозера (з 2014 року його було перейменовано на турнір «Пам'ять тенісних зірок Закарпаття»).

Останній турнір відбувся 9-10 вересня 2017 р. на кортах СК «Юність». В офіційному відкритті традиційного тенісного турніру 2-ої категорії, який проходить під егідою ФТУ та ФТЗ, взяли участь міський голова Ужгорода Богдан Андрійів, экс-керівник області, депутат облради Олександр Ледида, голова ФТЗ Володимир Алексій та інші поважні гості та ветерани.

Його учасниками стали: юнаки та дівчата (вікові категорії до 14 та до 16 рр., а також ветерани та аматори віком 45, 45+, 55+, 65+.

До обласного центру приїхали тенісисти з Мукачева, Хуста, Виноградова, Стрия та господарі (майже 50 чоловік).

Серед ветеранів до 45 років пальму першості виборов Андрій Куценко. У категорії 45+ цього разу не було рівних Василю Геричу. Золтан Лакатош виявився найсильнішим серед учасників, котрим за 65 років.

У парному розряді до 100 років (береться до уваги вік обох спортсменів) найкращі показники продемонстрували Павло Черевко та Валентин Свалявчик. У віковій категорії 100+ переможцями став дует Василь Герич/Володимир Лизан.

Школярі: Юрій Келемен продемонстрував хороший рівень підготовки і цілком закономірно триюфвав серед юнаків до 10 років. Серед старших спортсменів (в/к до 14 років) вікторію святкував Артем Джурджа. У парному розряді кращою була пара Артем Джурджа/Марко Медюх.

У дівчат кращою була Дарина Глібчук.

* * *

Про проблеми та шляхи виходу з кризи кілька разів у ЗМІ ділився з читачами голова обласної федерації тенісу В. М. Алексій: «Відразу хочу сказати, що далеко не кожен вид спорту

на Закарпатті має таких відомих атлетів і гучні успіхи, як представники великого тенісу. Із своїми колегами-партнерами за останні три роки встигли провести певний обсяг невідкладних робіт, пов'язаних із відродженням тенісу у краї. Головні з них – це створення матеріально-технічної бази, підготовка фахівців (тренери та судді), а також проведення різних змагань на теренах нашого краю та участь збірної області та окремих спортсменів на всеукраїнських офіційних та міжнародних змаганнях. Тому ми найперше розробили та затвердили програму розвитку тенісу на 2014-2018 рр.

Хотів би зупинитися на змаганнях, які ми провели за останні три роки. Найперше, у 2014 році ми ор-

ганізували непоганий турнір, присвячений пам'яті видатному тенісисту Йосипу Гагеру, якому у 2014 році виповнилося б 90 років від дня народження. Досить на високому рівні пройшли турніри-меморіали пам'яті колишнього дитячого тренера Василя Лакатоша, екс-керівника області та члена виконкому обласного відділення НОК Закарпаття Г Бандровського, засновника тенісу у Тячеві Золтана Шуфрича, а також щорічні відкриті чемпіонати та першості області, різні турніри тощо.

– Володимире Михайловичу, кількома словами зупиніться на проблемах, котрі конче потрібно вирішити.

– Основних проблем є три, вирішивши які можна добитися суттєвого прогресу у тенісній галузі Закарпаття

2017 рік. Ужгород. Корти за СК «Юність» (зліва направо): депутат Ужгородської міської ради Олексій Кіндрат, мер Ужгорода Богдан Андріїв, депутат облради Олександр Ледида, заслужений працівник фізичної культури і спорту України Степан Негер, виконавчий директор ФТЗ Ілля Гулянич, 1-ий заступник голови ФТЗ Іван Шуфрич, голова ФТЗ Володимир Алексій та дитячий тренер, учасник турніру Золтан Лакатош.

й вийти бодай на рівень 60 – 90-их років минулого століття, коли ми мали своїх тенісистів у збірних командах СРСР та УРСР ЦР та Уккращах ДСТ «Динамо», «Спартак», «Трудові резерви», «Буревісник», а збірна область на чемпіонатах та кубках України щороку займала призові місця.

По-перше, необхідно зробити так, щоб до нашого виду спорту повернулися можновладці й спонсори. На сьогодні цим питанням займаються лише у Тячівському районі та в якійсь мірі в Ужгороді. Наведу конкретний приклад. У Тячеві місцевій ДЮСШ, де є секція тенісу, тренерам, які тут організують змагання різного ґатунку з цього виду спорту, міська влада, а також окремі спонсори надають фінансову допомогу щодо проведення того чи іншого спортивного заходу. Звичайно, ці кошти незначні. Їх здебільшого вистачає лише для придбання нагородної атрибутики. А всі інші витрати лежать на плечах батьків. Хорошою традицією на Тячівщині є щорічне проведення урочистого зібрання з нагоди нагородження кращих юних спортсменів району – призерів та переможців всеукраїнських і чемпіонів обласних спортивних змагань та їх тренерів. До цього заходу причетні усі керівники найбільшого району в Україні. Скажімо, у середині грудня 2017 року в урочистій церемонії взяли участь голова Тячівської РДА Василь Дем'янчук та його перший заступник Михайло Полажинець, голова район-

ної ради Іван Фабрицій та його заступник Ігор Грабар.

Насамперед від імені всіх присутніх у залі директор місцевої ДЮСШ Василь Варга висловив вдячність керівництву району за підтримку у розвитку спорту, яка вже декілька років підряд надається юним спортсменам та їхнім наставникам завдяки прийнятій відповідній програмі. Скажу відверто, що цього дня 57 вихованців місцевої ДЮСШ та 14 тренерів отримали з рук керівництва району та спонсорів не лише грамоти та дипломи, але й відповідні кошти за призові місця в змаганнях різного рівня. Серед них були 10 кращих юних тенісистів Тячівської ДЮСШ. З приємністю назву їхні прізвища: Мирослава та Дарина Глібчуки, Ігор та Марія Шишмарьови, Валерія Гайдукова, Валерія Лукач, Валерія Тютюник, Віктор Тендіт, Юрій Зизень та Євген Шевчук, а також їхні наставники Віктор Павлишинець, Катерина Мечей-Ковач та Габрієлла Белені.

Про такі заходи у народі кажуть: «Керівництво району турбується про обдаровану спортивну молодь та їхніх тренерів не на словах, а на ділі».

Свого часу більш-менш забезпечувалися формою, спортивним інвентарем, виділялися певні кошти для проведення навчально-тренувальних зборів та участь збірних команд з різних видів спорту у чемпіонаті та кубку України. Тепер, як уже не раз наголошував, усі ці витрати, а також поїздки, харчування

в основному лежать на плечах батьків. Тому у нас уже протягом останніх 25 років залишається серйозною проблемою підготовка спортсменів екстра-класу. Хоча, скажімо, торік в області було підготовлено двох майстрів спорту України – це ужгородка Наталія Бобаль та мукачівка Ірина Русин. А перед цим ми 8 років не мали жодного майстра спорту України з тенісу (у 2009 році майстром спорту стала тячівка Вікторія Бонь). Скажу відверто, що саме завдяки батькам дівчата виконали цей спортивний норматив.

Тепер ми на одній руці можемо перерахувати тих закарпатських майстрів великої ракетки, котрі виступають на різних престижних змаганнях у віковій категорії «Дорослі» – це Василь Єгоров, Наталія Бобаль, Анастасія Самойлова, а також Олександр Дупин.

У нас є багато обдарованих юних тенісистів, але вони здебільшого виступають лише в юнацьких турнірах. Аби взяти участь у престижних змаганнях серед дорослих необхідні уже серйозні кошти, яких у більшості батьків катма. Тим більше, що теніс серед 10 найдорожчих видів спорту у світі. Так, аби продовжити навчання після ДЮСШ в сучасних тенісних академіях, особливо зарубіжних, батькам потрібно викласти щомісяця чотиризначне число американських доларів. Зрозуміло, що це можуть собі дозволити лише батьки з тугими гаманцями, тобто одиниці. Отже, у

нашому краї знову з'являться Гагери, Мозери, Крочки, Єгорови, Сербайли, Шуфричі, Пухлики, Белені, Гуляничі, Наді, Лакатоші, Негери, Ленарти лише тоді, коли до тенісу нарешті повернуться обличчям можновладці і спонсори, бо це гарний вид спорту, в який залюбки грають дошкільнята і школярі, молодь і дорослі, а також шановані ветерани.

Другою проблемою залишається кадрова. Ми уже згадували, що кращі наші наставники давно уже тренують юних угорців, американців, словаків, чехів, поляків, німців, киян і не мають намір повернутися на батьківщину. Про причини не хочеться навіть говорити. Але головні – це мізерна зарплата й та, що спортивна галузь опинилася давно у затінку. До неї на усіх рівнях відносяться, як мокре горить.

Третьою проблемою я назвав би відсутність популяризації тенісу як виду спорту. Різні змагання, які проводяться на теренах області, мало цікавлять ЗМІ. Майже протягом останніх 25 років теніс перебував в інформаційному вакуумі. Лише протягом останніх 4 років ми «пробилися» на місцеве телебачення кілька разів, у тому числі, коли «відвойували» тенісні корти в обласному центрі.

Словом, без надання конкретної державної фінансової підтримки, належної кадрової політики та серйозної популяризації тенісу у ЗМІ цей традиційний для області вид спорту і

надалі залишатиметься на задвірках.

Я вірю, що ми ці три проблеми вирішимо й з'явиться нове сузір'я молодих і талановитих тенісистів, що, не сумніваюся, найближчим часом будуть поза конкуренцією в Україні, хоча прогнози у спорті – справа невдячна.

Нинішні керівники Федерації тенісу Закарпаття серйозно взялися за відродження хороших тенісних традицій на Срібній Землі. Останнім часом активізувалася робота не лише в Ужгороді та Тячеві, але проводиться предметна робота щодо популяризації великого тенісу у Виноградіві, Берегові, Хусті та Мукачеві й інших регіонах краю. Про це свідчить і той факт, що відкриваються нові тенісні корти не лише у містах обласного

підпорядкування та райцентрах, але і селах. Так, у травні 2016 року у селі Чинадійові, що на Мукачівщині, на ново-збудованому сучасному корті почали займатися тенісом місцеві школярі та любителі цього виду спорту.

...Отже, закарпатському тенісу – 125 років. Позаду великий і нелегкий шлях, на якому були успіхи і поразки, прискорення і застої, свята і будні. У нинішній важкий час для нашої країни перед тенісистами, тренерами, функціонерами фізкультурної галузі, зокрема перед складом ФТЗ, стоять нові завдання: по-перше, не втратити ту матеріальну базу, що уже є, а також будівництво нових, сучасних тенісних центрів, перетворення тенісу на масовий вид спорту. І знову в наші серця вселиться надія про те, що нашу

Срібну Землю знову називатимуть, як і в 50 – 80-ті роки минулого тисячоліття, «кузнею футбольних та тенісних талантів».

Довідково: Нині великий теніс в області культивується в 6 дитячо-юнацьких спортивних школах, в яких займається до 500 дітей. В Ужгороді діють 2 спортивні школи, в яких є відділення великого тенісу, також займаються ним вихованці Берегівської районної ДЮСШ ФСТ «Колос», Хустської, Тячівської ДЮСШ, а також у Виноградіві, Сваляві та Чопі.

2010 рік. Збірна Закарпаття на Спортивних іграх школярів України ще не в анексованому Криму.

ГАЛЕРЕЯ СЛАВИ

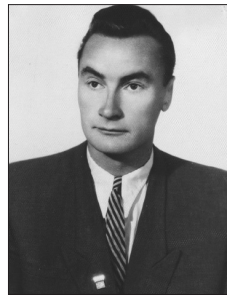
ЗОЛОТИЙ ФОНД ЗАКАРПАТСЬКОГО ТЕНІСУ

Галерею видатних особистостей відкриваємо матеріалом про першого в області майстра спорту СРСР (1952 рік), який першим із атлетів Закарпаття потрапив до престижного списку «10 кращих тенісистів СРСР» Йосипа Йосиповича Гагера. Його гра у теніс, футбол та хокей залишається еталоном донині. Він був не лише великим Спортсменом, Тренером, але й справжнім Патріотом рідного краю. Усі три слова потрібно писати з вели-

кої літери. Є чимало прикладів, коли перспективні й уже знані атлети залишають свою малу батьківщину і продовжують свій спортивний шлях за її межами. На відміну від них Й. Гагер понад три десятиліття захищав кольори рідної Срібної Землі на багатьох престижних змаганнях, а після завершення виступів у великому спорті закарпатець присвятив себе вихованню маленьких чаклунів великої ракетки у рідному місті над Ужем.

«ХТО НЕ БАЧИВ ГРИ ГАГЕРА, ТОЙ НЕ БАЧИВ СПРАВЖНЬОГО ТЕНІСУ»

Це висловлювання належить видатному спортсмену і відомому телекоментатору, особливо футбольно-хокейних репортажів, Миколі Озерову (М. Озеров – змс СРСР, 5-разовий

чемпіон країни з тенісу, народний артист РСФСР).

Йосип Гагер, уже повторюємось, був різноманітним спортсменом: блискуче грав у футбол, чудовим ат-

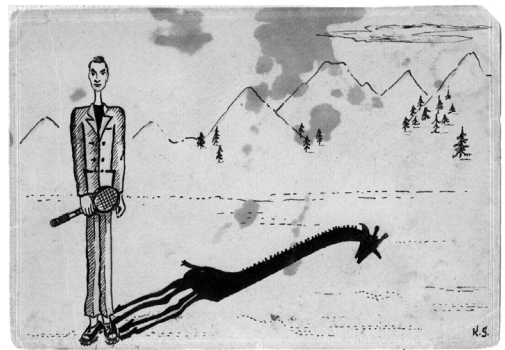

Батьки Й. Й. Гагера – Маргарета Антонівна та Йосип Йосипович.

летом виглядав на тенісному корті, відважним і хоробрим був на льодовому майданчику, любляв легку атлетику, залюбки взимку із лижами пропадав у горах. Він міг стати і чудовим баскетболістом. Для цього у закарпатця було все: ріст під два метри, наполегливість, техніка, швидкість, зосередженість, воля до боротьби. Хотів бачити Й. Гагера баскетболістом і невідомий художник, який на нашого героя зробив дружній шарж.

Словом, Йосип Гагер був і залишається найбільш титулованим тенісистом за всю 125-річну історію цього виду спорту у краї. Він став українським класиком цієї гри. Не випадково у посібнику для тренера С. Белиц, К. Геймана та К. Заржецького «Теніс» гра ужгородця ілюструється як зразок, як хрестоматійний приклад.

Йосип Йосипович Гагер народився 24 липня 1924 року в Ужгороді в сім'ї вчителя. Майстер спорту СРСР з

тенісу. Член збірних команд Закарпаття та України, облради та Уккради ДСТ «Спартак».

Його батько був великим любителем спорту. Практично не було в Ужгороді футбольного матчу чи тенісного турніру, на якому б він не був присутній разом із своїм сином.

Малому Йосипу не було й шести років, коли він вперше взяв у руки ракетку для гри у великий теніс. Батько його привів до учителя фізвиховання Ужгородської гімназії К. Саса, який паралельно працював на громадських засадах і тренером із цього виду спорту. Уже після кількох тренувань Карло Карлович зрозумів, що хлопчина має чудові перспективи стати у майбутньому класним спортсменом. Про це він і розповів згодом батькові Йосипа. «Ваш син, шановний Йосипе Йосиповичу, все має для того, щоб стати хорошим тенісистом. Він наполегливий і всі мої підказки ловить, як кажуть, на лету. Дуже приємно констатувати і той факт, що він, на відміну від інших, ще не пропустив без поважних причин жодне тренування. Він наполегливий і стараний, дисциплінований і талановитий учень. З ним мені легко працювати. З нього можна «зліпити» хорошого спортсмена». Та малий Йосип встигав усюди: він відвідував тренування з футболу, не був проти пограти у волейбол та баскетбол (Бог його наділив ростом Гуллівера – майже під 2 метри), «накачати» мускули у важкоатлетичному залі, але й не відкладав, як вомиться, на завтра і навчання.

Звичайно, майстерність і досвід приходять не лише на тренуваннях, а в основному у грі з іншими тенісистами, при безпосередній участі у різних турнірах, першостях тощо. Перша інформація, в якій знаходимо прізвище Гагера як тенісиста була надрукована

у листопадовому (1943 рік) номері угорської газети «Теніс». Поруч із знімком ужгородця був текст: «Нікому досі не відомий тенісист із Підкарпатської Русі Й. Гагер зайняв 1-ше місце в парному розряді на молодіжній першості Угорщини».

У квітні 1945 р. в Ужгороді відбувся турнір із тенісу, де Гагер виборов золоту медаль, а через 2 місяці пройшли перші обласні змагання, де ужгородець став абсолютним чемпіоном. Ці успіхи на першість Ужгорода та області стали для нього своєрідним трампліном для подальших феноменальних спортивних досягнень.

У 1947 р. Гагер повністю залишив футбол і предметно зайнявся тенісом.

А вперше став чемпіоном УРСР у 1948 році (м. Львів), де разом (чоловічий парний розряд) із ужгородцем Елеміром Ковачем виграли золоті нагороди.

У 1951 р. в парі (мікст) з видатною тенісисткою тих часів Ольгою Калмиковою на чемпіонаті УРСР здобули золоті нагороди, а у наступному сезоні став чемпіоном України в одиначному розряді, повторивши це досягнення ще двічі (1954 та 1956 рр.).

Не раз перемагав він і в парних змаганнях, граючи з Тиберієм Негером, Елеміром Ковачем, Михайлом Мозером із Мукачеве (*брат останнього Іван – відомий футболіст, двократний чемпіон та володар Кубка СРСР у складі ФК «Спартак» Москва, член збірної країни – Авт.*).

На фото мс СРСР Й. Гагер та його партнерша Клара Ронай-Томчаній.

Чимало офіційних ігор провів Гагер разом із дружиною Іриною. На знімку: після чергової перемоги усмінене й щасливе подружжя Гагерів.

Найбільш врожайним для ужгородця став 1952 рік. У ньому він вперше виборов срібну нагороду на

чемпіонаті країни й першим в області був удостоєний звання майстра спорту.

Обласна газета «Молодь Закарпаття» (4 березня 1953 р.) під заголовком «Перший майстер спорту на Закарпатті» інформувала своїх читачів: «Відбулося урочисте вручення значка першому майстру спорту на Закарпатті тенісистові Й. Гагеру». Також було вміщене фото Й. Гагера (автор світлини Андрій Ендрик).

Крім цього, Й. Гагер вперше ввійшов до престижного списку «10 кращих тенісистів СРСР».

1954 рік – ужгородець став срібним призером чемпіонату СРСР (одиночний чоловічий розряд), програвши у фіналі неодноразовому абсолютному чемпіону країни змс СРСР Сергію Андрееву. Цього ж року він разом (парний чоловічий розряд) з мукачівцем Михайлом Мозером став чемпіоном УРСР, а відтак ще тричі здобував «бронзу» з ужгородцем Тиберієм Негером.

1953 – 1956 рр. – протягом цього періоду Йосип Гагер був 4 рази включений до символічного і престижного списку «10 кращих тенісистів країни».

У складі збірної команди УРСР (1956 та 1959 рр.) двічі був срібним та (1965 р.) бронзовим призером Спартакіади народів СРСР.

На чемпіонатах УРСР ужгородець тричі (1953, 1954, 1956 рр.) ставав переможцем, а у 1956, 1957, 1958 – срібним призером.

1951 – 1953 рр. – закарпатець разом із мс СРСР С. Фрідляндом із Ки-

1951 рік. Збірна Закарпаття. Зліва присів Й. Гагер. У її складі також були: Б. Задор, Т. Негер, Й. Яношевський, С. Кручаниця, М. Белас, В. Шепентал, І. Завадяк, Ю. Крочко, В. Шуфрич, М. Ронай...

ева (парний чоловічий розряд) тричі поспіль ставав бронзовим призером чемпіонату СРСР

Наш земляк був щонайменше 10 разів переможцем багатьох змагань, що проводили Республіканські та Центральні ради різних добровільно-спортивних товариств («Спартак», «Трудові резерви» тощо).

На 1-ій спартакіаді народів СРСР Й. Гагер у парі з мукачівцем М. Мозером стали бронзовими призерами (чоловічий парний розряд).

На 1-ій та 2-ій спартакіадах народів Республіки збірна команда тенісистів Закарпаття двічі поспіль виборювала другі місця. Крім того, Й. Гагер разом із Т. Негером (парний чоловічий розряд) були чемпіонами УРСР.

Понад 10 років Гагер, як і Мозер, входили до збірних команд УРСР та СРСР. У їхньому складі закарпатці ви-

ступали проти збірних команд Угорщини, Румунії, Польщі, НДР тощо.

50-ті роки минулого століття. На світліні члени збірної Закарпаття Єлизавета Баркас та Йосип Гагер (мікст) із призами після чергової перемоги.

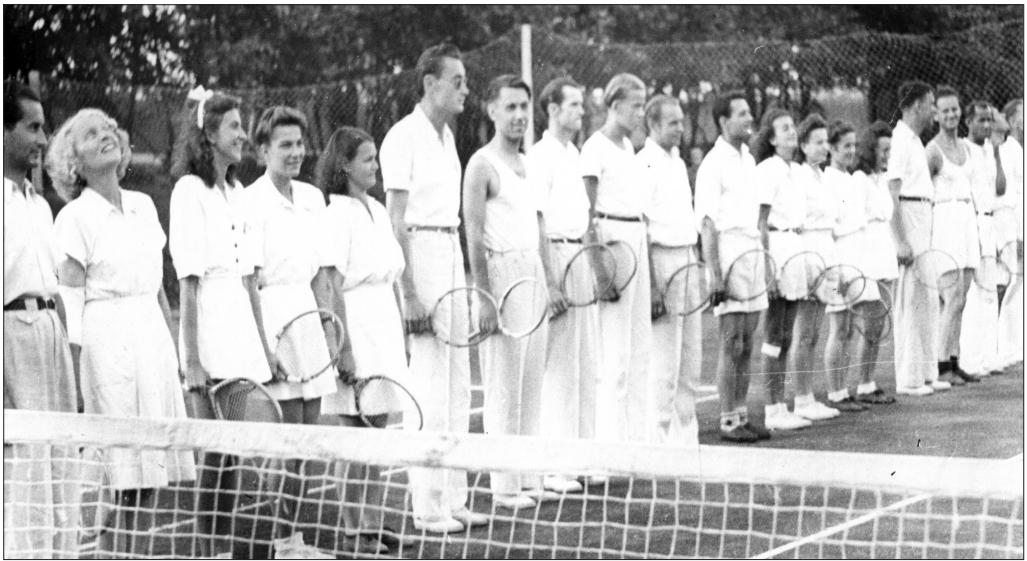
Й. Гагер після завершення своєї професійної кар'єри та закінчення Львівського інституту фізкультури майже чверть віку працював старшим тренером із тенісу в ОДЮСШ обласної ради ФСТ «Спартак» (із них

6 років був директором цього товариства). Його учні теж стали відомими спортсменами, які свого часу виборювали золоті, срібні та бронзові нагороди на багатьох престижних всеукраїнських, всесоюзних та міжнародних змаганнях. Чого варті лише такі імена, як брати Крочки, Степан Сербайло, Юрій Ленарт, Степан Негер та інші.

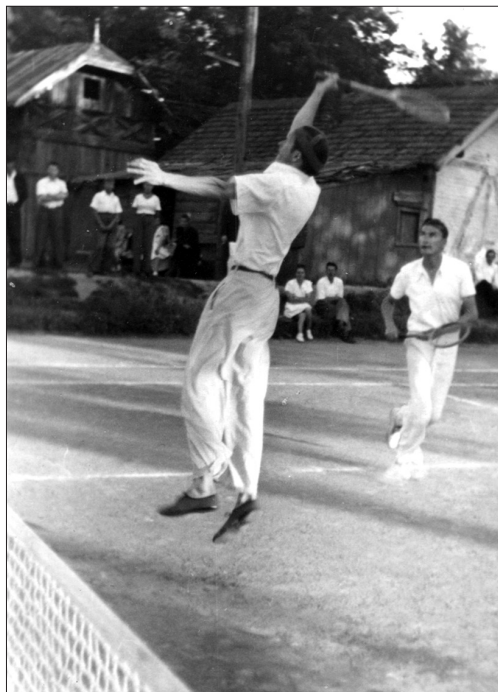
...Й. Гагер зробив своєрідний заділ щодо подальшого розвитку тені-

су на Закарпатті. На початку 50-их–70-их років з'явилася ціла плеяда майстрів великої ракетки, яка перетворила Закарпаття на тенісну мекку.

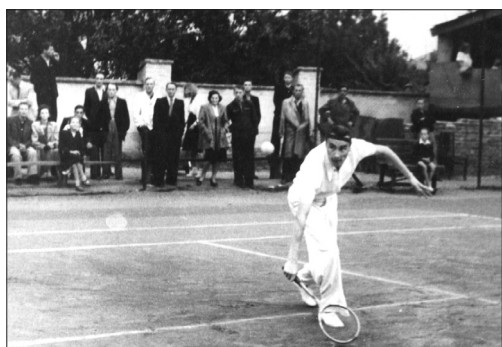
Автори книги вдячні родині Гагерів, які надали для підготовки цієї книги багатющій матеріал із свого власного архіву. Особливо цінні світлини, які із знанням справи упорядковані за роками. Із задоволенням їх пропонуємо.

1958 рік. Збірна Закарпаття, яка на чемпіонаті УРСР зайняла високе 2-ге місце. У її складі були: Й. Гагер, Т. Негер, Й. Яношевський, С. Кручаниця, М. Белас, В. Шепентал, І. Завадяк, Ю. Крочко, П. Герка, М. Шандор, І. Гарцош, Ш. Пухлик, Є. Федак, В. Шуфрич, М. Ронай, М. Русин...

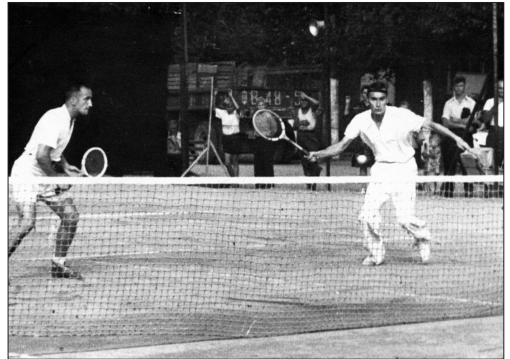
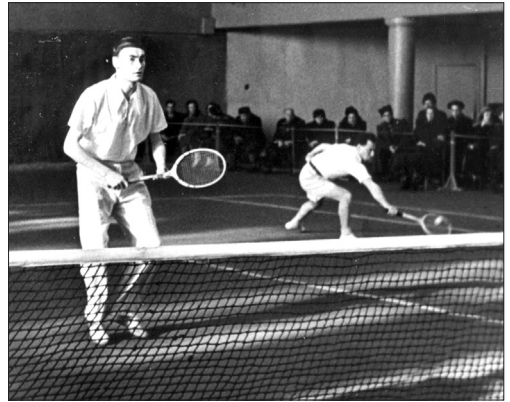
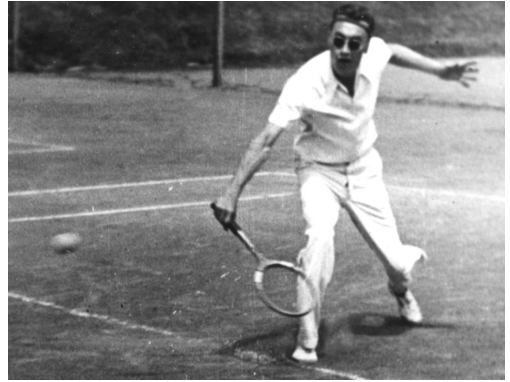
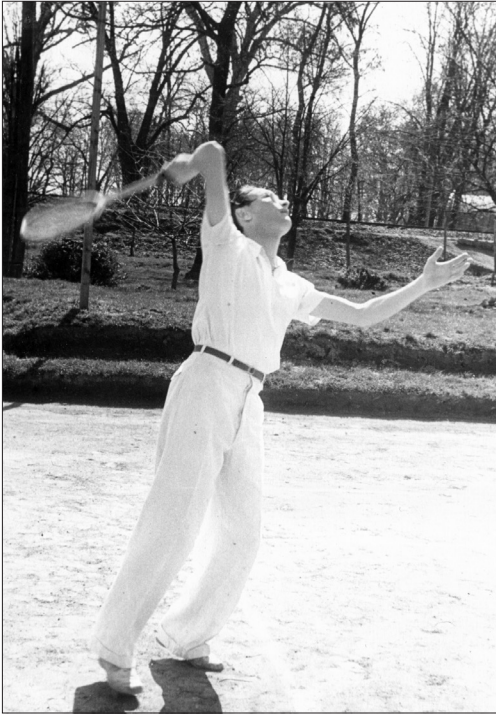

Й. Й. Гагер понад 30 років захищав кольори облради ДСТ «Спартак», а згодом і працював у цій громадській організації.

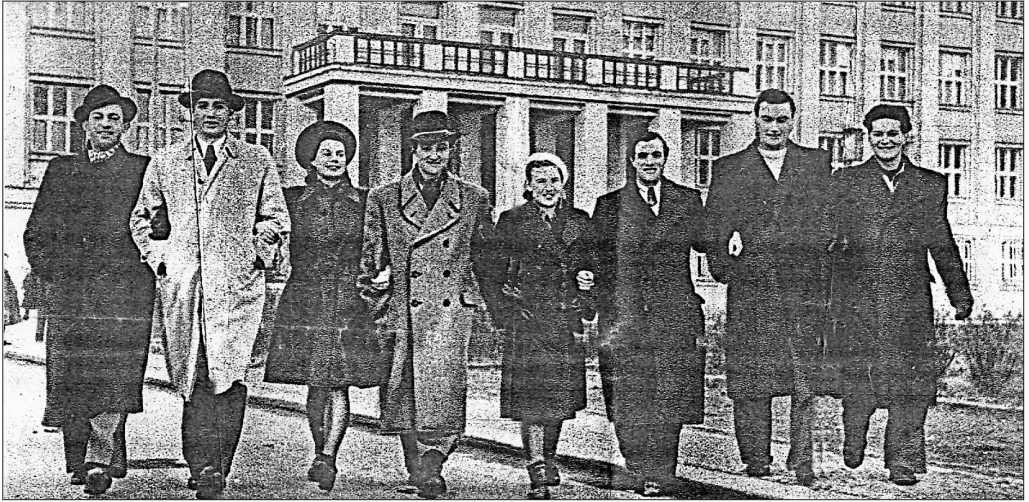

Майстер великої ракетки Й. Гагер був чарівником на тенісному корті. Його елегантність відчувалася в усьому: у прийомі, відбиванні та подачі м'яча.

На цих світлинах фотомайстри «спіймали» різні варіації гри видатного майстра великої ракетки Йосипа Гагера. У його грі вгадувалося своєрідне, креативне мислення на тенісному корті. Це й зрозуміло, адже Й. Гагер був справжнім Майстром.

На фото – представники спортивної еліти Закарпаття 50-70-х років минулого століття. Зліва направо йдуть впевненою ходою: тренер ФК «Спартак» (триразовий чемпіон та володар Кубка УРСР серед КФК) Б. Вейг, легкоатлет Ф. Деяк, гірськолижниця О. Авраменко, футболіст, лижник і граючий тренер ужгородської хокейної команди «Спартак», що брала участь у чемпіонаті СРСР Г. Тесар, легкоатлетка О. Сухорукова, голова облради ФСТ «Спартак», літописець закарпатського спорту В. Федак, «зірка» вітчизняного тенісу Й. Гагер та лижник В. Шолтес.

МІСТЕР ЕЛЕГАНТНІСТЬ

Свого часу про нашого славного атлета Й. Гагера у різних виданнях було надруковано чимало нарисів, інтерв'ю, есе, репортажів тощо. Скажімо, матеріал «Містер елегантність» був надрукований у журналі «Теніс» (№8 (№11), вересень 2003).

У пантеоні слави українського спорту особливе місце належить гравцям перших повоєнних років. Серед них однією з найяскравіших постатей був ужгородський тенісист Йосип Гагер. Надзвичайно обдарований від Бога, він хлопчиком увійшов у світ спорту, де почувався природно.

Спочатку не було й думки віддати перевагу якомусь одному виду, хоча пріоритетними були футбол і теніс. Та з часом збагнув: успіху досягти можна лише в одному виді. На два просто не вистачить не те що сил – часу. Але як же нелегко було зробити вибір! І все ж Йосип Гагер віддав перевагу тенісу. Уже в 1946 році в парі з землячкою Єлизаветою Баркасом переміг у Львові в зимовому чемпіонаті України, а потім і в літньому. Але у цьому році він ще паралельно виступав і у збірній футбольній команді Закарпаття. Скажімо, у складі футбольної збірної краю у 1946 році брав участь у 1-й повоєнній Спартакіаді УРСР. У трьох проведених матчах забив 16 голів. У проміжках між футболем і

тенісом встиг пограти в хокейній команді ужгородського «Спартак», яка у 1946 році дебютувала у Вищій лізі всесоюзного чемпіонату.

І все-таки переміг теніс. Можливо тому, що самому Гагеру був притаманний елегантний стиль цього виду спорту, а може, йому подобалися шанувальниці, які віддавали перевагу бачити його з ракеткою в руках і після кожної зустрічі, незалежно від результату, «засипали» його квітами. Та що там гадати! Саме в тенісі Й. Гагер домігся найбільшого визнання, ставши першим мс СРСР на Закарпатті.

Сталося це в 1952 році. До того часу він вже був призером особисто-командної першості СРСР (1951 рік) і всесоюзних змагань на закритих майданчиках (1952 рік) в парі з Семеновом Фрідляндом. У 1953-му увійшов в першу десятку СРСР (найкращим місцем було шосте в 1956 р.). У його послужному списку – призові місця чемпіонатів країни, Спартакіад народів СРСР, міжнародних матчів, перемоги в чемпіонатах УРСР.

Яким же він був гравцем і людиною? Суха статистика навряд чи відповідь на ці питання. Та близькі люди, друзі, суперники і партнери у спорті допоможуть створити портрет Й. Гагера, який заслужив почесне місце в залі слави українського тенісу.

Зиновій Домбровський, заслужений тренер УРСР (Львів):

– Я познайомився з Гагером в 1948 році, коли сам почав грати в теніс. Жодного разу не довелося мені побачити, почути, щоб Йосип вступав у суперечки на корті. Навіть коли суддя помилявся, не дозволяв собі піднімати голос на суддю чи суперника. Навіть програвши, дякував супернику за гру, щиро вітав глядачів. Уболівальників на його іграх завжди було багато. Особливо любили його жінки, та й він їх обоював.

Виходив на корт завжди відправлений, волосинка до волосинки були акуратно причесані. Ніхто ніколи не бачив його на корті в шортах – тільки в білих штанах. Високий зріст – 190 сантиметрів, елегантний. Надзвичайно вихований, стриманий, дружелюбний, тактовний. Був гумористом, на всяк випадок у нього завжди був припасений хороший анекдот для друзів, або щоб підтримати колектив. А вже яким він був майстром! Незвичайно сильний в тактиці. У ті часи не було таких, як сьогодні, ракеток, розрахованих на більшу швидкість. Але Гагер вмів тонко розіграти кожен м'яч. Особливо вдавалися йому укорочені удари. Після подачі любив виходити до сітки. Грав у сучасний теніс. Мав оригінальну фірмову закручену подачу, яку важко було прийняти супернику. З ним складно було грати. При високому зрості часто успішно користувався ударом з ходу. Володів уні-

кальним почуттям корта. Не любив бігати, але чомусь завжди опинявся в потрібному місці у потрібний момент. Іноді здавалося, що суперник ще не визначився, куди направити м'яч, а Гагер вже знав, куди він полетить. Словом, як кажуть футболісти, добре бачив поле.

Пам'ятаю, як в 1974 році на зональних змаганнях у Києві Гагер програв у фіналі Анісімову. Але все одно всі букети дісталися йому, а не переможцю.

Гагер чудово вів себе на корті. Ех, як хотілося, щоб нинішні тенісисти вміли так триматися: не кидалися би ракетками, м'ячиками, не сперечалися б із суддями, глядачами, а, програвши, вели себе гідно, як личить справжньому спортсмену-професіоналу.

**Ю. Ленарт, учень Гагера, мс СРСР,
Ужгород:**

– Мені було 12 – 13 років, коли я почав тренуватися у Йосипа Йосиповича. Але він ще продовжував грати, то мені навіть пощастило брати участь з ним в одних і тих же змаганнях. Його гра була неперевершеною. Вона мене заворожувала. Він умів передбачати розвиток поєдинку на корті і завжди був на два кроки попереду. А його пластичність... чи не у ній крилося загальне обоження уболівальників, особливо жінок? Привабливий, з тонким почуттям гумору, він ні в якій ситуації не губився. Коли йшов по Ужгороду, ледве встигав розкланюватися зі своїми шанувальниками. Що казати, і ми його обожнювали. Як правило, на тренуваннях він не виходив на майданчик, а стояв збоку й щось занотував собі у блокнот. Скаже в двох словах, що і як робити, а потім спостерігає за нами. Він не опускався до рівня спаринг-партнера. Грав із нами раз в місяць, і це було для нас свято. Але як він при цьому розумів кожного свого учня! Його слова завжди були вагомими. У житті він був милою, товариською людиною. Захоплювався картами, але на гроші не грав. З друзями інколи міг посидіти у кафе, але алкоголь вживав

лише для хорошого настрою. Любив розповідати анекдоти. Їх мав цілий записник.

В. Титова (Кузьменко):

– Я багато грала в міксті з ужгородцем. У мене були різні партнери, але найкращим серед них був Й. Гагер. Ми його називали «пан Гагер» за його надзвичайну елегантність, шляхетність.

Він завжди грав в довгих штанах, які йому дуже пасували (хоча злі язички подекували, ніби він соромився своїх худих ніг). У нього був свій імідж. Постійно носив темні окуляри. Вони йому аж ніяк не заважали розгледіти гарненьких дівчат на трибунах. А в свята ніколи не грав, вважав це гріхом. У будинку у них панував порядок, дотримувалися певного ритуалу. Суп подавався на стіл тільки в супниці. Для нас, вихованих по-пролетарськи, це здавалося чимось із книжкового життя. Мав свої причуди. Серед них – пристрасть до анекдотів, які він акуратно записував у спеціальний зошит і нумерував. Причому пам'ятав всі, і перш, ніж почати розповідати, хитро посміхався. Витонченим і елегантним Гагер запам'ятався і на корті. Вирізнявся незвичайною технікою. Його дробшоти були дивовижними, з таким обертанням, що, приземлив-

шись, м'яч повертався назад до нього. Це викликало подив у суперників і захоплення глядачів. Я страшенно пишалася тим, що грала разом із Й. Гагером, і не раз.

Як справжній джентльмен, він намагався взяти на себе основний удар суперників. Його ставлення до жінок було лицарським і в житті, і в спорті. Це був справжній лицар не лише на тенісному корті, але й у повсякденному житті.

Ірина Гагер, дружина:

– Ми стали подружжям у досить зрілому віці. Я знала, що Йосип користується величезною популярністю у жінок. Завжди елегантний, уважний, чудовий спортсмен, він полонив серця слабкої половини людства. Я теж була спортсменкою, гандболісткою. Та після того, як травмувала коліно, спочатку просто для себе грала теніс. Ось тоді-то ми й стали часто зустрічатися на кортах. Йосип давав поради, грав у парі зі мною, а інколи навіть грали один проти одного. До речі, один раз ми навіть з ним виграли мікст на міських змаганнях. Після них він мене провів до самого батьківського порогу.

Потроху й до весілля дійшло.

Наш дім був відкритий для гостей. Кого тільки ми не приймали. У нас побували, напевно, всі найвідоміші тенісисти 50-60-х років. Адже в Ужгороді часто проводилися змагання різного рівня. І до нас любили приходити гості. Коли народилися

Подружжя Гагерів

доньки, я відійшла від спорту. Але чоловік жив ним, значить, і вся сім'я жила в світі спорту. Дівчатка теж захоплювалися різними видами спорту, хоча професійними спортсменками так і не стали. Мені здається, перед ними завжди стояв авторитет батька, і вони боялися, що не зможуть добитися таких же успіхів. Давно вже нема Йосипа. До мене часто звертаються з проханням показати старі знімки, вирізки з газет і журналів тих років, коли він грав. Я все збирала, вклеювала в альбоми.

Крістіна Гагер, донька:

– Тато нас дуже любив, але ніколи не змушував робити те, що нам не подобалося. Заохочував наші заняття спортом, але силоміць не заставляв. Пам'ятаю, спочатку займалася гімнастикою, але швидко переросла ровесниць. Після цього захоплювалася плаванням. У мене добре ви-

ходило. Тренер говорив, що це гени даються взнаки. Але коли дійшло до необхідності по-справжньому працювати, мені не захотілося тренуватися на новому рівні, або, як кажуть, на результат. Адже в спорті він приходить тільки через працю, через подолання багатьох проблем, а головне потрібно працювати, як мовиться, «через не могу». Це неправда, що успіху можна домогтися граючись. Видима легкість, з якою тато добивався високих результатів, – це теж результат невтомної праці над собою. Не одне відро власного поту він зібрав на кортах. Просто він ніколи нічого не робив напоказ. І коли побачив, що я починаю втрачати інтерес до плавання, запитав: «Ти не можеш або не хочеш?». Чесно зізналася, що не хочу працювати, мені подобається просто плавати. І він мене зрозумів. Поки батько грав, у нього залишалось мало часу на нас. Але вже в роки тренерства став більше уваги приділяти нам. Хоча вихованням в тому сенсі, як це розуміє більшість, не займався. Ми просто обожнювали батька і у всьому хотіли бути схожими на нього. Ми ним пишалися. Йому подобалося добре виглядати, подобалася його популярність серед земляків. Коли сталося нещастя, він зламав ногу, і кістка неправильно зрослася, він почав здавати. Думаю, що для нього стало страшною трагедією ходити з па-

лицею по тих вулицях, де він свого часу крокував героєм, зустрічати в очах шанувальників не захоплення, а співчуття. Це вкоротило йому, на превеликий жаль, життя, яке він любив, як і нас із мамою».

Не стало найавторитетнішого спортсмена і тренера, чудового батька і милого чоловіка, турботливого дідуся Й. Гагера 16 квітня 1989 року.

На честь великого спортсмена і чудового тренера мс СРСР Й. Й. Гагера в області проводиться традиційний Меморіал пам'яті двох великих атлетів Срібної Землі ужгородця Й. Гагера й мукачівця М. Мозера.

1999 рік. У цьому році спортивна громадськість краю відзначала 75-річчя від дня народження Й. Й. Гагера. Серед різних заходів відбувся і традиційний «Меморіал Й. Гагера».

Звіт про нього під назвою «Тенісний фестиваль пам'яті Й. Гагера», який був видрукований 30 жовтня 1999 р. у «Спортивній газеті»:

«Давно уже нема Гагера серед нас, але пам'ять про цього чудового спортсмена живе у пам'яті тих, хто його знав, з ким доводилося не лише спілкуватися, але й грати теніс.

...Нинішні змагання на честь 75-річчя чудового майстра виявилися справжнім тенісним фестивалем. Ужгородські корти «Спартака», «Авангарда» та «Юності» приймали не лише юнаків і дівчат, а й ветеранів спорту, які або грали в одні роки з Гагером, або милувалися його грою,

або «молодих» ветеранів, які лише чули про нього, або десь читали про цього видатного спортсмена. Як на мене, такий зв'язок поколінь на одному турнірі був дуже перспективною новинкою.

До Ужгорода приїхали відомі у минулому гравці – майстер спорту СРСР міжнародного класу Лесь Залужний, майстри спорту СРСР Григорій Добичин, брати Василь та Мирон Жирко зі Львова. Змагалися й учні Гагера – закарпатські майстри спорту СРСР Юрій Ленарт й Степан Гададі, професор медицини Йосип Машкаринець, экс-перший секретар обкому партії Генріх Бандровський, юрист Ілля Гулянич, голова федерації футболу Закарпаття, экс-гравець київського «Динамо» Андрій Гаваші, президент ФТУ майстер спорту СРСР Герман Беньямінов, директор кортів Національного СК «Олімпійський» Володимир Рябцев й інші.

І знаєте, що цікаво? Ніхто з майстрів не став переможцем у жодній з старших ветеранських груп, поступившись чистим аматорам. Перші місця зайняли господарі Микола Роман (вікова категорія 65 років+), Михайло Ухаль (55), львів'янин Сергій Хохрин (45). Лише «молодому ветерану» Григорію Добичину (35) вдалося подолати опір усіх суперників. І в юнацьких змаганнях призові місця дісталися переважно закарпатцям та львів'янам».

* * *

Василь Комарницький: «Тут поєдналися і пам'ять про визначних тенісистів, і вперта боротьба на корті, і дотепні жарти...» (газета «Ужгород» за 2 липня 2000 р):

«В Ужгороді пройшов традиційний турнір пам'яті знаних тенісистів країни Й. Гагера та М. Мозера. Його організатором виступила федерація тенісу Закарпаття, а самі змагання пройшли під егідою Федерації тенісу України, управління з питань фізичної культури і спорту Ужгородського міськвиконкому, спортивного товариства профспілок «Україна».

На вечорі-зустрічі тенісистів-ветеранів голова оргкомітету змагань, президент ФТЗ Андрій Федченко подякував усім, хто знайшов можливість і час приїхати на цей турнір, а значить – вшанувати цих двох визначних спортсменів, неординарних особистостей, і висловив надію, що турнір очікує велике плавання.

У змаганнях ветеранів взяли участь 40 спортсменів зі Львова, Тернополя, Рівного, Ужгорода, Мукачєва, Тячева, Берегова. 63-річний професор зі Львова, мс СРСР Вадим Чернов, отримуючи приз у номінації «найповажніший за віком учасник турніру», сказав: «Знаєте, чому я сьогодні у білому? Тому що Й. Гагер завжди виходив на корт тільки у білій формі. Таким джентльменом на корті я запам'ятав його на все життя».

Про Й. Гагера та М. Мозера того вечора говорилося чимало. Адже

були тут і ті, хто особисто знав цих спортсменів. Відзначалася їхня філігранна техніка, поведінка на корті, чого так не вистачає багатьом нинішнім спортсменам.

Та основною залишалася гра. Той, хто спостерігав за поєдинками ветеранів, бачив, що за перемогу багато з них борються надзвичайно завзято. Коли бачиш, як перед прийомом подачі хреститься тенісист, якому вже за 50, то уявляєш, що для нього значить вигране чи програне очко. Коли на корті лунає докір собі, мовляв, що це я роблю, відчуваєш відповідальність спортсмена за свою гру.

Сенсацією на турнірі стала перемога старшого тренера збірної області Степана Негера над набагато молодшим від нього майстром спорту зі Львова Сергієм Хохриним. Правда, переможного ходу ця гра не отримала. Наступний поєдинок ужгородець програв і у результаті посів третє місце, пропустивши попередю львів'ян Григорія Добичина та Олега Дейнеку. Не можна не відзначити прекрасну гру ще двох ужгородців – Михайла Ухалю та Іллю Гулянича. У своїй віковій групі (55 років +) Михайло Ухаль був першим, Ілля Гулянич – другим, львів'янин Богдан Бондарук – третім.

У віковій категорії 100 р.+ ужгородцям не було рівних. У фіналі вони перемогли Олексія Марушкіна та Євгена Гусєва зі Львова. «Бронза» дісталася теж ужгородському дуєту Андрію Гаваші та Ласлу Качуру.

Приємно, коли шановану людину не забувають й тоді, коли вона на за-

служеному відпочинку. Переглянули за 1984 рік кілька обласних та всеукраїнських газет. І стократ приємно, що у кожній є невеличка замітка, в якій шанованого Й. Й. Гагера вітають з ювілеєм. Ось до прикладу закарпатська обласна газета «Молодь Закарпаття» назвала свій матеріал «Він був першим». І у його кінці читаємо: «Колектив обласної молодіжної газети від імені тисяч своїх передплатників – прихильників великого тенісу – щиро вітає Вас, шановний Йосипе Йосиповичу, із 60-річчям. Сподіваємось, що Ви і надалі будете щирим наставником і другом юних спортсменів. З роси та води Вам, шановний ювіляре!!».

Колега про колегу

У київській газеті «День» (24 червня 1999 р.) майстер спорту СРСР з тенісу Георгій Карцев про нашого земляка так писав:

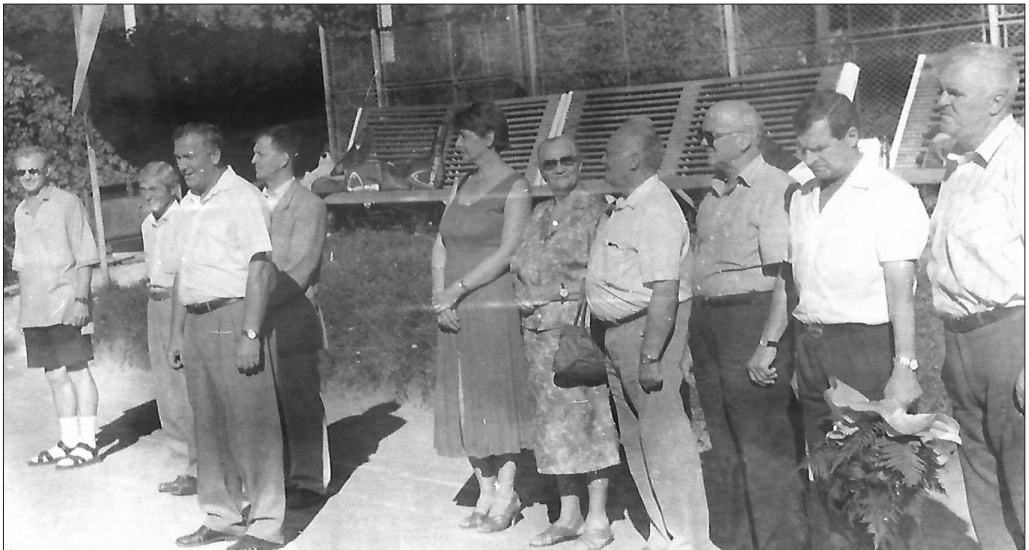
«За 30 років свого нелегкого життя у великому спорті Йосип Гагер дуже багато зробив для улюбленого виду спорту, для своїх учнів, та й взагалі для кожного, хто звертався до нього за допомогою. Подвижницький спосіб життя йому допомагав жити й вірити в кращі дні, працювати для наших дітей та внуків. У перші повоєнні роки не було у Закарпатті тенісної секції в різних спортивних товариствах і відомствах, до створення яких не доклав би зусиль спартаківець Й. Гагер. Він своїм авторитетом допомагав затвердитися

тенісу, тоді ще «буржуазному» виду спорту (тенісом захоплювалися люди з панівного класу та жінки) в обласному центрі та Закарпатті в цілому. Будучи діючим чемпіоном та призером УРСР й СРСР, він приходив у новий колектив і всіляко допомагав створювати тенісну секцію на громадських засадах. Таких секцій у 60 – 70-х рр. в області було створено 4 («Харчовик», «Більшовик», «Медик», «Лісівник»), де до його приходу про теніс не хотіли й чути.

Якось Йосип Гагер сказав мені: «Я закладав перші цеглини, а тепер будувати вам, держайте».

Чи багато зараз молодих тренерів можуть похвалитися таким ставленням до улюбленого виду спорту? На жаль, більшість із них навіть не знає історії українського тенісу, не знає імен Гагера, Мозера, Єгорова, Крочка. Просто чудово, що в Ужгороді протягом багатьох років проводиться турнір пам'яті Й. Гагера. Головне, щоб ця традиція ще довго жила. Вона потрібна нам, вона потрібна наступним нашим поколінням та юним майстрам великої ракетки.

Йосип Йосипович був людиною прямою, ніколи не плив за течією, завжди відстоював свою позицію,

2000 рік. Ужгород. Тенісні корти на стадіоні «Спартак». Меморіал пам'яті видатних тенісистів краю Йосипа Гагера та Михайла Мозера – один із найпрестижніших турнірів в історії тенісу області. До нього завжди готувалися з усією відповідальністю, як організатори, так і учасники. На передньому плані голова ФТЗ Андрій Федченко. За ним – начальник управління у справах молоді, спорту та туризму облдержадміністрації Іван Митровцій. Справа від нього – донька Крістіна та дружина Й. Гагера Ірина, голова обласного відділення НОК України Леонід Городний, відповідальні працівники спортивної галузі Закарпаття майстер спорту СРСР з легкої атлетики Анатолій Плеханов та Михайло Митровський.

Переможці та призери традиційного Меморіалу пам'яті Й. Гагера та М. Мозера. Зліва присів Золтан Лакатош. Зверху нього – учень Й. Гагера Степан Негер. Третій від нього справа – головний редактор обласної газети «Закарпатська правда» Степан Ваш. У нижньому ряду третій справа – голова ФТЗ Андрій Федченко.

хоча чудово розумів, що це подобається далеко не всім. Але все це він робив толерантно, чемно, словом, по-людськи, аби ніхто не залишався ображеним.

Більше 10 літ нема з нами Й. Гагера, якому у серпні цього року виповнилося б 75 років. Однак великий спортсмен і хороший навчитель залишається живим у серцях своїх учнів».

ВИТЯГИ ІЗ ВІДКРИТИХ ТЕНІСНИХ «МЕМОРІАЛІВ ПАМ'ЯТІ Й. ГАГЕРА Й М. МОЗЕРА»

Організатором першого всеоюзного Меморіалу пам'яті Й. Гагера, який відбувся 20-23 липня 1999 року на kortах стадіону «Спартак», було керівництво Ужгородської ради ВДФСТ профспілок, а також ФТЗ (голова зт УРСР І. Крочко). У турнірі взяли участь школярі трьох вікових категорій (1975 – 1976, 1977 – 1978 та 1979 рр. н. й. мол.), а також ветерани – усіх 113 учасників.

Тенісисти приїхали до міста над Ужем з Москви й Ростова-на-Дону, Красноярська й Керчі, Донецька й Харкова, Львова й Києва і, звичайно, з регіонів Закарпаття. На жаль, ані протоколів, ані інформації у пресі про ці змагання авторам книги не вдалося знайти.

1999 рік. У віковій категорії 35 – 44 рр. (одиночний розряд) переможцем став Володимир Ковалець з Рівного, який у фіналі переграв ужгородця Василя Герича. 3-тє місце у тренера-викладача Тячівської ДЮСШ Віктора Павлишинця.

Вікова категорія 45 – 54 рр.:

1-ше місце здобув багаторічний учасник турніру зі Львова Григорій Добичин; 2-ге – Юрій Ленарт та 3-тє – Степан Негер (обидва з Ужгорода).

Вікова категорія 55 рр. +:

У фіналі зустрілися двоє ужгородців – Михайло Ухаль та Ілля Гулянч. Сильнішим виявився викладач УЖНУ М. Ухаль.

Бронзова нагорода дісталася львів'янину Богдану Бондаруку.

Середина 50-их років минулого століття. Два кращі атлети закарпатської школи тенісу мукачівець М. Мозер (зліва) і ужгородець Й. Гагер перед початком закарпатського дербі.

Парні змагання (вікова категорія 100+):

«Золото» виборов ужгородський дует Ілля Гулянч/Михайло Ухаль, який у фіналі взяв гору над львівською парою Олексій Марушкін/Євгеній Гусєв.

«Бронза» дісталася ужгородському дуету Андрію Гаваші та Ласлу Качуру.

2000 рік (11 – 15 липня). Учасники: 107 юних тенісистів та 49 ветеранів – усього 156 (рекорд!).

У віковій категорії 35 – 44 рр. (одиночний розряд), як і два роки тому перше місце здобув Володимир

Ковалець з Рівного. На цей раз він у фінальній зустрічі переміг ужгородця Івана Погоріляка. Бронзова нагорода дісталася нашому гостю з сусідньої Угорщини Іштвану Залужному

Вікова категорія 45 – 54 рр.:

У фіналі ужгородець Степан Негер зустрівся з львів'янином Олегом Дейнеко. На цей раз золоту медаль було вручено господарю, а срібну та бронзову – прикарпатцям Олегу Дейнеко та Григорію Добичину.

Вікова категорія 55 рр. +:

1-ше місце – Михайло Ухаль (Ужгород), 2-ге – Леонід Файнштейн (Львів) і 3-тє – Йосип Машкаринець (Ужгород).

Ужгород. 2001 рік. Меморіал пам'яті Й. Гагера. Голова федерації тенісу Закарпаття А. Д. Федченко (зліва) нагороджує цінним подарунком дружину Й. Гагера Ірину. У центрі – донька Гагера Крістіна.

Парні змагання (вікова категорія 100):

У головному матчі зустрілися четверо наших гостей: Володимир Сергієнко (Рівне)/Олег Дейнеко (Львів) та Сергій Хохрин/Леонід Файнштейн (Львів). Вікторію святкувала пер-

ша пара. 3-є місце теж здобув дует із Прикарпаття Григорій Добичин/Олег Юрків (Львів).

Вікова категорія 100+. Фінал був ужгородським: Ілля Гулянич/Михайло Ухаль – Андрій Гаваші/Володимир Смердов. Фортуна на цей раз усміхнулася першій парі. Львів'янам Вадиму Чернову та Валерію Сирцову дісталася «бронза».

2001 рік (17 – 22 липня). Учасники: 46 юних тенісистів та 39 ветеранів.

Вікова категорія 35 – 44 рр. (одиночний розряд):

1-ше місце здобув Василь Герич (Ужгород), який у фіналі переграв Володимира Загочевського зі Львова. 3-тє – Віктор Павлишинець (Тячів).

Вікова категорія 45 – 54 рр.:

1-ше місце – Сергій Хохрин (Львів), 2-ге – Григорій Добичин (Львів) і 3-тє – Володимир Сергієнко (Рівне).

Вікова категорія

55 рр. +: 1-ше місце – Ілля Гулянич (Ужгород), 2-ге – Борис Худа (Львів) і 3-тє – Михайло Ухаль (Ужгород).

Парні змагання (вікова категорія 100 р.).

На фінальну зустріч вийшли на ужгородський корт (стадіон «Спартак») ужгородська та львівська пари. Наші земляки Іван Опаленик разом із Віктором Дубровим із рахунком 2:0 обіграли наших гостей зі Львова Сергія Хохрина та Леоніда Файнштейна. 3-є місце здобув дует рівненчан Володимир Сергієнко/Олександр Лазарєв.

Вікова категорія 100+.

У фіналі зустрілися ужгородці та львів'яни. Перемогу святкували наші земляки Ілля Гулянич/Михайло

Ухаль, які переграли дует із Прикарпаття Євгенія Гусева та Мирослава Фитьо з «сухим» рахунком 2:0..

2002 рік. (20 – 27 липня). Учасники: 70 юних тенісистів та 43 ветерани – усього 113.

Одиночний розряд (вікова категорія 35 – 44 рр.).

У головному матчі зустрілися гості турніру Сергій Хохрин із Львова та Федір Буяр із Рівного. Золота та бронзова медалі була вручені прикарпатцям: Сергію Хохрину та Олегу Медюху із Стрия, який зайняв третє місце.

Вікова категорія 45 – 54 рр.:

1-ше місце – Юрій Ленарт (Ужгород), 2-ге – Григорій Добичин (Львів) і 3-тє – Золтан Лакатош (Ужгород).

Вікова категорія 55 рр. +:

У фіналі зустрілися два наші земляки з обласного центру Степан Ваш та Дмитро Ковбін. Екс-головний редактор газети «Закарпатська правда» був кращим. Бронзову нагороду ви-

грав наш гість з Італії Беліні Мауріціо (Рим).

Вікова категорія 65 рр. +:

1-ше місце – Вадим Чернов (Львів), 2-ге й 3-тє місця відповідно посіли ужгородці Іван Кокотко та Йосип Машкаринець.

Парні змагання (вікова категорія 100 р.):

1-ше місце – Федір Буяр (Рівне)/Віктор Павлишинець (Тячів), 2-ге – Сергій Хохрин (Львів)/Богдан Бобривець (Тернопіль) і 3-тє місце у пари Володимир Сергієнко (Рівне)/Степан Негер (Ужгород).

Вікова категорія 100+:

Фінальна гра між ужгородським дуєтом Дмитро Ковбін/Михайло Ухаль та інтернаціональною парою Степан Ваш (Ужгород)/Беліні Мауріціо (Рим, Італія) вийшла хрестоматійною. Вона тривала майже дві години. Першими успіху домоглися українсько-італійський дует – 7:5.

На світлині учасники традиційного турніру, присвяченого нашим знаним тенісистам Й. Гагеру та М. Мозеру. Зліва стоїть багаторазовий переможець та призер цього престижного турніру ужгородець Ілля Гулянич. Другий справа – голова ФТЗ Андрій Федченко.

Переможці та призери традиційного турніру, присвяченого нашим прославленим тенісистам Й. Гагеру та М. Мозеру. У центрі (зліва) екс-голова федерації футболу Закарпаття Андрій Гаваші, а зліва від нього – член виконкому обласного відділення НОК України Іван Кокотко.

У другому сеті теж велася відчайдушна боротьба, правда до рахунку 6:6. А потім крапку над «і» поставили господарі – 9:7. Третій сет для ужгородців був вдалішим, і вони з рахунком 6:4 обіграли своїх завзятих суперників. Загальний рахунок 2:1 на користь ужгородців.

3-тє місце посіла львівська пара Олексій Марушкін/Вадим Чернов.

Вікова категорія 110 р.+.

Тут грали поважні ветерани. Фінальний матч був напруженим, але не швидким. І все ж завзятішим був ужгородський дует Іван Кокотко/Йосип Машкаринець, котрий переграв пару Вадим Чернов (Львів)/Микола Бойко (Ужгород). 3-тє місце теж вибороли господарі у складі Ласла Качура та Олександра Фабіана.

2004 рік (15-23 липня). Корти на стадіонах «Спартак», «Авангард», а також СК «Юність».

Упродовж тижня проходила відкрита першість ШВСМ (школа вищої майстерності) та кубок федерації тенісу, присвячений пам'яті відомих тенісистів минулого Йосипа Гагера, Михайла Мозера, Тиберія Негера та Йосипа Яношевського. У ньому взяли участь 97 учасників із 11 міст України – це чоловіки й жінки 1985 р. н. і старші, юнаки й дівчата 1986 – 1989, 1990, 1992 та 1993 рр. н. і мол., а також ветерани (39 тенісистів).

У дівчат 1986 – 1989 рр. н. перемогла представниця Ужгорода Анетта Ленарт, котра випередила суперниць із Луцька та Львова. У юнаків цієї вікової категорії ужгородець Василь Єгоров поступився лише Михайлу Пролубщиківу із Коломиї, котрий

фінішував першим. У дівчат і юнаків 1990 – 1992 рр. н. кращими стали відповідно Георгіна Федосенкова з Тячева та Сергій Михайлов із Луцька. Серед дівчат і юнаків 1992 – 1993 рр. н. рівних не було одеситці Марині Заневській та Владиславу Гулимі з Тернополя. Нарешті у віковій категорії 1993 р. н. і молодші перші місця вибороли киянка Діана Боголей та ужгородець Адальберт Немеш.

3-поміж ветеранів та любителів перші місця дісталися ужгородцям Василю Геричу, Золтану Лакатошу, Андрію Гаваші, Андрію Фрігові, а також Віктору Павлишинцю (Тячів) та Валерію Сирцову (Львів).

2009 рік. На ужгородських кортах «Іппон» та «МІК» (24 та 25 липня) пройшов традиційний «Меморіал пам'яті Й. Гагера та М. Мозера», який зібрав кращих юних (60) спортсменів та ветеранів-аматорів (38) з Угорщини, Словаччини, Польщі, Москви, регіонів України й Закарпаття.

Серед дівчат до 10 років весь п'єдестал пошани зайняли юні тенісистки з Тячева, котрі вибороли перші три місця – відповідно Романа Левицька, Наталія Коларик та Юлія Пузик.

Серед старших дівчат (до 14 років) кращою була мукачівка Ірина Русин, «срібло» дісталось Юліані Тулайдан із Ужгорода, а «бронза» – її подрузі Евеліні Мойсюк.

Хлопці змагалися у трьох вікових категоріях.

До 10 років: 1-ше місце виборов Роман Гирович із Берегова, 2-ге і 3-тє місця – відповідно Іван Лендел та Руслан Мухтарулін (обидва з Мукачеве).

Ужгород. 2005 рік. На знімку ужгородського фотокора Миколи Скалиги голова федерації тенісу Закарпаття Андрій Федченко нагороджує спортивною атрибутикою переможців та призерів змагань, зокрема Івана Кокотка (у центрі) та Іллю Гулянича (справа) з нашого обласного центру.

До 14 років: 1-ше місце – Дмитро Шомко (Тячів); 2-ге – Євген Русин (Мукачево); 3-тє – Владислав Скубенюк (Ужгород).

До 16 років: 1-ше місце – Адальберт Немеш (Ужгород); 2-ге – Кирило Сорока (Чернігів); 3-тє – Роман Зийнич (Тячів).

Ветерани. Вікова категорія до 45 років. У фіналі Владислав Сарабай з Івано-Франківська здобув перемогу над господарем турніру Євгеном Нечипоренком, а бронзова нагорода дісталася Андрію Харчуку з Ужгорода.

Серед чоловіків 45+ перемогу здобув львів'янин Григорій Добичин, срібло дісталася москвичу Сергію Фомічову, а бронза – ужгородцю В'ячеславу Почекутову.

У спортсменів, які вже «розміняли» 55, перші два місця вибороли ужгородці – відповідно Золтан Лакатош та організатор цих традиційних змагань Степан Негер. Бронзову медаль із собою до Львова забрав Олександр Литвинюк.

Серед «завзятих ветеранів», котрим далеко за 65, перше місце виборов ужгородець, запеклий тенісист

Михайло Ухаль, який у фіналі обіграв львів'янина Валерія Сирцова. Бронзова нагорода дісталася ужгородцю Володимирі Смердову.

Пари (100 років+):

1-ше місце – Владислав Сарабай/Володимир Орленко (Івано-Франківськ); 2-ге – Михайло та Дмитро Ухалі (Ужгород) і 3-тє – Віктор Павлишинець/Володимир Юркін (Тячів)

(до 130 років). 1-ше місце – Григорій Добичин/Олег Дейнеко (Львів); 2-ге – Степан Негер/Золтан Лакатош (Ужгород); 3-тє – Віктор Ласлофі/В'ячеслав Афанасьєв (Ужгород).

(понад 130 років): 1-ше місце – Ілля Гулянич (Ужгород)/Йосип Надь (Угорщина); 2-ге – Андрій Гаваші (Ужгород)/Валерій Сирцов (Львів); 3-тє – Михайло Ухаль/Іван Кокотко (Ужгород).

У рамках турніру були проведені показові парні змагання серед ветеранів. На старт вийшло 10 пар. Найбільше перемог (7) отримав інтернаціональний дует Юрій Колб (США)/Іван Опаленик (Ужгород), 5 – Володимир Юркін/Віктор Павлишинець (Тячів), 4 – Юрій Ленарт/Степан Негер (Ужгород).

2010 рік.

Цього року «Меморіал пам'яті Й. Гагера і М. Мозера» проходив на ужгородських тенісних кортах протягом 7 днів (28 червня – 3 липня).

У змаганнях взяли участь 113 (із них 55 школярів) тенісистів з Москви, Львова, Тернополя, Чернівців, Івано-Франківська, Коломиї, Ужгорода, Мукачева, Сваляви, Тячева, Перечина, Виноградова.

У дівчат до 10 років трійку призерів склали відповідно Ірина Шабаківська з Мукачева, Валерія Гайдуківська з Тячева та Маріанна Маслей з Мукачева.

3-поміж дівчат до 12 років найсильнішою виявилася Юлія Пузик з Тячева. Її землячка Романа Левицька

стала другою, а Анастасія Суховецька з Ужгорода – третьою.

Серед дівчат до 14 років жодних шансів суперницям не залишила ужгородка Наталія Бобаль. Друге місце в мукачівки Ірини Русин, третє – в ужгородки Альони Якубець.

У старших дівчат, яким виповнилося 14 років, перемогла Валерія Цубера з Тячева. Ще одна представниця цього районного центру Кароліна Белоцька завоювала «срібло». Третє місце в ужгородки Ніколь Сівковської.

Юнаки. До 12 років.

Серед ровесників впевнену перемогу здобув Олег Андріїв з Ужгорода. Слід також відзначити друге

2013 рік. Тенісні корти біля стадіону «Спартак». Після завершення та нагородження переможців «Меморіалу пам'яті Гагера-Мозера» за традицією фото на пам'ять (зліва направо): головний суддя змагань Степан Негер, Ілля Гулянич, Іван Кокотко (усі з Ужгорода), Олег Авраменко (Мукачево), Сергій Рішко та Віктор Ласлофі (обидва з міста над Ужем).

місце Деміана Гуляничча, якому ще не виповнилося й 10 років. На 3-му місці Владислав Фединець із Виноградова.

У юнаків до 14 років переміг Ростислав Шлаєр із Тячева. На 2-му місці – Ігор Суховецький з Ужгорода, на третьому – Сергій Клочаник з Чопа. В юнаків старше 14 років на вищий щабель п'єдесталу піднявся ужгородець Євген Січка, а за ним – Михайло Бердар з Тячева.

У дорослих спортсменів (вікова категорія до 35 років) за медалі турніру вели суперечку лише гості. До трійки призерів відповідно ввійшли: львів'янин Станіслав Мрачковський і двоє тернополян – Віталій Кутерещин і Василь Полесюк. Серед майстрів великої ракетки віком від 36 до 45 років не було рівних львів'янам Григорію Добичину і Сергію Хохрину. У фіналі перемогу здобув перший. Третє місце в Олега Барана з Тернополя.

Вікова категорія 46 – 55 рр.:

1-ше місце – Богдан Бартків (Івано-Франківськ). 2-ге – Сергій Гурвіц (Львів) і 3-тє – Сергій Педь (Москва).

Вікова категорії 55 р.

Усі три призові місця вибороли ужгородці: відповідно Золтан Лакаш, Степан Негер та Юрій Ленарт.

У чоловічих парних змаганнях (вікова категорія до 100 років+) перемогу святкував дует ГригорійДобичин (Львів)/Іван Опаленик (Ужгород). 2-ге місце здобули брати Ухалі з Ужгорода Михайло та Дмитро. 3-тє місце у львів'ян Ігоря Шаля й Сергія Гурвіца.

У категорії +130 років перемогла ужгородська пара Ілля Гулянич/ Михайло Ухаль. «Срібло» у відомого экс-голкипера київського «Динамо» і збірної СРСР Андрія Гаваші та Дмитра Ковбіна (обидва з Ужгорода).

«Бронза» теж залишилася на Закарпатті. її отримав дует Микола Роман/Василь Пригара.

У 2011 році усі попередні «Меморіали...» об'єднали в один під символічною назвою «Турнір пам'яті тенісних зірок Закарпаття».

У 2013 році відбувся третій за ліком. У ньому взяли участь 145 учасників – 109 дорослих і 36 дітей зі Львова, Миколаєва (Львівська область), Івано-Франківська, Тернополя, Хмельницького, Шепетівки, Каховки, Тячева, Хуста, Виногорова, Мукачева, Сваляви, Перечина, Ужгорода, а також гості з Канади й Чехії. Головним суддею на турнірі працював виконавчий директор обласної федерації тенісу Степан Негер, а головним суддею серед дітей – старший тренер-викладач ЗОДЮСШ Руслана Дичка.

Змагання тривали 6 днів, усі охочі могли спостерігати за змаганнями серед хлопців та дівчат віком 10 – 16 років та дорослих і ветеранів віком від 20 до 65 років та старших.

Юнацькі змагання проходили на щойно «реанімованих» кортах за СК «Юність».

Серед школярів до 10 років (одиначні розряди) усі призові місця серед хлопців і дівчат вибороли

ужгородці: хлопці: відповідно Артем Джурджа, Максим Гавалець і Андрій Шелепець, а серед дівчат – Тетяна Дичка, Даніела Швед і Марія Кречко.

У віковій категорії до 12 років ужгородці теж забрали обидва комплекти медалей – Олександр Дупин, Артем Джурджа, Андріян Чижевський, а також Тетяна Дичка, Даніела Швед та Валерія Будинська.

Аналогічна ситуація повторилася у хлопців і у **в. к. до 14 років**. На п'єдесталі пошани були лише господарі змагань: відповідно Олександр Дупин, Микола Керечан й Олександр Гуменюк.

А ось у дівчат у боротьбу втрутилася мукачівка Ірина Русин, яка у фіналі перемогла набагато молодшу Міреллу Грицан з обласного центру. Бронзова нагорода дісталася Тетяні Дичці.

Серед 16-річних юнаків вікторію святкував мукачівець Євген Русин, який у фіналі досить легко обіграв (2:0) хустянина Едуарда Войтика. Третє місце здобув теж тенісист із Хуста Віктор Неживий.

Змагання серед дорослих та ветеранів проходили на ТК «МіК» і «Тиса» (одиначні розряди, в. к. до 45 р.): усі три місця вибороли господарі – відповідно Андрій Кученко, Юрій Бобаль і Сергій Мішко.

45 років+: 1-ше місце – Григорій Добичин (Львів), 2-ге – Євген Нечипоренко (Перечин) і 3-тє – Ярослав Соломаха (Львів);

55 років+: У фіналі Сергій Хохрин (Львів) переграв господаря кор-

тів Золтана Лакатоша, а «бронзу» виборов Анатолій Максимчук з Хмельницького.

65 років+: У фіналі зустрілися два ужгородці – Валерій Бахтєєв та В'ячеслав Афанасьєв. На цей раз перемогу святкував перший. Третє місце дісталось нашому гостю зі Львова Валерію Сирцову.

У парних змаганнях (в/к до 100 років) ужгородський дует Дмитро Пригара/Андрій Кученко переграв львівську пару Ігор Скварчинський/Михайло Михайлів. 3-тє місце у пари Віталій Драчек (Шепетівка)/Роман Грот (Миколаїв Львівщина).

100 років +: 1-ше місце виборола пара Григорій Добичин (Львів)/Євген Нечипоренко (Перечин); 2-ге – Олег Дейнеко/Микола Рябуха (Львів); 3-тє – Сергій Хохрин (Львів)/Володимир Ком'ягін (Каховка).

130 років+: ужгородський дует М. Ухаль/В. Мелеш у фіналі легко переграв своїх земляків В. Афанасьєв/В. Бахтєєв. 3-тє місце у пари В. Сирцов (Львів)/М. Авраменко (Мукачево).

Наступного року (2014 р.) в області помпезно святкували 90-річчя від дня народження засновника тенісу у нашому краї Й. Гагера. Оргкомітет, а це у повному складі члени виконкому ФТЗ на чолі з головою Володимиром Алексієм, провели титанічну роботу щодо організації різних турнірів, підготовки матеріалів у ЗМІ та телебачення, зустрічі з рідними Й. Гагера, ветеранами, керівниками області та Ужгорода тощо...

7-ий рік поспіль (2017 рік, 9-10 вересня) на тенісних кортах нашого обласного центру під егідою ФТУ та ФТЗ проводиться традиційний тенісний турнір 2-ої категорії «Пам'яті зірок Закарпаття», який зібрав тогоріч більше 50 учасників з Мукачева, Хуста, Виноградова, Стрия та господарів.

Серед ветеранів до 45 років пальму першості виборов Андрій Куценко. У віковій категорії 45+ цього разу не було рівних Василю Геричу.

Золтан Лакатош виявився найсильнішим серед учасників, котрим за 65 років.

У парному розряді до 100 років найкращі показники продемонстрували Павло Черевко й Валентин Свалявчик.

У змаганнях більш досвідчених спортсменів (в. к. 100 р.+) переможцями став ужгородський дует Василь Герич і Володимир Лизан.

У парному розряді кращим дуетом став Артем Джурджа/Марко Медюх.

У дівчат переможцями у своїх вікових категоріях стали: тячівка Дарина Глібчук, ужгородки Тетяна Дичка та Наталія Бобаль, мукачівка Ірина Русин... І так щороку.

9 – 19 вересня 2017 р. На світліні переможці та призери, а також організатори традиційного турніру «Пам'яті тенісних зірок Закарпаття».

СИЛЬНІ ПАМ'ЯТТЮ

Ми вкотре уже звертаємося до статей київського колеги Георгія Карцева. На цей раз його звіт про традиційний «Меморіал Гагера-Мозера», який відбувся у 2006 році був видрукований у всеукраїнському журналі «Теніс».

«Не забувають у місті майстрів, які є славою не лише закарпатського спорту, але й українського. Шанують пам'ять, проводячи меморіальні змагання. Нинішнього року вдванадцяте на kortах ужгородського стадіону «Спартак» відбувся меморіал Й. Гагера та М. Мозера. Він пройшов у рамках 3-їх обласних ігор. 4 дні тенісисти зі Львова, Рівного, Києва, Стрия, Луцька, Донецької області, Дебрецена (Угорщина), а також Свалявського, Тячівського, Виноградівського, Берегівського, Хустського районів та обласного центру виборювали нагороди. До речі, паралельно із дитячими тривали й ветеранські поєдинки.

Серед наймолодших (в. к. до 10 р.) кращими стали Вікторія Бонь з Хуста та Орест Цубера з Тячева.

У в. к. до 12 р. перемогу святкували вихованки тячівської ДЮСШ Олеся Рекіта й Сільвія Баняс. А у хлопців – ужгородець Микола Попович.

Серед 14-річних «золото» виборов ужгородець Роберт Ласлофі, а серед дівчат – Марія Молнар із нашого обласного центру.

16-річна Моріонно Букович із Дебрецена була кращою серед сво-

їх ровесниць. У фіналі вона обіграла ужгородку Марію Молнар.

Одна перемога на рахунку рівненців: її здобув О. Куклевський.

Серед ветеранів (вікова категорія 35 – 45 рр.) трійку призерів (одиночний розряд) склали ужгородець Степан Негер, львів'янин Олег Дейнека та Григорій Добічек. О. Дейнека узяв реванш у парі з рівненчанином В. Сергієнком.

У в. к. 55 років+ кращим був ужгородець Михайло Ухаль, який у фіналі переграв гостя зі Львова Леоніда Файнштейна. Ще один преставник господарів Йосип Машкаринець фінішував третім.

У парі Михайло Ухаль та Ілля Гулянич вибороли ще одне «золото».

Після завершення змагань ветерани спорту на мікроавтобусі з букетом живих квітів поїхали на могилу Й. Гагера (м. Ужгород, Кальварія), де хвилиною мовчання вшанували великого Тенісиста і знаного Тренера....

Фото з архіву С. Негера. У центрі Й. Гагер із своїми вихованцями (початок 70-их років минулого століття)

Один із найбільших і найпрестижніших турнірів із великого тенісу в області – «Меморіал Гагера-Мозера» – не лише готувався прискіпливо і з усією відповідальністю, але й проходив на високому організаційному рівні.

Протягом 25 років в області проводиться «Меморіал пам'яті Гагера-Мозера (нині турнір «Пам'яті тенісних зірок Закарпаття»). До його проведення завжди готувалися ретельно. І не випадково, адже до Ужгорода приїжджали учасники не лише з Прибалтики, Москви, Омська, Мінська, Єревана, Алма-Ати, регіонів України, але й із США, Канади, Італії, Угорщини, Румунії тощо.

На знімку зверху (2001 рік) проходить засідання оргкомітету з проведення «Меморіалу»... (зліва направо) заступник голови ОДА Іван Рогач, начальник управління у справах молоді й спорту ОДА Іван Митровцій, голова ФТЗ Андрій Федченко і начальник управління освіти та науки ОДА Борис Качур.

На світлині зліва – одні з організаторів «Меморіалу...», голова обласного відділення НОК України Леонід Городний та відповідальний секретар ФТЗ Степан Негер.

Справа на фото вони проводять нагородження переможців та призерів традиційного турніру з тенісу, присвяченого «Пам'яті тенісних зірок Закарпаття»

«Закарпатець Михайло Мозер – переможець тенісного турніру 2-ої Спартакіади народів СРСР і новий чемпіон СРСР Це один з найяскравіших представників нашої тенісної молоді, який досконало оволодів сучасним стилем гри. Потужна подача, впевнена гра з льоту, хороша фізична підготовленість дає йому можливість вести змагання в гострому наступальному стилі. Мозер один з небагатьох радянських тенісистів, які опанували ударом по висхідному м'ячу, що дозволяє йому значно підвищувати темп гри».

(Журнал «Тенніс», №7, 1959 рік).

УНІКАЛЬНА СПОРТИВНА ДИНАСТІЯ МОЗЕРІВ ІЗ МУКАЧЕВА

Спортивні династії в місті над Латорицею, як вважають тамтешні дослідники фізичної культури й спорту, започаткував Іван Іванович Мозер, один із ветеранів фізкультурного руху в Мукачеві. Сам запеклий футболіст, він прилучив до спорту і чотирьох своїх дітей. Зокрема, старша донька Моріца стала волейболісткою. Ще навчаючись у школі, вона входила до збірної команди рідного міста, а пізніше, коли стала студенткою УЖДУ, брала участь в обласних і республіканських змаганнях.

Мукачево – це немов невеличкий острівцець на Срібній Землі, де свої перші кроки у великий спорт робили більше 30 знаних атлетів. Ось і на цьому фото четверо добре відомих спортсменів не лише на Закарпатті, але й далеко за його межами (зліва направо): олімпійський чемпіон з футболу Йосип Беца, капітан і гравець команд майстрів, а відтак дитячий тренер Еміл Горват, брат Михайла Мозера – Іван, який був збірником СРСР, та Микола Телінгер – екс-гравець і тренер команд майстрів.

До речі, у «виші» її тренував перший майстер спорту з волейболу на Закарпатті (1956 рік) Іван Іванович Скрябін, який тепер проживає в обласному центрі.

Молодша донька Тетяна, за фахом лікар-гінеколог, закінчила Одеський медінститут. Приїхавши додому, не залишала заняття улюбленим видом спорту – баскетболом. Грала в складі збірних команд райцентру й області, крайової облради ДСТ «Спартак». Відрадных результатів вона домоглася на Спартакіаді народів УРСР, де у складі збірної Закарпаття стала бронзовою призеркою. Тренувалася вона у чудового фахівця, заслуженого тренера УРСР Валентини Гомонай.

Та найбільшого успіху домоглися брати Мозери – Іван (1933 р.н.) та Михайло (1935 р. н.), які разом вибороли 14 золотих медалей на чемпіонатах, спартакіадах народів СРСР та УРСР (бронзові та срібні, гадаємо, і самим братам буде важко перерахувати).

Займалися вони різними видами спорту, хоча обоє в шкільні роки любили поганяти футбольного м'яча. Однак Михайло невдовзі віддав пере-

вагу тенісу, а Іван залишився вірним шкіряному м'ячу.

Свого часу малий Михайло мріяв вийти на корт проти самого ужгородця Йосипа Гагера, який тоді уже у колах спортивної громадськості був відомим майстром великої ракетки.

...Це був 1949 рік. У місцевій газеті знаходимо інформацію, в якій читаємо: «Білявий хлопчик тренується разом із худорлявим, високим тенісистом. У дорослого спортсмена напрочуд відточена техніка – не випадково в Ужгороді він на республіканських змаганнях став одним із призерів цього турніру. Дорослого звать Йосипом Гагером. Йому 25 років. Хлопчик – це Михайло Мозер. Йому немає й 14-ти. У хлопчика надзвичайно сильний удар. Навіть самому Гагеру важко прийняти його м'яч. Юний спортсмен захоплюється атакою: тільки вийде до сітки, як Гагер спокійно перекине м'яч на задню лінію».

С. Близнюк, «Молодість – на старт», Закарпатське книжково-газетне видавництво», 1960 рік.

Михайло Іванович Мозер народився 22 червня 1936 року у Мукачеві. Почесний майстер спорту СРСР із тенісу (з 1959 по 1968 роки таке звання присвоювалось спортсменам, які протягом 5 років поспіль виконували норматив майстра спорту СРСР). Першим тренером у юнака був основоположник та перший голова Мукачівської федерації Нестор Горняк. 18-річним юнаком (1954 рік)

На знімку: старший брат Михайла Мозера Іван. Він свого часу був майстром спорту, заслуженим тренером Російської Федерації, членом першої та олімпійської збірних СРСР, ФК «Спартак» Москва й Ужгород, «Динамо» Мінськ, тренером ФК «Динамо» Москва...

він переїхав у Київ і все своє свідоме життя виступав, а відтак працював тренером у місцевому ДСТ «Динамо». У столиці його наставником був відомий тенісист майстер спорту СРСР, заслужений тренер УРСР і СРСР Володимир Максимович Бальва.

Капітан команди збірної УРСР та міста Києва.

Тренер збірних команд України, а також Уккрани ДСТ «Динамо» та Києва.

Абсолютний чемпіон СРСР (1960 рік), Двократний чемпіон СРСР, фіналіст чемпіонатів СРСР в одиночці (1957, 1962, 1964 рр.), парі (1964 – 1966 рр.) і міксті (1963 – 64 рр.).

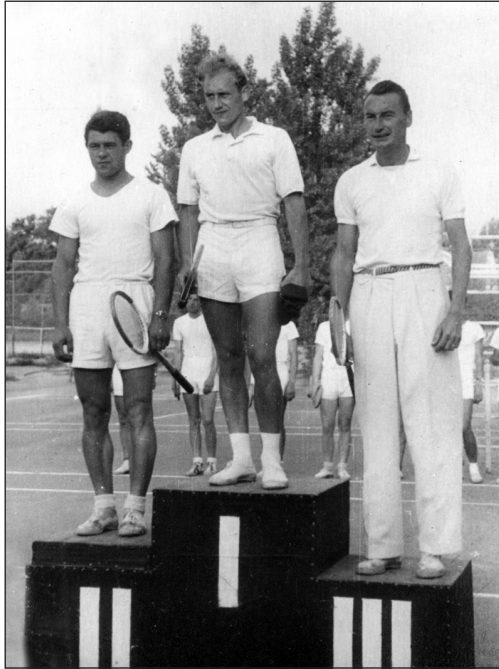
Переможець всесоюзних зимових змагань в одиночці (1963 рік) та парі (1960 рік).

Перший український тенісист, який брав участь у міжнародному турнірі «Кубок Девіса», а також був учасником відкритого чемпіонату Франції (1960 рік) разом із Сергієм Лихачевим та Валерією Кузьменко.

Багаторазовий переможець та призер чемпіоната першості України, а також спартакиади народів Республіки.

Мукачівський літописець місцевого спорту М. Русин у своїй книзі «Мукачівський спорт» (Мукачів, вид-во «ЕЛАРА», 2008 р.) про М. Мозера пише так: «Михайло перейшов на корт за протекцією місцевого тренера з легкої атлетики Нестора Горняка, який взяв юнака під своє крило. Майстерність Михайла зростала мов на дріжджах».

Уроки Гагера та інших відомих закарпатських тенісистів Тиберія Негера, Йосипа Яношевського та Степана Кручаниці дозволили Мозеру прискореними темпами пройти курс «молодого бійця» й засвітитися на

Харків. 5 липня 1962 р. Чемпіонат України. На найвищій сходинці п'єдесталу пошани мукачівець Михайло Мозер, на 2-ій – Юрій Ольховик, а на 3-ій – Йосип Гагер.

У 1959 та 1960 роках Михайло Мозер був першою ракеткою колишнього Союзу.

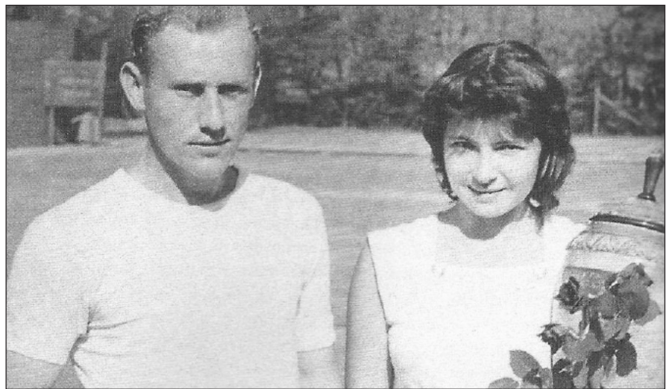
1962 рік. Збірна СРСР, яка вперше виступала у розіграванні Кубка Девіса. Зліва направо: Рудольф Сивохін, Томас Лейбус, Сергій Лихачов та закарпатець Михайло Мозер.

Тоді переможцями стали збірні Англії та США. Збірна виграла перший матч у Голландії з рахунком 5:0 (закарпатець провів 4 одиночні зустрічі й усі виграв), але в другому поступилася команді Італії. Мукачівець у цьому турнірі не брав участі. Причина залишилася невідомою до цих пір.

У 1956 році Михайло Мозер вперше ввійшов до символічного

республіканській арені. Згодом, навчаючись у Київському інституті фізичного виховання і спорту (1953 – 1957 р.), захищав честь свого «вишу» та збірної ДСТ «Буревісник». Свою спортивну майстерність шліфував у динамівському колективі разом із такими відомими тенісистами, як Володимир Большой, Ольга Калмикова, Георгій Колосов, Юрій Ольховик та багатьма іншими майстрами».

Першим із українських тенісистів Михайло Мозер познайомився з ґрунтом паризького стадіону «Роллан Гаро» та травною англійського «Уімблдона».

21 – 30 травня 1958 рік. Рига. Традиційний всесоюзний турнір сильніших тенісистів країни на призи Кабінету Міністрів Латвійської РСР. З головним трофеєм мукачівець Михайло Мозер та киянка Вікторія Кузьменко-Титова (Уккрада ДСТ «Динамо»).

списку «10 кращих тенісистів СРСР». У ньому був ще один закарпатець Й. Гагер. У 1959 та 1960 рр. мукачівець у цьому престижному списку був під №1.

Вона народилася в унікальній спортивній сім'ї. Її батько – Михайло Мозер – 27-разовий чемпіон СРСР з тенісу. Мама – Світлана Мозер – дворазова чемпіонка СРСР з танців на льоду. А сама Ніна Михайлівна працює тренером із 15 років, виховала багато чемпіонів в юніорському катанні. Тільки ось популярність і слава прийшли до неї зовсім недавно, коли вона з нуля – за 4 роки – зробила з пари Тетяна Волосожар – Максим Траньков двократних олімпійських чемпіонів.

На фото заслужений тренер Росії з фігурного катання (пари) Ніна Мозер із своїми вихованцями Тетяною та Максимом – двократними чемпіонами олімпійських ігор та світу.

З її матеріалів, інтерв'ю ми багато дізналися і про батька, і про матір Ніни Михайлівни.

1959 рік – на міжнародному турнірі з тенісу, що проходив у польському місті Катовіце, Михайло Мозер виборов дві золоті медалі (в одиночному розряді та міксті).

Найбільший успіх до нашого земляка прийшов у 1960 році, коли він першим із українців став абсолютним чемпіоном СРСР, вигравши в одиночному розряді, парному з Сергієм Лихачовим і міксті з киянкою Ва-

лерією Титовою, донькою відомого футболіста «Динамо», який загинув у німецькому концтаборі. До речі, абсолютними чемпіонами (мікст) у радянський період ставали лише дві пари: М. Мозер/В. Титова-Кузьменко та О. Метревелі/О. Морозова.

Крім того, у цьому році на все-союзних зимових змаганнях серед найсильніших тенісистів країни на критих кортах закарпатців в одиночному чоловічому розряді виборов золоту медаль. Нагороду найвищого ґатунку М. Мозер здобув і на аналогічних змаганнях у 1963 році.

1961 рік (08-12 травня) – на традиційному турнірі сильніших тенісистів СРСР, Німецької Демократичної Республіки, Польщі, Чехословаччини, Югославії (парний чоловічий розряд) наш земляк разом із бакинцем Сергієм Лихачовим здобули «золото».

У 1962 році Михайло Мозер разом із таллінцем Тоомасом Лейусом, бакинцем Сергієм Лихачовим та ростовчанином Рудольфом Сивохіним дебютував у перших матчах команди в розіграші Кубка Девіса.

1970 рік – збірна Києва з тенісу (у її складі були і троє закарпатців – Михайло Мозер, Йосип Гагер та Йосип Надь) у Донецьку виграла чемпіонат Республіки. До речі, у цих змаганнях брали участь і кращі тенісисти нашої області – Катерина Мечей, Степан Гададі та Юрій Ленарт.

Після завершення тенісної кар'єри Михайло Іванович перейшов на тренерську роботу у рідний ДСТ «Динамо». А вже у 1974 році збірна команда Києва, яку тренував М. Мозер

стала чемпіоном України. До речі, чемпіонат УРСР протягом 6 днів провадився на ужгородських кортах.

Чесний і спокійний, добрий і чуйний Михайло Мозер трагічно пішов із життя у 1993 році, за два роки до свого 60-річчя.

Про батька М. І. Мозера розповідає його донька Ніна Михайлівна, яка у даний час проживає у Москві:

«Мій батько, – каже Ніна Михайлівна, – був 27-кратним чемпіоном СРСР з тенісу в особистому, парному та змішаному розрядах (міксті), а мама, Світлана Володимирівна Мозер (Смирнова), була моєю першою наставницею з фігурного катання. Свого часу вона була дворазовою чемпіонкою СРСР у танцях на льоду, а згодом стала досить відомим тренером із фігурного катання. До речі, в її групі, крім мене, починали займатися Олексій Уланов (чемпіон Олімпійських Ігор у Саппоро-72 у парному катанні) та срібний призер Ігор-72 в одиночному розряді Сергій Четверухін.

Я взагалі дуже уперта людина. Це у мене у спадок від спортивних батьків. Яблуко від яблуні далеко не падає. Коли я закінчила свою спортивну кар'єру – а було мені тоді 15 років, тато сказав: «Ніно, вибирай будь-який інститут, крім фізкультурного». Дороги були відкриті. Але я хотіла залишитися в спорті.

...Люблю, коли мене оточують щасливі та усміхнені обличчя, коли не заздять і не ревнують, вміють прощати і розуміти один одного. Напевно, мене так виховали. Поряд

завжди були успішні батьки, до них приїжджали зіркові спортсмени. Всі футболісти київського «Динамо» у нашому будинку були: Валерій Лобановський, закарпатці Василь Турянчик, Андрій Гаваші, Ференц Медвідь, тренер киян на прізвисько «Дід» Олег Маслов, Андрій Біба, Євген Рудаков та інші. Тим паче, що мій дядько Іван не менш відомий, аніж батько. Він у складі московського «Спартака» був чемпіоном і призером, володарем Кубка СРСР. Дядько також був членом першої та олімпійської збірних команд СРСР. Словом, я росла в атмосфері елітного спортивного позитиву».

Як пам'ять про великого спортсмена у Києві та Ужгороді проводиться «Меморіал Йосипа Гагера та Михайла Мозера». У серпні 1999 року відбувся 6-ий за ліком турнір, де брали участь ветерани у трьох вікових групах. У молодших ветеранських вікових групах (35 – 45 років) перші три місця зайняли наші гості зі Львова: відповідно Григорій Добичин, Олександр Залужний та Сергій Фомічов. А у віковій групі 45 – 55 років місця розподілилися так: Сергій Хохрін (Львів) і два вихованці Йосипа Гагера – ужгородці Юрій Ленарт та Степан Гададі.

У парному розряді, об'єднаної ветеранської молодшої групи (35 – 55 рр.) перемогу здобули львів'яни Григорій Добичин та Сергій Хохрін, які у фіналі у важкій боротьбі обіграли ужгородську пару, також вихованців Йосипа Гагера, Степана Негера та Юрія Ленарта.

Старший викладач кафедри прикладної лінгвістики факультету міжнародної політики, менеджменту та бізнесу Ужгородського Національного університету, ветеран спорту, чемпіон України з городків серед ровесників та багаторазовий переможець і призер різних змагань із тенісу серед ветеранів Михайло Ухаль (зліва): «Важко сказати уже нині, скільки років поспіль ми з адвокатом Іллею Гуляничем (справа) беремо участь в одному з кращих ветеранських турнірів («Меморіал Гагера – Мозера») не лише в області, але й Україні. Якщо взяти парний чоловічий розряд, то ми на ньому виступаємо більше 20 років (2017 рік). А дебютували у традиційному «Меморіалі...» у 1994 році й відразу стали переможцями у своїй віковій групі».

Успішно виступила на цьому тенісному турнірі ветеранська пара у складі ужгородця Іллі Гулянича та киянина Володимира Рябцева. Їм поступилися у фіналі сильна пара у складі двох господарів Михайла Ухаль та Йосипа Машкаринця. Третіми були також ужгородці – Петро Токар та Андрій Гаваші.

В одиночному розряді у тій же віковій категорії (55 – 65 рр.) переміг Михайло Ухаль, 2-ге місце зайняв

Йосип Машкаринець, а третє – Ілля Гулянич. Цей традиційний турнір (2017 рік) триває уже 20 років із гаком.

У 2009 році виповнилося 6 85 років від дня народження відомого спортсмена, прекрасного тенісиста Йосипа Гагера. У пам'ять про нього і Михайла Мозера в обласному центрі відбувся черговий міжнародний «Меморіал Йосипа Гагера-Михайла Мозера».

До міста над Ужем приїхали кращі юні спортсмени та ветерани спорту, аматори з Угорщини, Словаччини, Польщі, регіонів України й Закарпаття.

Протягом двох днів (24 та 25 липня) на ужгородських kortах «Іппон» та «МІК» (відповідно уж-

городські стадіони «Авангард» та «Спартак») проходили ці змагання.

Серед дівчат до 10 років пальму першості завоювали юні тенісистки з Тячева, котрі зайняли перші три місця: Романа Левицька, Наталка Коларик та Юлія Пузик відповідно.

Серед старших дівчат (до 14 років) кращою була мукачівка Ірина Русин, срібло дісталось Юліані Тулайдан з Ужгорода, а бронза – її подружці Евеліні Мойсюк.

Хлопці змагалися у трьох вікових категоріях.

До 10 років. 1-ше місце виборов Роман Гирович із Берегова, який у фіналі обіграв мукачівця Тімура Мухтаруліна.

До 14 років: 1-ше місце – Дмитро Шомко (Тячів); 2-ге – Євген Русин (Мукачево); 3-тє – Владислав Скубеніч (Ужгород).

До 16 років: 1-ше місце – Адальберт Немеш (Ужгород); 2-ге – Кирило Сорока (Чернігів); 3-тє – Роман Зийнич (Тячів).

Цікаво пройшли змагання серед ветеранів та аматорів, у яких виступили 38 учасників із Москви, Угорщини, Львова, Івано-Франківська, Тячева, Мукачева й обласного центру.

У віковій категорії до 45 років у фіналі перемогу над ужгородцем Євгеном Нечипоренком здобув Владислав Сарабай із Івано-Франківська, а бронзова нагорода дісталася Андрію Харчуку з Ужгорода.

Серед чоловіків 45 і старші вікторію святкував львів'янин Григорій Добичін, срібло дісталася москвичу Сергію Фомічову, а бронза – ужгородцю В'ячеславу Почекутову.

У спортсменів, які вже «розміняли» 55, перші два місця вибороли ужгородці – відповідно Золтан Лакатош та заслужений працівник фізичної культури України, організатор цих традиційних змагань Степан Негер. Бронзову медаль із собою до Львова відвіз Олександр Литвинюк.

Серед «завятих ветеранів», котрим далеко за 65, перше місце

здобув ужгородець Михайло Ухаль, який у фіналі переграв львів'янина Валерія Сирцова, а «бронза» була вручена ужгородцю Володимиру Смердову.

Пари (до 100 років):

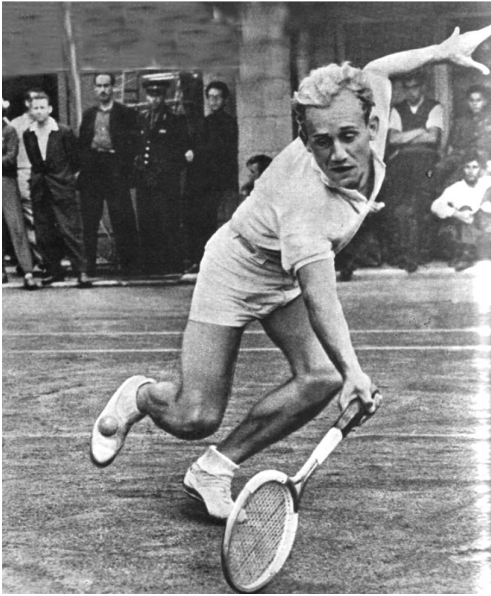
1-ше місце – Владислав Сарабін/Володимир Орленко (Івано-Франківськ); 2-ге – Михайло та Дмитро Ухалі (Ужгород); 3-тє – Віктор Павлишинець та Володимир Юркін (Тячів);

(до 130 років). 1-ше місце – Григорій Добичін/Олег Дейнеко (Львів); 2-ге – Степан Негер/Золтан Лакатош (Ужгород); 3-тє – Віктор Ласлофі/В'ячеслав Афанасьєв (Ужгород);

(понад 130 років): 1-е місце – Ілля Гулянич (Ужгород)/Йосип Надь (Угорщина); 2-ге – Андрій Гаваші (Ужгород)/Валерій Сирцов (Львів); 3-тє – Михайло Ухаль/Іван Кокотко (Ужгород).

Свою останню медаль на чемпіонаті країни закарпатець виграв у 1965 році, Це були парні чоловічі змагання. 29-річний наш краєнин грав у парі зі своїм одноклубником Рудольфом Сивохіним проти дуету Томас Лейус (Таллін, Естонія)/Сергій Лихачов (Баку). Цей матч, на жаль, мукачівець із своїм напарником програли із «сухим» рахунком 3:0 (6:2, 6:4 та 6:3). Але й срібна медаль на таких престижних змаганнях – це великий успіх.

На наступній сторінці три історичні фотографії, які доповнюють нашу розповідь про кращого тенісиста і тренера Срібної Землі М. І. Мозера.

«У Михайла Мозера є свій ігровий почерк, свій стиль... Вся його гра – це безперервне прагнення придушити противника швидким темпом, напором. Невипадково, саме він частіше за інших наших майстрів тенісу прагне йти назустріч м'ячу».

Михайло Мозер змінив ракетку на мітлу. У перерві матчу він сам хоче розмітити лінії корту, а може, хоче себе трохи заспокоїти після запеклого бою і перед новою темпераментною грою.

ТЕНІСНА ДИНАСТІЯ КРОЧКІВ – НАЙТИТУЛОВАНИША У КРАЇ

Серед відомих тенісних династій в Ужгороді (Ковач, Шуфрич, Єгоров, Гулянич, Негер, Крочко, Федак) пальму першості я б таки віддав славній спортивній родині Крочко. Чому? По-перше, через те, що в їхній загальній біографії часто зустрічаються «перший» чи «єдиний». Скажімо, Іван Крочко першим і єдиним в області став заслуженим тренером УРСР із тенісу. До того ж, він майстер спорту СРСР і суддя всесоюзної категорії.

Його син Йосиф перший і єдиний на Закарпатті удостоєний звання «Майстер спорту СРСР міжнародного класу» з тенісу.

Іван Іванович Крочко народився 10 квітня 1937 року в Ужгороді. Навчався в Ужгородській ЗОШ №1 ім. Т. Шевченка.

У 10-річному віці Іван прийшов до тренера ужгородської ДЮСШ Б. Й. Федак аби записатися у тенісну секцію. Перших успіхів чекати довго не довелося. Хлопець щоразу з міських та обласних змагань повертався додому з кількома кубками та медалями різного гатунку.

Згодом наполегливий та перспективний юнак став членом збірної школярів Закарпаття та обласної ради ФСТ «Авангард». Після завер-

шення середньої школи поступив на денне відділення Львівського інституту фізичної культури (спеціалізація «теніс»), Після завершення «вишу» довгий період був тренером-викладачем із цього виду спорту в облраді ДСТ «Авангард». Чимало літ ужгородець працював із юнацькою збіркою Радянського Союзу. З нею побував у багатьох країнах Європи та світу.

1969 рік. Провідні тенісисти Закарпаття, майстри спорту СРСР Катерина Мечей-Ковач та заслужений тренер УРСР Іван Крочко – основоположник великої і славної спортивної династії Крочків.

Серед його вихованців чимало відомих майстрів великої ракетки,

які свого часу ставали переможцями та призерами багатьох престижних змагань: Олександр Єгоров, Йосип Надь, Василь Лакатош, сини Юрій та Йосип Крочки, Юрій Колб, Степан Сербайло, Василь Крочко (племінник) та багато інших.

У 1965 році в Ужгороді проходила першість ЦР ДСТ «Авангард». 28-річний тренер І. Крочко із своїм вихованцем О. Єгоровим у парному розряді у фінальній грі переграли київський дует Бабій/Карпенко. А у міксті О. Єгоров із Катериною Ковач теж святкували Вікторію.

Старший брат Івана Івановича – Юлій народився 9 серпня 1934 року в Ужгороді. У шкільні роки теж серйозно займався тенісом. Був чемпіоном та призером

багатьох всеукраїнських та обласних змагань. У 1959 році у складі збірної Закарпаття Юлій Іванович став срібним призером (командна першість) 2-ої спартиади Української РСР. Він грав поруч із такими знаними тенісистами, як-от: Й. Гагером, Т. Негером, Й. Яношевським, І. Яцковичем, П. Герком, а також Ш. Пухлик, Б. Федак, В. Шуфрич та іншими. Якщо молодший брат продовжив підкорювати тенісні вершини, то Юлій Іванович «вдарився» у науку. У 1957 році закінчив УжДУ (біологічний факультет). У грудні 1962 року був зарахований на посаду асистента кафедри зооло-

гії, а за 4 роки (1966 р.) вступив до аспірантури при інституті зоології ім. І. І. Шмальгаузена АН УРСР. Ці події назавжди визначили сферу інтересів і всієї подальшої професійної діяльності молодого зоолога. Словом, у стінах рідного УжДУ пройшов шлях від асистента до завідувача і професора кафедри зоології. Його син Василь, який школярем теж віддавав перевагу тенісу, після закінчення середньої школи так само поступив на біологічний факультет УжДУ і згодом став професійним зоологом, викладачем і доцентом.

Після виходу на пенсію (2003), як і його молодший брат І. Крочко, виїхав до Угорщини, де працював у педагогічному коледжі м. Ніредьгаза. Регулярно приїжджав до Ужгорода, відвідував рідний факультет. Пішов з життя 1 грудня 2007 року. Похований у Будапешті.

Іван Іванович на багатьох престижних змаганнях був головним арбітром. Зокрема, у 1988 році він в Ужгороді проводив черговий етап чемпіонату СРСР з тенісу.

У статті «Післямова арбітра», що була надрукована у 1988 році у газеті «Закарпатська правда», головний арбітр багатьох чемпіонатів СРСР з тенісу М. Левицький про нашого земляка написав так: «Бути головним арбітром всесоюзних змагань – відповідально у будь-якому виді спорту. У тенісі особливо, бо тут велика сила традицій, магія авторитетів. Тому в Ужгород їхав із занепокоєнням, адже тут змагання такого високого рівня проводилися вперше.

В обласний центр Закарпаття приїхав увесь цвіт вітчизняного тенісу. Не було лише А. Чеснокова, який мав поважну причину. Це дало можливість відразу добрій десятці спортсменів поборотися за горде звання «Кращий тенісист СРСР такого-то року»). Поєдинки були напрочуд принциповими і завзятими. Про це говорить і той факт, що члени олімпійської збірної СРСР Ольховський та Волков не попали навіть до чвертьфінального етапу.

Було чимало спірних питань, але головний суддя змагань І. Крочко приймав такі рішення, що обидві сторони були задоволені оргвисновками».

І. І. Крочку і в молоді роки довіряли обслуговувати відповідальні змагання. Скажімо, 35-річного ужгородця у 1972 році призначили головним суддею всесоюзних зимових командних змагань із тенісу, які пройшли у Києві на початку лютого.

Завершуючи свою статтю «Високий подвиг команди (г-та «Радянський спорт», №16, 5 лютого 1972 року) начальник відділу тенісу Спорткомітету СРСР В. Коллегорський абзац присвятив і суддівському корпусу, який обслуговував ці змагання: «Приємно також, що бригада суддів, укомплектована в основному українцями, об'єктивно провела відповідальний фінальний матч».

Та найбільш гучних перемог на тенісному корті домогся син І. Крочка Йосиф. Він свого часу був чемпіоном СРСР серед юнаків (1982 р.), другим на Кубку Боротрі (першість Європи

серед юнаків). У 1984 р. повторив срібний успіх на чемпіонаті Старого Світу, але вже у чоловічому парному розряді. Був також трикратним чемпіоном УРСР, другим призером чемпіонату СРСР. Постійно виступав на міжнародних змаганнях багатьох країн і континентів, вигравши, зокрема, «Балкантурист» у Болгарії та серію турнірів-сателітів «Польська золота осінь».

1981 рік. Міжнародне командне змагання серед юнаків віком до 16 років «Кубок Жана Беккера» розігрується щорічно з 1972 р. Фінальні змагання проходять у французькому місті Ле Туку. Радянські тенісисти виступають у розігріші Кубка з 1981 р. До 1983 р. наша команда – фіналіст цього змагання. Склад команди: Волков (Калінінград), Габрічідзе, Метревелі (обидва Тбілісі), Крочко (Ужгород), Чернецький (Сімферополь).

1984 рік. На 17-ій всесоюзній спартакіаді школярів перемогу святкувала збірна УРСР. Серед її складу був і ужгородець Й. Крочко. В одиночному розряді Йосип був теж кращим. У фіналі він переграв тбілісця Габрічідзе.

У 1985 році Йосиф Крочко був у складі юнацької збірної УРСР і взяв участь у 1-их всесоюзних юнацьких спортивних іграх, які відбулися у Ленінграді (1 – 14 липня). В особистому розряді ужгородець у чвертьфіналі обіграв Бузину (6:2 та 6:1), а у півфіналі зустрілися два представники збірної УРСР: Крочко (Ужгород) та Чернецький (Сімферополь). За словами

фахівців та журналістів, що готували для своїх газет звіти про ці престижні змагання, говорили і писали, що саме цей поєдинок був одним із кращих на тенісному форумі у місті над Невою.

Перший сет досить легко виграв наш земляк (6:2). У другому з аналогічним рахунком перемогу здобув кримчанин. У третій партії ужгородцю таки вдалося довести поєдинок до логічного завершення (6:4).

У фіналі зустрілися гранди вітчизняного тенісу: кращі гравці збірних команд України та Росії (Волков-Крочко). Перемогу святкував росіянин. Перший сет він взагалі легко виграв (6:1) від нашого земляка, однак у другому закарпатець продемонстрував гру високого класу і поступився супернику уже з рахунком 6:7.

Зате у командних змаганнях ужгородець обіграв (одиночний розряд) свого грізного опонента Волкова і цим самим допоміг збірній України здобути «срібло». Отже, 1-ше загальнокомандне місце виборола збірна Грузії (425,5 очка), 2-ге – УРСР (420), 3-тє – Москви (366,4), 4-те – збірна Росії (295,5 очка). Ми спеціально вказали кількість очок, що набрали збірні. Річ у тім, що українцям не вистачило якихось 5,5 очка аби вибороти «золото», а москвичі й росіяни відстали від нашої збірної відповідно на 55 і 125 очок.

І все ж на цих змаганнях Йосиф Крочко виборов і золоту медаль. Він у парі із сімферопольцем А. Чернецьким спочатку у півфіналі «на лопатки» поклали грузинський дует Метревелі (один із найкращих атлетів за всю історію вітчизняного тенісу)/Міріа-

нішвілі (6:2 та 6:4). У фіналі українці зустрілися ще з однією грузинською парою (Габрігідзе/ Качарава), які теж не робили їм серйозного опору (6:3 та 6:3). Словом, на 1-их всесоюзних юнацьких спортивних іграх ужгородець поповнив свій архів двома срібними й золотою медалями. Bravo!

1986 рік ввійшов в історію українського тенісу як переможний тріумф збірної нашої Республіки на 9-ій Спартакіаді народів СРСР, яка відбулася у Москві. Річ у тім, що ці змагання аналогічні чемпіонату СРСР і в роки, коли вони проводилися, не було чемпіонатів країни. За всю історію вітчизняного тенісу було проведено 10 Спартакіад (1956 – 1991 рр.). Збірна України єдиний раз виграла ці престижні змагання у 1968 році. У її складі був і ужгородець Йосиф Крочко.

1987 р. «Радянські тенісисти активно намагалися оволодіти вершинами світового тенісу. За підсумками 1987 р. 5 спортсменам було присвоєно звання майстра спорту СРСР міжнародного класу (Медведева, Крочко, Висанд, Шіладжан і Ломанов).

1988 рік. Майстер спорту СРСР міжнародного класу Йосиф Крочко під №9 був у символічному списку «10 кращих тенісистів СРСР». Цього ж року він та його батько Іван Іванович були і в символічному списку «10 кращих спортсменів та тренерів Закарпаття» (серед олімпійських видів спорту). До речі, однією з добрих традицій у вітчизняному тенісі було складання символічних списків «10 кращих тенісистів СРСР» (1927 – 1991 рр.) за підсумками сезону. За

ними можна було відтворювати не лише картину досягнень атлета, визначити його кращі сезони, а також порівняти з іншими. У них із закарпатців значилися прізвища наших трьох корифеїв великої ракетки: Йосип Гагер – 4 рази (№ 10 – 1953 р., № 4 – 1954 р., № 10 – 1955 р., № 8 – 1958 р. та № 6 – 1956 р.), Михайло Мозер (№ 3 – 1956, 1962 та 1963 рр, р, № 6 – 1957 р, № 8 – 1958 р., № 1 – 1959 та 1960 рр, № 7 – 1964, 1965 та 1988 рр, № 9 – 1967, 1986 та 1987 рр, № 10 – 1985 р.) та Йосиф Крочко (№ 10 – 1985 р., № 9 – 1986 та 1987 рр. і № 7 – 1988 рр. Отже, мукачівець М. Мозер входив в елітну десятку тенісистів Радянського Союзу 10 разів (двічі під №1), ужгородці Й. Гагер та Й. Крочко – по 4 рази. У 1956 році у цьому символічному списку були два закарпатці: Й. Гагер та М. Мозер. Фантастично! Звичайно, якщо порівняти великий Радянський Союз і крихітну Срібну Землю.

Дуже влучну характеристику Й. Крочку як спортсмену дав головний суддя чемпіонату СРСР з тенісу (І-ий етап), що відбувся в Ужгороді 30 травня – 6 червня 1988 р., М. Левицький: «Однією з важливих складових сенсаційного успіху Йосифа Крочка я вважаю культуру його поведінки на корті, вміння не реагувати на зовнішні обставини і повністю зосереджуватися на грі. Інша складова – точно розрахована тактика, яка враховує сильні і слабкі сторони і суперника, і свої. Ні сам Йосиф, ні його тренер і «за сумісництвом» батько Іван Крочко не приховували, що у разі невдачі на старті Йосифа чекає від'їзд на

престижний турнір із серії «Гран-прі» у Чехословаччину. Знав про це і кандидат у чемпіони СРСР Андрій Ольховський, і, очевидно, у душі вважав, що матч із Крочком буде легкою прогулянкою. А коли побачив рішучість суперника, зібратися не зміг. Саме після перемоги над Ольховським Крочку стали пророкувати перемогу у фіналі. Та цього не сталося, виграв, хоч не без труднощів, А. Черкасов.

І це так повинно бути (нехай не ображаються прихильники Крочка). Бо сенсації у спорті повинні поступатися місцем закономірностям».

І все ж хотів би конкретніше зупинитися на срібній нагороді Йосифа Крочка, яку він здобув на чемпіонаті Радянського Союзу, що проходив в Ужгороді в 1988 році. Його сюжет розкручувався, можна сказати, багато у чому всупереч передбаченням спеціалістів. З боротьби за медалі один за одним випадали ті, хто перебував у верхніх рядках тенісного рейтингу. А «допомогли» їм в якійсь мірі у цьому майстри великої ракетки Закарпаття Йосиф Крочко та 18-річний Степан Сербайло. Особливо місцевих уболівальників порадував своєю грою вихованець зт УРСР І. Крочка його син Йосиф. Він в 1/16 фіналу зустрівся з міжнародником з Москви Ломановим. Перший сет господар змагань програв з рахунком 4:6. Як згодом зізнався сам Йосиф: «Я хвилювався, адже тримав екзамен перед своїми земляками і «перегорів». Восстання я грав «у рідних стінах» три роки тому».

У другому сеті, як кажуть футболісти, гра «пішла в одні ворота».

Ужгородець взяв себе у руки, а Ломанов не сподівався, очевидно, що таку різку перемену у грі продемонструє молодий суперник (6:0). У третьому вирішальному сеті Йосиф здобув знову перемогу з рахунком 6:3.

На цьому етапі другий закарпатець 18-річний Степан Сербайло переграв таллінця Ретсела, до речі, дуже впевнено (6:1 та 6:4).

Наступним суперником (1/8 фіналу) у Крочка був Андрій Ольховський – друга ракетка країни. Рідкісною за красою та наполегливістю була ця зустріч. Тут було все: обвідні удари і «свічки», гра з лету, майстерні підрізки м'яча. Уболівальники зуміли повною мірою відчути смак того, що називається великим тенісом. У цій грі теж тріумфував господар змагань.

У 1/4 фіналі наступним суперником у Йосифа був харків'янин Дмитро Поляков, який переміг напередодні одного з найсильніших тенісистів країни В. Габричідзе (Тбілісі). А матч Крочко – Поляков завершився з «сухим» рахунком 2:0 на користь нашого земляка.

В 1/2 фіналу закарпатець зустрівся з Висадом із Талліна і досить легко переграв свого суперника в усіх 4 сетах.

Фінал. Й. Крочко – А. Черкасов. Цей поєдинок нагадував бій гладіаторів. Він тримав у напрузі уболівальників весь час. Ось як про цей двобій у той час писав власний кореспондент газети «Советский спорт» Е. Липовецький: «Переможець зимової

першості СРСР А. Черкасов останнім часом додав у майстерності. Позначилася його участь у цілому комплексі найпрестижніших міжнародних турнірів. Досвід зустрічей з яскравими «зірками» світового тенісу допоміг уфимцю швидко знайти вразливі місця в обороні Крочка. Правда, у перших трьох сетах далекобійний потенціал господаря кортів, здавалося, допоможе йому на рівних посперечатися за перемогу. Мені здається, що в такій дуелі Йосифу на цьому турнірі не було рівних. Після того, як Черкасов програв другий сет, він, на відміну від інших суперників, все ж примусив закарпатця зрадити звичному стилю гри. Арсенал дій нового чемпіона був різноманітніший, хоча часом обидва демонстрували гру високого гатунку.

Поздоровляючи сина і батька, спортсмена і тренера – Йосифа та Івана Івановича Крочків, хочеться зауважити, що любителі тенісу чекають від них нових злетів.

До речі, статисти до своїх блокнот занесуть і такий запис: це був наймолодший за віком склад учасників поєдинку за звання чемпіона СРСР – Черкасову – 18, а Йосифу – 20».

У 90-их роках минулого століття родина Крочків виїхала на постійне проживання у сусідню Угорщину. Там Йосиф теж на професійному рівні продовжив виступати у престижних міжнародних змаганнях і «догрався» до того, що став не лише членом збірної Угорщини, але й її провідним гравцем.

Ще одна майстриня спорту СРСР із родини Крочків – це Єва Василівна, яка з раннього дитинства займалася великим тенісом. Ще 6 пак. Її мама була тренером саме з цього виду спорту. Однак дівчина захоплювалася і легкою атлетикою. Тому перед нею постала дилема – або теніс, або «королева спорту». Зупинилася на тенісі. Мамині гени. Найгучніші успіхи Єви Крочко пов'язані з Ш. Пухлик з Мукачева. Саме вона у жіночому парному розряді з мукачівкою стали срібними призерками Уккрати ДСТ «Авангард», чемпіонками ЦР «Спартак» й «Авангард» тощо.

З тенісом Єва Василівна зав'язала після того, як вийшла заміж, однак

із фізичною культурою – ні. Вона довгий період працювала інструктором з виробничої гімнастики на Ужгородській швейній фабриці. Її колектив фізкультури був довгий період кращим не лише у місті, але й області.

Мамину спортивну стежину обрав й її син Василь, який азам тенісної науки навчався у свого вуйка, зт УРСР І. Крочка. Він, як і його мама, теж став майстром спорту з тенісу. Багато разів був переможцем та призером обласних та всеукраїнських змагань. Після завершення тенісної кар'єри й закінчення УждУ довгі роки працював учителем біології в одній із ужгородських шкіл.

НА П'ЄДЕСТАЛІ ПОШАНИ ТЕНІСНА РОДИНА ЄГОРОВИХ

Всесоюзний журнал «Смена» (№11, червень 1967 рік) своїм читачам так представив 19-річного тенісиста з Ужгорода Олександра Єгорова: «Саша є вихованцем місцевого ДСТ «Авангард». Перший тренер відомий український фахівець зт УРСР Іван Крочко.

Хлопець став справжнім відкриттям минулого сезону».

Ми заголовок матеріалу про родину Єгорових взяли у своєрідну рамку, поставивши з обох сторін значки

«Майстер спорту СРСР» та «Майстер спорту України». У сімейному архіві Єгорових таких значків аж 4, у т ч. і майстер спорту СРСР міжнародного класу.

На світліні майстер спорту СРСР міжнародного класу Віктор Олександрович Єгоров.

Уже майже чверть століття 30-річний майстер спорту України Василь Єгоров «розмовляє» з великою ракеткою та жовтим м'ячиком на «ти».

До цих пір фахівці тенісного цеху Закарпаття та журналісти, які пишуть на спортивну тематику, були переконані, що серед наших земляків є лише один майстер спорту СРСР міжнародного класу – Йосиф Крочко. Однак нещодавно нам до рук попав всесоюзний журнал «Тенніс» за 2014 рік, де була вміщена стаття під назвою «Золотий ювілей тренерської роботи Володимира Наумовича Камельзона» (В. Н. Камельзон народився 17 березня 1938 р. у Ташкенті, майстер спорту СРСР, суддя всесоюзної категорії, заслужений тренер України і Росії. Дійсний член Міжнародної Академії інформатизації при ООН, головний тренер збірних команд Росії і Москви, член правління ФТР, 15 років керує Дитячою тенісною спортивною школою «Білокам'яна»), який підготував цілу плеяду видатних тенісистів: заслужених майстрів спорту СРСР Олену Єлісеєнко, Марину Крошину, Олександра Коляскіна (усі з Донецька), майстрів спорту СРСР міжнародного класу Ірину Сухову, Юрія Фільова (теж із Донецька), Костянтина Рачковського та нашого Віктора Єгорова з Києва. До речі, торік в одному з його інтерв'ю Володимира Наумовича запитали: «Кого із своїх вихованців він вважає «зіркою» великого тенісу?» На це запитання аксакал тренерського ремесла відповів так: «Я підготував понад 40 знайомих тенісистів. А до «зірок» відніс би Марину Крошину, Олену Єлісеєнко, Олександра Коляскіна, Юрія Фільова,

Віктора Єгорова, Андрія Столярова, Тетяну Панову, Олену Воропаєву, Євгенію Лінецьку і ще кілька моїх вихованців».

У цьому ж матеріалі про В. Єгорова читаємо і таке: «Свого часу він був багаторазовим чемпіоном та призером чемпіонатів УРСР та СРСР, а також престижних міжнародних змагань».

У даний час Віктор Олександрович проживає у Москві й працює у вугільній промисловості, а також є відповідальним працівником Федерації тенісу Росії (ФТР).

Та за нашими мірками найтитлованішим тенісним гравцем у родині Єгорових з Ужгорода вважається його батько Олександр, який свого часу підкорив не одну спортивну вершину, виступаючи на обласному, всеукраїнському, всесоюзному та міжнародному рівнях.

До речі, син Олександра Віктор Єгоров був приємно вражений турніром, присвяченим пам'яті його батька. Він пройшов у 2001 році у Тячеві. Його організаторами виступили члени місцевого тенісного клубу (ТК) «Раст» (директор Віктор Павлишинець). Крім того, організатори підготували обширну фотовиставку «Ми пам'ятаємо тебе, Сашко». На ній чимало цікавих фото та вирізки з московських, київських та наших обласних газет («Закарпатська правда», «Молодь Закарпаття» й «Карпаті Ігроз Со»).

У цьому турнірі Віктор виборов дві золоті медалі (одиночний розряд та мікст). Закарпатський дует

В. Єгоров/Г. Белені у фіналі переграли пару Т. Шадієв (Київ) – Р. Романишин (Тячів). 3-тє місце у рівненського дуету В. Сергієнко/С. Пекарчук.

Також Віктор Єгоров був нагороджений оригінальним призом від Тк «Раст» як кращий тенісист Меморіалу.

Олександр Єгоров народився 28 липня 1948 року у Мукачеві. Майстер спорту СРСР з тенісу (1966 рік). Згодом їх родина переїхала в Ужгород, а Саша продовжив навчатися тенісної справи у зт УРСР Івана Крочка. В Ужгороді школярем (навчався в ужгородській ЗОШ №4) виступав за обласну раду ДСТ «Авангард», а переїхавши у Київ – за київське ДСТ «Динамо», де тренером працював гранд вітчизняного тенісу мукачівець Михайло Мозер. Більше 10 років О. Єгоров був членом збірної УРСР і не просто членом, а ключовим її гравцем. Скажімо, протягом майже двох років (1969-1970 рр.) ужгородець хворів і не виступав за головну команду України. Як наслідок, у цих роках на головних змаганнях року (чемпіонатах та спартакіадах СРСР) українці залишалися без медалей. Мало того, на чемпіонаті Радянського Союзу (1970 рік), що проходив в Алма-Аті, українці посіли лише 8-ме місце – найгірший показник збірної УРСР за всю історію вітчизняного тенісу (1945 – 1991 рр.).

Вперше на всесоюзному рівні 16-річний ужгородець взяв участь у спартакіаді школярів країни. І виступив він там гідно. Про це говорить і той факт, що головний тренер збірної Радянського Союзу з тенісу змс СРСР

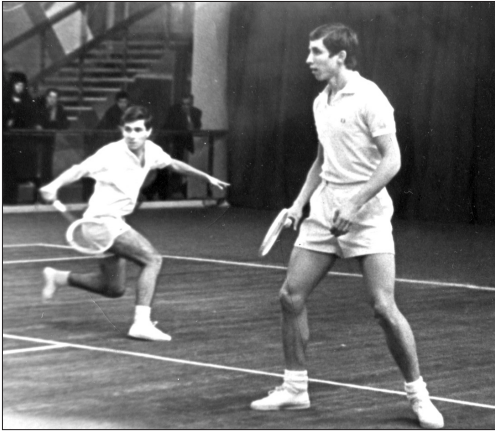
Сергій Андреев, який уважно слідкував за грою молодого Єгорова, наступного року все зробив для того, аби вихованець Крочка потрапив на міжнародний турнір, що проходив у Москві. На ньому ужгородець не знімав «зірок» з неба, навіть не став призером престижного турніру, але після цього дебюту на всесоюзному рівні про нього вголос заговорили фахівці, або, як кажуть, «взяли його на олівець». А головний наставник збірної СРСР С. Андреев сказав: «Цей тенісист піде далеко».

І він пішов. Через місяць Саша уже був учасником особистої першості країни. Ось тоді і з'явився у «Спортивной газете» рядок про те, що ужгородець перегравав 16-го гравця Радянського Союзу Святослава Мірзу з Москви. Потім Єгоров добряче потріпав нерви досвідченому Вадиму Шапіро. І лише після 5-го сету він змушений був заохлити свою ракетку. І головне не перемоги та поразки 18-річного закарпатця, а те, що його гра зацікавила фахівців і вони пророкували, «що у молодого ужгородського тенісиста кращі матчі попереду».

Саша згодом розповідь про свою перемогу над Мірзою: «Я був у собі впевнений, що я виграю від суперника, а Святослав і не думав про те, що може програти ще вчорашньому школяру».

У кожного знаного тенісиста є чимало таких поєдинків, які запам'ятовуються на все життя. Є такі і в ужгородця майстра спорту СРСР

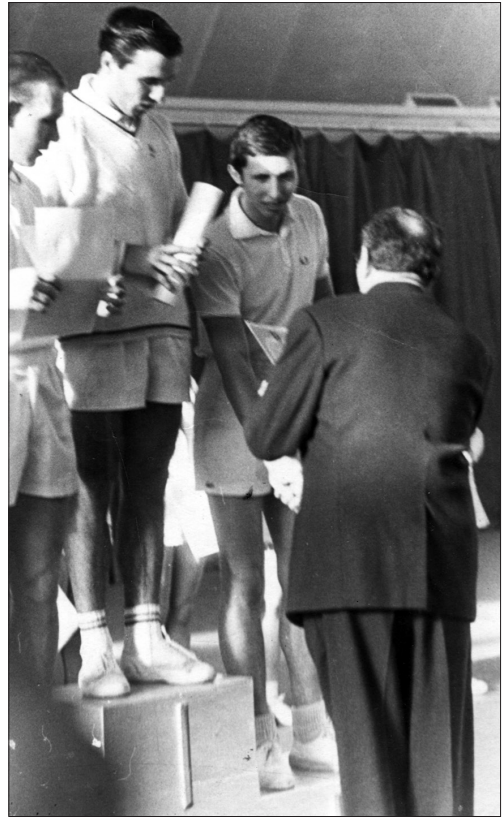
Олександра Єгорова (Див. фото внизу. Момент гри за участю ужгородця Олександра Єгорова (справа).

У свої 18 років (11–16 березня 1966 р.) брав участь у чемпіонаті СРСР, який пройшов на тенісних кортах московського Палацу спорту ЦСКА. У попередніх іграх так звану сітку з учасників складали таким чином, аби не грали між собою у дебютних матчах знані атлети. Уже у першій грі нашому земляку попався маститий тенісист змс СРСР Томас Лейус, який входить у російський тенісний зал слави. Звичайно, наш земляк програв естонцю, якому довелося докласти максимум зусиль. Про це красномовно говорять результати (7:5, 1:6 та 6:3). Після цього матчу-жаху сам Лейус зізнався: «Я грав із Єгоровим перший раз і, чесно кажучи, не очікував такого опору. Мій суперник грав просто блискуче, обігравши мене у другому сеті з переконливим рахунком 1:6.

У 1966 році 18-річний ужгородець дебютував у Кубку Галеа (Кубок Галеа – перехідний приз, заснований

в 1950 французькою тенісисткою де Галеа для щорічного розіграшу між національними молодіжними командами країн Європи. Гравці повинні бути не старше 21 років. Склад команди – від 2 до 4 чоловік. Оскільки це змагання розігрується за формулою Кубка Девіса, то його часто називають молодшим братом Кубка Девіса).

Одним із кращих своїх вихованців Бланка Федак вважає багаторазового переможця та призера чемпіонатів УРСР і СРСР, чемпіона I-их Всесоюзних юнацьких спортивних ігор (1985 рік) Олександра Єгорова, який у фіналі у парі з Чернецьким двічі переміг грузинський дует Габрічідзе/ Качарава з однаковим рахунком 6 : 3.

У 1967 році на IV-ій спартакіаді народів України Олександр Єгоров у міксті з Валерією Титовою стали переможцями змагань, перегравши у фіналі дует В. Ярешкевич/А. Петров.

Далі був серйозний зимовий чемпіонат країни, на якому Олександр Єгоров виборов дві золоті медалі (в одиночному та парному розрядах).

У 1968 році в Ужгороді відбулася командна першість Уккрани ФСТ «Спартак». Наш земляк у фіналі поступився (2:0) грізному срібному призеру 3-ої спортивної спартакіади народів СРСР Олександрю Залуганову зі Львова.

А першим серйозним кроком до спортивного Олімпу став для ужгородця чемпіонат УРСР (1970 рік) в одиночному розряді (ці змагання проходили в Ужгороді протягом 10 днів на кортах ст. «Спартак» та «Авангард»), де він виборов свою чи не першу серйозну нагороду – золоту медаль, обігравши у фіналі добре відомого на той час тенісиста Рудольфа Сивохіна. Ось як проходив фінальний матч: «Спочатку теністи обмінялися середніми щодо сили ударами із задньої лінії. Така гра була вигідна для Сивохіна. Він менше помилявся і легко перемаг (6:1). У другому сеті він вів з рахунком 2:0. Але саме після цього результату Єгоров нарешті подолав скутість, загравав легко, невимушено зрівняв рахунок 3:3. Але у цей час зустріч перервав дощ і після досить солідної паузи поєдинок продовжився. Відчувалося: ця партія – головна у матчі. Єгоров був наполегливим, розуміючи, що швидкий темп

та сильні удари – його основні союзники. Якщо він витримає цей темп, то позбавить Сивохіна головного козиря – гри з льоту. Цей сет закарпатець виграв з рахунком 6:4. У третьому та четвертому сетах він теж святкував вікторію (6:1 та 6:4) і вперше став чемпіоном нашої Республіки».

В індивідуальному розряді серед чоловіків 1-ше місце зайняв теж наш Олександр Єгоров, а серед жінок – Людмила Петрова.

Перше загальнокомандне місце посіла збірна ДСТ «Динамо», де ключовим гравцем був ужгородець Олександр Єгоров.

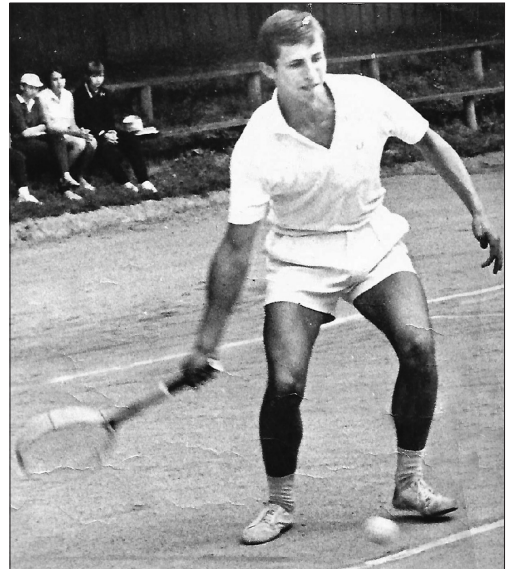
У листопаді 1971 черговий чемпіонат СРСР проходив у Тбілісі. Нарешті українці у загальнокомандному заліку здобули срібні нагороди, набравши 256 очок. Левову частку цього здобутку принесли представники Уккрани ДСТ «Динамо»: Г. Бакшеєва (60,5 очка з 64 можливих), Р. Сивохін (40), В. Петров (34,5), Л. Петрова (32), Т. Таранова (31), ужгородець О. Єгоров (26), Я. Чоба (20), О. Коляскін (10) та Д. Бабій (2). Не забуваймо, що закарпатець виступав після тривалої хвороби. Та в нього був ще один ґандж. Він не любив дружити з режимом. Свого часу заслужений тренер СРСР із тенісу Володимир Бальва дав характеристику кожному члену збірної УРСР у своїй газетній статті: «Який він, головний орієнтир?» («Спортивная газета», 1971 рік 17 листопада). Про нашого земляка фахівець відгукнувся досить критично «Невміння володіти собою, відсутність волі, порушення режиму мішає одному з здібніших

наших тенісистів Олександрю Єгорову добитися справжніх успіхів. І хоча інколи він демонструє бездоганну гру, як це було, наприклад, у чвертьфінальному матчі у парному розряді проти Лейуса/Лампа, його здібності поступово згасають».

Але цей же фахівець буквально через рік уже змінив свою думку про закарпатця: «На всесоюзних змаганнях з тенісу, що проходили у новому тенісному палаці ЦСКА (Москва) член збірної УРСР Олександр Єгоров виступив просто «відмінно». Про це свідчить і один із його кращих поєдинків на цьому престижному турнірі (одиночний розряд серед чоловіків) проти господаря В. Луніна. Перший сет українець видав з рахунком 6:4, а другий – 10:8. Після цього поєдинку загальний рахунок між збірними Москви та України став 5:4 на користь наших тенісистів».

Наприкінці січня 1972 року у Києві пройшла IV-та відкрита першість УРСР. Учасники: найсильніші тенісисти Російської Федерації, Грузії, Естонії, Латвії, Білорусії, Москви, Ленінграда та господарі. Знову звертаємося до газетного звіту журналіста «Спортивной газеты» І. Хохлова (29 січня 1972 рік), яку він назвав «Не зраджувати себе». У ній про нашого земляка читаємо наступне: «Чоловіча половина турніру, прямо скажемо, вдалася. За такого представницького складу учасників у фіналі – два українські тенісисти. Як і торік, перемогу виборюватимуть Олександр Єгоров (Київ-Ужгород) та львів'янин Януш Чоба. Напередодні суперником Єго-

рова у чвертьфіналі був москвич А. Волков, його ровесник, але із значно більшим досвідом, учасник Уімблдону, п'ята ракетка країни. Програвши першу партію, Єгоров поступово налагодив гру, повністю заволодів ініціативою так, що у вирішальній партії боротьби, по суті, вже не було. Єгоров переміг – 4:6, 6:3, 6:0.

На світліні майстер спорту СРСР Олександр Єгоров. Саме про нього свого часу писали журналісти і говорили спеціалісти тенісної індустрії країни: «Ужгородець – це «чарівник» малого м'ячика на тенісному корті».

Створюючи колосальний темп у грі, Єгоров може зламати будь-якого суперника, якби не власна незібраність, що інколи заважає йому. Цього разу українець був явно в ударі. У півфіналі з О. Гавриловим у Єгорова виходило практично все, а його перевага була безперечна».

У фіналі О. Єгоров досить впевнено переграв львів'янина Я. Чоба (6:4 та 6:2).

У парному розряді українці О. Єгоров/В. Петров теж були кращими.

Буквально через місяць (початок лютого 1972 р.) у Києві відбулися всесоюзні командні змагання, де головним суддею був ужгородець Іван Крочко.

«Високий подвиг команди». Так називався звіт про ці змагання («Радянський спорт» (№16, 5 лютого 1972 р.) начальника відділу тенісу спорткомітету СРСР В. Коллегорського. У ній автор пише: «На Олімпі радянського теніса сталася «зміна варті» – вперше за останні роки багаторазовий переможець всесоюзних зимових змагань і чемпіонатів СРСР команда Москви зазнала поразки. Справжній спортивний подвиг здійснили тенісистки України, які взяли гору над грізним суперником з рахунком 5:3.

Початок фінального матчу Україна-Москва складався драматично для господарів кортів – перші матчі начисто програно – 0:3. А потім відбулося, здавалося б, неможливе. Зусиллями героїв півфінальної перемоги над збірною Естонії Олександра Єгорова і Олега Гаврилова, яких підтримали Януш Чоба і жіноча пара Галина Бакшиєва/Людмила Петрова, – команда України набрала 5 очок підряд».

Кращим гравцем матчу (Україна-Москва), безперечно, був Олександр Єгоров. Українець по всіх статтях переграв свого суперника В. Короткова (6:2 та 6:3), в якого великий досвід

міжнародних зустрічей найвищого рангу. Цим самим Єгоров довів, що ряд його зимових перемог закономірний. Він на корті надзвичайно швидкий, спритний, цілеспрямований, чудово розгадує замисли суперника й направляє йому вкрай незручні відповіді».

Для Єгорова не проблема і прийняти перший удар суперника. Ще на чемпіонаті СРСР у Харкові у 1965 році спеціалісти тенісу відзначили відмінні здібності 17-річного юнака з Ужгорода. Відтоді Єгоров міг стати видатним майстром, та, на жаль, на перешкоді стояли власні вади – порушення режиму, лень, неорганізованість.

...Може, саме Єгоров і є №2 у радянській команді на Кубок Девіса, якого так довго шукає старший тренер збірної СРСР С. Андреев.

На цих змаганнях збірна Російської Федерації за 3-тє місце поступилася (1:5) збірній Естонії.

Наступного року і теж на відкритій першості України (січень 1973 рік) О. Єгоров знову на тенісних кортах продемонстрував «вищий пілотаж» і у фінальній грі (одиночний розряд серед чоловіків) із «сухим» рахунком 2:0 обіграв москвича О. Гаврилова. Після цього, об'єднавшись у пару, О. Єгоров/О. Гаврилов переконливо переграли львівський дует Р. Сивохін/ Я. Чоба (6:4 та 6:4). До речі, львів'яни торік були переможцями всесоюзних зимових змагань.

Є тенісистки, котрі дуже добре проводять поєдинки проти більш сильних суперників. О. Єгоров від-

носився саме до них. Ми уже розповіли про кілька таких матчів проти справжніх майстрів великої ракетки. Але ця гра проти москвича й однофамільця В'ячеслава Єгорова, який входив більше 10 разів до престижного списку «10 кращих тенісистів СРСР» заслуговує на особливу увагу. А відбувся цей принциповий поєдинок між Єгоровими – Олександром та В'ячеславом 6 лютого 1972 року. Але невеличке уточнення: «Якщо за підсумками 1972 року В. Єгоров був 10-ою ракеткою СРСР, то ужгородець О. Єгоров – 12-ою. Ще одна суттєва різниця: В'ячеслав від нашого земляка був старшим рівно на 10 років. Це була їхня четверта зустріч. А відбувся цей принциповий поєдинок на зимовому чемпіонаті країни. Перший сет виграв В'ячеслав (6:4). Другий був настільки принциповим, що гра завершилася з рахунком 7:5 на користь ужгородця. Третя партія була аналогічною попередньої. Лише один раз москвич був попереду (6:5). А гра завершилася перемогою закарпатця і знову з рахунком 7:5.

Ще одну нагороду («бронза») ужгородець виграв у міксті (О. Єгоров/ Крошіна – Комарова/Борисов – 2:1).

Також, правда, уже на зимовому командному чемпіонаті країни-72 вперше збірна УРСР завоювала «золото», збірна Москви – «срібло», Грузії – «бронзу».

Крім того, наш земляк за активну й технічну гру був нагороджений призом, який організувало Київське

управління Спортлото. Аналогічний приз серед жінок був вручений М. Чувириній.

Першість ВЦРПС входить до найбільш престижних змагань у колишньому Союзі (після спартакіади народів СРСР, чемпіонату та кубку СРСР). Фінальні змагання у 1974 році відбулися у Києві (Спорткомплекс «Антей»). На них наш земляк виборов дві срібні медалі. Перше «срібло» він отримав у парному чоловічому розряді.

У фіналі наш земляк разом із В. Перегудовим (Тбілісі) поступилися сильному дуету С. Лихачов (Баку)/ Р. Азмеров (Ленінград), вигравши три партії підряд (6:3, 6:1 та 6:4).

Друге «срібло» випало на долю ужгородця у міксті з Н. Рибалко з Северодонецька. Вони спочатку у півфіналі перемогли дует Р. Ісланова (Москва)/ Х. Сеппа (Естонія) –7:6 та 6:4, а у фіналі поступилися одній з найсильніших радянських пар з Баку Є. Бирюковій (Баку)/С. Лихачову (3:6 та 2:6).

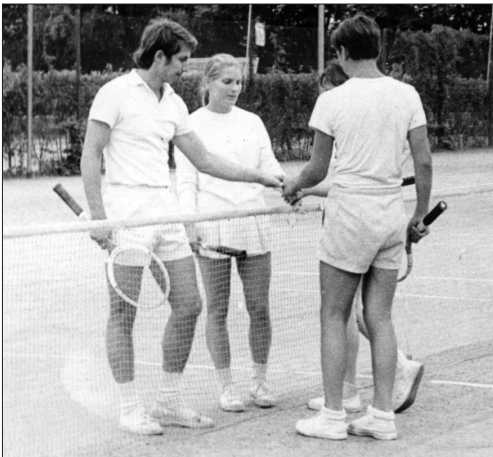
В одиночному чоловічому розряді наш земляк в грі (чвертьфінал) із тбілісцем В. Пересудовим теж розпочав потужно, вигравши перший сет із рахунком 6:4. Однак у наступних двох поступився своєму супернику.

На початку травня 1976 року на ужгородських кортах «Авангард» та «Спартак» пройшла відкрита першість області з тенісу, присвячена пам'яті Героя Радянського Союзу В. Лавріновича. Серед чоловіків перемому святкував ужгородець О. Єгоров, який у фінальній грі переграв ленінградця Віталія Суєвалова.

ПОДРУЖЖЯ ЄГОРОВИХ – ЧЕМПІОНИ ЗАКАРПАТТЯ

У 1976 році в Ужгороді відбулася традиційна особиста першість облради ФСТ «Спартак». У фіналі серед жінок зустрілися ужгородка Лариса Благірева-Єгорова та молода тячівська тенісистка Леся Вовканич. Безперечно, перемогла досвідчена спортсменка з обласного центру, до того ж із «сухим» рахунком 2:0 (6:2 та 6:0). Третьою призеркою стала теж представниця Тячева Лариса Анопрієнко.

У чоловіків у вирішальній зустрічі боротьбу за «золото» повели два майстри спорту СРСР, два ужгородці Олександр Єгоров та Степан Гададі. Перемогу святкував перший. Бронза дісталася ще одному ужгородцю Арпаду Гададі (брат Степана Гададі). Словом, чемпіонами облради ФСТ «Спартак» стало подружжя Єгорових, а «срібло» та «бронзу» здобули брати Гададі.

Зліва чемпіони Закарпаття у міксті сімейна пара Єгорових з Ужгорода.

У 1976 – 1978 рр. на ужгородських кортах відбулося кілька знакових змагань.

У 1979 році у Баку проходили всесоюзні змагання з тенісу серед збірних команд союзних республік. У півфіналі зустрілися збірні УРСР та Естонії. У складі був і Олександр Єгоров, який на корт вийшов проти Лейуса (до речі, прибалтієць у цей період входив до символічного списку «10 кращих тенісистів СРСР») й отримав блискучу перемогу. Правда, у парному розряді Єгоров-Гаврилов/Лейус-Ламп перемогу здобув естонський дует (6:1 та 6:3).

За третє місце боротьбу повели українці та росіяни. Її величність фортуна усміхнулася нашим атлетам. Бронзовою медаллю нагородили і О. Єгорова. Словом, ужгородець на цих престижних змаганнях виборов повний комплект нагород: «золото», «срібло» та «бронзу».

Після завершення спортивної кар'єри О. Єгоров до кінця свого життя працював дитячим тренером у місцевій ДЮСШ та наставником збірної Закарпаття з тенісу.

Не стало О. Єгорова 28 липня 1998 року.

На початку жовтня 2004 року у Тячеві відбувся турнір з великого тенісу, присвячений пам'яті О. Єгорова. У змаганнях взяли участь юнаки, дівчата й ветерани з 10 міст України та Закарпаття. У юнаків боротьба велася в трьох вікових категоріях. Серед учасників 1988–1991 рр. н. був В. Єгоров, син Олександра Єгорова, тим

самим підтвердивши спадкоємність родинних тенісних традицій. 3-поміж гравців 1992 – 1993 рр. н. 1-ше місце дісталось ще одному представнику гірського райцентру О. Цубері. У категорії тенісистів 1994 р. н. і мол. перемогу святкував О. Довган з Коломиї, що на Прикарпатті. Серед дівчат 1992 – 1993 рр. н. та молодших кращими стали Г. Федосенкова з Тячева та А. Сарафіна з Коломиї. А у ветеранів перемогли місцевий старший тренер ДЮСШ В. Павлишинець та О. Глібчук із Хуста. Словом, О. Єгоров гідно проніс естафету наших грандів вітчизняного тенісу Михайла Мозера та Йосипа Гагера і передав її у надійні руки своїм синам Віктору та Василю.

М о л о д ш и й
син Олександра Єгорова – Василь народився 22 вересня 1988 р. в Ужгороді. Майстер спорту України. У 2016 році (мікст) В. Єгоров

разом із ужгородкою Н. Бобаль вибороли Кубок України, а Наталія ще й виконала норматив майстра спорту України з тенісу.

Єгоров у всеукраїнському рейтингу перебуває серед 50 кращих (48-ма позиція) українських тенісистів (1 грудня 2017 рік).

У січні 2013 року на відкритому Зимовому чемпіонаті Києва з тенісу студент УжНУ В. Єгоров став дворазовим срібним призером. До речі, у цих змаганнях брав участь ще один

студент нашого «вишу» (юридичний факультет) Адальберт Немеш.

В одиночних розрядах вони успішно подолали 1-ше коло. На жаль, у другому жереб звів ужгородців на одному корті, де більш досвідчений В. Єгоров отримав перемогу. Наступних своїх суперників він також переміг, дійшовши до фіналу, де в запеклій боротьбі поступився супернику з Сімферополя з рахунком 1:2 (6:4, 3:6, 5:7).

У парному розряді В. Єгоров разом з киянином С. Жуковим також дійшли до фіналу, де поступилися братам Малишевим і теж із Сімферополя.

У жовтні 2015 року у с. Петрівка, що під Києвом, відбувся Кубок України. Нашу область тут представляли 4 атлетів: ужгородці В. Єгоров, А. Самойлова, Н. Бобаль і мукачівка Ірина Русин. У парному чоловічому розряді В. Єгоров/М. Затула (Київ) здобули срібні нагороди, поступившись у фіналі дуету А. Хижкін (Полтава)/Р. Бойчук (Коломия). В особистому розряді В. Єгоров в 1/8 поступився тому ж Антону Хижкіну з Полтави.

**«СПОЧАТКУ БУВ ТЕНІС,
А ПОТІМ ВСЕ ІНШЕ».
ЗГАДУЄ НЕСТОР ШУФРИЧ –
ВНУК ВАЛЕРІЇ ШУФРИЧ-
БАРКАС**

«Моя бабуся, Валерія Шуфрич-Баркас, – не без гордості каже народний депутат України Нестор Іванович, – у 30-60-ті роки ХХ-го століття була буквально зіркою закарпатського тенісу. Вона постійно брала участь у змаганнях, виборюючи медалі одну за одною. Вона була чемпіонкою України, а також переможницею і призеркою багатьох відкритих змагань Угорщини і Словаччини.

Я її пам'ятаю дуже добре. Слава Богу, я мав можливість майже 20 років насолоджуватися спілкуванням зі своїми бабусями, і бабусяю Валерією зокрема, – розчулився співрозмовник.

Зрозуміло, що я не застав бабуся, коли вона грала в теніс. Але очевидці й сам батько не без гордості завжди говорять, що ані він, ані інші майстри великої ракетки краю так віртуозно, майстерно, динамічно, як його мама, не грали. Я з бабусяю завжди любив приходити на корти, де вона проводила тренування із своїми вихованцями. Її там знали, любили, чемно віталися на вулиці. Інколи мені було

Н. Шуфрич: «Моя бабуся Валерія Шуфрич, яка народилася у 1912 році, чи не першою із закарпаток стала професійною спортсменкою, чудовим фахівцем і дитячим тренером із цього виду спорту. Якось мені її вихованець Йосиф Надь, до речі, майстер спорту СРСР, а тепер працює в «Академії тенісу» у Будапешті сказав: «Стільки уваги і сил розвиткові, пропоганді тенісу, підготовки молодих спортсменів не зробив ніхто, ані до неї, ані після неї. Правда, тепер її син, а мій батько намагається поправити становище у тенісному господарстві краю».

приємно чути, якщо хтось, проходячи мимо нас, у голос казав: «Ось дивіться: сама Валерія Шуфрич іде. Та сама, котра дуже fajно грала в теніс, а тепер прищеплює любов до цієї елегантної гри своїм вихованцям».

Від бабусі залишилася її ракетка, яка дорога для нас усіх. Це – сімейна реліквія, яку ми будемо передавати з покоління у покоління, – запевнив внук відомої тенісистки. – Тією ракеткою я навряд чи зміг би тепер грати, бо вже трохи таки пройшло часу, і технологія виготовлення їх зовсім змінилася, – прокоментував Нестор Шуфрич. – Та про що я говорю. Я свого часу пробував грати батьковою ракеткою. Це «Восток» радянського виробництва. У радянські часи мати іноземну ракетку – це була велика розкіш. З батьковою трохи пограв, а потім відклав і мотивував нянькові тим, що буцімто ненароком можу її зламати. А вона для мене та моїх дітей, а з часом і внуків – це теж сімейна і безцінна реліквія, як і раритетна ракетка бабусі, – резюмував Нестор Іванович.

«Моїх двох синів тенісу вчив в основному теж мій батько, – ділиться далі своїми спогадами відомий політик. Але ні старший син Саша, ані молодший син-тезка Нестор так і не навчилися вправно володіти ракеткою, як це колись робила їхня прабабуся, дідусь і *(сміється)* в якійсь мірі я. Правда, Саша свого часу виступав за резервістів ужгородського ФК «Закарпаття» (тренер Михайло Іваниця).

Хоча, – каже далі Нестор Шуфрич, – вона зі мною прискіпливо не займалася і не вчила мене гри, зате батько – так. Його не всі діти любили, коли він проводив тренування, а я і

поготів. Чому? Він був дуже суворий тренер, принаймні зі мною. З іншими дітьми він був більш стриманим. Батько був майстром спорту СРСР із тенісу, багаторазовим призером чемпіонату УРСР, переможцем багатьох інших змагань. І тому він хотів і вимагав від нас, щоб ми теж демонстрували гарну гру на тенісних майданчиках».

За словами Н. Шуфрича, тепер він грає у теніс рідко. І мимоволі згадав участь у парламентському турнірі, на якому зайняв третє місце.

«Теніс – гарний вид спорту, але дуже виснажливий. Не те, що стрільба з лука. Стріляти, – як зізнається Нестор Іванович, – не перестаю і тепер. Тим паче, що стрільба з лука – це такий вид спорту, що ним можна займатися до поважної старості».

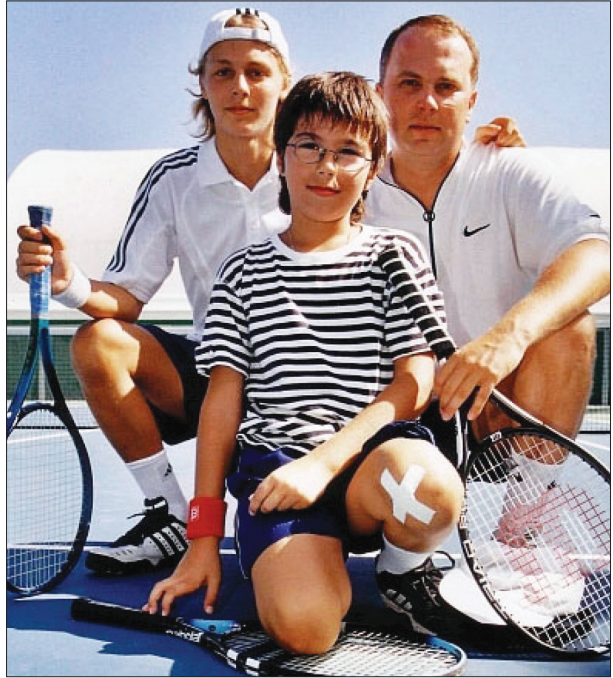
До речі, мимоволі згадав співрозмовник, що грав не на жарт із Василем Хмельницьким. І билися – ледве на ногах стояли. «Там було декілька сетів,

то я вигравав, то він вигравав, ми декілька днів змагалися. Ну і розійшлися по-дружньому, як завжди зморені, але щасливі», – згадує Шуфрич.

«До речі, мені довелося багато грати товариських матчів. Разом із зірками тенісу проводив різні благодійні заходи. Скажімо, один із таких відбувся у Києві 21 грудня 2009 року. Після закінчення турніру відбувся благодійний аукціон. Зібрані в ході аукціону кошти були направлені на боротьбу з дитячими онкозахворюваннями». І у таких аналогічних заходах, як зізнався сам Н. І. Шуфрич, бере участь досить часто. Це один із варіантів допомогти хворій дитині.

Автор книги «Закарпаття у спортивному вимірі» В. Федак:

«В. Шуфрич у 30 – 60-их роках минулого століття відіграла важливу роль у закарпатському тенісному житті. Впевнено можна сказати, що у ці часи майже не було турнірів, у яких би Валерія Юліївна не брала участь. Успішно виступала в одиночній, парній та та змішаній категоріях. Найбільших успіхів досягла у парі з Бланкою Бем-Федак, переможно граючи на турнірах протягом тридцяти (!) років. У жодному турнірі, де виступала ця чудова пара, вона не лишалася без

Тріо тенісистів із великої спортивної родини Шуфричів. Нестор Іванович зі своїми синами – старшим Олександром та молодшим тезком-Нестором.

І порада від Нестора-батька: «Теніс – це найкращий спосіб навчити дитину концентрувати увагу, бути дисциплінованим, самостійним, відповідальним за свої рішення, а також уважним і терплячим. Крім того, парний вид спорту допоможе в розвитку почуття відповідальності та партнерства. Як будь-який вид спорту, теніс розвине дитину фізично, добре зміцнивши руки, плечі, спину».

медалей, якого б високого рангу не були ці змагання.

Валерія Юліївна стала й чудовим тренером, виховала чимало здібних тенісистів. Особливо виділимо майстрів спорту СРСР Івана Шуфрича та Льду Кечіну-Шуфрич – сина й доньку Валерії Юліївни, які гідно несли її

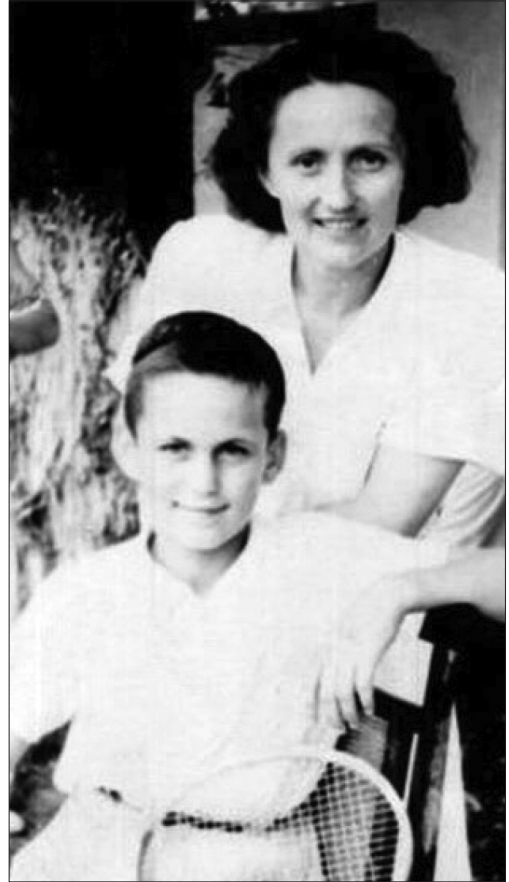
прізвище на kortах Республіки, відмінно виступаючи на турнірах високого рангу».

Йосип Надь, один із учнів В. Шуфрич-Баркас, майстер спорту СРСР з тенісу, старший тренер Будапештської тенісної академії:

«Валерія Шуфрич-Баркас та Йосип Гагер – це справді найяскравіші «зірки» закарпатської школи тенісу. Якщо, скажімо, ужгородець Й. Гагер та мукачівець М. Мозер домоглися високих спортивних висот на всесоюзних та міжнародних офіційних змаганнях, хоча їх у пані Валерії було теж вдосталь, але стільки, як вона зробила, як тренер, організатор і популяризатор тенісу в області, навряд чи знайдеться ще хтось».

Іван Юлійович Шуфрич народився 31 травня 1940 року у Тячеві. Майстер спорту СРСР (1964 рік) та суддя національної категорії (1965 р.). У шкільні та юнацькі роки займався багатьма видами спорту, але перевагу з часом віддав тенісу. Ще б пак. Його мама Валерія Шуфрич була однією з кращих майстринь великої ракетки не лише на Закарпатті, але й далеко за його межами.

Цей «королівський вид спорту» припав до душі й юнаку, котрий протягом 1954 – 1958 рр. вигравав або ставав призером обласних змагань, а також Уккрази та ЦР ДСТ «Спартак» серед ровесників. Зокрема, у 1957 році став третім призером першості України серед юнаків 1940 р. н., а у змішаному розряді з мукачівкою Ш. Пухлик-Вешелені виборов 1-ше місце.

Н. Шуфрич: «На цій історичній світлині моя бабуся з батьком Іваном Юлійовичем, який свого часу не тільки чудово грав теніс, але й виконав норматив майстра спорту СРСР із цього виду спорту, а згодом, як став дитячим тренером, то й мене ганяв (сміється), як сидорову козу. Але я тенісистом-майстром так і не став, зате маю посвідчення та значок «Майстер спорту СРСР» зі стрільби з лука. Як кажуть, кожному своє».

Протягом 4-ох років (1955 – 1958) І. Шуфрич був членом збірної команди Уккрази ДСТ «Спартак». Саме у її складі був кілька разів переможцем та призером змагань, що ор-

ганізувала Центральна Рада цього спортивного товариства.

Паралельно ужгородець входив також до складу збірної ЦР ДСТ «Спартак». Разом із «спартаківцями» виборив срібну та бронзову нагороди на командних першостях Радянського Союзу. Програла збірна ЦР ДСТ «Спартак», як правило, сильним командам ДСТ «Динамо» та ЦСКА.

Після навчання в школі хлопець в 1957 р. вступив до Львівського інституту фізкультури. Під час навчання він брав участь у багатьох престижних змаганнях, що проводилися на теренах країни. У його міні-музеї зберігаються медалі різного ґатунку, які він виборов на чемпіонатах та першостях СРСР, УРСР та області, а також на міжнародних змаганнях в Угорщині, Чехословаччині, Польщі тощо.

1958 – 1967 рр. – 10 років І. Шуфрич був постійним учасником чемпіонатів та Кубка УРСР у складі збірних команд Закарпаття та Львова (1957 – 1961 рр.).

У 1964 році на першості ЦР ДСТ «Спартак», що проходила у Харкові, дійшов до півфіналу, де поступився абсолютному чемпіону СРСР В. Андрееву, а у матчі за 3-тє місце переміг свого суперника і виконав норматив майстра спорту СРСР.

У 1967 році І. Шуфрич став переможцем обласної спартакіади. У фіналі переміг одного з кращих тенісистів Закарпаття О. Єгорова

Після закінчення інституту (1961 р.) І. Шуфрич працював тренером в Ужгородській школі спортивної молоді, а з 1965 р. був її директором.

МАМИНОЮ СТЕЖИНОЮ

Родзинка з багатогранного спортивного шляху майстра спорту СРСР з тенісу, а відтак дитячого тренера з цього виду спорту Ільди Кечіної-Шуфрич. У 1972 році у Миколаєві проходила першість Української ради ДСТ «Спартак». Впевнено подолавши непростий турнірний шлях, у фінальній грі (жінки, одиночний розряд) зустрілися дві закарпатки. Це була досвідчена майстриня великої ракетки з Мукачева Шарлота Пухлик-Вешелені та 23-річна І. Кечіна-Шуфрич. Більшість фахівців були переконані, що на цей раз досвід перемаже молодість. Та не так сталося, як гадалося. Вікторію святкувала ужгородка.

Ільда Юліївна Кечіна-Шуфрич народилася 19 вересня 1949 року в Ужгороді у спортивній сім'ї. Її мама Вікторія Шуфрич разом із Йосипом Гагером свого часу були законодавцями тенісної моди не лише в Ужгороді, але й області. Майстер спорту СРСР, Член збірної команди Закарпаття та Укрради ДСТ «Спартак».

Ільда Юліївна зізнається: «Коли вперше взяла до рук тенісну ракетку, не пам'ятаю, адже вона (тенісна ракетка) та маленький м'ячик для мене були першими дитячими іграшками. А на тенісний корт із мамою вийшла скоріше, аніж пішла до першого класу місцевої десятирічки №2. Уже у 7 – 8 років я із

різних змагань приносила свої перші нагороди. Школяркою була багаторазовою чемпіонкою та призеркою різних всеукраїнських, обласних та міських змагань. Спочатку мене тренувала мама, а потім сам Йосип Гагер».

У 1967 р. збірна області у Львові стала переможницею першості Укрради ДСТ «Спартак». У її складі були: Ільда Кечіна-Шуфрич, Катерина Дзюринець, Зузанна та Юрій Ленарти, два Степани – Негер і Гададі, Йосип Надь.

У 1976 році в Ужгороді відбувся всеукраїнський турнір з тенісу на призи героя Другої світової війни Василя Лаврищева, який зібрав 104 учасників. У чоловіків (одиночний розряд) «золото» здобув майстер спорту Олександр Єгоров, а бронзові медалі дісталися теж майстрам спорту з міста над Ужем Ільді Шуфрич і Степану Гададі.

Після завершення спортивної кар'єри та «вишу» аж до виходу на заслужений відпочинок Ільда Юліївна Кечіна-Шуфрич працювала тренером-викладачем з тенісу в ЗОДЮСШ (директор Юрій Ленарт).

2006 рік. Ужгородська ЗОДЮСШ. І. Кечіна-Шуфрич (на задньому плані) із своїми вихованцями.

С. СЕРБАЙЛО. У НЬОГО АВТОРИТЕТИВ НА КОРТІ НЕ БУЛО

Аби виконати норматив майстра спорту СРСР, упродовж року потрібно було обіграти 6 майстрів спорту. З цим серйозним завданням ужгородець Степан Сербайло справився на «відмінно» ще будучи 16-річним школярем. До речі, він «круглим» відмінником був і у школі, правда, лише до 8-го класу. Потім високі бали він починав отримувати на тенісних кортах, що не могло не відбитися на успішності в школі.

До 1990 року на Закарпатті це була своя школа тенісу, яку на гідному рівні представляли Йосип Крочко, Степан Сербайло, Габрієлла Белені, Олександр Гулянич та інші. Саме ці атлети захищали честь нашого краю на одному з останніх турнірів всеукраїнського рівня, який пройшов на початку березня 1989 року на ужгородських кортах. Після завершення особистого чемпіонату УРСР з тенісу в крайовій газеті «Закарпатська правда» (14 березня 1989 р., 4 стор.) була надрукована стаття під назвою «С. Сербайло – чемпіон України»:

«Кожний матч був вирішальним, однак найбільш драматичними стали чвертьфінальний та півфінальний поєдинки. В ¼ фіналу суперником Степана був сімферополець О. Єго-

ров. Лідеру закарпатців лише ціною неймовірних зусиль вдалося «врятувати» матч з кримчанином. Перший сет був за Єгоровим (5:7). Другий – за господарем (6:4). У вирішальному двобої сімферополець вирвався вперед (4:1). І коли вже здавалося, що ужгородець зламаний, наш земляк зібрався, виграв 5 геймів підряд і вийшов у півфінал, де на нього уже чекав киянин О. Тютюн.

Ця гра була теж із розряду напружених. Про це свідчить і сам рахунок поєдинку (6:4 та 7:6).

Кульмінацією чемпіонату УРСР був останній день, коли на корт вийшли фіналісти – майстри спорту ужгородець С. Сербайло та досвідчений киянин Т. Бейко. Наш земляк впевнено розпочав принциповий поєдинок і перший сет був за ним (6:2). Другий сет вийшов досить драматичним. Під час рахунку 5:2 на користь ужгородця супернику якимось чудом вдалося зрівняти результат (5:5). І тут Сербайло продемонстрував свій бійцівський характер і довів рахунок до логічного завершення (7:6). Омріяне «золото» у господаря».

Та першим серйозним випробуванням для ужгородця став осо-

бистий чемпіонат УРСР, який проходив у нашому обласному центрі роком раніше, тобто у 1988 р. Тоді він дійшов до фіналу в чоловічому одиночному розряді. А проти нього грав сам Йосип Крочко. Гра була запеклою і принциповою. Верх таки взяв досвід. 18-річний С. Сербайло отримав свою першу серйозну нагороду у «дорослому» турнірі. Як кажуть, із почином. Тим більше, що до особистої срібної медалі Степан додав нагороду того ж достоїнства за виступ у чоловічому парному розряді, поступившись разом із своїм партнером Д. Пономарем київській парі О. Тютюн/Т. Бейко.

Степан Степанович Сербайло народився 15 березня 1970 року в Ужгороді. Майстер спорту СРСР (1987 рік). Член юнацької збірної СРСР, а також збірних команд України та Закарпаття.

Його батько Степан Іванович був свого часу гравцем та капітаном ФК «Верховина» Ужгород, а відтак учителем фізичного виховання у ЗОШ №5, тренував ФК «Колос» Сторожниця, який у 1966 році став чемпіоном області. Майже чверть віку очолював СДЮШОР з футболу управління у справах молоді й спорту ОДА.

Спочатку малий Степан, як і батько, мріяв про футбольну кар'єру, але згодом «зрадив» «грі мільйонів» і став класним майстром великої ракетки. Тенісним азам Степана навчали майстри спорту Василь Лакатош, Іван Крочко та Йосип Надь.

Найбільше допоміг йому опанувати цей вид спорту на майстрівсько-

му рівні І. Крочко: «Я також із великим задоволенням згадую тренування з Олександром Єгоровим. Він для мене був великим авторитетом, що для гравця-початківця дуже важливо. Ми могли з ним грати до півночі. Це був (на жаль, його уже нема серед нас) дуже талановитий тенісист, який мав відчуття м'яча та ракетки від Бога. Він міг його (м'яч) «покласти» 10 разів і більше в одну і ту ж точку. Тренування з ним допомогло мені відшліфувати техніку самої гри».

На місцевому рівні мало було змагань, із яких малий Степан повертався додому без медалі. А були й такі, коли ужгородець збирав їх по дві-три, до того ж найвищого ґатунку.

Скромна колекція спортивної атрибутики із багатющого сімейного архіву мс СРСР Степана Сербайла. До речі, на передньому плані його посвідчення «Майстер спорту СРСР» з тенісу, видане 22 червня 1987 року за №229191.

У 1984 році Степан у складі юнацької збірної СРСР вперше став бронзовим призером чемпіонату Європи (U-14) у командному заліку (Франція). У її складі з ним був і один

із найбільш титулованих вітчизняних тенісистів Андрій Черкасов.

Через 2 роки знову на чемпіонаті Старого Світу (U-16) повторив цей успіх. Спочатку збірна СРСР (головний тренер наш земляк Іван Крочко) у Норвегії виграла зону, а у Барселоні взяла участь у фінальній частині юніорського туру ITF (вищий дивізіон тенісних змагань серед гравців, які не досягли 18-річного віку). На цьому турнірі ужгородець у вирішальному матчі поступився майбутньому переможцю Roland Garros (відкритий чемпіонат Франції, один із 4 найбільших змагань Великого шолому) Серджіо Бругейро (4:6 та 4:6). До речі, Бругейро у 2010 році був учасником дебютного турніру у Москві «Легенди тенісу».

1987 рік. У Таллінні проходила юнацька першість СРСР (U-18), де закарпатець (одиночний розряд) у півфіналі поступився знаному грузинському тенісисту Давіду Качараві (6:4, 4:6, 6:7), а у міксті з Наталією Білецькою (Нова Каховка) таки здобули «золото».

Після юнацького турніру тут же проходив і чемпіонат СРСР серед дорослих. 17-річному С. Сербайло вдалося обіграти 5-го сіяного гравця Дмитра Ломанова з Москви, але у наступному етапі поступився таллінцю Андресу Висанду (4-та ракетка країни).

1988 рік – на чемпіонаті СРСР з тенісу серед дорослих, що проходив в Ужгороді, 18-річний С. Сербайло зайняв почесне 10 місце серед 32 учасників.

А події на цих змаганнях розвивалися для ужгородця так: спочатку він досить легко (6:1 та 6:4) обіграв таллінця Рятсепа. В 1/8 фіналу йому попався майбутній чемпіон ужгородського чемпіонату Андрій Черкасов. Наш земляк мав можливість виграти у легенди вітчизняного тенісу, якби судді об'єктивно і чесно робили свою справу. Ужгородець виграв другий сет і зрівняв рахунок 1:1. У третьому сеті господар був попереду, але завершити його на свою користь Степану не судилося.

У матчі за 16-те місце ужгородець спочатку обіграв абсолютного чемпіона СРСР серед юнаків Сергія Гримальського (Київ), за ним – Олександра Чернецького (Сімферополь), а у матчі за 9-те місце поступився Андрію Ольховському (6:3, 5:7 та 4:6).

Цього ж року у Мінську відбулася зимова юнацька першість СРСР (U-18). С. Сербайло у півфіналі (одиночний розряд) обіграв господаря Сергія Скакуна, а у фіналі поступився Володимирі Петрушенку з Києва.

1989 рік – переможець особистого чемпіонату УРСР, який теж проходив на Закарпатті. Ще в одному серйозному змаганні ужгородець взяв участь у середині грудня. У Сімферополі пройшла відкрита першість Цр ДСТ «Динамо». Тут закарпатець продемонстрував безпрограшну серію, а у фіналі (одиночний чоловічий розряд) зустрівся з членом збірної команди країни О. Чернецьким. Закарпатець поєдинок провів на високій рівні і у двох сетах з однаковим

рахунком 6:0 здобув переконливу перемогу.

1990 рік – Степан Сербайло на всесоюзному турнірі серед молоді, що відбувся в Ужгороді, у парі з мс СРСР Віктором Єгоровим став переможцем. Вони у фіналі з рахунком 2:0 (6:3 та 7:5) обіграли дует Олег Огородов (Ташкент)/Володимир Швець (Мінськ).

С. Сербайло (одиночний розряд) 4-разовий чемпіон України (1989 рік – Ужгород, 1994 – Сіверськодонецьк, 1996 – Сімферополь, а також у 1992 році став першим чемпіоном Незалежної України (Дніпродзержинськ).

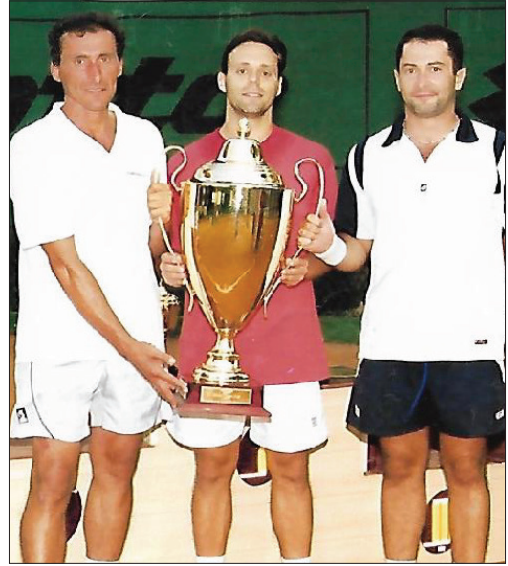
У чоловічому парному та міксті разом із закарпаткою Габріеллою Белені, Наталією Медведєвою, Андрієм Літвіновим і Михайлом Філімою Степан теж виборював медалі найвищого гатунку.

У його домашньому архіві також зберігаються три золоті медалі, які він завоював у складі юнацької збірної України на Кубку СРСР (Мінськ-1983, Донецьк-1985 та Куйбишев-1987 рр.).

1991 рік. У Будапешті, де проходив професійний турнір АТР (серія сателіт – 4 змагання підряд), наш земляк у парному розряді з угорцем Ондрашем Лані стали переможцями, вигравши два турніри, у т. ч. заключний «Мастерс», і цим самим Степан виконав норматив майстра спорту СРСР міжнародного класу. Через те, що Союз розпався, йому не встигли присвоїти це звання.

1992 рік. С. Сербайло взяв участь у міжнародних змаганнях в Угорщині,

де у трьох турнірах виграв усі поєдинки, починаючи з відбіркового циклу до фінальної гри. Мало того, він не віддав своїм суперникам жодного сету. А на корт проти нього виходили перші ракетки збірної Угорщини Йосип Крочко та Аттіла Шаволт.

1992 рік. Одеса. Командний турнір «Pignic team cup» (до складу входять троє гравців – один із них професіонал, а два – любителі).

З черговим трофеєм у руках майстер спорту СРСР Степан Сербайло та двоє місцевих любителів тенісу Андрій Терент'єв (зліва) та В'ячеслав Кучук.

У 1993 році С. Сербайло (одиночний розряд) став срібним призером «Кубка Півночі», найбільшого турніру на Півночі РФ (розігрується з 1990 року у місті Сургут). У парному чоловічому розряді разом із литовцем Роландасом Мурашка став переможцем цих змагань.

У 1994 році закарпатець був чвертьфіналістом (одиночний розряд), а у парі – півфіналістом відкритого чемпіонату СНД.

Цього ж року ужгородець на «Кубку Президента Литви Альгірдаса Бразаускаса» (одиночний розряд) був півфіналістом, а разом із москвичем Олексієм Філіповим здобули «золото» у фіналі.

1998 рік – на одному з останніх чемпіонатів СРСР, що проходив у російському місті Адлер, наш земляк у 1/8 фіналу обіграв (одиночний розряд) киянина Володимира Горбунова, а в 1/4 фіналу поступився, до речі, теж тенісисту зі столиці України Дмитру Полякову. Бути у вісімці кращих тенісистів Радянського Союзу – це визнання. Цього року у престижному списку «10 кращих тенісистів СРСР» під 7-им номером був ужгородець Йосиф Крочко, а під 12-им – Степан Сербайло.

5 років наш земляк під першим номером захищав кольори дортмундського (Німеччина) тенісного клубу.

Протягом своєї тенісної кар'єри Степан Сербайло перемагав асів великої ракетки – Гірдса Дзелде, Даніела Вацека, Йосипа Крочка, Аттілу Шаволта, Сергія Скакуна, Дмитра Ломанова та інших.

2004 рік. В ужгородському СК «Юність» проходив вдруге поспіль Кубок України з тенісу у закритих приміщеннях. С. Сербайло (парний розряд) разом із киянином М. Філімою у фіналі переграли дует С. Ярошенко (Нова Каховка) та О. Агафонов (Київ) з рахунком 2:0 (6:4, 6:4).

Багато знаних тенісистів після гри з ужгородцем Степаном Сербайлом ламали свої ракетки. У нього авторитетів не було. Він міг нарівні зіграти з найбільш титулованими майстрами великої ракетки. Свого часу на престижному офіційному турнірі він виграв навіть від свого кумира Олександра Єгорова.

Цього ж року 34-річний ужгородець у парі із 17-річним Олександром Недовесовим із Алуніти до свого активу ще раз записав чемпіонський титул країни.

Степан Сербайло успішно виступав у різних престижних міжнародних змаганнях, зокрема у Польщі, Алжирі, Марокко, Тунісі, Угорщині, Чехословаччині, Румунії тощо.

Він і нині не пориває зі спортом. Бере активну участь у різних турнірах серед ветеранів. До речі, у 2010 та 2011 рр. став чемпіоном України серед сеньйорів (40+).

С. Сербайло про себе, відродження тенісу на Закарпатті, про омріяний власний тенісний клуб й корти європейського ґатунку:

– Любов до спорту прищепив мені покійний батько. До речі, як і батько, я починав теж із футболу. Для школярів, як і тепер, проводили футбольний фестиваль під назвою «Шкіряний м'яч». Я добре запам'ятав цей турнір. У фінальному матчі команда ужгородської ЗОШ I-III ст. №1 ім. Т. Шевченка, де я навчався, зайняла перше місце. Мало того, у фіналі став кращим бомбардиром, провівши у ворота суперників три голи, тобто оформив так званий хет-трик. Причём усі м'ячі забив головою. А займатися серйозно спортом вирішив після того, як побував у піонерському таборі у селі Петрово, що на Виноградівщині. куди я поїхав з батьком. Я брав участь у бігу і на 60-метровій дистанції фінішував першим серед своїх ровесників. Це було одне з кращих почуттів – бути першим.

Одного разу з батьком прийшов на тенісний корт ДЮСШ №2. Тренер тенісистів Василь Лакатош сказав мені: «На, Степане, ракетку і м'ячик і перебивай через сітку, поки ми з твоїм батьком поговоримо про наші справи». Згодом Василь Лакатош (Лоці-бачі) сказав батькові: «Рідко буває, аби восьмирічна дитина, взявши вперше ракетку в руки, так вдало перебивала м'ячик через сітку. З нього міг би стати хороший тенісист».

І я почав займатися у Лоці-бачія. Так пройшло два місяці й мене взяли на перший обласний турнір з тенісу, що відбувся у Тячеві. Звідти я повернувся додому із медаллю найвищого ґатунку.

Після закінчення школи вступив в УжНУ на факультет іноземних мов, оскільки навчався в Ужгородській ЗОШ №1, де з першого класу вивчав англійську мову. Тепер володію англійською, німецькою, угорською, а також всіма слов'янськими мовами, які подібні між собою.

Далі опановував ази тенісу у старшого тренера ужгородської ДЮСШ №2 І. Крочка. В Івана Івановича було троє синів, і він, безсумнівно, хотів, аби всі вони досягли чогось у тенісі. Так сталося, що з трьох найкраще грав середній син Йосип. Ми з ним були членами юнацької, а потім збірної «молодіжки» СРСР. Ми «підтягували» один одного, між нами було суперництво на кожному тренуванні. Він був старшим на два роки, тому до певного часу був сильнішим. У свої 16 років я вперше обіграв його на тренуванні.

Армійську службу проходив у Львові, де виступав за місцевий клуб «Динамо». У той час дуже багато їздив, вигравав республіканські та всесоюзні змагання. Протягом року брав участь майже у 30 змаганнях. Був учасником двох турнірів «мільйонників». Грав на дебютних змаганнях «Кубок Кремля», де зайняв 2-ге місце. Потім здобув право брати участь у «Sankt-Petersburg Open». Згодом був учасником відкритої першості Санкт-Петербурга.

– Довелося мені, – мовить далі співрозмовник, – грати на кортах разом із відомим кінорежисером та актором Микитою Михалковим, із льотчиком-космонавтом Олександром Волковим, з артистами Миколою

Караченцевим, Олегом Філімоновим та з багатьма іншими цікавими та знайними людьми.

– Степане, кажуть, ще теніс – це інтелігентний вид спорту?

– Він інтелігентний лише для тих, хто грає для душі, для себе. А якщо грати на професійному рівні, то тут потрібно над собою працювати, як і той же важкоатлет чи баскетболіст, якщо хоче на спортивному небосхилі «збирати» зірки різної величини.

– Ви не лише самі граєте у теніс, але займаєтеся і тренувальною справою?

– Свого часу майже три місяці тренував перспективного гравця Стаса Поплавського. Потім ми поїхали в Молдавію. Колись я там вигравав відкриту першість цієї країни. На цей раз мій успіх повторив учень.

У 2016 році допоміг нашій 14-річній українській «зірочці» Марті Костюк виграти свій перший серйозний міжнародний юніорський тур ІТР (и18), який проводився у Будапешті.

– Цікаві зустрічі, цікаві люди, цікаві поєдинки. Гадаємо, що у Вас їх було чимало?

– Звичайно. Скажімо, у 1982 році 12-річним юнаком з мамою Ганною Михайлівною чи не вперше поїхав на серйозний юнацький турнір, а це була першість СРСР (юнаки до 14 років), яка проходила у Миколаєві. І тут ми зустрілися з грандом вітчизняного тенісу та відомим коментатором Миколою Озеровим та його сином-тезкою. Мало того, ми з ними разом пообідали, а потім із його сином зіграв матч. Я (сміється) від Озерова молодшого виграв, а його батько мені сказав: «Гарно, Степане, граєш. Із тебе буде толк!».

– А що за травма була?

– Це була серйозна травма, яку отримав під час ДТП. Більше року довелося ходити з милицями. Після видужання виграв два всеукраїнські турніри серед ветеранів. Нині продовжую виступати у в. к. до 50 років. Також був учасником міжнародного турніру 2-ої категорії, що проходив у Будапешті.

ТЕНІСНІ ВЕРШИНИ ЯНОШЕВСЬКОГО

Однією з хороших традицій у вітчизняному спорті у 60-90-их роках минулого століття було складання символічних списків «33 кращі футболісти та 10 кращих тенісистів СРСР», «22 кращі футболісти УРСР», а також «10 кращих спортсменів Закарпаття» і «10 кращих тренерів Закарпаття» (списки склалися окремо як з олімпійських, так і з неолімпійських видів спорту). До останніх двох протягом 1950 – 1960 рр. входив і Йосип Яношевський.

Йосип Андрійович Яношевський народився у 1932 році в Ужгороді. Суддя республіканської категорії з тенісу. Почав грати в цю гру з малих літ. Першими його наставниками були знані тенісисти у краї Йосип Гагер й Елемір Ковач.

Відомий київський журналіст Георгій Карцев так писав про закарпатця: «За манерою своєї гри Яношевський нагадує свого тренера Й. Гагера. Він добре бачить майданчик, філігранний технік та розважливий тактик. Однаково добре грає на задній лінії й біля сітки. Словом, він ракеткою володіє не гірше свого навчителя Й. Гагера. Не випадково вони часто грають у парі».

У 1946 році Й. Яношевський вважався одним із найперспективніших молодих тенісистів. 14-річним юнаком він разом із Богданом Набиванцем та Йосипом Кекемезеї успішно захищав честь Закарпаття на 1-их всеукраїнських змаганнях серед школярів, що проходили в Одесі. З міста моряків закарпатське тріо привезло дві золоті та одну срібну медалі (чоловічий одиночний та парний розряди).

1946 – 1960 рр. – Й. А. Яношевський практично брав участь у більшості чемпіонатів, Кубках області та України, першостях та спартакіадах ЦР ДСТ СРСР та УРСР «Спартак». Він також входив до складу збірної УРСР та Уккрази ФСТ «Спартак». Кілька разів був срібним та бронзовим призером першості СРСР у командному заліку.

У 1956 році в області відбулася 1-ша спартакіада. Й. Яношевський в одиночному розряді став срібним призером, поступившись у фіналі ще одному ужгородцю Юрію Крочку. А у парному розряді разом ще з одним своїм учителем Т. Негером стали переможцями, обігравши у фіналі дует В. Шепентал/С. Кручаниця.

Вересень 2016 р. Ужгород. На знімку переможниця дебютного (1997 рік) «Меморіалу пам'яті Й. Яношевського» Габрієлла Белені зі своїми вихованцями, які взяли участь у цьому традиційному турнірі через 10 літ. Правда, тепер він уже називається «Пам'яті тенісних зірок Закарпаття» (турнір 2-ої категорії) і проводиться під егідою Федерації тенісу України.

Переможцями змагань стали Мирослава Глібчук (дівчата до 14 років) та Ігор Шишмарьов (парний розряд юнаків до 14 років). 10-річний Ігор став ще й бронзовим призером в одиночному розряді, виступаючи у віковій групі юнаків до 14(!) років. 2-ге і 3-тє місця посіли в одиночному розряді В. Лукач і В. Тютюник (в. к. до 12 років). Вдало виступили юні тячівці і в парних розрядах, де М. Глібчук разом з ужгородкою І. Гой стали другими, а І. Бабич з виноградівкою Р. Реґяльскіте – третіми.

У 28 років Й. Яношевський у складі збірної нашої області брав участь у 2-ій спартакіаді УРСР, де закарпатці зайняли високе 2-ге місце.

Після закінчення Львівського інституту фізичної культури Йосип Андрійович багато років працював старшим інструктором зі спорту в обласному комітеті фізичної культури. Опісля був головою Ужгородського міського комітету фізкультури та спорту, головою облради ДСТ «Спартак», директором ДЮСШ, старшим

тренером збірної області з тенісу.

Як головний суддя на високому рівні провів чимало відповідальних всеукраїнських та всесоюзних змагань із тенісу, що проходили в Ужгороді.

Разом із дружиною, відомою легкоатлеткою Магдалиною Фозекош, були активними пропагандистами тенісу та «королеви спорту» в області.

Не стало справжнього майстра великої ракетки та чудового тренера у 1996 році. А через рік вдячні вихованці, колеги та друзі започаткували і проводять щороку турнір його пам'яті.

Київський журналіст, мс СРСР з тенісу Г. Карцев про ці змагання розповів читачам «Спортивной газети» у статті «Тенісна весна на Закарпатті»:

«В Йосипа Яношевського тренером був знаменитий ужгородець Й. Гагер – найтехнічніший і найнезворушніший тенісист СРСР в перше повоєнне десятиліття. Яношевському вдалося навіть із своїм навчителем виступати і бути разом із ним у складі збірної Уккрани ДСТ «Спартак». Йосип Андрійович вирізнявся м'якою технічною грою. Він був не лише чудовим спортсменом, але й гарним дитячим тренером. Рік тому цей прекрасний спортсмен, відмін-

ний суддя й інтелігентний чоловік пішов із життя.

У 1977 році тенісний клуб «Ужгород» (керівник Юрій Колб) організував і провів перший турнір пам'яті Й. Яношевського на кортах СК «Юність» та «Спартак». У гості до ужгородців приїхали 130 юних та дорослих спортсменів із багатьох тенісних центрів України і Москви. Призи розігрувалися у чотирьох вікових номінаціях.

У дорослих перемогли экс-чемпіонка України Габріела Белені (Тячів) та Атілла Мигалко (Ужгород). Другими призерами стали москвичка В. Ідрисова і 18-річний ужгородець Степан Горгоц, третіми – 18-річна киянка Олена Кузьмик та Юрій Чорний з Дніпродзержинська.

В юнацьких вікових групах перемогли І. Савуляк (Івано-Франківськ) та К. Трохимович (Львів), М. Коритцева (Київ) та А. Драгомирецький (Львів), ужгородці І. Мигаль і В. Римарук.

(«Тенісна весна на Закарпатті» – газета «Спортивна газета», 1997 рік, 16 травня).

2016 рік. Інші результати турніру «Пам'яті тенісних зірок Закарпаття»:

У хлопців до 14 років (одиначний розряд) перемогу святкував харків'янин А. Бабаєв, який у фіналі обіграв ужгородця А. Джурджу – 2:1 (6:3, 3:6 та 6:3).

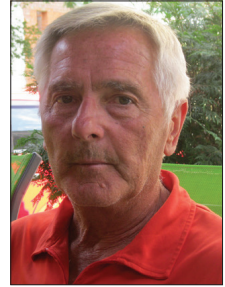
У дівчат, як згадували вище, перемогу здобула М. Глібчук з Тячева, яка у фінальній грі взяла верх над мукачівкою М. Маслей.

У парному розряді (хлопці) дует А. Бабаєв/І. Шишмарьов із рахунком 2:0 (6:3 та 6:2) переміг пару М. Медюх (Стрий)/А. Джурджа (Ужгород).

У дівчат (парний розряд) М. Маслей (Мукачево)/В. Карп'як (Трускавець) двічі з однаковим рахунком 6:4 переграли тячівсько-ужгородський дует М. Глібчук/І. Гой.

СПОРТСМЕН, ТРЕНЕР Й ПОПУЛЯРИЗАТОР ЗАКАРПАТСЬКОЇ ШКОЛИ ТЕНІСУ

Закарпатські школи тенісу та футболу у 45 – 70-ті роки минулого століття «гриміли» на весь Радянський Союз. Ужгородський ФК «Спартак» у ці роки клав на лопатки славнозвісних одноклубників із білокамінної, а тенісисти Срібної Землі заставляли багатьох хвалених майстрів колишнього СРСР зачохляти ракетки на багатьох всесоюзних престижних турнірах. До таких тенісистів-віртуозів можна віднести й сільського хлопчину Й. Надя, якого свого часу вчили тенісному мистецтву такі гранди елітного спорту як Йосип Гагер та Валерія Шуфрич.

Йосип Миколайович Надь народився 8 травня 1949 року у селі Кузьмино Мукачівського району. Майстер спорту СРСР. Невдовзі його батьки переїхали на постійне місце проживання в Ужгород. Малий Йосип, який навчався в Ужгородській ЗОШ №2, мав можливість займатися багатьма видами спорту, але він чомусь перевагу надав гімнастиці. Першим тренером у нього був учитель фізичного виховання цього навчального закладу Габерман. Й. Надь навіть устиг стати призером області з цього виду спорту.

А потім його доля звела з відомим тенісистом Й. Гагером, який і почав «ліпити» з хлопця справжнього майстра великої ракетки.

– У зв'язку з тим, – зізнається сам Йосип Миколайович, – що Гагер тоді ще був діючим спортсменом, то, звісно, інколи не вистачало часу на проведення тренувань із своїми підопічними. Так я потрапив у групу, з якою займалася не менш відома спортсменка, а відтак тренер від Бога Валерія Шуфрич. Вона, як на мене, була справжнім лікарем дитячих душ, бо вміла зацікавити дитину займатися тенісом. Її тренування проходили завжди цікаво. І хоча після них ти важко, ледь пересуваючи ноги, добирався додому, однак через два дні з нетерпінням знову чекав тієї години, коли потрібно брати у руки ракетку і стрімголов бігти на тренування до Валерії Шуфрич. Таких наставниць, як вона, нині дуже мало. Я їй дуже вдячний за чудові уроки, материнську турботу. Тепер, коли уже став сам дитячим тренером, намагаюся бути хоча чимось схожим на свою обдаровану наставницю.

У 13 років у першості області, що проходила в Ужгороді, у фіналі поступився майбутньому чемпіону та призеру УРСР та СРСР, який входив кілька разів до символічного списку «10 кращих тенісистів СРСР» та «10 кращих тенісистів УРСР», Олександрову Єгорову.

1969 рік – прізвисьце Й. Надя значилося у символічному списку «10 кращих тенісистів ЦР ФСТ «Спартак».

У 1970 році чоловіча збірна Закарпаття (О. Єгоров, М. Мозер та Й. Надь) виграла чемпіонат УРСР.

Наступного ж року усі троє ужгородців були у складі збірної Києва, яка брала участь у чемпіонаті Республіки. А у 1972 році збірна столиці у чемпіонаті України, що проходив у Донецьку, здобула «золото». Медалі найвищого гатунку також були вручені нашим землякам М. Мозеру, О. Єгорову та Й. Надю.

У спортивному послужному списку у Й. Надя чимало гучних перемог на обласному, всеукраїнському, всесоюзному та міжнародному рівнях. Він і нині не розлучається з ракеткою, беручи участь у змаганнях серед ветеранів. Так, наприкінці липня 2009 року на міжнародному ужгородському «Меморіалі пам'яті Й. Гагера та М. Мозера», дуєт вікова категорія 130 років+ І. Гулянич/Й. Надь у фіналі переграла пару А. Гаваші (Ужгород)/В. Сирцов (Львів). Бронзові нагороди дісталися ужгородському тандему (М. Ухаль/І. Кокотко).

У 1983 році Й. Надь з відзнакою закінчив Київський інститут фізкультури і повернувся на Закарпаття. Невдовзі став тренером з тенісу. Його кращі учні – це багаторазові чемпіони та призери УРСР, СРСР, мс СРСР Степан Сербайло та Олександр Гулянич. Особливо схвальні відгуки Й. Надь адресує талановитому спортсмену О. Гуляничу, який був найобдарованішим його вихованцем, однак через свій емоційний характер, як стверджує Йосип Миколайович, він не сяг-

нув тих спортивних вершин, які міг підкорити.

У 1991 році Й. М. Надя запросили працювати тренером з тенісу в угорське місто Ниредьгаза. Невдовзі йому запропонували роботу у Будапешті, зокрема працювати з місцевою командою «Динамо». Цей колектив згодом стане 6-кратним чемпіоном Угорщини серед елітних команд країни. До речі, певний період за цей тенісний колектив виступав і О. Гулянич.

Одним із відомих вихованців Й. Надя є Роберт Варга, уродженець Закарпаття (30 липня 1988 р. н.), який у 2009 році став переможцем зимового чемпіонату Угорщини. Він також у складі збірної сусідньої країни тричі брав участь у престижному «Кубку Девіса».

У даний час Йосип Надь працює старшим тренером у Будапештській академії тенісу й щороку приїжджає у рідний край, аби відібрати найбільш обдарованих юних тенісистів із Срібної Землі для подальшого навчання у столиці Угорщини.

Учитель та учні. 2014 рік. Ужгород. На світлині (зліва) провідний тренер із тенісу Йосип Надь із своїми вихованцями Русланою Летнянчиною та мс СРСР Олександром Гуляничем.

**Ш. ВЕШЕЛЕНІ:
«Я ГРАЛА ПОРУЧ З
КОРИФЕЯМИ
ВІТЧИЗНЯНОГО
ТЕНІСУ»**

*Чемпіонка
IV-ої спарта-
кіади народів
УРСР в оди-
ночному жіно-
чному розряді*

*львів'янка Віра Яремке-
вич після гри із мукачівкою Ш. Вешелені зізналася журналісту: «Відверто кажучи, я не була впевнена, що зможу перемогти її. Вона відразу повела у рахунку – 0:3. Але мені вдалося зібрати нерви, переживання в один кулак і здобути для себе очко. Друге з великими зусиллями теж було записане у мій актив. 2:3. І наступні сети мені вдалося виграти».*

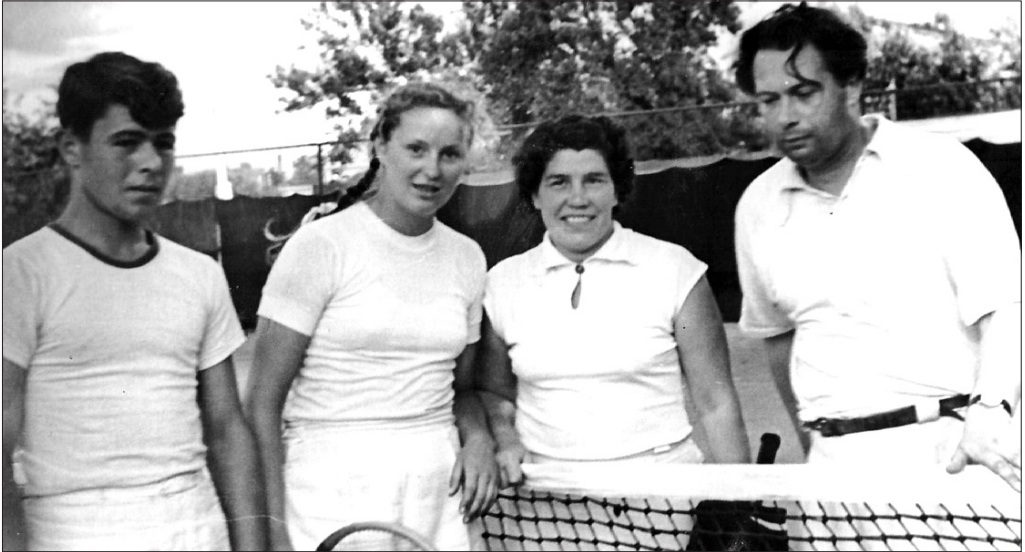
Це зізнання званої української тенісистки навели не випадково, адже мова йде про одну з кращих представниць закарпатської школи тенісу майстра спорту СРСР Ш. Вешелені-Пухлик.

У тенісі, як і в інших видах спорту, постійно відбувається ротація. Раніше, коли швидкості і темп гри були значно нижчими нинішніх, гравці могли продовжити свою тенісну кар'єру до 30-річного і більш пізнього віку. Американець Джиммі Коннорс пробився в свій час до півфіналу одинаків US OPEN у віці 41 року. Назвемо Андре Агассі, який активно грав до

1967 рік. Тячів. Відкриття тенісних кортів у райцентрі. Показові виступи для глядачів та юних вихованців демонстрували відомі майстри великої ракетки мукачівка Шарлотта Вешелені-Пухлик (зліва) та господарка Катерина МечейКовач.

37 років. Його дружина, прославлена німецька тенісистка Штеффі Граф, виграла свій перший титул чемпіонки Європи серед дівчат віком до 12 років, а останній, у «Великому шоломі», в 32 роки. До цих «тенісних довгожителів» ми по праву можемо віднести й мукачівку Шарлотту Вешелені-Пухлик, яка свою професійну кар'єру завершила у 37 років. У 1970 році му-

«Зірки» радянського тенісу. Справа наліво багаторазовий чемпіон СРСР, змс СРСР народний артист Російської Федерації, відомий коментатор М. Озеров, М. Теплякова (тренером у неї була її мама Ніна Сергіївна, 1904 р.н., змс та зт СРСР, перша чемпіонка Росії (1927 р.) і 5-разова чемпіонка Союзу), мукачівка мс СРСР Ш. Вешелені та О. Ольховик.

качівка відіграла свій останній офіційний матч на відкритій першості словацького міста Кошіце.

Десь вичитали, що загальнонародною любов'ю користувався Микола Озеров. У цій людині поєднувалися високе почуття громадянства, мужність і шляхетність, безмежна відданість спорту. Але в іншому інтерв'ю, яке уже давав сам Микола Миколайович київському журналісту Сергію Карцеву, сказав і декілька про наших тенісистів: «Взагалі, закарпатські спортсмени – це в першу чергу виносливі й наполегливі».

Якось запитали олімпійського чемпіона з Мукачева Й. Бецу, чому із їх Іваном Мозером (обидва мукачівці грали за збірну олімпійську команду СРСР з футболу у середині 50-х років)

називають бульдогами? Беца, усміхнувшись, відповів:

«А ми, закарпатці, такі є. А бульдоги – це міць, характер і працьовитість».

Не випадково ще великий футбольний тренер Маслов свого часу говорив: «Якщо хочете, аби команда прогресувала й добре грала, потрібно, аби у ній була бодай пара закарпатців. Ті не підведуть». І далі Микола Миколайович сказав про те, що він завжди захоплювався грою Й. Гагера, М. Мозера, Ш. Вешелені й іншими тенісистами із сонячного Закарпаття.

Протягом 30 років Ш. Пухлик-Вешелені на тенісному корті завжди була фаворитом. Не випадково її фахівці віднесли до першої п'ятірки кращих тенісисток за всю історію за-

карпатського тенісу. Вона у складі юнацької збірної УРСР на першості СРСР двічі ставала чемпіонкою, а також була учасницею 5 республіканських і 4 Спартакіад народів СРСР, 13-кратна переможниця та призерка чемпіонату України.

Більше 15 років перебувала у складі збірних команд Закарпаття та

УРСР Після завершення спортивної кар'єри працювала дитячим тренером з тенісу. .

1 липня 2016 року, на 77-му році життя, не стало знаменитої корифейки тенісу Ш. Вешелені-Пухлик. Вона залишила цей земний світ тихо і спокійно, як і жила у власному домі, що потопав у саду й виноградниках.

2014 рік. Мукачево. Обійстя родини Ш. Вешелені-Пухлик.

Мс СРСР Й. Надь (справа): «Проїжджати Мукачево і не заглянути до мс СРСР Ш. Вешелені мав би великий гріх. Зайшли. Разом згадали стільки спортивно-життєвих моментів, що вистачило би на книгу. Зліва — Ш. Вешелені та її доньки Маріанна й Крістіна, які свого часу теж були вправними та філігранними тенісистками.

ТЕНІС У РОДИНІ ГУЛЯНИЧІВ БУВ І ЗАЛИШАЄТЬСЯ У ПОШАНІ

Голова сімейства Гуляничів Ілля Михайлович свого часу працював начальником ФК «Говерла» Ужгород, керівником федерації тенісу Закарпаття, а нині є виконавчим директором цієї громадської організації. Жоден серйозний ветеранський турнір не обходиться без нього. Він їх не лише організовує, але й бере у них безпосередню й активну участь.

Аби не бути багатослівними, наведемо кілька фактів. Так, у 2004 році на ужгородських кортах (стадіон «Спартак») пройшов традиційний турнір серед ветеранів «Меморіал Гагера – Мозера». На ньому І. Гулянич працював не лише заступником головного судді (головний суддя, суддя національної категорії І. Ю. Шуфрич), але і був учасником змагань. А на 4 роки раніше (2000 рік) у віковій категорії 55+ він став срібним призером в одиночному чоловічому розряді, поступившись у фіналі ужгородцю Михайлу Ухалю. А ось у парі із

своїм кривдником (Ілля Гулянич/Михайло Ухаль) вони здобули «золото», обігравши у головному матчі, тобто фінальній грі, львівський дует Олексій Марушкін/Євген Гусев.

Ще гучнішого успіху на цьому ж турнірі Ілля Михайлович добився через два роки (2002 р.). У віковій категорії 55+ в одиночному чоловічому розряді здобув перемогу над львів'янином Богданом Худу. Ще одну золоту нагороду Гулянич ви-

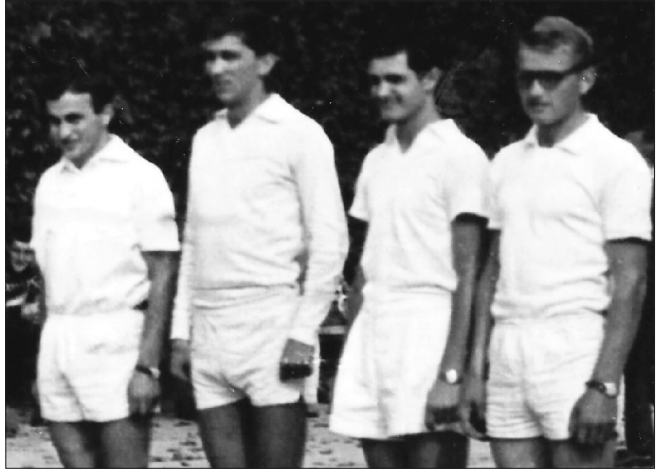

2009 рік. На світлині Ілля Гулянич (у центрі) – срібний призер в одиночному розряді та переможець у парі з М. Ухалем (зліва) на традиційному Меморіалі пам'яті видатних закарпатських тенісистів Гагера – Мозера.

Справа бронзовий призер в одиночному розряді Сергій Педь із Москви.

грав у чоловічому парному розряді (в. к. 110 р.+) Гулянич/Ухаль – Євген Гусєв/ Мирослав Фитьо (Львів) – 2:1 (6:4, 5:7 та 6:2).

Часто на тенісних кортах можна побачити тріо Гуляничів-тенісистів – дідуся Іллю Михайловича, сина, мс СРСР Олександра та найменшого 14-річного Деміана. Найменший Гулянич давно з тенісом уже «розмовляє на ти». У нього чи не найбільша колекція нагород у сімейному архіві, правда, ще не таких вагомих, як у батька. Та у нього все ще попереду.

Чимало закарпатських футболістів та тенісистів свого часу виступали у складах збірних команд різних регіонів.

1966 рік. Харків. Спартакіада УРСР. На фото (зліва на право) старший тренер збірної команди Житомирської області з тенісу Ілля Гулянич, Роман Писяк, Володимир Новиков та ужгородець Іван Павлінчак.

О. Гулянич зі своїм сином Деміаном – майбутньою «зірочкою» закарпатського тенісу.

2010 рік. Берегово.

Юний тенісист з нашого обласного центру з прикордонного райцентру, де проходила першість Закарпаття з тенісу (хлопці, вікова категорія до 10 років), повернувся додому з бронзовою нагородою.

2011 рік. Тячів (в. к. до 10 років). Д. Гулянич став срібним призером в одиночному розряді на всеукраїнському юнацькому турнірі 2-ої категорії, що проходив під егідою ФТУ.

2012 рік. 10-річний Деміан, який у Львові взяв участь у відкритому «Різдвяному турнірі» з тенісу, поповнив свій музейний арсенал ще однією бронзовою нагородою.

2013 рік. Чернівці. Тут проходив відкритий юнацький турнір 2-ої категорії під символічною назвою «Буковинське літо». Ужгородець провів його просто здорово, виборовши дві золоті медалі серед своїх ровесників (в. к. до 12 років). Спочатку Деміан святкував перемогу в одиночному розряді, а згодом і в парному.

Д. Гулянич протягом 2 років навчався у штутгартській тенісній академії (Німеччина), де виграв 4 престижні турніри (хлопці, в. к. до 14 років) і два – до 16.

У даний час (червень 2018 рік) ужгородець продовжує навчання в одній з кращих академій світу, яку у 2016 році відкрив Рафаель Надаль (іспанський тенісист-професіонал, перша ракетка світу, переможець 16 турнірів Великого Шолому, а також на його рахунку 30 перемог на турнірах серії Мастерс) на Мальорці (Іспанія). Тут ужгородець не лише продовжує опановувати майстерність обраного виду спорту, але й бере активну участь у різних престижних змаганнях, що проводить академія. На двох із них був серед призерів.

Так, у листопаді 2017 року на Мальорці у парі ще з одним українцем Іллею Сарафіним стали переможцями європейського турніру ІТЕ серед юнаків до 16 років, обігравши у фіналі (6:3 та 6:4) іспанський дует з перших сіяних А. Гурра/Ф. Гименез.

А вже у грудні 2018 року Деміан Гулянич і львів'янин Ілля Сарафін стали фіналістами міжнародного турніру ІТФ у Мінську.

На фото: Деміан Гулянич разом з тренером Тоні Надалем, тренером першої ракетки світу Рафаеля Надала

І все ж найбільш титулованим у династії Гуляничів є батько Деміана О. Гулянич.

Олександр Ілліч Гулянич народився 3 травня 1972 року в Ужгороді. Майстер спорту СРСР. Під час навчання у місцевій ЗОШ №1 займався багатьма видами спорту, але перевагу віддав тенісу. Першими тренерами в юнака були зт України І. Крочко та мс СРСР Й. Надь.

У рік олімпійських Ігор у Москві (1980 рік) С. Сербайло, Й. Крочко та О. Гулянич у своїх вікових категоріях із нормативів спеціальної загальнофізичної підготовки юних тенісистів були кращими.

У 1984 році у прибалтійському місті Юрмала проходила першість ВЦРПС «Трудові ресурси». У складі

збірної УРСР була тячівка Г. Белені та ужгородець О. Гулянич. У міксті дует виборов «золото», перемігши у фіналі представників Литви, а у загальнокомандному заліку теж святкували перемогу.

Витяг із газетної статті: «Російська хвиля»: це фестиваль екстремальних водних видів спорту, в рамках якого пройшов черговий турнір серії Tourpark-Tennis з тенісу.

Напружена і азартна боротьба зав'язалася вже в перших поєдинках і після першого туру, коли визначився склад учасників турніру категорії «Мастерс». Кращим тенісистом турніру став ужгородець Олександр Гулянич (на фото), який продемонстрував гарний і дуже технічний теніс».

1986 рік – на чемпіонаті України, що відбувся у Дніпродзержинську, Олександр разом з киянкою Горбуновою вибороли срібні нагороди.

У 1986 та 1987 рр. на першості УРСР, що проходила відповідно в Ялті та Харкові, О. Гулянич у парі з С. Подобним двічі поспіль були фіналістами.

1986 рік. На чемпіонаті УРСР, що відбувся у Дніпродзержинську, збірна Закарпаття у складі Г. Белені, Р. Летнянчиної, О. Гулянича, С. Сербайла, І. Береца та Т. Олечка здобула «срібло». А родзинкою чемпіонату був фінальний поєдинок між ужгородцем Олександром Гуляничем та першою ракеткою СРСР серед юніорів Сергієм Поспеловим, до речі, господарем змагань. Вихованець закарпатської школи тенісу святкував перемогу.

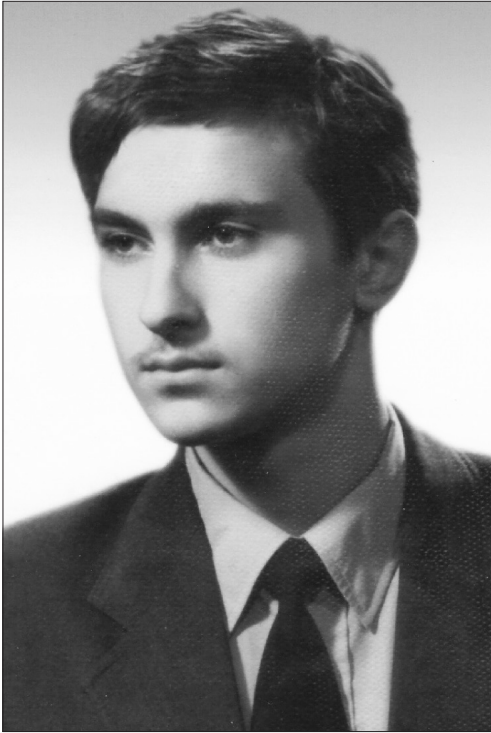
У 1987 році у Донецьку О. Гулянич виконав норматив мс СРСР, перемігши поспіль п'ятьох мс СРСР, зокрема К. Радчковського, Д. Пономарьова та інших.

1988 рік – у Харкові на чемпіонаті України О. Гулянич у міксті з М. Тукмаковою з Одеси здобули «срібло». Цього ж року його прізвище було у символічному списку «10 кращих тенісистів СРСР» (юнаки 1972 р. н.).

1989 рік. На чемпіонаті УРСР, що проходив у Донецьку, у фіналі разом із одеситкою М. Тукмаковою перegraли дует А. Шашкова/Н. Білецька.

У цьому ж році у Львові відбулася першість ЦР ФСТ «Динамо». Фінальний поєдинок на корті звів ужгородця О. Гулянича та О. Єгорова з Сімферополя. У принциповому двобої перемогу святкував наш земляк.

24 грудня 1990 р. О. Гулянич останнім з українських тенісистів отримав посвідчення та значок «Майстер спорту СРСР» з тенісу.

Старший син Іллі Гулянича Володимир, який тепер працює адвокатом у Берегові, свого часу був теж вправним і футболістом, і тенісистом. Так, у 1988 році зайняв 2-ге місце (одиночний розряд) на XIV-ій всеукраїнській універсіаді.

Через чотири роки у складі збірної команди Української юридичної академії імені Ярослава Галана Володимир став переможцем всеукраїнської універсіади з тенісу.

Кілька років поспіль ужгородець виступав за угорський ТК «Динамо» (тренер Й. Надь). У 1993 р. у складі збірної ДСТ «Динамо» О. Гулянич став чемпіоном Угорщини.

О. Гулянич є бажаним гостем на різних фестивалях, де ужгородець демонструє майстер-клас з великого тенісу. Так, своє мистецтво на тенісному корті ужгородець демонстрував 25 вересня 2011 року на фестивалі «Берег Фест», що пройшов у Берегові. Тут йому вдалося скуштувати банош із українською співачкою, переможницею конкурсу Євробачення Русланою.

Ще одну вершину для себе підкорив О. Гулянич у цьому році. Він став учасником «всесвітнього фестивалю Велика Російська хвиля» (м. Хургад, Єгипет), який зібрав любителів активного відпочинку і екстремальних водних видів спорту. Тут також пройшли змагання з великого та пляжного тенісу. На п'єдестал пошани піднімалися:

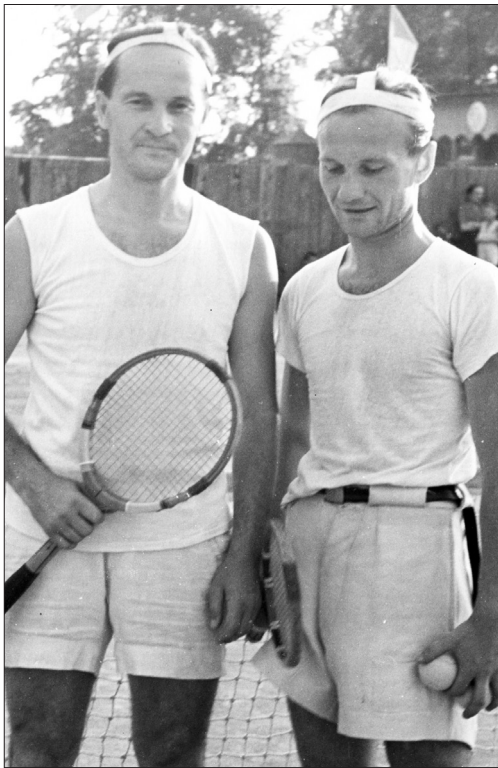
Одиночний розряд: 1-ше місце – О. Гулянич (Ужгород); 2-ге – М. Радченко (Київ), 3-тє – Р. Плаксін (Москва).

Парний розряд: 1-ше місце – Р. Плаксін/Ксенія Кеш, 2-ге місце – О. Гулянич/І. Зайцева та 3-тє місце – М. та С. Радченки.

Ще одну срібну нагороду Олександр здобув у міксті: Олександр Гулянич/Ірина Зайцева (Тольятті) – Родіон Плаксін/Ксенія Кеш (Тольятті) – 1:2.

Гарна спортивна сім'я Гуляничів нині проживає в Ужгороді. А коли з Берегова приїжджає старший син Володимир, то на корті можна побачити тенісний квартет Гуляничів.

СПОРТСМЕН, ОРГАНІЗАТОР, ТРЕНЕР

На світліні перші голови федерації тенісу Закарпаття Е. Ковач (зліва) і Т. Негер.

Свого часу літописець закарпатського спорту В. Федак про Елеміра Михайловича Ковача у своїй книжці-енциклопедії «Закарпаття у спортивному вимірі» писав так: «Була б моя воля, я б присудив Елеміру Ковачу майстра спорту СРСР з футболу та хокею, а також майстра спорту СРСР міжнародного класу з тенісу, кандидата у майстри спорту з шахів, легкої атлетики та настільного тенісу. І це далеко ще не все. За майже півсторічну спортивно-організаторську

діяльність він заслуговує на найвищі республіканські відзнаки».

Е. М. Ковач був дійсно обдарованим і різностороннім спортсменом. А перші свої старты у спорті він зробив у 12-річному віці, коли вийшов на легкоатлетичну доріжку разом із своїми ровесниками. На 60-метровій дистанції він фінішував першим.

У 1930 – 1938 рр. ужгородець в основному виступав на різних змаганнях з «королеви спорту» й додому повертався завжди з медалями різного гатунку. Не пас задніх Елемір і у футбольній команді УАК, у складі якої був кращим бомбардиром.

З середини 40-их рр. минулого століття Ковач був граючим тренером хокейної команди «Спартак» Ужгород, яка у 1946 році виступала у чемпіонаті СРСР серед елітних вітчизняних клубів. Мало того, він у складі команди був і кращим бомбардиром. Скажімо, у 1947 році у календарному матчі чемпіонату СРСР з ХК «Водник» Архангельськ ужгородський ХК «Спартак» програв із рахунком 4:9. Два голи з чотирьох у ворота суперників провів саме Е. Ковач.

Цього ж року він організував в Ужгороді обласну секцію тенісу, яку сам і очолив. Мало того, Елемір Михайлович був просто класним тенісистом, який зібрав найбільшу колекцію нагород з чемпіонатів та першостей СРСР УРСр, області, Центральних рад та Укккрад різних спортивних товариств, як в одиночному так і

На тенісному корті мс СРСР, суддя національної категорії, экс-голова федерації тенісу Закарпаття Тиберій Негер.

М'яч від свого дядька відбиває заслужений працівник фізичної культури України, экс-виконавчий директор ФТЗ Степан Негер

1970 рік. Головний суддя змагань, голова обласної секції тенісистів Тиберій Негер виступає перед учасниками першості Центральної ради ДСТ «Трудові резерви», що проходила у нашому обласному центрі.

парному розрядах (разом із мс СРСР Й. Гагером та у міксті з Є. Баркас).

У 1948 році на чемпіонаті УРСР, що відбувся у Києві, Е. Ковач зі своїм товаришем Й. Гагером знову були кращими у парному розряді.

Під керівництвом Елемира Михайловича закарпатська школа тенісу зажила всесоюзного авторитету. Імена Й. Гагера, Б. Набиванця, Й. Яношевського, Т. Негера, М. Мозера, Є. Баркас, А. Бораш, В. Шуфріч, Б. Федак, Ш. Пухлик, братів та сестер Малесів, самого Ковача голосно звучали на різних престижних змаганнях найвищого ґатунку.

Ужгород. 1983 рік. На світлинці (справа наліво): Т. Негер (Ужгород), Ю. Ольховик (Дніпропетровськ), М. Озеров (Москва), закарпатці М. Мозер та Й. Гагер (прізвище крайнього не встановлено).

Стежиною батька пішла і його донька Катерина, яка стала не лише чудовою тенісисткою, виконавши норматив мс СРСР, але й напрочуд гарним дитячим тренером із тенісу (про неї мова нижче).

2011 рік. Тенісні корти на ужгородському стадіоні «Спартак». Переможці та призери традиційного турніру «Меморіал пам'яті Гагера, Мозера, Ковача, Негера, Єгорова» (зліва направо): Григорій Добичін (Львів), ужгородці Михайло Ухаль, Володимир Почекутов, пані Магдаліна, Ілля Гулянич та В'ячеслав Фомічов (Москва).

Голова обласної секції тенісу Елемір Ковач у своїй статті «У них в руках ракетка», яка була надрукована у збірнику «Молодість – на старт» (Закарпатське обласне книжково-газетне в-во, Ужгород, 1960 р.) писав: «Після війни в області теніс розвивався стрімко по висхідній. Його шлях відзначений чудовими успіхами досвідчених тенісистів і бурхливим ростом майстерності молодого покоління. Серед них був і Тиберій Негер, який на I-ій спартакіаді народів УРСР (1956 рік) у парі з Й. Гагером вибороли золоті нагороди. Крім того, два «золота» ужгородці здобули на чемпіонаті УРСР (парний розряд) у 1955 і 1956 рр.

У 1959 році Т. Негер та мукачівець С. Кручаниця стали переможцями першості ЦР ФСТ «Авангард». Словом, Тиберій Йосипович був чемпіоном і призером багатьох всесоюзних та республіканських змагань. Він один із небагатьох ужгородців, який

виконав не лише норматив майстра спорту, але і став суддею національної категорії з тенісу (такі спортивні регалії має ще один ужгородець – це нинішній 1-ий заступник голови ФТЗ І. Шуфрич). А всього їх в області 6.

Скажемо відверто, що саме Т. Негер та його товариші по тенісному цеху Е. Ковач, А. Борош, В. Шуфрич, Є. Баркас, Й. Гагер, Б. Набиванець, М. Мозер, С. Кручаниця, Ш. Пухлик, Й. Яношевський та інші у 50 – 60-их рр. підняли планку крайового тенісу на таку висоту, що про цей вид спорту у країні, як і про футбол, почали ходити легенди, а згодом «народився» добре знайомий нам вислів «Закарпатська школа тенісу».

Як данина пам'яті знаним тенісистам краю щороку в області проводиться турнір із тенісу серед ветеранів і школярів (у 2014 р. цей турнір був перейменований на «Меморіал пам'яті тенісних зірок Закарпаття»).

СЛАВНА СПОРТИВНА СІМ'Я МЕЧЕЙ

Кому із знавців закарпатського спорту, і тим паче тенісних гурманів, невідоме прізвище уславленої майстрині великої ракетки 60-70-их років та й решти за ними років минулого століття. Ще й понині палкі уболівальники зі стажем із захопленням згадують, як ця невисока чарівна дівчина вправно і впевнено почувалася на корті. А яскравих епізодів в її спортивному житті було чимало.

Катерина Елемирівна Мечей-Ковач народилася 25 квітня 1948. Першим тренером у дівчини був її батько, відомий тенісист і спортивний діяч Елемір Михайлович Ковач.

Травень 1962 р. Ужгород. Чемпіонат Закарпаття. Переможницею у своїй групі серед дівчат стала вихованка Тячівської ДЮСШ Андріана Мечей. Наставницею у дівчинки була мама майстер спорту Катерина Мечей-Ковач.

Першу свою золоту нагороду на республіканському рівні 14-річна Катерина здобула на зимовому чемпіонаті України, що проходив у Сівер-

Ужгород. 1967 рік. Першість ЦР ДСТ «Авангард» з тенісу (зліва направо): мс СРСР К. Мечей-Ковач, її батько та перший тренер Е. Ковач, мс СРСР О. Єгоров та І. Крочко.

ськодоньцьку. У фіналі (дівчата, одиначний розряд, вікова категорія до 14 років) ужгородка переграла Едіту Параску з Києва.

1963 рік. Харків. Червень. Тут проходила спартакіада України серед школярів. З першої столиці України дівчина повернулася до рідного Ужгорода з медаллю найвищого ґатунку.

Аналогічну нагороду вона здобула і на першості ЦР ДСТ «Авангард», яка проходила у 1967 році у Києві.

1968 р. Сіверськодоньцьк. Чемпіонат України серед дорослих. К. Мечей у парі з киянкою Камуловою стала срібною призеркою.

Вона також була багаторазовою чемпіонкою та призеркою різних зма-

гань, які організувала ЦР (центральна рада) ДСТ «Авангард», «Трудові резерви», «Спартак», «Динамо» тощо. Скажімо, збірна України «Авангард» у 1966 р. (м. Алма-Ата) та 1967 р. (м. Тбілісі) на першостях цього товариства була двічі четвертою. У її складі була й ужгородка К. Ковач-Мечей.

Провідні наставниці юних тенісистів Тячівської ДЮСШ майстри спорту СРСР Катерина Мечей-Ковач (справа) та її найкраща учениця Габрієлла Белені.

У 1970 році в Ужгороді проходила чергова першість України. Тут героєм змагань став Олександр Єгоров, а К. Ковач потрапила до шістки кращих тенісисток Республіки.

На початку вересня 1976 року в Ужгороді проходила першість України «Спартак». У командній першості чемпіонське звання вибороли господарі. А найбільш принципові матчі відбулися у півфіналі, де зустрілися збірні Закарпаття та Києва. Перемогу з рахунком 6:1 святкували наші дівчата.

1962 рік. Місто Сіверськонецьк. Зимовий чемпіонат УРСР. На найвищій сходинці п'єдесталу 14-річна ужгородка К. Ковач.

Фінал теж був не з легких, адже суперниками господарок була збірна Львівщини. Блискучі перемоги отримали майстри спорту СРСР Шарлота Вешелені-Пухлик з Мукачева, Катерина Ковач та Магдаліна Негер із нашого обласного центру. Загальний рахунок 6:5 на користь підопічних Йосипа Гагера та Елеміра Ковача.

К. Мечей-Ковач ось уже більше чверті віку працює тренером з тенісу у місцевій ДЮСШ. Кілька разів була наставницею збірної Закарпаття.

Прізвище К. Мечей-Ковач було кілька разів у символічному списку «10 кращих спортсменів Закарпаття» та «10 кращих тренерів Закарпаття».

13 листопада 2011 р. Тячів. Міський стадіон ім. Л. Бийреша.

Під час відкриття 2-го Кубка пам'яті З. Мечая з футболу. Зліва направо: один із організаторів турніру, учитель фізичного виховання ЗОШ №1 ім. Гренджі-Донського С. Талапко, мс СРСР К. Мечей та экс-гравець ФК «Беркут» Бедевля, а нині теж тренер і один з організаторів змагань С. Бацай.

Має чимало чудових вихованок. Серед них і мс СРСР Габрелла Белені, яка у даний час працює разом із нею у Тячівській ДЮСШ. Тренерське тенісне тріо Віктор Павлишинець, Катерина Мечей-Ковач та Габірелла Белені лише за останнє десятиріччя виховало більше 20 класних майстрів великої ракетки, які «засвітилися» на міжнародних, всеукраїнських та обласних змаганнях: Вікторія Бонь, Романа Левицька, Георгіна Федосен-

кова, сестри Велеган, Валерія Гайдукіна, Юлія Пузик, Наталія Коларик, Анна Бердар, Орест Цубера, Дмитро Данько, Володимир Юркін, Дмитро Шомко, Даніела Пилип, Мирослава Глібчук, Ігор Шишмарьов, Валерія Лукач та багато інших...

На турнір пам'яті чоловіка, батька та дідуся прийшла сім'я З. Мечая (зліва направо) донька, внук та ружина К. Мечей-Ковач. І так щороку.

Катерина Ковач вийшла заміж за экс-гравця ФК «Говерла» Ужгород Золтана Мечая, відтак із ним переїхала на постійне проживання до Тячева, де його було призначено директором одного з промислових підприємств.

Згодом він став мером цього райцентру. Йому присвоєно (по-смертно) звання «Почесний громадянин м. Тячів».

Г. БЕЛЕНІ: «Я МАЛА ЧУДОВУ НАВЧИТЕЛЬКУ»

На тенісному корті приємно було спостерігати за діями справжнього віртуоза, мс СРСР Г. Белені, яка своєю філігранною технікою, неповторною імпровізацією щоразу зачаровувала уболівальників.

У 80 – 90-ті рр. про неї говорили так: «Г. Белені – це «універсальний гравець»; «гроза авторитетів»; «Спортивна зірка Закарпаття». Так колись називали цю здібну й обдаровану спортсменку закордонні та вітчизняні фахівці та пишуча братія.

Габрієлла Золтанівна Белені народилася 27 січня 1975 року у Тячеві. Закінчила місцеву середню школу №3. Почесний громадянин м. Тячів. Майстер спорту СРСР (1989 р.). Член збірної молодіжної команди СРСР та України. Багаторазова чемпіонка України, призерка міжнародних змагань. У складі молодіжної збірної СРСР стала володаркою Кубка Європи (Швейцарія).

Почесна громадянка м. Тячів Габрієлла Белені вперше взяла тенісну ракетку, коли їй не було і 5-ти років і до цих пір не зраджує своєму захопленню. Тепер вона прищеплює любов до цієї дивовижної гри іншим маленьким жителям Тячева, як свого часу їй прищеплювала Катерина Мечей-Ковач.

1987 р. – дворазова переможниця всеукраїнських змагань «Олімпійські надії». Спочатку закарпатка золоту медаль виграла в одиночному розряді, а відтак і у парі.

У цьому ж році вона у складі юнацької збірної УРСР була учасницею всесоюзних юнацьких ігор.

1981 р. Ужгород. Чемпіонат Закарпаття.

Переможницею серед своїх ровесниць стала тячівка Габрієлла Белені (зліва), а справа – її наставниця мс СРСР Катерина Ковач-Мечей.

Наступного року 13-річна тячівка була учасницею молодіжного чемпіонату Старого Світу (м. Софія, Болгарія).

Тренер і підопічна. Наставниця і вихованка. Учитель і учень. Зліва Катерина Мечей-Ковач та Габрієлла Белені. Обидві колишні класні спортсменки, обидві майстри спорту, а нині – це чудові наставниці з великого тенісу у Тячівській ДЮСШ.

У 1993 році вперше українські тенісистки виступили в Кубку Федерації під жовто-блакитним прапором. Це був дебют у груповому турнірі першої групи Євро-Африканської зони. Проходили матчі в травні, в англійському місті Ноттінгемі, знайомому фактично всьому світу завдяки протистоянню благородного розбійника з Шервудського лісу. Честь нашої незалежної України відстоювали три молоді тенісистки 1972-1975 рр. народження: Ольга Лугіна, Наталія Білецька та наша Габрієлла Белені.

У 1994 році Габрієлла в одиночному жіночому розряді стала переможницею зимового чемпіонату України, а наступного року вона повторила свій успіх і на 1-ій Всеукраїнській спартакіаді у міксті (Г. Белені/С. Сербайло).

1996 рік – Г. Белені чемпіонка України в одиночному розряді.

За підсумками 1996 року Г. Белені та її наставниця К. Мечей-Ковач увійшли до символічного списку «10 кращих спортсменів та тренерів Закарпаття».

1997 рік – тячівка стала переможницею традиційного турніру пам'яті видатного ужгородського тенісиста й тренера Йосипа Яношевського.

Закінчила Київський інститут фізичної культури.

З 1996 року працює тренером-викладачем Тячівської ДЮСШ. Її вихованкою є мс України Вікторія Бонь та чимало юних чародіїв великої ракетки.

Г. Белені разом із своїми колегами В. Павлишинцем та К. Ковач-Мечей щороку організують і проводять на тячівських kortах всеукраїнські, обласні та відкриті міські змагання з тенісу. Часто Габрієлла Золтанівна на них працює головним арбітром.

НА КОРТІ МАМА З ДОНЬКОЮ

Фото і текст із газети «Закарпатська правда» (01. XII. 1987 рік). На світлині спортивного журналіста Сергія Коваленка донька (зліва) і мати – Єва Крочко-Федак та Бланка Бем-Федак – срібні призерки 1-ої Спартакіади народів УРСР (1956 рік).

А закінчив автор свою статтю «її життя у тенісі» такими словами: «На днях Б. Бем-Федак виповнилося 80 років. З цим чудовим ювілеєм її вітали 5 дітей, 10 внуків і один правнук».

У 1932 р. тренер №1 Угорщини Лайош Генц про одну з кращих тенісисток Ужгорода писав так: «Бланка Бем – це великий талант. Правда, у неї техніка ще не повністю відшліфована, адже займається тенісом

самостійно, тобто без тренера-професіонала. Зате у неї удар справа не гірший, аніж у чемпіонки Уімблдона Елен Уїллс. Якщо з ужгородською талановитою тенісисткою попрацює хороший фахівець, вона може здобути світову славу».

Бланка Йосифівна Бем-Федак народилася у листопаді 1907 року в Ужгороді. Була членом УАК (Ужгородський атлетичний клуб), а разом із донькою входила до збірної Закарпаття.

Перший успіх до ужгородки прийшов у 1926 році, коли 18-річна дівчина стала чемпіонкою Підкарпатської Русі серед юніорок. Цей успіх дівчина повторила і наступного року. Протягом 10 років (1928 – 1938 рр.) вона здобула не один десяток медалей різного ґатунку у чемпіонатах та першостях Словаччини та Підкарпатської Русі. Скажімо, у 1932 р. ужгородський дует Б. Федак/ Е. Манкович (мікст) виборов «золото» на чемпіонаті Чехословаччини серед угорських тенісистів.

У жіночому парному розряді Б. Федак найчастіше виступала з Валерією Баркас-Шуфрич.

Вона вийшла заміж за відомого літописця крайового спорту В. Федака. Народила йому 5 дітей (двох синів і трьох доньок) і була нагороджена «Медаллю материнства» 2-го ступеня.

У 1938 році у зв'язку з народженням доньки Бланка Йосифівна перестала активно займатися тенісом, а також виступати в офіційних змаганнях.

Після війни Б. Бем-Федак, як і у свої кращі молоді роки, знову вийшла на корт і брала участь у багатьох престижних змаганнях, зокрема першостях УРСР, Уккращадах та ЦР ДСТ «Спартак», «Іскра», «Трудові резерви» й «Авангард».

Унікальність свого спортивного таланту Б. Федак продемонструвала у 1955 р., коли у 48 років здобула «золото» на першості Уккращади «Буревісник» в одиночному розряді, а у міксті з мукачівцем С. Кручаницею – «срібло».

У 1956 році з 1-ої спартакіади народів УРСР ужгородка повернулася з повним комплектом медалей: «золото» вона здобула в одиночному розряді, «срібло» – разом із донькою, «бронзу» – у міксті з Йосипом Яношевським.

У 1959 році на обласній спартакіаді у складі збірної Ужгорода були дві тенісистки на прізвище Федак – мама Бланка Федак та молодша донька Єва Федак-Крочко. Унікальний приклад спортивного довголіття.

Б. Федак після завершення виступів стала чудовим тренером майбутніх майстрів великої ракетки. У її групі робив свої перші кроки і один з найтитулованіших тенісистів Закарпаття Олександр Єгоров, який входив кілька разів до престижного

символічного списку «10 кращих тенісистів України». А син Єви Федак-Крочко – Василь був двічі у списку «10 кращих спортсменів Закарпаття».

Словом, вона виховала цілу плеяду хороших тенісистів. Серед них: Юлій та Іван Крочки, Олександр Єгоров, Петро Герка, Микола Овчаров, Міклош Гаваші, Марія Ронай, Михайло Шандор, її доньки Маріанна та Єва. І цей список можна продовжити.

Найбільшого успіху серед дітей Б. Бем-Федак домоглася донька Єва. Дівчинці не було і 4-ох роцків, коли вона вперше взяла у ручки важку ракетку. Перші спроби були невтішні. М'ячик ніяк не хотів слухатися рученят дівчинки. Та її наполегливість взяла верх, правда уже в іншому виді спорту – легкій атлетиці. Коли дівчинці виповнилося 10 років, перед нею постала дилема – віддати перевагу «королеві спорту» чи «дамському спорту», як колись називали теніс. І дівчина знову повернулася на корт і до своєї мами. Мабуть, тут головним чинником стали мамині гени.

Найчастіше Єва Василівна виступала у парному розряді з Шарлоттою Пухлик. Вони у дуеті стали срібними призерами першості Уккращади ДСТ «Авангард». Свого часу ужгородка також була переможницею в одиночному розряді серед жінок на першостях, що проводили ЦР ДСТ «Спартак» та «Трудові резерви».

Після того, як вийшла заміж за Крочку, колишня студентка Львівського інституту фізкультури Є. Кроч-

ко-Федак почала працювати інструктором з виробничої гімнастики на ужгородській швейній фабриці. Її колектив фізкультури багато років був одним із кращих в обласному центрі та області, а також у легкій промисловості УРСР. Сама Єва Василівна була неодноразовою переможницею обласних та республіканських конкурсів-оглядів «Кращий за професією».

Дідусь Василь Васильович, який, до речі, був голкіпером славної команди СК «Русь» Ужгород, пишався своїм внуком Василем, який теж виконав норматив майстра спорту СРСР і залишив помітний слід на тенісному корті. Він неодноразово ста-

вав переможцем багатьох престижних змагань. Як правило, він тенісним азам навчався у свого вуйка зт УРСР І.І. Крочка.

Після завершення спортивної кар'єри та закінчивши УжДУ (біологічний факультет), довгий період працював за спеціальністю в одній з ужгородських середніх шкіл, а також вболівав за свого двоюрідного брата, майстра спорту СРСР міжнародного класу Йосипа Крочка та вуйка, заслуженого тренера України Івана Крочка, який практично на всіх все-союзних та республіканських змаганнях, що проводилися в Ужгороді, був головним суддею.

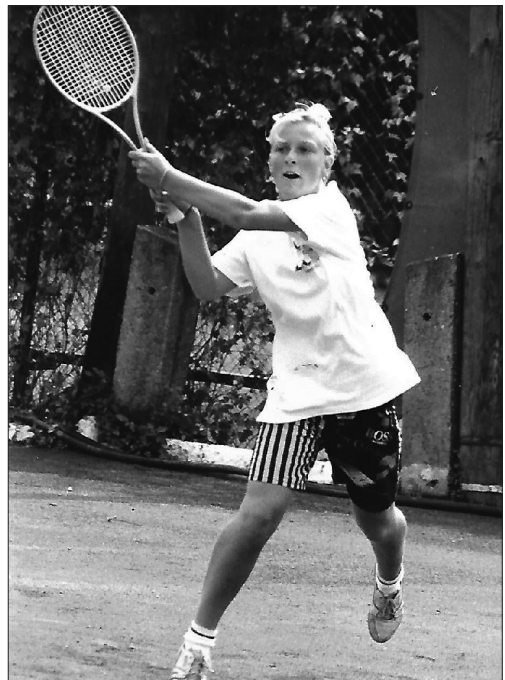
СРІБНА МЕДАЛЬ ДЛЯ СРІБНОЇ ЗЕМЛІ

Її на XIX-их міжнародних дитячих іграх школярів, що проходили в 1990 році в Ужгороді, в одиночному розряді виборола 14-річна ужгородка Леся Білак. У неї тепер постійне місце проживання – США. І коли гостя приїхала із-за океану на рідну батьківщину, з нею ми домовилися про зустріч у СК «Юність», де вона щодня проводила тренування із своїми чудовими дітьми. Після їх завершення вона відповіла на кілька моїх запитань.

– Ви на міжнародних іграх школярів, що проходили в Ужгороді у 1990 році, здобули срібну медаль. Ви цією нагородою задоволені?

– Срібна моя медаль на цих міжнародних дитячих іграх – це подарунок моєї Срібній Землі, яку я дуже люблю, адже тут пройшло моє безтурботне дитинство, тут навчилася грати теніс, який мені допоміг у житті. А у фіналі я програла своїй подрузі Руслані Кучінці, яка тепер працює в ужгородській ЗОДЮСШ старшим тренером із тенісу. Після матчу, як і годиться, я привітала її з перемогою. Головне інше, що обидві медалі залишилися в Ужгороді. Можливо, ми б і «помінялися» медалями, якби я того

дня не прихворіла. Навіть мама казала, що мені не потрібно йти грати фінальну гру. У тебе є на те об'єктивна причина. Ти і так уже срібна призерка «Малих олімпійських ігор». Але я тоді вирішила по-своєму. І тепер аніскільки не жалію. Так повинно було бути. Від своєї долі не втечеш...

Леся Білак, як член збірної області з тенісу гідно представляла рідне Закарпаття на багатьох престижних змаганнях різного ґатунку.

– Ви із ким найчастіше грали у парі та міксті?

– З Русланою Кучінкою та Андрієм Фрігою. Вони обоє були обдарованими спортсменами, а тепер стали чудовими дитячими тренерами. Усі ми троє були учасниками уже згадуваних «Малих олімпійських ігор» в Ужгороді. І ми всі троє на них виступили просто чудово – дві золоті медалі та одна срібна. До речі, у загальній скарбничці збірної Ужгорода було 9 медалей різного ґатунку – кожна третя була наша.

Крім того, я з Русланою свого часу (працювали за контрактом) захищали кольори чехословацького ТК «Татран» Кошице. У 1991 році допомогли цій команді вибороти путівку до елітного дивізіону сусідньої держави. Був такий цікавий факт. Наш клуб зустрівся у першості Чехословаччини з ВШШ Пряшів. Так от, ми з Русланою для клубу здобули 3 очка із 5, що виборола уся команда.

– Коли і де виконали норматив майстра спорту СРСР чи України?

– У 1991 році, коли стала переможницею першості Центральної ради добровільно-спортивного товариства «Трудові резерви», яка проходила в Івано-Франківську. Тоді я виграла від багаторазової чемпіонки України Олени Татаркової, яка згодом стане фіналісткою турніру Великого шолома у парному розряді (Уімблдон-1999 р. Українка у парі з Маріан де Швардт з ПАР програли американкам Ліндсей Давенпорт та Коріні Мораріу). Перше місце на цих змаганнях (відкриті першості ЦР ДСТ

«Трудові резерви» та ВЦРПС) у той період прирівнювалося до першості СРСР і давало право на присвоєння мені майстра спорту СРСР. Документи були всі підготовлені й здані у відповідне міністерство. Однак через розпад Союзу мені так і не вручили посвідчення та значок мс СРСР.

У 1992 році своїми спортивними досягненнями я підтвердила це звання і мені було присвоєно майстра спорту України з тенісу.

– Назвіть найбільш резонансні перемоги?

– Та практично кожен матч на офіційних змаганнях є відповідальним. Тому до кожного з них готувалася ретельно. Намагалася не пропустити жодного тренування, а інколи й сама з подругами йшла на корт і шліфувала свою майстерність. Хочу повернутися ще раз до турніру, який відбувся у вересні 1991 року в Івано-Франківську. Це була відкрита першість ЦР ДСТ «Трудові резерви». Закарпаття на них представляли 4 ужгородців: уже згадувана Руслана Кучінка, Андріана Боднар, Василь Рішко і я. Дотепер зберігаю вирізку з газети «Закарпатська правда» (30 вересня 1991 р.), де була опублікована замітка нашого тренера Юрія Колба. Її назва: «Перемогла багаторічну чемпіонку»:

«У дівчат старшого віку, – пише автор, – не було рівних нашій землячці Лесі Білак. У півфіналі вона вирвала перемогу у явної фаворитки першості, багаторазової чемпіонки СРСР О. Татаркової з Ізмаїла, яка, до речі, напередодні переграла нашу Русла-

ну Кучінку. У фіналі Леся без особливих зусиль перемогла свою наступну суперницю і стала чемпіонкою цих відповідальних змагань. Так тримати! Вітаємо!».

Запам'яталися мені змагання, які у 1987 році проходили тут, де ми зараз знаходимося (ужгородський СК «Юність» – Авт.). Це була відкрита першість облради ДСТ «Трудові резерви» з тенісу. А про ці змагання згадала через те, що на них виборола три золоті медалі. Першу у парному розряді серед дівчат із Русланою Кучінкою (Р. Кучінка/Л. Білак – Н. Логіна/М. Манкович – 6:4 та 7:5), другу теж у парному змішаному розряді (мікст) з Андрієм Фрігою, а третю в індивідуальних змаганнях.

Через два роки (1989 рік) і теж у нашому обласному центрі проходила відкрита першість облради товариства «Трудові резерви», яка зібрала майже 100 учасників. На цих змаганнях знову виборола дві золоті нагороди. У міксті з Андрієм Фрігою та у жіночій парі з Русланою Кучінкою. А ось в одиночному розряді поступилася у фіналі. На жаль, уже не пам'ятаю прізвище суперниці-переможниці.

У 1992 році у мене з'явилася можливість продовжити свою спортивну кар'єру в Америці, а також здобути там вищу освіту в одному з пре-

стижних вишів. У 1994 році вступила у Річтондський університет і паралельно виступала за команду з тенісу під першим номером. Цей тенісний колектив виступав у вищій лізі чемпіонату США.

У даний час закарпатка передає свій досвід молодому поколінню у Бакнелльському університеті й одно-

1997 рік. США (штат Вірджинія). Ужгородка Леся Білак (на першому плані) серед тенісистів Річмондського університету.

часно навчає тенісним азам своїх синів Кийса та Еріка. За підсумками змагань Кийс у даний час посідає 22-ге місце у рейтингу (першість Середніх Штатів) у віковій категорії до 12 років і плекає надію, що з нього вийде непоганий тенісист. У нього для цього є все: наполегливість, завзятість, сумлінне відношення до тренувань та стремління до нових перемог.

ЧУДОВИЙ ТЕНІСИСТ, ЯКИЙ СТАВ КЛАСНИМ ТРЕНЕРОМ

Тенісист, для якого не було таємниць на корті. Він однаково добре грав на задній та передній лініях, мав досить потужний удар. Мова йде про ужгородського майстра великої ракетки Аттілу Мигалка. Ми перегорнемо його життєвий календар на 15 років назад. Це був 2003 рік. В Ужгороді тоді чи не вперше за останні 10 років проводився Зимовий кубок України з тенісу. Надзвичайно інтригуюче розвивалися події у міксті. Наш Аттіла Мигалко разом із Наталією Нємчиною з Донецька у фіналі зустрілися з парою Олена Антипіна/Олександр Заворотний (Дніпродзержинськ). Результат захоплюючого поєдинку 2:1 (7:6, 5:7 та 7:5). Навіть ті, хто не спостерігав за перипетіями боротьби на тенісному корті в місцевому СК «Юність», легко можуть уявити емоційну напругу цієї принципової зустрічі, у якій ніхто із суперників не дарував жодного очка, а фінальна розв'язка стала справжньою війною нервів, і переможцем з неї вийшов чудовий майбутній сімейний дует Мигалко (Наталія Нємчина згодом стане дружиною А. Мигалко). З Наталією Аттіла виграв і першість України (мікст), який у 2002 році проходив у Сімферополі.

Аттіла Васильович Мигалко народився 10 серпня 1976 року в Ужгороді. Майстер спорту України (1996 рік). Закінчив місцеву ДЮСШ, де тренерами у нього були знані фахівці Юрій Колб та Олег Словцов. Закінчив Ужгородський державний університет (учитель німецької мови та літератури). Член національної збірної України. У 2002 році Аттіла входив до символічного списку «10 кращих спортсменів Закарпаття». Ужгородець у шкільні роки виступав за обласне управління фізичного виховання і спорту МОН України.

У 2001 році входив до престижного рейтингу АТР.

Він – один із закарпатських дитячих тренерів, який має сертифікат ФТУ.

У 2001 – 2002 рр. А. Мигалко працював дитячим тренером із відомим угорським фахівцем Робертом Варгою.

2003 – 2009 рр. – ужгородець працював тренером-викладачем у донецькому ТК «Вік-Корт». Після відомих подій на Сході А. Мигалко із сім'єю переїхав на постійне проживання в сусідню Угорщину, де у Будапешті разом із дружиною навчають юних угорців тенісних премудростей.

Одну з перших медалей Аттіла здобув у 10-річному віці. У 1986 році в ужгородському СК «Юність» відбулась першість Уккрани ФСТ «Динамо». На ній А. Мигалко виборов бронзову нагороду.

Наступного року у місті над Ужем пройшла першість облради ДСТ «Трудові резерви». А. Мигалко разом із своїм ровесником ужгородцем Віктором Баранем був кращим у парному розряді.

У 13-річному віці Аттіла на першому міжнародному турнірі з тенісу, що проходив на початку січня 1989 року в Ужгороді, виборов «бронзу» серед ровесників в одиночному розряді.

У серпні цього ж року у нашому обласному центрі пройшли всесоюзні змагання особисто-командної першості ЦР ДСТ «Трудові резерви» серед школярів 1972 – 1976 рр. н. У міксті ужгородська пара Аттіла Мигалко/Руслана Кучінка здобула «срібло», програвши у фіналі дуету з Алма-Ати Ользі Ебель/Ігорю Шалудонову.

Через рік (1991 рік) на відкритій першості Уккрани ДСТ «Трудові резерви», що теж пройшла в нашому обласному центрі (учасники: тенісисти з Москви, Ленінграда, Ростова-на-Дону та різних регіонів України та Закарпаття), Аттіла Мигалко в одиночному розряді став срібним призером (вікова категорія 1976 – 1977 рр. н., поступившись у фіналі Роману Філічкіну з Дніпропетровська).

На початку травня у Тячеві відбувся міжнародний турнір із тенісу, присвячений пам'яті нашого земляка, героя Другої світової війни Степана

Вайди. Серед четвірки кращих гравців були троє представників ДЮСШ «Трудові резерви»: ужгородці А. Мигалко, А. Фріга, Є. Гопчак та румун М. Баля. Ці хлопці і розіграли комплект медалей. «Золото» на цей раз дісталось юному тенісисту з Румунії, який у фіналі обіграв Андрія Фрігу. «Бронзу» виборов Аттіла, котрий у матчі за третє місце обіграв свого одноклубника Є. Гопчака.

Майже 10 років (до 2013 р.) Аттіла Мигалко (на фото зліва) працював тренером у донецькому ТК «Вік-Корт», де мав чимало своїх «зірочок», зокрема Катерину Козлову, Оксану Павлову, Марію Малхасян, Леоніда Чечеля, Микиту Маштакова, Станіслава Альохіна (останні троє свого часу були переможцями та призерами традиційного турніру 1-ої категорії «Бурштинова ракетка»), який проходив у липні 2009 року у Донецьку.

У 1995 році на Спартакіаді України (парний чоловічий розряд) разом із майстром спорту СРСР Степаном Сербайлом завоював «срібло».

Другим він був і на чемпіонаті України (1996 рік), який проходив у Донецьку. Саме тут він виконав норматив майстра спорту України.

1998 рік. У парному розряді разом із Віктором Троцько став переможцем зимового чемпіонату України.

Ужгородець Аттілла Мигалко в оточенні провідних українських тенісистів – Сергій Стаховський зліва, справа Олівер Варга-Товт.

Ужгородець кілька разів ставав переможцем чемпіонату та кубку Закарпаття, а також традиційних турнірів, зокрема «Меморіал пам'яті Йосипа Гагера-Михайла Мозера» та Йосипа Яношевського.

Закарпатець також був переможцем та призером кількох турнірів, що проводилися на теренах сусідньої Угорщини та Чехословаччини.

Цікавий факт. Відомо, що «ахіллесою п'ятою» в А. Мигалка був перший сет. Так, у 2000 році на міжнародному турнірі ІТР та ІТР, що проходив у середині серпня у турецькій столиці Стамбул, ужгородець програв перший сет у драматичному поєдинку угорцю Яношу Шомашу з рахунком

5:7. Другий сет закарпатець виграв, кажучи футбольною термінологією в «одні ворота» (6:1) та здобув переконливу перемогу у третьому (6:3).

Аналогічна картина повторилася через місяць уже у Будапешті, де А. Мигалко у дебютному сеті поступився господарю Матвею Ніделшопу (4:6), а у другому й третьому сетах теж впевнено обіграв суперника (6:2 і 6:3).

У вересні цього ж року на чемпіонаті України, що проходив у Горлівці, наш земляк програв перший сет (1:6) Владиславу Городецькому, зате у другому та третьому святкував двічі поспіль вікторію (6:2 та 6:3). На цих же змаганнях А. Мигалко в одиночному розряді у дебютному сеті поступився Тарасу Деміненку, зате у наступних двох сетах кращим був наш земляк. І цей список можна продовжити.

А. Мигалко із дружиною Наталією виховують трьох чудових донечок.

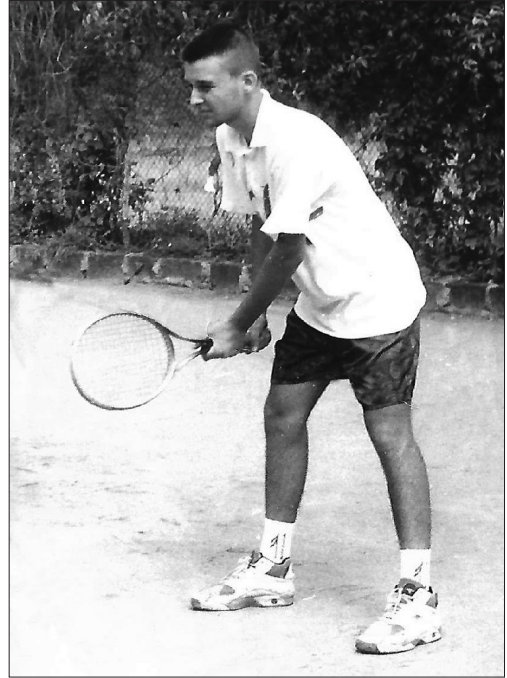
Ю. ГОМБОШ: «ТЕНІС – ЦЕ НЕ ПРОСТО ГРА, А МИСТЕЦТВО»

Юрій Юрійович Гомбош народився 18 січня 1977 року в Ужгороді. Навчався у місцевій ЗОШ № 1 I-III ступенів ім. Т. Шевченка. Кандидат у майстри спорту. Першим тренером в ужгородця був майстер спорту Олег Словцов. У його групі також були В. Рішко, П. Лупич, А. Боднар та інші.

Перше своє «золото» на серйозних змаганнях Юрій Гомбош здобув ще 10-річним юнаком (1987 рік) на обласній першості ДСТ «Спартак», що проходила у нашому обласному центрі. Підопічний майстра спорту Олега Словцова у фіналі (одиночний розряд, молодша вікова група) обіграв З. Славіка з рахунком 2:0 (6:3 та 6:4).

Наступного року юний тенісист поповнив свій домашній архів срібною нагородою, якою він був нагороджений 15 липня на першості ЦР ДСТ «Трудові резерви», що проходила у нашому обласному центрі. Юрій в одиночному розряді серед юнаків 1977 р. н. у фіналі поступився ленинградцю Олександрю Любімову з рахунком 0:2 (6:7 та 3:6). Особливо був цікавим і напруженим перший сет, де суперники довго не могли визначити хто із них сильніший.

І таких перемог в Ю. Гомбоша, було чимало. Та чи найбільше цю людину в Ужгороді знають, як чудового дитячого тренера з великого тенісу, а також організатора різних турнірів з цього виду спорту.

Автори книги побували на кількох із них.

2014 рік. Тенісні корти на стадіоні «Авангард». Саме серпневої гарної днини 2014 року тут відбувся «Меморіал пам'яті дитячого тренера майстра спорту В. Лакатоша».

Учасники грали в одиночному та парному розрядах. В індивідуальній боротьбі серед хлопців перемогу святкував Максим Рішко. Срібну та бронзову нагороди вибороли відповідно Владислав Станинець та Олександр Переганя. У дівчат кращою стала Дарина Гацош, «срібло» здобула Даніела Скубенич, а «бронзу» – Меліса Галас.

У парному розряді серед хлопців перемогу святкував ужгородський дует Гулянич/Пантелеймонов, які у фіналі переграли пару Дулій/Бенда. У двічат кращою були Самоїлова/Тобіаш.

Організатор і головний суддя турніру Юрій Гомбош після завершення змагань розповів: «Перед початком «Меморіалу...» я розповів юним учасникам про свого колегу, з яким довелося разом працювати в ужгородській ДЮСШ №1. Рік тому зупинилося серце цього чудового спортсмена та гарного тренера Василя Лакатоша. Про нього можу розповідати годинами, бо він був справжнім фахівцем і знавцем дитячих душ. Його підопічні надзвичайно любили. Я не пам'ятаю такого факту, щоб він не те що не прийшов на тренування, а запізнився. Словом, В. Лакатош був і Людиною з великої літери, і дитячим наставником, як кажуть, від Бога. Тому із своїми колегами та друзями ми вирішили і провели дебютний ди-

На знімку організатор та головний суддя змагань Юрій Гомбош нагороджує переможців та призерів «Меморіалу пам'яті майстра спорту В. Лакатоша».

тячий турнір його пам'яті. Думаю, що він стане традиційним.

Гадаю, що цікавим був Кубок «Воєводино» серед ветеранів (парний розряд). Кращих серед аматорів і ветеранів визначали спочатку у відбіркових, а відтак у фінальних парних поєдинках. На майданчики виходили такі знані ветерани тенісу, як Дмитро Ковбин, Михайло Ухаль, Леонід Кеслер, Василь Мелеш, Олег Адамчук, Віталій Коципак, Сергій Мошак, Володимир Бабидорич, Василь Ігнат, Віктор Ласлофі, Андрій Андріїв, Олександр Ледида, ваш покірний слуга та інші.

Перемогу на цей раз святкував мер Ужгорода Богдан Андріїв (справа). Він, один із кращих керівників, який дбає про збереження тенісних кортів міста, разом із депутатом облради Олексієм Баранюком у фіналі перегравав дует ужгородських підприємців Дмитра Славича та Михайла Костака. «Бронзу» здобув ужгородський дует Олександр Ледида/Павло Черевко».

ІЗ ПОКОЛІННЯ 90-Х...

На початку 90-х в Ужгороді з'явилася когорта юних тенісистів. Це були дівчата і хлопці, для більшості з яких після уроків існував тільки kort. Багатогодинні тренування, спаринг-зустрічі між собою, які часом перетворювалися на протистояння непримиримих суперників, бажання виграти один в одного стали невід'ємною частиною щоденного їхнього життя. Це був час, коли вони вірили, що у великому тенісі у них є майбутнє.

Важкі 90-ті роки, відсутність грошей для повноцінних тренувань і брак досвіду участі у турнірах практично не давали перспектив молодим тенісистам. І все ж у силу своїх можливостей робили все від них залежне. Вони змагалися. Перемагали. І давали надію, що теніс на Закарпатті виживе.

В обласній газеті «Новини Закарпаття» у грудні 1999 року з'явилася інтерв'ю журналіста Василя Бездіра.

«Теніс на Закарпатті, як і інші види спорту, переживає нині не кращі часи. Важко надіятися на те, що найближчим часом хтось із закарпатських тенісистів зможе повторити успіх закарпатських майстрів минулого. Але потрібно жити надією, тим паче, що

в нашій області є непогані спортивні школи і хороші юні спортсмени. Одна із них – тенісистка з Ужгорода Олеся Комарницька. Вона у цьому році виграла відкриту першість ОСК «Гарт», чемпіонат області серед дівчат, перемогла на спартакіаді міста Ужгорода,

На фото: випадкова зустріч у Монте-Карло – легендарний Борис Беккер і українська журналістка Олеся Комарницька.

а недавно привезла золоту медаль з міжнародного турніру із Польщі.

– **Олеся, розкажи про останні турніри.**

– У Польщі уже в першому колі жереб звів мене з тенісисткою зі Львова. У надзвичайно напруженому поєдинку, який тривав понад три години, мені вдалося перемогти сильну суперницю. Після нього,

окрім втоми, відчула ще і впевненість у собі. І уже в чергових зустрічах легко переграла тенісисток із Словаччини та Білорусі.

Добре зіграла і на міжнародному юнацькому турнірі з тенісу «Майстер Кубок», що проводився в Києві. У фінальній зустрічі у двох сетах (6:3, 6:3) перемогла тенісистку з Одеси. Після фінального поєдинку присутній на ньому тренер збірної України з селекції відзначив мою гру.

– **Олесю, коротко про своїх тренерів.**

– Моїм першим тренером був Йосип Яношевський. На його честь проводиться міжнародний тенісний

турнір, який, до речі, мені ніяк не вдається виграти. Потім мене тренував відомий у минулому спортсмен Олександр Єгоров. На заняття до Йосипа Андрійовича та Олександра Васильовича йшла з великим задоволенням. Але, на превеликий жаль, їх обидвох уже немає серед нас».

Олеся Комарницька перемагала на турнірах пам'яті Йосипа Гагера, вигравала першість області у своїй віковій категорії, виступала за збірну Закарпаття, виконала норматив кандидата у майстри спорту.

Вона стала журналістом. Тепер працює на одному з провідних українських телеканалів.

В. РІШКО: «ЛЕГКИХ ПЕРЕМОГ НЕ БУВАЄ, А ТРЕНУВАНЬ – ТИМ ПАЧЕ»

Учень ужгородської ЗОШ №1 імені Т. Шевченка Василь Рішко (перший тренер майстер спорту Олег Словцов) свого часу не знімав зірок із тенісного небосхилу, але до складу збірних області входив. Скажімо, у середині вересня у складі збірної обласної ради ДСТ «Трудові резерви» (головний тренер Юрій Колб) побував у Івано-Франківську, де проводилася першість центральної ради цього спортивного товариства. Разом із ним на змагання поїхали Р. Кучінка, А. Фріга, Л. Білак, А. Боднар. Серед наймолодших хлопців він виборов дві бронзові нагороди в одиночному та парному розрядах.

1992 рік. В. Рішко став переможцем відкритої першості центральної ради ДСТ «Трудові резерви», яка проходила в Ужгороді. Він у фіналі (одиночний розряд) добився переконливої перемоги (в. к. 1978-1979 рр. н.) над львів'янином Костянтином Куроланом (6:1 та 6:2). До речі, на цих змаганнях були спортсмени з Москви, Уфи та інших регіонів СНД.

Якось британський журнал спортивної медицини надрукував матеріали дослідження групи європейських і австралійських учених, яка виявила, що не всі види спорту мають однако-

вий вплив на тривалість життя. Вони вивчили 80 000 людей в Англії і Шотландії, які відповідали на запитання про свої заняття спортом протягом 1994 – 2008 рр. Виявилось, що люди, які займалися тенісом, плаванням і аеробікою, мали найменший ризик померти в період проведення дослідження.

Звичайно, це хороший аргумент щодо пропаганди вищезазначених видів спорту. Але сам Василь Рішко, коли вирішив займатися цим видом спорту, ще й гадки не мав, що саме теніс – це справжній бальзам на нашу душу і здоров'я.

«Я народився у родині, де фізична культура і спорт завжди була у пошані. У 1984 році пішов у перший клас місцевої десятирічки, де мої ровесники уже займалися багатьма видами спорту. Я чомусь вирішив зупинитися на тенісі. А потім цей вид спорту я полюбив настільки, що він став для мене справжнім хобі. Я із задоволенням відвідував практично усі тренування, які в ДЮСШ №1 проводив мій наставник, чудовий тенісист, майстер спорту Олег Словцов. Він родом із Миколаєва, до речі, там і виконав норматив майстра спорту СРСР. А коли він почав мене брати на

різні змагання, як по області, так і за її межі, то мені взагалі сподобався такий ритм життя: навчання, тренування, участь у змаганнях, поїздки, нові товариші...

Це фото Василя Товта було вміщене у газеті «Закарпатська правда» (18 лютого 1989 року) з підписом:

«Півтора року занять тенісом у ДЮСШ Ужгородської міськради ВДФСТ профспілок принесли успіх 11-річному Василю Рішку. На республіканських змаганнях він був першим.

На світліні: В. Рішко зі своїм наставником Олегом Словцовим.

Чи не найбільше запам'ятався турнір у Києві серед школярів. Це була

зима 1989 року. Мені було тоді 11 років, а тренувався у свого навчителя від сили 2 роки. З Києва я привіз золоту медаль і гарну грамоту. Нагороди демонстрував усім: родичам, друзям, однокласникам. Я був, як кажуть у народі, на сьомому небі.

На мій погляд, цікавий турнір відбувся і у Тячеві у травні 1991 року. Це був Меморіал пам'яті героя Другої світової війни, танкіста, нашого земляка Степана Вайди. З Ужгорода у найбільший район України поїхало аж 8 вихованців ужгородської ДЮСШ (тренери Олег Словцов та Юрій Колб). До речі, це був міжнародний турнір, адже були представники Румунії, Угорщини, Словаччини та Польщі. 6-ро ужгородців повернулися з нагородами (Р. Кучінка, А. Мігалко, А. Фріга, Е. Гопчак, А. Боднар і я). Правда, «золото» здобула лише наша чоловіча пара Фріга/Гопчак».

Примітка: Змагання, які проводили центральні Укрради ДСТ «Трудові резерви», «Авангард», «Спартак», «Динамо» у радянський період, прирівнювалися до першості СРСР чи республіки із тенісу. До слова, ужгородка Л. Білак на цих змаганнях стала переможницею в одиночному розряді й виконала норматив майстра спорту СРСР. Однак цього звання їй не присвоїли через об'єктивну причину – розвалився Союз...

Р. ДОЛИНИЧ:

«ТЕНІС І СКВОШ – ЦЕ ЕЛІКСИР НА ДУШУ»

У Києві давно працюють колишні закарпатські тенісисти Тарас Алечко з Тячева та Роман Долинич із Ужгорода. З останнім і ведемо мову. Роман по-

чав займатись тенісом ще із раннього дитинства. І не випадково, адже виріс у спортивній сім'ї. Дідусь і батько та-

кож свого часу грали в теніс, правда, на любительському рівні. Першим тренером в юнака був певний час мс СРСР В. В. Лакатош, який працював тренером-викладачем із цього виду спорту в Ужгородській ДЮСШ №1.

Згодом Р. Долинич перейшов до групи тенісистів, з якою займався зт УРСР та мс СРСР Іван Іванович Крочко, а відтак його син Юрій Іванович.

Перший свій турнір, який герою матеріалу запам'ятався до цих пір, провів ще у дитячому садку. Він проходив у Тячеві й був присвячений пам'яті Героя Радянського Союзу, танкіста, уродженця Закарпаття Степана Вайди. Запам'ятався запеклий фінал проти Сергія Ярошенка з Нової Каховки.

Тоді, згадує Роман, – я ще не зміг перемогти суперника, який згодом стане членом чоловічої збірної України, тим паче, що він був і старшим від мене.

З першого класу почав більш активно їздити на турніри не лише по області, Україні, але і за її межі.

Серед найцінніших перемог вважаю виграну гру проти білоруса В. Волчкова, який в дорослому тенісі дійшов до півфіналу Уімблдонського турніру. Ще однією знаковою подією стала перемога на командній першості СРСР, яка проходила по лінії ЦР ДСТ «Трудові резерви».

Коли навчався в УЖДУ, то у складі команди «вишу» став переможцем універсиади, що проходила у сусідньому Львові. У 1992 році у складі збірної Ужгорода брав участь у XXI-их міжнародних дитячих іграх, що проходили 18 – 21 червня у столиці Швейцарії Женеві. Представники нашого обласного центру виступали у трьох видах спорту (легка атлетика, плавання та теніс). Тенісисти Закарпаття фінішували третіми.

У 1998 р. виконав нормативи на звання майстра спорту України, коли вийшов у фінал в парному змішаному розряді (мікст) на чемпіонаті України, що проходив у Києві.

Після цього завершив кар'єру через відсутність фінансування.

В 2001 р. переїхав у Київ, де почав займатись сквошем. Заснував всеукраїнську Федерацію з цього виду спорту. Очолював її протягом 5 років і був членом збірної України.

Роман Долинич – двохкратний срібний призер Кубка європейських

націй у складі нашої національної збірної із цього нового виду спорту. 2006 р. – переможець московського міжнародного турніру із сквошу. У 2007 році став кращим спортсменом на чемпіонаті України зі сквошу, який проходив в Одесі. Виконав норматив майстра спорту України міжнародного класу з цього виду спорту.

У 2008 році закінчив виступати.

– У цьому виді спорту Україна займає провідні позиції на пострадянському просторі. І крок за кроком наближається до європейської еліти. Сьогодні в сквош грають у більш ніж 130 країнах світу. Він вважається

елітним, престижним. Надзвичайно популярний вид спорту. Для України він ще досить молодий вид спорту. Свій розвиток він отримав з 1999 року. Зате сьогодні поширюється по країні швидкими темпами. За останні роки проводяться турніри в Києві, Дніпропетровську, Одесі, Донецьку, Полтаві, Львові. Що стосується характеристики аудиторії, то це люди достатку вище середнього. Більшість з них чоловіки – 70%, жінки – 10% та діти – 20%. Такі статистичні дані.

Серед жінок сквош не дуже популярний. Зазвичай ним захоплюються чоловіки. Але це не означає, що пре-

Р. Долинич: Сквош — це теніс, правда, більш компактний. Батьківщиною його є Великобританія, причому з'явився він випадково, коли хлопці чекали своєї черги пограти в теніс і з нудьги почали лупити м'ячиком об стіну. До речі, наш С. Сербайло саме починав із сквошу, коли із батьком прийшов до тренера В. Лакатоша. Останній дав хлопчиківі ракетку і м'ячик і попросив його «грати» із стінкою, поки дорослі говоритимуть про своє.

красна половина людства повністю ігнорує цей вид. Є навіть Міжнародна Жіноча Професійна Асоціація сквош – WISPA. Вона проводить приголомшливі змагання по всьому світу (Мельбурн, Каїр, Сінгапур, Сіетл, Нью-Йорк, Токіо, Мадрид...).

У квітні 2005 року Україну прийняли в Європейську Федерацію. Збірна вперше взяла участь в чемпіонаті Європи й домоглася перших успіхів. Так, приз в номінації Fair Play (за чесну гру) отримав я, як капітан української збірної та перший президент вітчизняної федерації сквошу...

До неї українці брали участь у багатьох престижних змаганнях. Це, наприклад, чемпіонат Європи зі сквошу в Швеції. Я там завоював золоту медаль. Потім була поїздка нашої збірної в Італію. Склад команди: Щербачов, Молодуха, Качанюк, Рибаль-

ченко і я. Зайняли 20-е місце з 27 країн-учасниць. Це на перший раз дуже непоганий результат.

Найбільш запам'ятався чемпіонат України, що проходив в Одеському клубі «ФОРМА». Він був найчисленніший з усіх. Провели рекордну кількість матчів. Мені пощастило стати тут переможцем. Серед жінок першою була Анна Співак. У дитячій віковій категорії перемогу святкував Олександр Костевич.

Що стосується матчевої зустрічі Україна – Росія, то наші суперники приїхали найсильнішим складом. Проте, ми змогли в завзятій боротьбі здобути перемогу з рахунком 3:1. Йй Богу, нам не війна потрібна, а відверта боротьба на тенісних кортах, футбольних полях, волейбольних, баскетбольних та хокейних майданчиках...

ТЕНІСИСТ – ПОЧЕСНИЙ ГРОМАДЯНИН ТЯЧЕВА

Почесний громадянин міста – це вище визнання заслуг людини перед містом та його жителями. В області цього почесного звання удостоєні не більше 15 спортсменів краю. У Мукачеві – Ю. Поневач, Й. Беца та В. Турянчик (футбол), в Ужгороді – Д. Товт, Й. Сабо (футбол), А. Герей (фехтування), у Перечині – А. Гаваші й Ю. Сусла (футбол), у Берегові – Н. Гецько-Лобова (гандбол), у Тячеві – З. Мечей, Г. Вайда та Т. Алечко (теніс). Про останнього – наша розповідь.

Тарас Алечко народився 17 лютого 1971 року у Тячеві. Член збірної Закарпаття з тенісу та один із основоположників сквошу в Україні.

Т. Алечка по праву можна назвати людиною нової генерації, яка сама створила собі ім'я. Успіху в житті він досяг завдяки своїм амбіціям, силі волі й духу, а також працелюбності, наполегливості та бажанню доводити будь-яку справу до логічного завершення. А цими рисами характеру, переконаний, «нагороджує» спорт.

01.10.2006 р. День міста Тячів. 677-ма річниця. Міський голова І.І. Ковач вручає почесну відзнаку Тячячеської міської ради Т.А. Алечку.

– Саме Тячів мені дав старт в житті, – ділиться своїми спогадами Тарас Миколайович. – Завдяки своєму дитячому тренеру С. Шуфричу і багатьом іншим фахівцям я отримав перші навички майстерності з тенісу. Брав участь у багатьох дитячих, юнацьких, а відтак дорослих змаганнях, із яких часто повертався додому з медалями різного ґатунку.

У 90-их роках був у складі збірної Закарпаття (головний тренер Юрій Колб). Разом зі мною у ній були такі знані тенісисти, як С. Сербайло, О. Словцов, О. Гулянич, Д. Ухаль, Т. Джобак, Г. Белені, Р. Кучінка, Л. Білак, Н. Бордаш. До цих пір пам'ятаю X літню спартакіаду України з тенісу, яка проходила у Донецьку. Хлопці, правда, зайняли лише 10-те місце, зате дівчата вибороли срібні нагороди.

Після закінчення Тячівської ЗОШ № 1 вступив до Московського інституту фізкультури, де продовжив професійно займатися тенісом.

Т. Алечко та ужгородець Р. Долинич в якійсь мірі є основоположниками сквошу в нашій державі. Були свого часу головами Федерації України з цього виду спорту.

Т. Алечко продовжує виступати одним із організаторів багатьох культурно-спортивних змагань у рідному місті, зокрема з тенісу, футболу, греко-римської боротьби тощо.

Саме завдяки йому тячівці мали можливість вітати у рідному райцентрі відомих экс-гравців ФК «Динамо» Київ – Л. Буряка, О. Михайличенка, А. Дем'яненка, О. Радченка, В. Лозинського та інших. Ці футболісти давали показові уроки не лише з футболу, але й тенісу. Особливо на тенісному корті запам'ятався Л. Буряк.

Чи не щороку Т. Алечко виступає меценатом змагань з різних видів спорту: до «Дня Тячева», «Меморіалів пам'яті...» його першому тренеру З. Шуфричу, Л. Бейрешу, З. Мечей тощо.

ЗАКАРПАТКА Т. БАЧИНСЬКА – 30-ТА РАКЕТКА У СВІТОВОМУ РЕЙТИНГУ

Тімея Бачинська народилася 6 червня 1989 року у Лозанні (Швейцарія). У даний час проживає у м. Бельмон-Сюр-Лозан. Батько Тімеї, Ігор Бачинський, народився 1947 року в місті Сату-Маре (Румунія) у родині греко-католицького священика Стефана Бачинського (1920 р. н.), уродженця села с. Руська-Крива (Підкарпатська Русь). Згодом це село відійшло до Марамароського комітату (Румунія). Мама Ігоря Бачинського – Дьордія Сільвай. Дід Ігора – о. Стефан Бачинський (1882 р.н.) народився в с. Калини Тячівського району в родині о. Стефана Бачинського (1851 – 1936 рр.) та Єлизавети Фірцак (1859 – 1927 рр.). Можна констатувати, що в Тімеї дід, прадід, прапрадід – всі Стефани і греко-католицькі священики. Також прапрапрадідом Тімеї приходиться великий русинський письменник та громадський діяч о. Іван Сільвай.

У середині 80-их років минулого століття батько Тімеї з Ромунії емігрував до Швейцарії. Мама тенісистки Жужанна Шімон – уродженка Будапешта, за спеціальністю стоматолог. Брат Тімеї – Даніел, викладач оперного співу, музикою займається також сестра Софія. Словом, Тімея Бачинська з діда-прадіда є уроджен-

кою Срібної Землі, хоча і народилася у Швейцарії.

Тенісом Тімея почала займатися у 3 роки. Школяркою (юніор) Бачинська дійшла до півфіналів відразу трьох чемпіонатів. На відкритому чемпіонаті Австралії 2004-го Тімея поступилася ізраїльтянці Шахар Пеер; на відкритому чемпіонаті Франції 2004-го (French Open) її обійшла румунка Магдаліну Гойня; а на відкритому чемпіонаті Австралії 2005-го дівчина прогала угорці Агнеш Савай.

Справжнім проривом для Тімеї став відкритий чемпіонат Цюріха 2006-го (Zurich Open). Спочатку Бачинська успішно пройшла відбіркові змагання, потім обіграла росіянку Анастасію Міскіну та італійку Франческу Скьявоне. На жаль, стати чемпіонкою турніру в цілому Тімеї не вдалось – на її шляху стала інша росіянка, Марія Шарапова. Утім опір Бачинська виявила гідний. На жаль, повторити свій вражаючий успіх Тімеї не вдалося, правда, до кінця року вона виграла поспіль ще два матчі рівня WTA.

2008-й для Бачинської почався досить непогано – в Антверпені (Бельгія) вона дійшла до півфіналу Tier II Proximus Diamond Games. У бої з першою ракеткою світу Жюстин

Енен Тімея навіть виграла перший сет. Утім, наступні два сету були за бельгійкою.

У 2009-му Бачинська виграла свій перший одиночний турнір WTA; у фіналі ігор у Люксембурзі вона здобула переконливу перемогу над німкенею Сабіною Лисицькі.

У 2010-му Тімея відправилася на відкритий чемпіонат Sony Ericsson Open (у цей час вона значилася на 54-й позиції у світовому рейтингу, що дало їй можливість пройти в основну сітку без додаткових перевірок). З першими трьома раундами Бачинська впоралася просто блискуче, майстерно здолавши американку Бетані Маттек-Сандс, китайку Чи На і словенку Полону Херцог. У четвертому раунді Тімея поступилася бельгійці Яніні Вікмайер.

У 2011 році Тімея Бачинська займає 45 позицію в світовому рейтингу кращих тенісисток світу.

На Відкритому чемпіонаті Франції 2015 Бачинська добралася до півфіналу, де поступилася в трьох сетах Серені Вільямс (12 ракетка світу).

Станом на 2016 рік Т. Бачинська займала 15 позицію в світовому рейтингу тенісисток.

Т. Бачинська – срібна призерка олімпійських ігор в Бразилії (2016 р.) з тенісу в парному розряді разом з Мартіною Хінгіс.

ЗА КРОК ДО ОМРІЯНОГО ОЛІМПУ!

Один із останніх турнірів Великого шолому – відкритий чемпіонат

Франції (Ролан Гаррос (WTA)), який пройшов у червні-липні 2017 року, Тімея Бачинська провела на рівні, але до фіналу так і не пробилася, хоча на попередніх етапах вигравала дуелі навіть від 2-ої та 3-ої ракетки світу. До речі, призовий фонд турніру був 18 млн. євро.

У дебютному раунді дівчина із закарпатськими коренями легко обіграла (6:1 та 6:2) іспанку Сару Сарібес. У наступному раунді була побита американка Медісон Бренгл (6:0 та 6:1), а у 3-му – Онс Жабер (6:2 та 6:2) з Тунісу.

1/8 фіналу. На цьому етапі Тімеї попалася 10-та ракетка світу Вінус Уільямс із США. Це був один із кращих поєдинків на турнірі. Спочатку американка повела у рахунку (5:7), а наступні два сету Тімея провела легко і невимушено, як на тренуванні (6:2 та 6:1).

1/4 фіналу: Крістіна Младенович (Франція, 13 ракетка) – **Тімея Бачинська** (Швейцарія, 30 ракетка) – 4:6, 4:6

Юна тенісистка з Латвії Олена Остапенко в напруженому поєдинку здобула вольову перемогу над експершою ракеткою світу Каролін Воз-

някці (4:6, 6:2, 6:2) і вперше в своїй кар'єрі пробилася в півфінал турніру Великого шолома.

У другому матчі дня **Тімея Бачинська** впевнено переграла 13-ю сіяну Крістіну Младенович (6:4, 6:4) і тепер в півфінальному матчі з Остапенко посперечається за вихід у фінал Ролан Гаррос.

Та не судилося нашій далекій землячці потримати у руках головний трофей змагань. Отже, у півфіналі зустрілася переможниця змагань латвійка Олена Остапенко та Тімея Бачинська. Перший сет був за прибалтійкою (5:7). Другий досить легко виграла закарпатка (6:3), а третій з таким же рахунком – прибалтійка.

На цих же змаганнях 2 роки тому Тімея теж добралася до півфіналу і поступилася на цьому передфінішному етапі 12-ій ракетці світу Серені Вільямс.

На початку лютого 2018 р. на турнірі у Санкт-Петербурзі разом із Вірою Звонарьовою Бачинська змогла завоювати 5-ий за ліком титул WTA у парному жіночому розряді.

УЖГОРОДЕЦЬ Ю. КОЛБ – ІНСТРУКТОР ІЗ ТЕНІСУ У США

Екс-старший тренер ужгородської ОДЮСШ та збірної Закарпаття із тенісу Юрій Колб ось уже майже чверть віку учить юних американців грати у теніс. А все почалося з того, що у 1991 році його та ще одного інструктора з цього виду спорту зі Львова Андрія Кордіяка запросили до Спортивної школи «Чорноморська Січ» (США), де вони протягом 4 тижнів навчали малих американців грати у теніс.

Після закінчення курсів представники США «Чорноморська Січ» запросили наших співвітчизників переїхати до США на постійне місце проживання.

І тепер Юрій, якщо випадає така нагода, щороку прилітає до рідного міста над Ужем. З ним один із авторів зустрівся випадково у Боздоському парку, де він взяв безпосередню участь у традиційному «Олімпійському дню бігу». Тут із ним і розговорилися.

– Я народився у 1960 році в Ужгороді, – неквапливо розпочав свою бесіду Ю. Колб.

У шкільні роки активно займався тенісом. За три роки занять потрапив до збірної області і багато виїжджав на різні змагання. Неодноразово був призером та чемпіоном першості України серед юнаків.

У 1974 році на юнацькій першості СРСР, що проходила у Сочі (вікова категорія 14 років), у парі з А. Зверевим став переможцем цих змагань.

Цього ж року разом із А. Шкраб (мікст) також вибороли золоті наго-

Юрій Колб у 70-их роках минулого століття найчастіше разом (змішана пара) виступав з ужгородкою Антоніною Шкраб (зліва). Саме з нею він здобув не один комплект медалей на різних внутрішніх та міжнародних змаганнях.

роди на юнацькій першості країни, що проходила у Ташкенті (Узбецька СРР).

Під час навчання у Київському Державному інституті фізкультури (1977 – 1981 рр.) захищав честь рідного «вишу» на багатьох престижних змаганнях.

У 1981 р. повернувся в Ужгород і вирішив стати дитячим тренером із тенісу. Спочатку працював старшим тренером-викладачем із тенісу у місцевій ДЮСШ облради ФСТ «Трудові резерви» й обласній школі вищої спортивної майстерності (ШВСМ).

Після цього 8 років був викладачем фізичного виховання в УжДУ. Паралельно був головним тренером юнацької збірної області. У 1987 році його підопічні на спартакіаді школярів України, що відбулася в Івано-Франківську, зайняли третє місце. До речі, у боротьбі за бронзові нагороди закарпатські школярі перемогли ровесників із Херсонщини.

Тренерами збірної області разом із Ю. Колбом також працювали май-

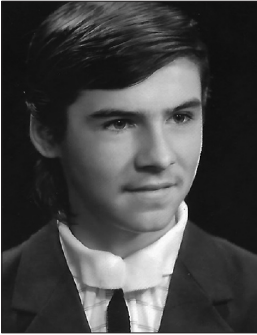
стри спорту Катерина Мечей-Ковач та Василь Лакатош.

У 1990 році став головою федерації тенісу Ужгорода. А через рік на X-ій літній спартакіаді України, яка проходила у Донецьку, жіноча збірна Закарпаття (головний тренер Юрій Колб) зайняла 2-ге місце серед 14 команд Республіки. У її складі були: майстри спорту Г. Белені, Л. Білак, а також Р. Кучінка, Н. Бордаш. У фіналі закарпатки поступилися сильній збірній Києва.

Юрій Колб має чимало своїх гарних вихованців, які свого часу штурмували різні спортивні олімпи на Закарпатті та в Україні. Уже пройшли роки. Вони уже інших навчають грати у теніс. А мова йде про Р. Кучінку та А. Фрігу. Останній, до речі, був переможцем XIX-ої міжнародної дитячої олімпіади малих міст Європи, де взяли участь понад 1000 спортсменів із 29-ти міст Старого Світу та з міста Гамільтона з Канади.

Ю. Колб кілька разів входив до символічних списків «10 кращих спортсменів Закарпаття» та «10 кращих тренерів сезону».

УЖГОРОДЕЦЬ А. ФРІГА – ЧЕМПІОН МАЛИХ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР

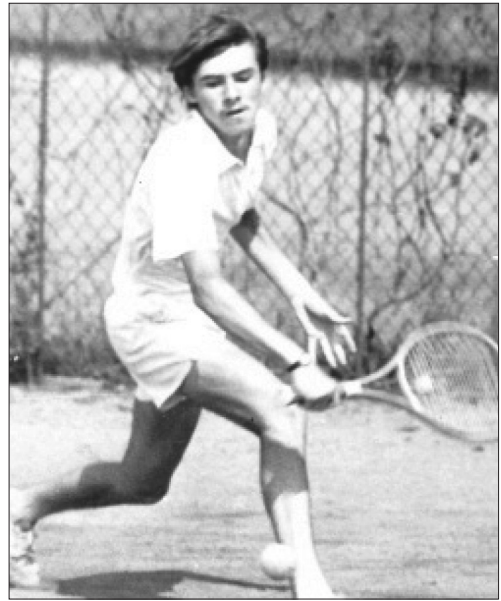
Андрій Фріга (1976 р. н.) у даний час працює інструктором з спорту в управлінні фізичного виховання й спорту у Закарпатській області МОН України.

Андрій – багаторазовий переможець та призер чемпіонатів України, області та престижних міжнародних змагань із тенісу. Скажімо, у 1987 році в Ужгороді проходила відкрита першість обласної ради ДСТ «Трудові резерви». У міксті Л. Білак/А. Фріга стали переможцями.

У липні 1989 р. в Ужгороді проходили всесоюзні змагання командної першості Центральної ради ДСТ «Трудові резерви» серед тенісистів 1972-1976 рр. н. На них А. Фріга виборов дві срібні медалі. У фіналі (одиночний розряд) ужгородець програв Тимуру Ганеву із Ташкента (2:6 та 1:6). У парному розряді у фіналі зустрілися ужгородський дует А. Фріга/Т. Джобак та Д. Лютров (Уфа)/Е. Бусаров (Куйбишев). Наші земляки перший сет програли з рахунком 2:6. Із таким же результатом вони взяли реванш. Однак у третій, вирішальній, партії вони поступилися гостям (4:6).

Ю. Фріга відомий у краї і тим, що він брав участь у 4 поспіль міжнародних дитячих іграх. У своїх перших змаганнях, що пройшли (1988 р.) в угор-

ському місті Сомботхей та наступного року у столиці Андорри він був лише учасником і до фінальної частини не потрапляв. А ось у 1990 році, коли ці дитячі змагання проходили в рідному Ужгороді, 14-річний А. Фріга став чемпіоном серед своїх ровесників.

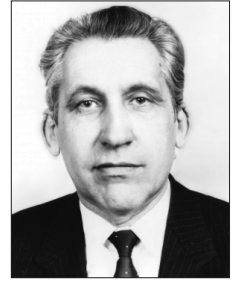

Наступного року дитячі Ігри проходили у Братиславі. Тут ужгородець у матчі за третє місце переграв господаря і додому повернувся з бронзовою нагородою.

Також учасниками цих міжнародних дитячих змагань були ужгородці А. Мигалко, Е. Гопчак, Ю. Гомбош.

До речі, ужгородка Р. Кучінка на ХІХ-х міжнародних дитячих іграх у місті над Ужем виборола (одиночний розряд) «золото», а її партнерка по команді Л. Білак – «срібло».

ТЕНІС «НАРОДЖУЄ» ДОКТОРІВ НАУК

Хтось, прочитавши цей заголовок, скаже, що це не що інше, як абра-кадабра. Але з висновками, шанований читачу, не поспішайте. Бо саме ужгородець, який навчався у місцевій ЗОШ №1 ім. Т. Шевченка, у шкільні роки був не лише хорошим учнем, але й чудовим спортсменом. Він нарівні здорово грав у теніс, баскетбол, а також мав високі бали із інших видів спорту. Йому пророкували, що він, як і ужгородець Йосип Гагер, неодмінно стане теж майстром спорту СРСР.

Богдан Йосипович Набиванець народився 2 грудня 1931 року в Ужгороді. Перший тренер Елемір Ковач. У міксті часто грав з Кларою Рунаї, а у парному розряді з Йосипом Яношевським. Чемпіон України з тенісу серед школярів. Доктор хімічних наук, професор, академік АН України вищої школи.

У шкільні роки, як і Йосип Гагер, був різностороннім розвинутим хлопцем. У 1946 році разом зі своїми ровесниками, двома Йосипами – Яношевським та Кікімезеї у складі збірної Закарпаття успішно захищав честь області на першому чемпіонаті України серед школярів, який прохо-

див в Одесі. Звідти юні ужгородські тенісисти до рідного міста над Ужем привезли дві золоті й стільки ж срібних медалей. Закарпатці були кращими у чоловічому одиночному та парному розрядах.

У 1947 році 16-річний школяр з обласного центру у складі збірної України брав участь у всесоюзних змаганнях серед юнаків і ввійшов до символічного списку «10 кращих тенісистів СРСР серед школярів 1931 р. н.»

У 1954 році закінчив Ужгородський державний університет (хімічний факультет). Виступав за збірну команду «вишу» з баскетболу.

У 1957 році, навчаючись в аспірантурі Київського Державного університету імені Тараса Шевченка, захистив кандидатську дисертацію (тема: «Изучение комплексных соединений молибдена в растворах»).

Під час навчання у столиці жив неподалік тенісних кортів і мав можливість чи не щодня там тренуватися. А взимку перевагу надавав гірськолижному спорту. Коли випадала вільна година-друга, він проводив їх на лижах у Голосіївському парку, а на Закарпатті його улюбленим місцем була гірськолижна база «Щербин».

У 1968 році захистив докторську дисертацію «Состояние в растворах и реакции соединений некоторых элементов IV и VI групп периодической системы». Працював в Інституті загальної і неорганічної хімії, Інституті гідробіології, Київському політехнічному інституті.

З 1991 року працював в Київському Національному університеті імені Т. Шевченка. Автор двох підручників, 5 монографій, 360 наукових і науково-методичних робіт. Підготував 18 кандидатів і одного доктора хімічних наук.

Богдан Йосипович ніколи не забував про спорт. Він і до цих пір зберігає медалі, грамоти та цінні призи, які виборов на тенісних кортах та баскетбольних майданчиках багатьох міст області та України. Словом, Б. Набиванець вмів поєднувати творчу роботу із заняттям фізичною культурою та спортом. Знаний науковець любить повторювати: «Я заняття науковою роботою та спортом ніколи не відкладав на завтра». Мудрі слова – мудрого земляка. Словом, протягом багатьох років доктор хімічних наук Б. Й. Набиванець успішно поєднував наукову роботу

зі спортом. Його часто можна було побачити на тенісних кортах, у залах, на лижних базах.

Якщо мова йде про таких знаних людей краю, як Б. Набиванець, то хочеться згадати, що він не один із когорта учених та митців, які дружили з великою ракеткою. Часто на тенісних кортах можна було бачити наших знаних вчених Отто Шпеника з Мукачева, Юлія Крочка та Василя Комендара з Ужгорода, колишнього ректора УжДУ Володимира Лендела, Миколу Бойка, композиторів Дезидерія Задора, Степана Мартона, художника Бейлу Мартона. У нас в Ужгороді, на вул. Корзо, була унікальна аптека-музей, де директором був палкий прихильник тенісу Емануїл Лендвай. І таких палких любителів цього виду спорту у нашому обласному центрі було багато.

Як згадує Богдан Набиванець, у теніс свого часу грав директор Ужгородської гімназії Поп. «Саме у цьому навчальному закладі я навчався на 1-2 курсах, – згадує Богдан Йосипович. – А цікавий факт полягає у тому, що мені, як учневі, доводилося разом із шанованим керівником гімназії грати на тенісних кортах, а ця людина уже мала 70 років з гаком.

**СТЕПАН ВАШ:
«ЧИ ЛЕГКА НОША ЧЕМПІОНА?»
(Відомий закарпатський журналіст
взяв інтерв'ю ...сам у себе)**

Оригінальну форму діалогу-інтерв'ю з самим собою про своє спортивне захоплення запропонував власкор Укрінформу у Будапешті, экс-редактор газети «Закарпатська правда» ужгородець С. Ваш.

Степан Карлович свого часу грав (80 – 90-ті роки минулого століття) за ФК «Журналіст» Ужгород, який виступав у чемпіонаті обласного центру та брав участь у багатьох цікавих турнірах, у т.ч. і міжнародних.

С. Ваш не лише знаний тенісист і футболіст, але у його доробку є чимало статей, репортажів, звітів на спортивну тематику, а також нарисів про відомих майстрів великої ракетки.

У 36 років улюбленою стихією дозвілля С. Ваша став теніс. Першу гучну перемогу підкорив у 1990 році, виборовши з-поміж журналістів-тенісистів звання чемпіона СРСР в одиночному і парному розрядах (м. Ташкент). Потім були гучні звитяги на кубку преси «Альпи-Адріатика» (м. Умаг, Хорватія, 1999, 2004 рр.), турнірі країн Вишеградської четвірки (м. Нітра, Словаччина, 2001 р.), дипломатичних змаганнях (Будапешт, Угорщина, 2001 р.), а також загально-

українських турнірів-меморіалів на призы відомих українських тенісистів Й. Гагера, М. Мозера (Ужгород, 2003 р.) та Т. Негера (Ужгород, 2004 р.). А у 2006 році Степан Карлович виборов світову чемпіонську корону серед журналістів-тенісистів.

– Чому саме інтерв'ю з самим собою?

– Бо ніхто не брався взяти його у мене.

– Але ж це форма самореклами...

– А чому б не рекламували себе ті, хто перший у світі, хай і в такій вузькій, суто професійній сфері змагань, як чемпіонат світу журналістів із тенісу? Повчально й цікаво, мабуть...

– Неправдоподібно це та непатріотично: виступати у чужих чемпіонатах, ігноруючи свій, вітчизняний.

– Все сталося просто. У 1991 році Словацька спілка журналістів проводила свій перший турнір з тенісу у м. Бардейов. Словацькі колеги, яким відомо було, що я – чемпіон СРСР, запросили на свій турнір, що планувався як міжнародний. Правда, з «міжнародних» прибув лише

я один. З цього турніру й пішов лік національних чемпіонатів Словаччини, у кількох з яких я, громадянин України, ставав срібним та бронзовим призером. До свого кола зарахували мене й угорські журналісти-тенісисти: в їхніх чемпіонатах упродовж останніх 4-ох років (*цей матеріал був надрукований у газеті «НЗ» у січні 2006 року – Авт.*) посідаю 2 – 3 місце.

– А чемпіонати світу справжні?

– І так, і ні. З ініціативи італійських журналістів вони почали проводитися з 1978 року, – останній, серпень 2005 р., Варшава – 28-й за рахунком. Однак світовий – звучить занадто претензійно, адже у ньому беруть участь 120 – 130 представників із 25 – 30 країн Європи (іноді зі США, Канади, Південної Африки, Конго). Та за напругою пристрастей, рівнем організації наші чемпіонати не поступаються професійним.

– І насамкінець три блиц-запитання С. К. Вашу:

– Хто із закарпатських журналістів пішов вашою стежею?

– Це журналісти, які тепер працюють у Києві – ужгородка Олеся Комарницька та мукачівець Микола Коберський.

– Чому саме теніс став вашим хобі?

– Бо теніс, як ніщо інше, допомагає формувати фізичну витривалість, швидкість, точність, оперативність,

спостережливість, здатність приймати миттєві рішення, розвивати фантазію, підтримувати високу морально-психологічну готовність, що так важливо у напруженій і мінливій журналістській роботі.

– Ви кілька разів брали участь у традиційних турнірах із тенісу, присвячених пам'яті наших відомих атлетів Й. Гагера й М. Мозера?

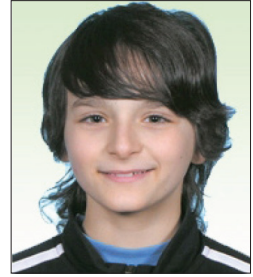
– Якщо цей турнір проходить, коли я перебуваю в Ужгороді, то неодмінно беру участь. Скажімо, у 2004 році ці змагання відбулися у липні на kortах стадіону «Спартак». Я не залишився без медалі. У парі з Беліні Мауріціо з Риму (вік. категорія пари 130+) ми здобули срібні медалі, програвши у фіналі ужгородському дуету Ковбин/Ухаль.

На світліні зліва С. Ваш і Д. Ковбин. На тенісному корті він все робив професійно і тому молодим радить: «Теніс досить складний вид спорту, тому крім «фізики» потрібна чудова реакція, наполегливість, завзятість, витривалість і «снайперський окомір»

У МІКСТІ ГРАЮТЬ МАМА І СИН КЕРЕЧАН

Руслана Летнянчина (Керечан, 22. 01. 1973 р.н.) вперше до рук взяла ракетку, коли пішла у перший клас Ужгородської ЗОШ I – III ст. №1 імені Т. Шевченка. Кандидат у майстри спорту СРСР. Першим тренером у дівчини був майстер спорту СРСР Йосип Надь, який працював дитячим тренером у місцевій ДЮСШ №2 (директор Владислав Калуя). Свою першу нагороду дівчина отримала після року навчання. У 1981 році у шкільних таборах проводилися спартакіади з різних видів спорту. Збірна команда ужгородської ДЮСШ №2 з тенісу посіла 3-тє загальнокомандне місце. Бронзову медаль організатори змагань вручили і 8-річній юній тенісистці.

Наступного року Руслана, яка брала участь у першості Закарпаття серед школярів (одиночний розряд), зайняла 2-ге місце.

У 1983 році Летнянчина вперше взяла участь у всеукраїнських змаганнях. Це була зимова спартакіада школярів, що проходила в Ужгороді. Дівчина здобула бронзову нагороду. Цього ж року ужгородка виборола і «срібло» на першості Закарпаття серед школярів 1972 – 1973 рр. н.

11-річна вихованка Й. Надя на першості Укрради ДСТ «Авангард» (одиночний розряд) у 1984 році у матчі за третє місце перемогла свою суперницю зі Львова.

Федерація тенісу Закарпаття

ПОДЯКА

Руслана Керечан
тренеру з тенісу на
жортях стадіону «Авангард»
за вагомий особистий внесок у
популяризацію тенісу в області та
сприяння в проведенні відкритого
обласного турніру, приурочений
120-річчю тенісу на Закарпатті, а також
пам'яті першому майстру спорту СРСР
з цього виду спорту Й. Й. Гагеру, якому
цього річ виповнилося б 90 років.

Голова Федерації
тенісу Закарпаття *Алексій В. М.*

У 1985 році Р. Летнянчина стала членом збірної Закарпаття школярів (тренер Йосип Надь). У її складі були майбутні майстри спорту СРСР Степан Сербайло, Олександр Гулянич, а також майстер спорту України Леся Білак та інші.

Протягом 1985 – 1986 рр. Руслана збрала цілий букет різних нагород. Повний комплект нагород («золото», срібло» і «бронза») вона здобула на першості Закарпаття та Уккрази ДСТ «Авангард». Чи не найщедрішим для 15-річної ужгородки був 1987 рік. Збірна Закарпаття на юнацькій спартакіаді України (м. Сімферополь) виборола 2-ге місце. Срібна медаль була вручена Р. Летнянчиній. Ще однією срібною нагородою поповнила свій архів ужгородка після завершення всесоюзного турніру з тенісу «Дружба» (м. Львів), де дівчина зайняла 2-ге місце.

У 1988 році у Сумах проходили командні змагання з тенісу, що проводило Міністерство освіти України. Збірна Срібної Землі на них здобула 2-ге загальнокомандне місце. Срібною медаллю була нагороджена і Р. Летнянчина.

У 2014 році голова ФТЗ В. Алексій вручив Руслані Керечан (Летнянчиній) подяку за вагомий особистий внесок у популяризацію тенісу в області та сприяння у проведенні Меморіалу пам'яті першому майстру спорту СРСР з цього виду спорту Й. Гагеру, якому виповнилося б 90 років.

1987 рік. Сімферополь. Юнацька збірна Закарпаття на спартакіаді України, де зайняла 2-ге місце. Зліва направо стоять: Йосип Надь, Степан Сербайло, Руслана Летнянчина-Керечан, Іван Берец (Тячів), Беата Куштан, Олександр Гулянич, Вікторія Горос, Тарас Алечко (Тячів), Ірина Матейко, тренер Золтан Шуфрич, присіли – Томаш Джобак та Леся Білак

Р. Керечан багато літ займалася із сином Миколою (19 грудня 1999 р. н.), який у даний час навчається на факультеті фізичного виховання УЖНУ і є одним із трьох закарпатців (В. Єгоров, О. Дупин), які входять до всеукраїнського рейтингу (категорія «Дорослі»).

Микола Керечан, як і мама, з малих літ почав займатися цим захоплюючим видом спорту. Теж входив до складу збірної Закарпаття (юнацька, юніорська і «молодіжка»). Ми прослідкуємо за його виступами до 12, 14 та до 16 років.

До 12 років: переможець всеукраїнського турніру з тенісу «Кольори Закарпаття» (Тячів, 2011 р.) у парному розряді та бронзовий призер в одиночному розряді; 3-тє місце на першості області серед школярів (Ужгород, 2011р.), 1-ше місце у турнірі на призи Тк «МІК» у парному розряд (Ужгород, 2012 р.).

До 14 років: в одиночному розряді став срібним призером традиційного Кубка ФФЗ (Меморіал пам'яті видатних тенісистів краю Й. Гагера, М. Мозера, Т. Негера, Й. Яношевського та О. Єгорова), а також здобув дві бронзові медалі у першості області.

До 16 років. У СК «Юність» щоразу наприкінці року проводиться «Різдвяний турнір» із тенісу на призи Національного олімпійського комітету України. У своїй віковій категорії (одиночний розряд) Микола здобув «бронзу».

Ще три золоті нагороди ужгородець виборов (одиночний розряд) на Меморіалі пам'яті майстра спорту СРСР Василя Лакатоша (липень 2014 р.), першості області серед команд ДЮСШ та відкритому обласному турнірі Меморіал пам'яті Й. Гагеру, який цього року відзначав би своє 90-річчя від дня народження.

**В. ЛАКАТОШ:
«ТЕНІСИСТИ – ЦЕ АКТОРИ,
ЯКІ ПРАЦЮЮТЬ НА СЦЕНІ
ПРОСТО НЕБА»**

Відкритий обласний юнацький турнір «Воєводино-2010», присвячений Дню захисту дітей, пройшов під егідою Федерації тенісу Закарпаття (голова Олег Адамчук) та управління у справах молоді та спорту ОДА (начальник управління Ярослав Свида). Організатори турніру визначали не лише кращих юних тенісистів у своїх вікових категоріях, але й за підсумками виступів вихованців був складений обласний рейтинг тренерів. Так, кращим наставником було визнано Василя Лакатоша (Ужгородська ДЮСШ №1), 2-ге місце – Ільдїка Кечїна (ЗОДЮСШ управління освіти і науки облдержадміністрації), 3-тє – Золтан Лакатош (чопська ДЮСШ), 4-те та 5-те місця розділили Віктор Павлишинець та Габрієлла Белені (Тячівська ДЮСШ), 6-те – Ольга Шершун, 7-ме – Михайло Дуньо (ДЮСШ Берегівської райради ФСТ «Колос»), 8-ме – Руслана Дичка (ЗОДЮСШ управління освіти і науки облдержадміністрації), 9-те – Василь Русин (громадська організація «Корт» м. Мукачево), 10 та 11-ті місця відповідно посіли тренери ЗОДЮСШ управління освіти і науки облдержадміністрації Сюзанна Ленарт та Катерина Товт і 12-те місце – Ярослав

Сліпенький (громадська організація «Корт» м. Мукачево).

Майстер спорту СРСР В. Лакатош після закінчення «вишу» та професійної спортивної кар'єри у 1974 році оформився на роботу (дитячий тренер) в ужгородську ДЮСШ №2, де уже працював наставником заслужений тренер УРСР Іван Крочко. Крім нього, тут уже були Йосип Надь, Юрій Колб, Сюзанна Ленарт та Йосип Яношевський.

На світліні (на другому плані) брати Лакатоші: зліва – Золтан, справа – Василь.

Молодший брат Золтан із перервами працював дитячим тренером із тенісу в Ужгороді та Чопі, а тепер

ось уже 10 років завідувач кортів на спорткомплексі «Тиса», що у селі Минай.

Брати не лише займалися тренувальною справою, але і самі брали участь у різних ветеранських турнірах. Протягом 1999 – 2006 рр. лише на турнірі «Пам'яті Гагера-Мозера» вони 12 разів виборювали медалі різного ґатунку. На міжнародному тенісному турнірі «Меморіал пам'яті Й. Гагера, М. Мозера, О. Єгорова, Й. Яношевського, Е. Ковача», який відбувся наприкінці 2009 року на ужгородських кортах стадіонів «Авангард» та «Спартак», З. Лакатош серед ветеранів, які «розміняли» 55, у фіналі переграв одного з організа-

торів цих змагань Степана Негера. Другу медаль, правда «срібну», він здобув разом із своїм попереднім суперником С. Негером, поступившись у фіналі львівському дуету Григорій Добичин/Олег Дейнеко.

2010 рік. Тячів. У рамках святкування Дня міста та 681-ої річниці першої історичної згадки про нього, на кортах місцевої ДЮСШ відбувся турнір з тенісу серед ветеранів. У старшій віковій групі (130 років+) переможцями та призерами у парному чоловічому розряді стали: 1-ше місце – львівський дует Олег Дейнеко/Сергій Тиунов, 2-ге – Георгій Добичин (Львів)/Володимир Костюкевич (Коломия) і 3-тє – ужго-

2012 рік. Ужгород. Корти на стадіоні «Спартак» (зліва направо) Степан Негер, Ілля Гулянич, Іван Кокотко, герой турніру Золтан Лакатош...

родський тандем Василь Лакатош/Золтан Лакатош.

У 2011 році на обласному ветеранському турнірі, присвяченому 66-ій річниці Дня перемоги, у віковій категорії 55 років і старші весь п'єдестал пошани здобули ужгородці: 1-ше місце – Золтан Лакатош, 2-ге – Степан Негер і 3-тє – майстер спорту СРСР Юрій Ленарт.

У 2012 році на тенісних кортах «Тиса» проходив турнір серед ветеранів пам'яті великого шанувальника цієї гри Генріха Бандровського. У віковій категорії (парний розряд) 120 років+ найкращою виявилася пара Золтан Лакатош/Степан Негер,

яка у фіналі перемогла дует Василь Герич/Сергій Герич.

У середині вересня 2016 р. у місті над Ужем пройшов традиційний відкритий турнір серед ветеранів «Пам'яті тенісних зірок Закарпаття». У в. к. 65 років+ на цей раз Золтан Лакатош у фіналі поступився Степану Негеру, який спеціально приїхав на цей турнір з угорського міста Дебрецен. Ще одну срібну нагороду З.Лакатош виборов у парному розряді з І. Гуляничем (вікова категорія 130+). Не стало мс СРСР з тенісу В. Й. Лакатоша у 2013 році. Як данина пам'яті у 2014 році був заснований «Меморіал пам'яті мс СРСР і дитячого тренера Василя Лакатоша» (вікенд-турнір).

«ЖИТТЯ – ЦЕ УДАЧА!»

У маніфесті матері Терези є три філософські висловлювання: 1. Життя – це гра. Стань гравцем! 2. Життя – це удача! Пізнай цю мить. 3. Життя – це скарб! Бережи його! Саме заради гри, удачі і здоров'я ужгородці Андрій Гаваші та Михайло Ухаль, які уже розміняли 75, щодня поспішають на роботу, на стадіон чи на тенісний kort. Колишнього чудового футболіста і голову федерації тенісу Закарпаття, экс-гравця київського «Динамо» і збірної СРСР, ужгородської «Верховини» Андрія Андрійовича та чемпіона України з городків, голову федерації Закарпаття Михайла Михайловича об'єднав великий теніс. Вони беруть участь у турнірах серед ветеранів більше 30 літ.

М. Ухаль свого часу закінчив три вищі навчальні заклади (1965 рік – Дрогобицький педагогічний інститут, 1972 рік – Одеський державний університет імені Мечнікова та 1981 рік – Київська вища партійна школа (ВПШ)).

У 1980 році у складі збірної волейбольної команди Київської ВПШ став переможцем з волейболу на спартакіаді (Москва) серед партійних шкіл з усіх 15 республік СРСР.

М. Ухаль вручив нам досить тугу папку: «Тут лише частина моїх гра-

2005 рік. Корти на ужгородському стадіоні «Спартак». Тенісний турнір «Меморіал пам'яті Гагера – Мозера». Ужгородець Йосип Машкаринець (на фото зліва) цього року виграв дві медалі (вікова категорія 65+). Срібну нагороду він здобув в одиночному розряді, програвши у фіналі Івану Кокотку, а «золоту» у парному розряді разом із Михайлом Ухалем (на фото справа).

мот, які отримав на традиційному «Меморіалі пам'яті Гагера-Мозера». Ми з Андрієм, а також Іллею Гулянничем, Іваном Кокотком, Степаном Негером, Юрієм Ленартом, Василем Геричем, львів'янами Григорієм Добичиним і Сергієм Хохриним беремо участь з дебютного турніру. А він був започаткований у 1999 році. Я тоді в одиночному розряді серед ветеранів (вікова категорія 55 – 65 рр.) зайняв перше місце. Мені був вру-

чений диплом Державного комітету України з фізичної культури і спорту. А дорога мені ця нагорода через те, що підписав її і вручив особисто сам президент Федерації тенісу України Беньямінов Герман Федорович. Ця нагорода для мене стала своєрідною реліквією. Ще одну грамоту мені вручили за 2-ге місце у парному розряді. Я тоді з Гуляничем у фіналі програв львівським тенісистам Вадиму Чернову та Валерію Сирцову.

Світлина фотомайстра Миколи Скалиги. Михайлу Ухалю (зліва) чергову нагороду вручили голова ФТЗ Андрій Федченко (справа) та Ілля Гулянич.

Наступного року на цьому ж турнірі виграв дві золоті медалі. Першу в одиночному розряді. У фіналі переграв Іллю Гулянича, а потім разом із ним у парному розряді у головному матчі здобули вікторію у львівського тандема у складі Олексій Марушкін/Євген Гусєв. Тоді Андрій Гаваші разом із Ласлом Качуром зайняли 3-тє місце.

У 2001 році я теж здобув дві золоті нагороди. В одиночному розряді

у фіналі перегравав львів'янина Леоніда Файштена, а у парному розряді знову з Іллею Гуляничем взяли гору над ужгородською парою А. Гаваші/В. Смердов.

У 2002 році на «Меморіалі» триумфував мій напарник Ілля Гулянич, який здобув дві золоті медалі. В одиночному розряді він переміг Бориса Худу зі Львова, а за третє місце на корт проти мене вийшов Андрій Гаваші. Андрій Андрійович залишився без медалі. У парному розряді з Гуляничем ми досить легко виборили «золото», перегравши у головному матчі львівську пару Є. Гусєв/М. Фитьо.

У 2001 році був проведений турнір, присвячений перемозі у Другій світовій війні. Перше «золото» виграв в одиночному розряді, а друге – у парі з Іллею Гуляничем.

Ще двічі ставав володарем двох золотих медалей.

ПІДПРИЄМЦІ РОЗІГРАЛИ СВІЙ КУБОК «SUMMER CUP 2017»

Вересень 2017 року. Ужгород. У Фейсбучі депутат обласної ради Андрій Андрійв інформував своїх читачів: «Цими днями у Нью-Йорку проходить відкритий чемпіонат США з тенісу US Open – один із чотирьох турнірів серії Великого шолома. Ми ж вирішили провести свій турнір з великого тенісу і приурочили його до Дня підприємця, який відзначатимемо завтра. На кортах спорткомплексу «Тиса» два дні – вчора та сьогодні – проходив «Summer Cup 2017» серед аматорів.

Великий теніс є одним з популярних видів спорту, вважається, що саме він вчить наполегливості та стійкості. Приймати рішення дуже

На фото переможці та призери ще одного турніру з тенісу в Ужгороді.

швидко, думати на кілька кроків вперед, розробити стратегію всієї гри, вміти «читати» і передбачити суперника та його дії – це про великий теніс.

Ці принципи дуже близькі і підприємцям, тому наш турнір видався багатим на емоції, спортивні пристрасті вирували – учасники змагань, хоч і не є професійними гравцями, показали хорошу гру, силу волі та прагнення до перемоги. Змагалися 24 учасники – 12 пар тенісистів, сьогодні визначилися переможці.

1-ше місце і Кубок «Summer Cup 2017» отримав дует у складі Івана Бірака та Дмитра Славича, які у фіналі переграли тандем Богдан Андрійів/Володимир Бабидорич. 3-тє місце – Леонід Баранюк/Віталій Коціпака, 4-те – Владислав Кордонець/Олег Комарницький, 5-те – Олексій Кеслер/Василь Мелеш.

«Вміємо працювати, вміємо і відпочивати. Вітаю переможців!», – написав на своїй сторінці у Фейсбучі Андрій Андрійів.

ЦІ ФОТО ТЕЖ МОЖУТЬ БАГАТО РОЗПОВІСТИ
ПРО ТЕНІСНІ ТУРНІРИ, У ЯКИХ БРАЛИ УЧАСТЬ
НАШІ ВЕТЕРАНИ

КОЛИСКА КРАЙОВОГО ТЕНІСУ – УЖГОРОД

Обкладинка чи не до першої брошури про великий теніс на Закарпатті. (Ромбай О. Й., вид-во «Ужгородська друкарня» – 1984 р.).

Старший тренер Закарпатської обласної ДЮСШ з тенісу Руслана Кучінка-Дичка.

можуть нам розставити, як кажуть, усі крапки над «і».

Ужгород по праву вважається одним із провідних центрів тенісу не лише на Закарпатті, Україні, але й на теренах Союзу. Чому так впевнено говоримо? Для цього маємо кілька переконливих фактів, які допо-

По-перше, як ми уже згадували вище, у 1892 році в Ужгороді був побудований перший тенісний корт, а уже наступного на ньому тренувалися ужгородці, а також проводилися дебютні змагання.

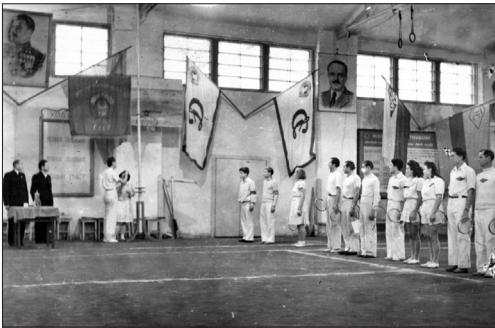
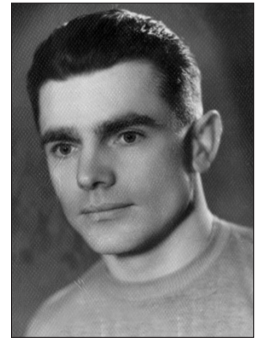
По-друге, у 1956 році до престижного традиційного списку «10 кращих тенісистів СРСР» увійшли: 1. Сергій Андреев та 2. Михайло Корчагін (обидва з Москви), 3. Михайло Мозер (Закарпаття), 4. Микола Озеров (Москва), 5. Андрій Бойцов (Ленінград), 6. Йосип Гагер (Закарпаття), 7. Андрій Лукирський (Ленінград), 8. Володимир Анісімов (Ростов-на-Дону), 9. Сергій Мірза і 10. Сергій Фрідлянд (обидва з Москви). Як бачимо, цього року Україну у цьому щорічному престижному списку представляли два тенісисти – це ужгородець Й. Гагер та мукачівець М. Мозер. Саме цей дует наших співвітчизників став найтитолованішим за всю 125-річну історію закарпатського тенісу.

По-третє, свого часу багато всесоюзних та всеукраїнських чемпіонатів та першостей, кубків СРСР та України, а також Центральних та Українських рад добровільних спортивних товариств (ДСТ) «Трудові резерви», «Динамо», «Спартак», «Буревісник» проводилися у нашому обласному центрі.

По-четверте, майже 50 вихованців закарпатської тенісної школи були членами різних збірних (першої, «молодіжки», юнацької, ЦР і Уккред ДСТ «Динамо», «Трудові резерви», «Спартак» (на світлині зліва Й. Гагер у футболці з емблемою ДСТ «Спартак»).

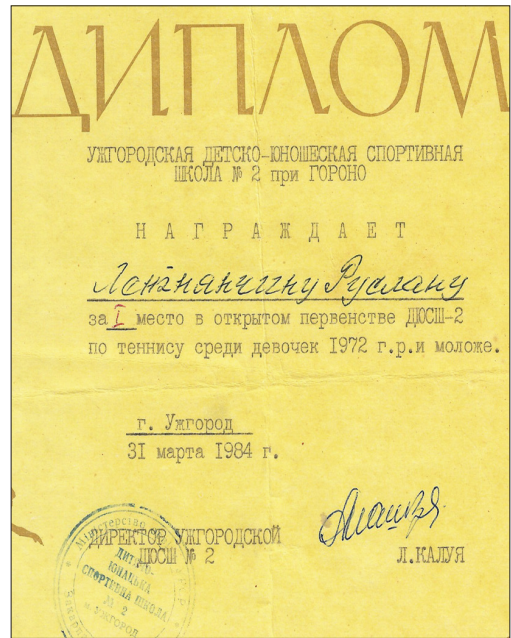
№2. Цей заклад був при Ужгородському міськвідділі народної освіти (завідувач колишній трикратний чемпіон та володар кубка УРСР (1946, 1950 і 1953 рр.) у складі ужгородського «Спартака» серед команд колективів фізкультури Дмитро Калинин.

1966 рік. Перший тенісний kort у приміщенні ужгородського спортивного комплексу «Динамо». Проходить урочисте відкриття турніру. Прапор змагань піднімає майстер спорту СРСР Йосип Гагер.

Про історію першої ДЮСШ на Закарпатті, де була відкрита секція тенісу, про тренерів та їх вихованців, про найбільш резонансні змагання, що проходили у нашому обласному центрі, про здобутки й проблеми розповідає старший тренер-викладач відділення тенісу ЗОДЮСШ управління освіти і науки ОДА Руслана Дичка (Кучінка).

ЗОДЮСШ була вона відкрита у 1965 році й мала тоді назву ДЮСШ

1984 рік. Ужгород. Диплом переможниці відкритої першості ДЮСШ №2 Руслани Летнянчинид підписав директор Ужгородської ДЮСШ №2 Ладислав Калужа.

А першим її директором був призначений Ладислав Олександрович Калужа, який свого часу теж захищав кольори ужгородського «Спартака»

та львівського армійського спортивного клубу (СКА). Після закінчення Львівського інституту фізичної культури він певний період працював інструктором з виробничої гімнастики, а відтак у 1965 році його було призначено директором щойно відкритої ДЮСШ № 2. У той час у ній функціонували відділення з таких видів спорту: баскетбол (юнаки та дівчата), спортивна гімнастика, теніс, настільний теніс, футбол. Заняття проводилися на власній спортивній базі, де були 2 ігрові зали (гімнастичний, настільного тенісу й адміністративні приміщення). Також за школою було закріплено тенісні корти й футбольне поле.

Рішенням виконавчого комітету Закарпатської облради від 24.01.1990 року (наказ № 11) була проведена реорганізація Ужгородської ДЮСШ № 2 та перейменування на обласну дитячо-юнацьку спортивну школу та СДЮШОР із футболу. Засновником шкіл була обласна рада, а відповідно до вищезгаданого рішення уповноваженим органом стало управління освіти і науки та фізичної культури і спорту ОДА. Директором був призначений Володимир Петрович Созанський.

Більше 8 років (1993 – 2001 рр.) наш спортивний заклад очолювала Валентина Григорівна Ковальова, яка пізніше працювала спеціалістом обласного управління фізичного виховання МОН України.

На той час в школі діяли 5 відділень – волейбол (юнаки, дівчата), баскетбол (юнаки, дівчата), настільний теніс, гандбол (юнаки, дівчата), шахи. Працювало 20 тренерів-викладачів, а вихованців було 620. За школою був закріплений спортивний зал № 3, два приміщення для адмінперсоналу, стільки ж роздягалень та складське приміщення.

У 2001 році, у зв'язку із закриттям ДЮСШ "Гарт", в ОДЮСШ були передані наступні відділення – футбол, легка атлетика й теніс.

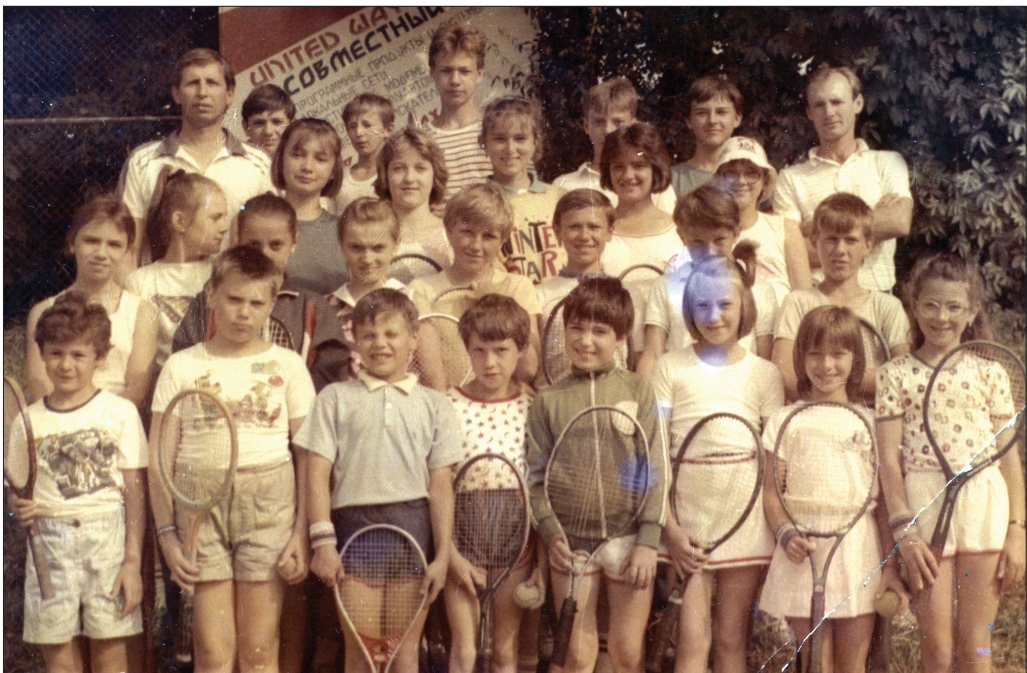
2007 рік. Один із кращих вихованців ужгородської ОДЮСШ Віктор Барань (справа) у колі сім'ї. На жаль, він у 2017 році трагічно загинув.

З 2011 року ОДЮСШ перейменована на ЗОДЮСШ – Закарпатська обласна ДЮСШ.

З 18 вересня 2012 року ОДЮСШ очолив Віктор Дуло, а у даний час керівником нашої школи є Степан Молнар.

1989 рік. Ужгород. Тренери та вихованці ужгородської ОДЮСШ управління освіти та науки ОДА (справа наліво сидять): Юрій Ленарт, Юрій Колб та Олег Словцов

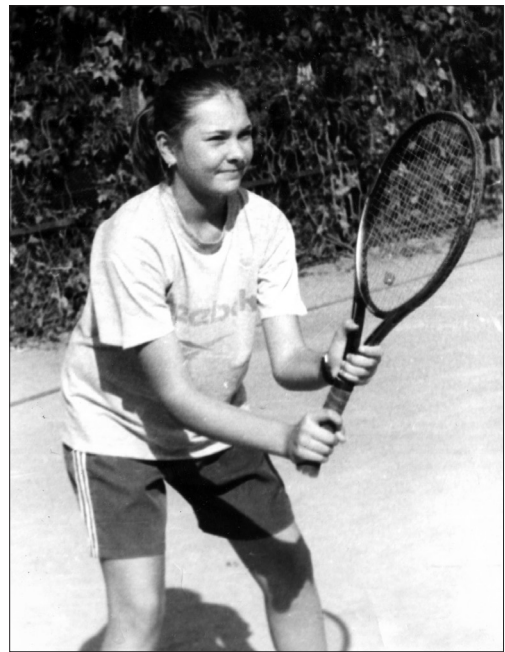
1991 рік. Ужгород. Тренерський склад ужгородської ОДЮСШ зі своїми маленькими підопічними. Зліва стоїть (у задньому ряду) майстер спорту СРСР Олександр Єгоров, а справа – Олег Словцов

Першим дитячим тренером з тенісу у ДЮСШ № 2 був заслужений тренер УРСР Іван Крочко, який прийшов у ДЮСШ через три роки після її відкриття. Колеги та журналісти часто розпитували про секрети його творчої лабораторії. А чи є вони? Якщо є, то перший з них – ретельний відбір дітей по школах, – говорив свого часу сам Іван Іванович. І дійсно, коли він прийшов у ДЮСШ, то найперше побував на уроках фізкультури майже в усіх школах обласного центру. Відбирав дітей скрупульозно, проводив із ними експерименти. Для визначення фізичних даних дітей він їм пропонував спеціальні вправи на швидкість, реакцію, координацію. Постійний відбір, пошук, вдумливе ставлення до юних підопічних дозволило йому своєчасно виявити не лише найздібніших, але і найпрацьовитіших, самовідданих. Адже теніс – не лише святкове сяйво білосніжної форми, а ще (і в значно більшому ступені) завзята, часто монотонна праця, втягнутися в яку вдається далеко не всім. Так він набрав три групи новачків, з якими і почав працювати.

У 1974 році після закінчення вищих навчальних закладів сюди прийшли працювати дитячими тренерами Юрій Колб, Йосип Надь, Зузанна Ленарт, Василь Лакатош, Йосип Яношевський. Згодом тренерський штаб школи поповнили Юрій Ленарт, Степан Негер, Катерина Товт.

Знаєте, побачити в хлопчика чи дівчинки, які прийшли спробува-

ти свої сили, загальну фізичну підготовку не так уже і складно. Але розгадати у них саме тенісну жилку набагато важче, адже фахівець повинен мати специфічний зір. Саме такий зір мали більшість моїх колег-попередників, які підготували знаних тенісистів, зокрема Олександра Єгорова, Йосипа Крочка, Степана Сербайла, Олександра Гулянича та багатьох інших, справжніх майстрів великої ракетки.

Протягом 1997 – 2007 рр. кращими вихованцями ужгородської ОДЮСШ управління освіти та науки ОДА (директор мс СРСР з тенісу Юрій Ленарт) були майстри спорту України Аннета Ленарт, Василь Єгоров, а також Марія Молнар, Ольга Шершун, Катерина Павлишинець (на фото), Ія Мигаль, Тетяна Саксон, Марія Мандрик, Вікторія Тиндик та інші.

У 1992 році Василь Бабич очолив одну з найбільших в області спортивних організацій – ОСК «Гарт» і паралельно був директором ужгородського СК «Юність». Його заступником став перший голова Закарпатського обласного відділення НОК України Леонід Городний. Саме Леонід Петрович спільно з ФТЗ та нашою ОДЮСШ щороку організовував відкриті першості краю серед учнівської молоді. Скажімо, у 1998 році такі змагання відбулися у нашому СК «Юність» і зібрали 92 юних тенісистів. Серед дівчат у фіналі зустрілися Катерина Павлишинець із Чопа та Ія Мигаль. Сильнішою була Катерина. Бронзову медаль виграла Марія Молнар.

Приємною несподіванкою стала перемога у фіналі 12-річної Ольги Шершун над своєю ровесницею Аннетою Ленарт. «Бронза» дісталася Тетяні Саксон. Серед дівчат до 16 років перемогу святкувала Вікторія Тиндик. 2-ге місце в Олесі Комарницької, 3-тє – Ксенії Чопей. В юнаків до 10 років упевнену перемогу здобув Василь Єгоров, на 2-му місці – Андрій Кученко. а на 3-му – Микола Попович. Без жодної поразки провів турнір Євген Мікуліч (1986 р. н.), який і став володарем золотої медалі. У Віктора Римаука – 2-ге місце, Віталія Онди – 3-тє. Серед юнаків до 14 років другий рік поспіль переможцем став Андрій Градюк, який показав добру підготовку й техніку гри. До речі, він був учасником ІУ-го спортивного фестивалю школя-

рів у польському місті Замость. 2-ге місце посів Людвіг Товт, а 3-тє – Віктор Пашенко. Серед дорослих чоловіків, де грали студенти вищих навчальних закладів, 1-ше місце зайняв випускник Ужгородського держуніверситету Аттіла Мигалко, який у фіналі переміг Степана Гаргоца.

За підсумками цих змагань була сформована збірна команду ОСК «Гарт», яка взяла участь у IV-ій всеукраїнській універсіаді й всеукраїнських кадетських іграх школярів.

Щороку наші підопічні беруть участь у 20 і більше змаганнях, як на обласному, всеукраїнському, так і міжнародному рівнях.

2010 рік. У цьому році в області пройшли V літні спортивні ігри молоді. У них взяли участь перші ракетки Біанка Велеган з Виноградова (дівчата до 14 років), яка входить до 60 кращих тенісисток Європи у своїй віковій групі, та наш вихованець Адальберт Немеш (хлопці до 16 років) й інші провідні тенісисти краю. У змаганнях серед дівчат взяли участь 23 тенісистки (до 16 років). Без поразок до фіналу добралися (одиночний розряд) Біанка Велеган з Тячева та ужгородка Юлія Тулайдан. У фіналі Велеган без надзусиль (6:0 та 6:0) перемогла ужгородку. У поєдинку за 3-тє місце мукачівка Марія Русин переграла Валерію Цуберу з Тячева (6:4 та 7:6).

В юнаків до 1/2 фіналу добралися двоє ужгородців – Адальберт Немеш та Євген Січка, а також берегівчанин Ерік Дорчі й тячівець Дмитро Шом-

ко. За вихід у фінал Немеш переграв Дорчі (6:3 та 6:2), а Січка – Шомка (6:4 та 6:2). На жаль, фінальний поєдинок через погодні умови не вдалося провести своєчасно, а чекати Немеш не зміг, бо вже до вечора мав бути в Будапешті, де брав участь у престижному європейському турнірі. Таким чином, переможцем в індивідуальних змаганнях серед юнаків оргкомітет визнав Січку з Ужгорода. А. Немеш, який входить до першої сотні європейського рейтингу серед ровесників, – другий, а Ерік Дорчі – третій.

У парах серед дівчат тячівки Велеган/Цубера впевнено посіли перше місце, перегравши у фіналі (6:2 та 6:2) ужгородську пару Тулайдан/Андриїв. Третя сходинка у берегівчанок Лабойко/Гецко, які перемогли іншу тячівську пару Белоцька/Поп.

В юнаків ужгородський дует Немеш/Скубенич у фіналі переграли (6:3 та 6:3) берегівчан Дорчі/Гирович. У поєдинку за третє місце тячівці Бердар/Шомко виграли в ужгородських тенісистів Сочка/Васильєв.

У загальнокомандному заліку перемогла збірна Ужгорода (361 очко), всього на сім менше у команди Тячева, а третіми фінішували берегівчани (241 очко).

За підсумками змагань було сформовано збірну команду області для участі у п'ятих літніх спортивних іграх молоді України.

2011 рік. У червні з рейтингового всеукраїнського юнацького турніру з тенісу «Буковинське літо»,

що проходив у Чернівцях, наші вихованці привезли три золоті медалі. В одиночному розряді серед дівчат до 14 років переможницею стала ужгородка Анастасія Щербей, яка у фіналі переграла господарку Юлію Гакман. Ще одне «золото» виграла (в. к. до 10 років) Валерія Будинська з нашого обласного центру, яка з рахунком 2:0 (4:1 та 4:2) обіграла власницю кортів Марію Заболотну. У парному розряді серед дівчат до 14 років переможницями стали наша Анастасія Щербей та Ольга Прокопова з Хмельницького. Цей дует у головному поєдинку взяв гору над місцевою парою Юлія Гакман/Анастасія Божик.

2011 р. 22 червня на тячівських kortах відбулася першість Закарпаття, яка зібрала 70 юних спортсменів з Ужгорода, Чопа, Мукачева, Виногорова, Берегова, Хуста та господарів.

У своїй віковій категорії (дівчата до 10 років) золоту медаль виграла ужгородка Т Дичка.

2013 рік запам'ятався тим, що ми усі «Меморіали пам'яті» об'єднали в один турнір і назвали «Зірки закарпатського тенісу».

У ньому взяли участь 155 учасників (109 дорослих і 46 дітей) зі Львова, Миколаєва (Львівська область), Івано-Франківська, Тернополя, Хмельницького, Шепетівки, Каховки, Тячева, Хуста, Виногорова, Мукачева, Сваляви, Перечина, Ужгорода, а також гості з Канади й Чехії. Головним суддею на турнірі ветеранів працював виконавчий директор

обласної федерації тенісу Степан Негер, а я була у дітей.

Протягом 6 днів усі охочі могли спостерігати за змаганнями серед хлопців та дівчат віком 10-16 років та ветеранами (30 – 65 рр. і ст.).

Переможцями та призерами у своїх вікових категоріях серед дорослих стали (одиначні розряди, до 45 років):

1-ше місце – Андрій Кученко, 2-ге – Юрій Бобаль і 3-тє – Сергій Мішко (усі троє з Ужгорода);

45 років+: 1-ше місце – Григорій Добичін (Львів), 2-ге – Євген Нечипоренко (Перечин) і 3-тє – Ярослав Соломаха (Львів);

55 років+: 1-ше місце – Сергій Хохрін (Львів), 2-ге – Золтан Лакатош (Ужгород) і 3-тє – Анатолій Максимчук (м. Хмельницький);

65 років+: 1-ше місце – Валерій Бахтєєв (Ужгород), 2-ге – В'ячеслав Афанасьєв (Ужгород) і 3-тє – Валерій Сирцов (Львів).

Парні розряди (до 100 років): 1-ше місце – Дмитро Пригара/ Андрій Кученко (Ужгород), 2-ге – Ігор Скварчинський/Михайло Михайлів (Львів) і 3-тє – Віталій Драчек (Шепетівка)/ Роман Грот (м. Миколаїв, Львівщина).

100 років+: 1-ше місце – Григорій Добичін (Львів)/Євген Нечипоренко (Перечин), 2-ге – Олег Дейнеко/ Микола Рябуха (Львів) і 3-тє – Сергій Хохрін (Львів)/Володимир Ком'ягін (Каховка).

130 років+: 1-ше місце – Михайло Ухаль/Василь Мелеш (Ужгород),

2-ге – В'ячеслав Афанасьєв/Валерій Бахтєєв (Ужгород) та 3-тє – Валерій Сирцов (Львів)/Михайло Авраменко (Мукачево).

Серед наймолодших школярів (не старші 10 років) у хлопчиків жодного сету не віддав Давид Андрусь із Ужгорода, а у фіналі він переграв свого земляка Артема Джурджу. У поєдинку за 3-тє місце Андрій Шелепець переміг Дмитра Пантелеймонова з Ужгорода.

У дівчат теж без жодного зриву відіграла моя донька Тетяна. У фіналі їй опір спробувала чинити берегівчанка Марія Лупак, але це їй не вдалося зробити (4:1 та 4:1). 3-тє місце зайняла ще одна ужгородка Ірина Гой, яка у матчі за бронзову нагороду перемогла свою землячку Дарину Швед.

У школярів до 12 років сюрприз підніс виноградівець Орест Косий, який відтіснив із верхнього щабля п'єдесталу сильних Деміана Гулянича та Олександра Дупина (обидва з Ужгорода). У поєдинку за третє місце Деміан Гулянич переміг мукачівця Артема Мухтаруліна.

У дівчат переможницею змагань стала тячівка Романа Левицька, яка у фіналі переграла свою землячку Мирославу Глібчук.

У юнаків до 14 років основна боротьба розгорнулася між ужгородцем Олегом Андріївим та Сергієм Ключаником із Чопа. Вони по черзі здолали претендентів на бронзу Миколу Керечана з Ужгорода та Антона Дешка

з Мукачева. У фіналі обидва спортсмени показали хорошу майстерність. Клочаник провів поєдинок більш зібрано і зумів отримати перемогу.

У дівчат основна боротьба розгорнулася між Юлією Пузик із Тячева та Міреллою Грицак із Ужгорода, які впевнено долали суперниць. У фіналі тяжівка виявилася сильнішою. Мірелла боролася до кінця, але це був не її день. 3-тє місце дісталось ще одній ужгородці Альоні Якубець.

Наймолодшим тенісистом турніру виявився Артем Мухтарулін із Мукачева, а наймолодшою тенісисткою – ужгородка Ганна Чорнак, які отримали від організаторів спеціальні заохочувальні призи.

У 2013 році в ужгородському СК «Юність» відбувся Всеукраїнський турнір з тенісу 1-ої категорії Федерації тенісу України, в якому взяло участь понад 100 учасників у різних вікових групах. За підсумками напружених матчів переможницею серед дівчат до 12 років стала ужгородка Тетяна Дичка, яка у фіналі була кращою за харків'янку Катерину Рублевську (2:1).

Луцьк. (29. 03.04.2014 рік). Тут проводився III-ій етап Українського тенісного туру серед юнаків та дівчат до 12 років. Серед 90 учасників єдиним представником нашої області була вихованка ЗОДЮСШ Тетяна Дичка, яка досить успішно виступила на цих змаганнях. Пройшовши 3 кола змагань, у ½ фіналу програла у

впертій боротьбі майбутній чемпіонці цього турніру. У матчі за 3-тє місце вона святкувала вікторію. А золоту медаль дівчина виборола у парному розряді.

2014 рік. Цього року в Ужгороді відбувся дебютний «Меморіал пам'яті мс СРСР Василя Лакатоша» серед дітей до 10 років. Учасники грали в одиночному та парному розрядах. В індивідуальній боротьбі серед хлопців святкував перемогу Максим Рішко. Срібну та бронзову нагороди вибороли відповідно Владислав Станинець та Олександр Переганя.

У дівчат кращою стала Дарина Гацош, «срібло» здобула Даніела Скубенич, а «бронзу» – Меліса Галас.

У парному розряді перемогу святкувала пара Гулянич/Пентелеймонов, які у фіналі обіграли ужгородський дует Дулій/Бенда і 3-тє – Самойлова/Тобіаш.

Цього року матеріально-технічна база нашої школи значно поліпшилася після реконструкції 8 кортів за СК «Юність».

2015 рік. Цього року традиційний турнір «Меморіал пам'яті».

Д. Гулянич та О. Дупин були учасниками відповідно чвертьфіналу та півфіналу.

У липні 2015 року у польському місті Вроцлав відбувся турнір ТЕ 2-ої категорії OLIMPIJSKI CUP (в. к. до 16 та 14 рр.). На ньому Тетяна Дичка успішно пройшла кваліфікаційний турнір і увійшла до основної сітки

змагань. До речі, ці дитячі змагання були визнані керівниками TENNIS EUROPE як найкращі у 2015 році.

На змагання приїхало біля 100 учасників з усієї Європи. Це спортсмени Словаччини, Румунії, Чехії, України, Білорусії, Росії, Польщі, Іспанії і навіть представники США.

У першому колі основної сітки ужгородка зустрілася з представницею Польщі Зузанною Смейліс. У напруженому поєдинку, який тривав три з половиною години, Таня зуміла перемогти старшу на рік суперницю з рахунком 2:0 (6:3 та 6:4). Наступного дня наша землячка провела ще одну зустріч з господаркою змагань Александрою Вірзбовські, яка перебуває у Європейському рейтингу на 90-ій позиції серед дівчат до 14 років. На

цей раз Тетяна поступилася суперниці з рахунком 0:2 (5:7 та 1:6).

2015 рік. В Ужгороді під егідою ФТУ та ФТЗ пройшов традиційний «Меморіал пам'яті мс СРСР В. Лака-тоша» (2-га категорія). В особистому розряді серед дівчат до 12 років золоту медаль здобула Тетяна Дичка, яка у фіналі з рахунком 2:0 перемогла мукачівку Маріану Маслей.

Свій останній турнір у 2016 році спільно з ФТЗ пройшов 24 грудня у СК «Юність» – це відкритий чемпіонат Ужгорода серед школярів (до 10 р., до 12 р. та до 16 р.). За результатами змагань визначились переможці та призери. У дівчат до 16 р. усі три перші місця зайняли ужгородки: відповідно Тетяна Дичка, яка спочатку у півфіналі переграла Ірину Гой, а у фіналі – Марію Олійник.

На критих кортах спорткомплексу «Юність» відбувся традиційний зимовий чемпіонат України. Це одне з трьох найпрестижніших всеукраїнських змагань. Минулоріч Ужгород приймав Кубок України.

У будь-якому виді спорту, що культивується на Закарпатті, є чимало спортивних династій. Винятком не став і великий теніс. Про династії Крочків, Мозерів, Шуфричів, Вешелені, Мечей, Негерів ми уже розповідали вище. Тепер хочемо мовити слово про чудову тенісну родину Ленартів. Майстер спорту СРСР Юрій Васильович Ленарт свого часу був добре знаним тенісистом, а після завершення спортивної кар'єри багато літ очолював Закарпатську обласну ДЮСШ, де однією із основних секцій є тенісна. Його сестра Зузанна теж була хорошою майстринею великої ракетки, а після завершення виступів на професійному рівні та закінчення «вишу» добрі два десятки з гаком літ пропрацювала тренером із цього виду спор-

В АНЕТТИ ЛЕНАРТ СРІБЛО І БРОНЗА ЧЕМПІОНАТУ УКРАЇНИ

ту в обласній ДЮСШ управління освіти та науки облдержадміністрації.

Анетта Юріївна Ленарт народилася в Ужгороді. Першим тренером у дівчини була її мама Зузанна Василівна. Навчалася у місцевій ЗОШ №10. Вперше взяла до рук тенісну ракетку у три роки, а через два роки уже була учасницею дитячих змагань. Принаймні у 6-річному віці взяла участь у своїх перших змаганнях, які відбулися у Тячеві.

У 7 років виграла всеукраїнські змагання (дівчата до 10 років) у Львові та привезла зі Словаччини золоту медаль із міжнародних змагань.

На запитання, як стала тенісисткою, Анетта, усміхнувшись, сказала: «У три роки дівчина чи хлопець не обирають для себе вид спорту. За мене це зробили батьки. Вирішальне слово було за мамою, тенісисткою, яка «перемогла» батька-гімнаста. Є гарне закарпатське висловлювання: «Як нянько скаже, так по-мамчиному буде».

У 2002 році виконала норматив майстра спорту України. Входила до сотні кращих тенісисток Європи серед ровесниць.

На першості України до 10 років була другою в одиночному розряді та першою у парі.

Такий тенісистці-красуні до лиця і значок «Майстер спорту України», і приз глядацьких симпатій.

У 1999 році на першості країни до 16 років в Ужгороді дівчина повторила цей успіх. Тоді вона мала лише 12 років і відважилася пограти за кошицький клуб «Славія» у першості сусідньої Словаччини. У командному заліку потрапила до фіналу, проте як закордонна спортсменка не змогла далі виступати. Анетта також пройшла відбір на першість Європи у Португалії. Тоді виступала за збірну України під №1, а українці серед 14-річних однолітків посіли високе 4-те місце.

Найкращим роком для ужгородки був 2002, коли дівчина у чемпіона-

ті України зайняла високе 4-те місце і виконала норматив майстра спорту України.

У 2003 році на відкритому Зимовому кубку України, який проходив в Ужгороді, крім того, що Анетта була серед вісімки кращих тенісисток України, вона отримала і приз глядацьких симпатій.

На початку серпня 2004 року в Ужгороді пройшов традиційний тенісний «Меморіал Гагера та Мозера», в якому взяли участь 112 учасників серед дівчат і юнаків 4 вікових груп із 11 міст України. 3-поміж дівчат 1986-1989 рр. н. перемогу святкувала ужгородка Анетта Ленарт.

У 2004 році у місті над Ужем проходив Кубок України. Головною героїнею була А. Ленарт, яка в одиночному розряді стала володаркою головного трофею країни, а у міксті з ужгородцем Аттілою Мигалко здобули «срібло».

Стільки ж нагород вона виборола і наступного року. У 2005 році в ужгородському СК «Юність» відбувся традиційний зимовий чемпіонат України. Це одне з трьох найпрестижніших всеукраїнських змагань. В одиночному розряді (дівчата до 18 років) вона стала срібною призеркою, поступившись у фіналі Марині Ткаченко з Києва. Але найбільш важким і драматичним для ужгородки виявився півфінальний матч проти киянки Євгенії Нудьги. Ось як у своїй статті «В Анетти Ленарт срібло і бронза чемпіонату України» про цей принциповий поєдинок писав журналіст

Тарас Ващук: «Прогнозовано найдовше протрималася вихованка своєї мами Зузанни Анетта Ленарт. Лише у півфіналі в неї почалися проблеми. «Не пішла» перша подача, і ужгородка програла перший сет суперниці з Києва Євгенії Нудьзі. Зібравшись, Анетта у другому сеті не залишила шансів столичній гості (6:2). А у третьому за рахунку 4:1 на користь закарпатки здавалося, що можна готуватися до фіналу. Та шальки терезів вкотре перешилилися, і Нудьга зуміла виграти поспіль 4 гейми. Довелося

грати додаткову, 7-му, подачу. Втома далася взнаки – після двогодинного двобою обидві суперниці багато помилялися, та досвідченіша Ленарт «на нервах» вирвала звитягу».

У парних змаганнях серед дівчат до 18 років Анетта разом із Ксенією Лапіною з Києва стала володаркою бронзової нагороди.

Свого часу у дівчини кумирами були хорватський тенісист Горан Іванішевич, а також росіянин Євген Кафельников. Ужгородка навіть такими ракетками грала, як її кумири.

М. БОБАЛЬ-старший: «НАЙКРАЩА НАГОРОДА – ЦЕ ПЕРЕМОГА»

2013 рік. Ужгород. Відкриття 8 тенісних кортів за СК «Юність». Перша зліва Н. Бобаль, а за нею А. Самойлова.

Батько майстра спорту України з тенісу Наталії Бобаль Матвій Матвійович любить наводити вислів, виносений у заголовок матеріалу, який свого часу почув від легендарного тренера та винахідника так званого «сухого листа» Валерія Лобановського. Бо у будь-яких змаганнях вінцем є омріяна перемога. Уболівальники спішать на стадіон чи на тенісні корти, аби насолоджуватися грою своєї улюбленої команди чи тенісиста.

У перемогах же самої Наталії є частка праці, вкладеної батьком, який з нею «намотав» не одну тисячу кіло-

Матвій Бобаль-ст. – батько. Екс-гравець київського «Динамо» та ужгородського «Закарпаття».

Матвій Бобаль-мол. – старший син, майстер спорту України міжнародного класу з футболу.

Юрій Бобаль – молодший син (футболіст, тенісист).

метрів, їздячі на різні змагання. Коли дівчині було важко, підставляли плечі і її два брати – Матвій і особливо молодший Юрій, який у сестрички був навіть тренером з тенісу. Цікава деталь. Ми, автори книги, намагалися назвати бодай 5-6 сімей в області, де би було четверо і більше членів родини, які свого часу виступали на професійному рівні у будь-якому виді спорту. Такі дві родини є у Мукачеві: сім'я Мозерів (футбол, теніс, волейбол, баскетбол та спортивні танці на льоду) та Ряшків (футбол), а в Ужгороді Пеняків (лижні перегони та сноуборд), а також Бобалів.

У сім'ї Бобалів кожен був майстром своєї справи. Батько Наталії свого часу був навіть капітаном збірної «молодіжки» СРСР, а також захищав кольори київського «Динамо», львівських «Карпат», запорізького «Торпедо» та ужгородської «Говерли». В останній команді був президентом клубу та головним тренером.

2002-2016 рр. – керівник комплексної наукової групи ФК «Говерла».

Найтитулованишим у спортивній родині Бобалів є старший син-тезка, який у 2009 році у складі збірної студентської України став чемпіоном Всесвітньої Універсіади (2009 рік). Також був двічі кращим бомбардиром 1-ої ліги (першість України): 2006/2007 рр. (16 м'ячів) та 2007/2008 (23 м'ячі).

Молодший Юрій також добре знааний у футбольних та тенісних колах області. Він арбітр з обох видів спорту, часто-густо виступає у турні-

рах із тенісу серед ветеранів. Скажімо, у 2016 році вперше у Виноградіві відбувся професійно-аматорський турнір з великого тенісу SEVLUSH OPEN, де Юрій у парі з ужгородцем Сергієм Павликом вибороли срібні нагороди.

Наталія Матвіївна Бобаль народилася 6 березня 1997 року в Ужгороді у спортивній сім'ї. Майстер спорту України з тенісу. Навчалася у місцевій ЗОШ I – III ст. №1 ім. Т. Шевченка.

Найгучнішим успіхом для ужгородки став Кубок України, який відбувся у жовтні 2016 року у Києві. Вона разом із ужгородцем (мікст), майстром спорту України Василем Єгоровим вибороли головний трофей України, перемігши у фіналі дует Вікторія Гоголь (Івано-Франківськ/Павло Калабухов (Львів).

Успішно Наталія зіграла і в одиночному протистоянні. Вона ввійшла до вісімки кращих тенісисток України, поступившись тільки за вихід до четвірки.

А роком раніше на чемпіонаті України (17.08-23.08.2015 р.) вона у парному жіночому розряді з ужгородкою Анастасією Самойловою ввійшли до вісімки кращих тенісисток країни. В 1/4 фіналу вони програли (4:6 та 4:6) дуету Ю. Стародубцева (Нова Каховка)/М. Чернишова (Київ).

А ось на відкритому чемпіонаті Львівщини (25.04.2016 – 01.05.2016 р.) наші ужгородські тенісистки Н. Бобаль і А. Самойлова добралися до фіналу, де у впертій боротьбі поступилися (парний жіночий розряд)

М. Тавпаш (Львів)/М. Колоней (Харків) з рахунком 2:0.

А чи не першу свою серйозну нагороду 12-річна Наталія (2009 р.) привезла із «Кубка Євроспорту», де вона зайняла третє місце.

У 2011 році в Ужгороді пройшли VI-ті юнацькі літні спортивні ігри з тенісу. Окрасою змагань став фінальний поєдинок в одиночному жіночому розряді між ужгородками Наталією Бобаль та Анастасією Щербей.

Витяг із газетної статті: «По ходу турніру незаперечним лідером вважалася Наталія Бобаль, яка справді демонструє зрілу гру. Її суперницею у фіналі стала теж одна з найсильніших тенісисток області А. Щербей. Навіть 40-градусна спека не вплинула на бажання кожної з них здобути перемогу.

Перший сет, який завершився з рахунком 6:4, записала собі в актив Наталія. Другий з аналогічним рахунком був за Анастасією. У третьому сеті суперниці йшли очко в очко. Кожний м'яч розігрувався до вірного. Ризик теністки звели до нуля. Під кінець гри нерви не витримали у Н. Бобаль. Вона припустилася прикрої помилки і чемпіонкою чергових юнацьких

літніх ігор області стала А. Щербей. А перемогу дівчина отримала на тайбреку (7:6 та 10:8).

На цих змаганнях Наталія таки отримала і золоту медаль. Вона у парі із своєю «кривдницею» А. Щербей переграли у фіналі (парний жіночий розряд) тячівський дует Кароліна Белоцька/Вікторія Цубера.

Друге «золото» Н. Бобаль отримала у змішаному розряді (мікст): Наталія Бобаль/Євген Січка – Максим Козубовський/Анастасія Щербей (6:4 і 6:2).

У 2013 році Н. Бобаль була кращою і на першості області (дівчата до 16 р.).

Наприкінці грудня 2014 року в ужгородському СК «Юність» пройшов всеукраїнський турнір з тенісу 1-ої категорії «Ужгород опен» серед юнаків та дівчат. Одним із організаторів його був брат Наталії Юрій. На ньому ужгородці Н. Бобаль в одиночному розряді (вікова категорія до 18 років) не було рівних. У парному жіночому розряді ужгородська пара Н. Бобаль та А. Самойлова теж святкували вікторію. І таких гарних перемог в обласних, всеукраїнських та міжнародних змаганнях у майстра спорту України Наталії Бобаль чимало...

ТЕНІС У ТЯЧЕВІ: СЕКРЕТИ УСПІХУ

Тренерський бомонд відділення тенісу Тячівської ДЮСШ складають колишні знані спортсмени Закарпаття (на світліні зверху, зліва направо) майстер спорту Габрієлла Белені, старший тренер Віктор Павлишинець та майстер спорту Катерина Мечей-Ковач. Вони нині одні з тих, хто диктує тенісну моду в області та Україні. А результати їх вихованців говорять самі за себе.

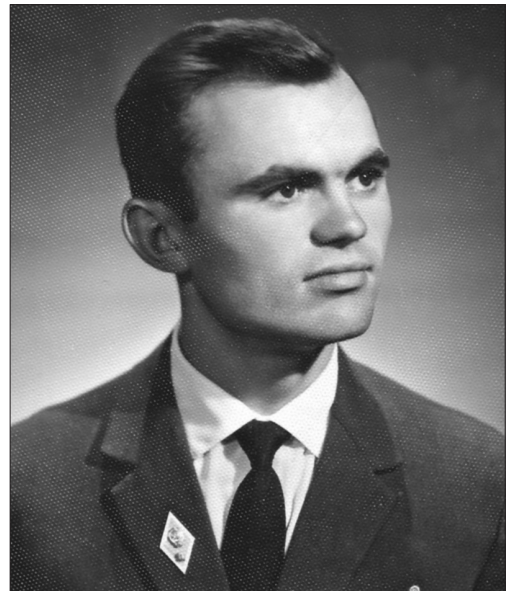
У тріо чудових тренерів-викладачів є свій простий рецепт підготовки класних атлетів, адже у них все працює, як швейцарський годинник. І головне – на кінцевий результат.

Теніс у найбільшому районі в області й Україні культивується більше півстоліття (версія нинішніх дослідників тячівського тенісу – Авт.). А почалося все із двох тенісних кортів у міському парку, які побудував засновник цього виду спорту у рай-

центрі Золтан Михайлович Шуфрич у далекому 1966 році. Тепер у Тячеві є 5 чудових кортів з трибунами на 80 місць, на яких щороку проводяться 3 всеукраїнські турніри під егідою ФТУ, першості краю й всеукраїнський турнір серед ветеранів, присвячений Дню м. Тячів.

Один із авторів книги (В. Гаджега), який у середині 90-их років пра-

цював завідувачем відділом крайової газети «Новини Закарпаття», мав нагоду зустрічатися із Золтаном Михайловичем. А після бесіди із ним у журналістському блокноті залишився ось цей запис:

«Розпочну з приємного, – почав розмову керівник місцевої ДЮСШ. – За підсумками огляду-конкурсу 1996 року, – мовить далі Золтан Михайлович, – наш колектив виборов почесне третє місце серед аналогічних спортивних шкіл області. Саме у нашій ДЮСШ свої перші кроки у великий спорт робили десятки наших вихованців. Щодо тенісу, то із цього виду спорту найбільшого злету у своїй кар’єрі домоглася наша мс СРСР Габрієлла Белені, яка після завершення тенісної кар’єри на майстрівському рівні має намір працювати у нас дитячим тренером. Вона закінчила Київський інститут фізичної культури. Її висококласна гра не раз захоплювала багатьох вітчизняних і міжнародних фахівців. Нещодавно вона стала переможницею зимового чемпіонату України з тенісу. За підсумками 1996 року Г. Белені та її тренер К. Мечей-Ковач були включені до традиційного символічного списку «10 кращих спортсменів та тренерів Закарпаття-96».

У даний час успішно займаються на тенісних кортах брати Віктор та Андрій Сабови, Вікторія Форкош, Віталія Бажан. Ці наші вихованці неодноразово ставали переможцями та призерами різних престижних зма-

гань, як на обласному, всеукраїнському, так і на міжнародному рівнях. Радують своїми виступами й інші майстри великої ракетки.

Наші тренери не лише займаються тренувальною справою та підготовкою дітей до змагань, але й самі разом із керівництвом ДЮСШ організують та проводять різні турніри з тенісу».

Також керівник школи розповів і про роботу секцій з інших видів спорту, що культивуються у Тячівській ДЮСШ (греко-римська боротьба, футбол, настільний теніс тощо).

...Вдячні любителі тенісу й тренерський колектив Тячівської ДЮСШ (директор Василь Варга) у 2010 році започаткували всеукраїнський юнацький турнір з тенісу І-ої категорії «Меморіал З. М. Шуфрича» серед юнаків і дівчат до 14 років, який щороку проходить під егідою ФТУ.

У дебютних змаганнях, що тривали 4 дні, взяли участь представники Києва, Харкова, Донецька, Одеси, Сімферополя, Черкаса, Львова, Рівного, Луцька, Чернівців, Івано-Франківська, Ужгорода, Стрия, Коломиї, Мукачева, Берегова та господарі.

На урочистому відкритті змагань перед учасниками із щирими словами вдячності виступила вдова З. Шуфрича пані Олена, яка шанобливо відгукнулася про свого чоловіка – відомого тренера з тенісу Золтана Михайловича, відмітивши, що це була людина з широкою душею і відкритим серцем, без гордості й зверх-

ності, яка просто жила спортом у широкому розумінні цього слова.

– Нинішній пам'ятний турнір немов хороший бумеранг спомину трудів мого чоловіка. Бо й справді, з якими гуманними чеснотами людина живе на землі, такою і застається пам'ять про неї. Відійшовши у вічність, Золтан Михайлович живе в серцях своїх вихованців, які гідно продовжують справу його життя.

А потім розпочалися тенісні баталії, які принесли такі результати: серед дівчат (14 р.) 1-ше місце виборола Катерина Лимар (Харків), 2-ге – Анастасія Клименко (Одеса) і 3-тє – Поліна Вакула (Рівне).

Хлопці (14 р.): 1-ше місце здобув Олександр Вовк (Львів), 2-ге – Владислав Крамаров (Івано-Франківськ) та 3-тє – Олександр Подгурський (Сімферополь).

Дівчата (парний розряд): 1-ше місце – Анастасія Клименко/Поліна Вакула; 2-ге – Катерина Лимар/ Поліна Руденко.

Найкращими серед юнаків у парному розряді були: 1-ше місце – Владислав Крамаров/Олександр Подгурський, 2-ге – Леонід Чечель/Ілля Філанчук та 3-тє – Олександр Вовк/ Данило Веремейчук.

2-ий за ліком турнір відбувся 20 – 24 серпня 2011 р. і зібрав 70 учасників (в. к. до 10, 12 та до 16 рр.) із багатьох регіонів України.

Переможцями та призерами серед 10-річних хлопців стали: 1-ше місце – Святослав Ільницький (Львів);

2-ге – Деміан Гулянич (Ужгород); 3-тє – Олександр Дупин (Ужгород), а у дівчат відповідно Мирослава Глібчук (Тячів), Яна Кирилюк (Львів) та Олександра Стефанів (Стрий).

В юнаків до 12 років «золото» виборов представник Харкова Володимир Єлізаров, який у фіналі переграв Владислава Фенинця із Виноградова. «Бронза» дісталася Олександру Бабичу зі Львова.

У дівчат відповідні нагороди отримали: Юлія Пузик (Тячів), Єлизавета Дяченко (Харків) та Анастасія Ковальчук (Львів).

В юнаків до 16 р. у фіналі львів'янин Макар Грицевич переграв господаря турніру Дмитра Шомка, а у матчі за 3-тє місце перемогу святкував берегівчанин Богдан Гирович.

У дівчат у цій в. к. кращою була тячівка Валерія Цубера, яка у фіналі переграла Інну Григорів з Коломиї. Киянка Аліна Саєнко здобула «бронзу».

ТЕНІС У ТЯЧЕВІ МАЄ НАБАГАТО ГЛИБШІ КОРЕНІ

Авторам книги випадково до рук потрапив чеський часопис «Podkarpatska Rus». В одному з його номерів за 2008 рік було опубліковано цікаву краєзнавчу статтю під заголовком «Тячів – марамороське королівське місто» (автор – В. Куштек), написану на основі спогадів старожилів, які мешкали у місті в 30-их роках минулого століття.

1936 рік. Тячів. Після тенісного турніру між командами Тячева і Ужгорода. 5-ий справа у першому ряду сидить окружний начальник Тячева Павло Коссей.

Ось дослівний витяг із цього матеріалу: «У будівлі спортивного товариства «Сокіл» організували різноманітні виступи та розваги. У місті панувала затишна атмосфера. У неділю ніхто не смів працювати, цей день був присвячений відпочинку та прогулянкам на головній площі і набережній біля Тиси. Також ходили в кіно до осередку «Сокола» на вокзалі або грали в боулінг у місцевих барах.

Спортсмени проводили тенісні змагання, а взимку грали в хокей неподалік Тиси. Головою тячівського тенісного клубу був Гегедюш, один з найкращих гравців в окрузі. Серед тячівських любителів спорту особливо відзначався пан Гушка з окружного управління, який весь свій вільний час присвячував тенісу, а взимку – хокею. Під його керівництвом тячівська хокейна команда та тенісисти добивалися у змаганнях відмінних результатів».

Нашу розповідь просимо продовжити старшого тренера відділення тенісу Тячівської ДЮСШ Віктора Павлишинця.

– Нині у тенісній секції Тячівської ДЮСШ тренується понад 100 школярів. Відрадно, що за останні роки теніс набуває все більшої популярності. Про це свідчить і той факт, що до Тячева їдуть займатися цим видом спорту не лише школярі з найближчих сіл району, але й Хустщини, Рахівщини, навіть із Виноградівщини.

19 квітня 2009 р. На фото Золтан Михайлович Шуфрич (у центрі) з Тарасом Алечком та Віктором Павлишинцем під час Міжнародного турніру з тенісу серед ветеранів «Кубок міста Тячів – 2009».

Ми гордимся нашими знаними тенісистами, зокрема майстрами спорту Габріеллою Белені та Вікторією Бонь, а також сестрами Велеган, Мирославою Глібчук, Романою Левицькою, Юлією Пузик, Валерією Гайдуковою, А. Бердар, Н. Коларик, Д. Пилип, І. Шишмарьовим та багатьма іншими.

За останні 10 років нами підготовлено добрі два десятки членів збірних команд області та України (юнацька), зокрема Георгіна Федосенкова, Вікторія Бонь, Біанка Велеган, Юлія Пузик, Мирослава Глібчук, Дмитро Шомко, Орест Цубера тощо.

Вікторія Бонь у 2009 році виконала норматив мс України. До речі, вона була абсолютною чемпіонкою України серед дівчат до 16 років, срібним призером серед дорослих в одиночному і парному розрядах, переможницею багатьох національних і міжнародних турнірів.

Згодом від своєї подруги естафету перейняла Біанка Велеган, яка у 2010 році стала переможницею і срібним призером в 5-х турнірах Європейської тенісної асоціації. Також була у списку 50 кращих юних тенісисток Європи серед 14-річних дівчат!

Ще одна наша вихованка, кандидат у майстри спорту Георгіна Федосенкова свого часу була призеркою чемпіонату України серед дівчат до 14 і до 16 років і європейських турнірів під егідою ТЕ.

Анетта Велеган, Орест Цубера, Крістіан Савчук, Марина Бокоч, Олег Ворончак, Д. Данько, Мирослава Глібчук, Н. Коларик, Юлія Пузик, В. Юркін, І. Шишмарьов – ось далеко не повний перелік наших вихованців, які протягом 2010-2017 рр. ставали переможцями і призерами обласних і всеукраїнських змагань. Саме вони своїми перемогами зробили імідж тячівському тенісу, який сьогодні є одним із беззаперечних лідерів на Закарпатті та в Україні.

– Вікторе Михайловичу, аби виховати справжнього атлета потрібен не лише час, але й наполегливість, як самої дитини, так і тренера.

– Тренер – це та людина, яка організовує навчально-тренувальний

процес та несе відповідальність за його наслідки. Справжній тренер – це людина, котра не лише навчає дитину тому чи іншому виду спорту, але й цікавиться його справами у школі, вдома, в лікаря, словом поза ДЮСШ. Справжній тренер – це тонкий психолог дитячих душ, інколи він навіть виконує роль батьків. Тому справжній тренер – це не професія, а доля, покликання, хобі. І мені пощастило, що я саме працюю уже не один рік з такими фахівцями, я б сказав майстрами своєї справи, як майстри спорту Катерина Мечей-Ковач та Габрієлла Белені. Вони

свого часу були теж класними тенісистками, а відтак стали чудовими наставницями.

Малюк, якого за ручку, як у дитячий садок, до нас вперше приводять мама чи тато, бабуся чи дідусь, ще не може тримати у руках ракетку, а м'ячик не вміщується у кулачок. Дивись, через 4 – 5 років він уже вільно себе почуває на корті й має неабиякі навички у грі. Для того, аби з крихітки зробити бодай гарного тенісиста, не кажучи вже про справжнього майстра, потрібно з нею на кортах «зібрати» не одне відро власного поту.

Наприкінці вересня 2017 року у Тячеві була урочисто здана в експлуатацію спортивна арена «Тячів». На фото голова обласної державної адміністрації Г. Москаль виступає на урочистому відкритті ще однієї сучасної спортивної споруди.

Особливо в осінньо-зимовий період тут матимуть змогу проводити тренування тенісисти. Крім того, можна буде проводити різні серйозні турніри з великого тенісу. Скажімо, 11 листопада 2017 р. на новій спортарені був проведений турнір з настільного тенісу пам'яті мс Василя Роспопи. Віриться, що аналогічні змагання проводитимуться і з великого тенісу. Але головне, що вихованці відділення тенісу Тячівської ДЮСШ відтепер мають змогу тренуватися і у зимовий період.

– Але успіх ваших підопічних залежить не лише від хороших кадрів, але й добротної матеріально-технічної бази.

– Звісно. Те, що маємо нині, не можемо порівняти з тим, що було, скажімо, 8 – 10 років тому. Але головною проблемою у нас завжди була відсутність критого залу, де ми б могли із своїми вихованцями проводити тренування в осінньо-зимовий період. Через це у нас практично щороку на 5 місяців гальмувався повноцінний тренувальний процес. Ця проблема уже була з бородою. І все ж, як на мене, її в якійсь мірі вдалося вирішити у нашому районному центрі після того, як 27 вересня 2017 року була відкрита спортивна арена «Тячів». Тут є всі умови для проведення повноцінних тренувань, а також турнірів на найвищому рівні.

– Наш відомий тенісист з Ужгорода А. Мигалко в одному із своїх інтерв'ю сказав: «Якби таких людей, меценатів і фанатів тенісу, як Юрій Сапронов, було більше, то з часом можна було вийти і на рівень Іспанії та інших країн за кількістю змагань, які дають величезний поштовх професійному зростанню власних гравців».

– Це – дійсно так. Ми дружбу з відомим меценатом, заступником голови Харківської ОДА Ю. А. Сапроновим зав'язали ще у 2010 році. Цього ж року Юрій Анатолійович запросив тренерів та наших вихованців у Харків, де ми мали змогу переглянути матчі чоловічої та жіночої збірної

України з тенісу на Кубки Девіса та ФТУ, а також відвідали визначні місця другого по величині міста в нашій державі, побували в дельфінарії, зоопарку, каталися на ковзанах на спортивному «Караван», відвідали єдиний в Україні гольф-клуб «Суперіор». Та це все було як додаток до тієї допомоги, яку надав нам харківський меценат. Під час наступної поїздки наших учнів у Харків на матч Кубок Девіса між збірними України та Нідерландів, Юрій Анатолійович подарував нашим дітям 20 професійних ракеток найвідоміших у світі тенісних брендів «Wilson», «Babolat», «Dunlop», а також тенісну форму, струни, м'ячі... Згодом на нашу адресу надійшло 20 чудових спортивних костюмів італійської фірми «Lotto» з логотипом благодійного Фонду Ю. Сапронова! Наша співпраця триває...

9 вересня 2010 р. На фото віце-президент ФТУ, головний спонсор жіночої збірної України з тенісу Ю. А. Сапронов із учнями відділення тенісу Тячівської ДЮСШ.

– Що можете сказати про нішніх ваших вихованців?

– Ми ними теж пишаємося, адже багато з них – це багаторазові переможці та призери престижних змагань на теренах Європи, України, Закарпаття та на милій серцю Тячівщині.

– Вікторе Михайловичу, зробімо своєрідну екскурсію по тих змаганнях, які організовуєте Ви із своїми колегами та керівництвом ДЮСШ. Будь ласка, розкажіть про 5 найбільш резонансних турнірів?

– Про один турнір, який присвячений Золтану Михайловичу Шуфричу, ми уже вели мову вище. Ще про 4.

2009 рік. У Тячеві у рамках святкування Дня міста та 681-ої річниці першої історичної згадки про наш райцентр відбувся турнір з тенісу серед ветеранів та аматорів «Кубок міста-2009», який зібрав 54 учасників із Києва, Львова, Тернополя, Івано-Франківська, Хуста, Коломиї, Ужгорода, Мукачєва, Виноградова та Тячева. Учасників розділили на дві вікові підгрупи: молодшу (до 100 років) і старшу (100 років+).

Два дні баталій на кортах довели, що тенісу підвладні всі віки!!! Із захопленням глядачі спостерігали за грою найстарших учасників турніру. Ним виявилися 73 (!)-річний В. Сирцов, а також Юрій Плиска (72 р.!) з Хуста. 70 років із ґаком мали Р. Романишин та В. Тудовші з Тячева, О. Афанасьєв та майстер спорту СРСР Василь Лакатош з Ужгорода. Таки нашій молоді є з кого брати приклад!

І про підсумки: у молодшій віковій підгрупі (парний розряд) переможцями стали івано-франківчани А. Калабішка/В. Шумада, «срібло» дісталось братам Глібчукам з Вишкова, а «бронза» – І. Нечипоренко (Ужгород)/В. Сабов (Тячів).

У старшій віковій групі призові місця розподілилися так: 1-ше місце виборів дует зі Львова О. Дейнеко/С. Тіунов, 2-ге – Г. Добичін (Львів)/В. Костюкевич (Коломия), а «бронза» дісталася братам Лакатошам із Ужгорода.

2010 рік. На всеукраїнському юнацькому турнірі Федерації тенісу України 3-ї категорії, який пройшов наприкінці жовтня у Стрию, що на Львівщині, 6 наших вихованців вибороли медалі різного гатунку. У віковій підгрупі до 10 років не було рівних наймолодшим нашим дівчатам, які зайняли 1 – 4-ті місця, відповідно це Романа Левицька, Даніела Пилип, 8(!)-річна Мирослава Глібчук та Анна Бердар.

У дівчаток до 12-ти років 3 і 4 місця посіли Юлія Пузик та Наталія Коларик. Чудово виступили дівчатка і в парному розряді – у наймолодших фінал розіграли дві тячівські пари Р. Левицька/М. Глібчук та А. Бердар/Д. Пилип. Перемогу святкували Романа та Мирослава (6:4 та 7:6). Серед 12-річних дівчат наша пара Ю. Пузик/Н. Коларик лише у фіналі поступилася ровесницям з Трускавця.

Отже, з нагородами додому повернулися всі 6 учасниць (фото на наст. стор.), які представляли на цих змаганнях Тячівську ДЮСШ!

2011 рік. У цьому році у нашому місті відбулося теж кілька престижних змагань. 4 дні (19 – 22 квітня) під егідою ФТУ проходив всеукраїнський юнацький турнір «Відкрита першість Тячівської ДЮСШ з тенісу». Ці традиційні змагання на цей раз зібрали рекордну кількість учасників. У трьох в. к. (юнаки та дівчата) змагалось 106 учасників з Києва, Хмельницького, Львова, Івано-Франківська, Чернівців, Коломиї, Іллічівська, Ужгорода, Мукачєва, Берегова Хуста і Тячева.

Просто здорово на представницькому турнірі виступили юні закарпатці. Серед 10-річних дівчат кращою стала вихованка Мукачєвської ДЮСШ Д. Фегер. 2-ге місце здобула берегівчанка Анастасія Твердоступ, 3-тє – ужгородка С. Будинська, а 4-тє – наша підопічна М. Глібчук.

Дівчата (до 12 років): 1-ше місце – М. Берладін (Львів), 2-ге, 3-тє і 4-тє місця дісталися тячівкам – відповідно Р. Левицькій, Ю. Пузик та Н. Коларик.

До 16 років: 1-ше місце – Б. Велеган (Тячів), 2-ге – А. Павлюк (Івано-Франківськ) і 3-тє – О. Пилипчук (Хмельницький).

Юнаки до 10 років: 1-ше місце – С. Ільницький (Львів), 2-ге – Д. Гулянич (Ужгород) і 3-тє – С. Рурак (Чернівці).

До 12 років: 1-ше та 2-ге місця – відповідно Ігор Шупта та Роман Романов (обидва з Хмельницького) і 3-тє місце дісталось Данилу Явору зі Львова.

До 16 років: 1-ше місце – Д. Веремейчук (Іллічівськ), 2-ге – Д. Шомко (Тячів) і 3-тє – Є. Січка (Ужгород).

У кінці вересня (2012 р.) у нас відбулася неординарна подія. Після завершення змагального сезону керівництво ДЮСШ разом з вихованцями вирішили провести обряд освячення території наших тенісних кортів, які були побудовані ще у 70-их роках минулого століття. Головна мета освячення кортів, як сказав отець В. Сабов, який був вихованцем цієї ДЮСШ і нині тут грає теніс, аби у всіх, хто приходить сюди, завжди були позитивні емоції, а її величність Фортуна частіше усміхалася юним спортсменам.

2013 рік. У змаганнях на Кубок тенісного клубу «Парк», які відбулися в столиці Угорщини, нашій Юлії Пузик у півфіналі вдалося обіграти 2-гу ракетку турніру з рахунком 3:6; 6:3 та 6:3. У фіналі Юлія перемогла місцеву тенісистку Катю Фолдеак (6:0 та 6:2) й стала триумфаторкою цього престижного турніру.

17-23 червня 2013 р. У Чернівцях проходив турнір із тенісу «Буковинське літо». Сюди приїхали спортсмени з різних куточків країни. За призові місця в одиночних та парних

розрядах змагалось близько 80-ти учасників. «Буковинське літо» порадувало здобутками і наших юних тенісисток. Бронзові нагороди вибороли 10-річна Валерія Гайдукова та 12-річна Мирослава Глібчук у парно-му розряді.

2013 рік (червень). Упродовж 4 днів на тячівських кортах тривали цікаві й захоплюючі всеукраїнські змагання «Весняна першість Тячівської ДЮСШ з тенісу» між юними майстрами великої ракетки з Києва, Львова, Коломиї, Чернівців, Хмельницька, Ужгорода, Мукачева, Берегова, Виноградова й Тячева. І про результати.

Одиночний розряд (дівчата до 10 р.): 1-ше місце – Ніколетта Патлах (Виноградів), 2-ге – Анастасія Іванченко (Чернівці), 3-тє – Валерія Гайдукова (Тячів).

До 12 р.: 1-ше місце – А. Мартем'янова (Львів), 2-ге – Я. Заремба (Хмельницький), 3-тє – Мирослава Глібчук (Тячів).

До 14 р.: 1-ше місце – Ірина Русин (Мукачево), 2-ге – Юлія Пузик (Тячів), 3-тє – Олена Лазаренко (Львів).

Юнаки (до 10 років): 1-ше місце – В. Коновчук (Чернівці), 2-ге – Д. Янсон (Львів), 3-тє – З. Нагірняк (Чернівці).

До 12 р.: 1-ше місце – Деміан Гулянич, 2-ге – Олександр Дупин (обидва з Ужгорода), 3-тє – Т. Іванишин (Львів).

До 14 р.: 1-ше місце – А. Довгань (Коломия), 2-ге і 3-тє місця – В. Фенинець і О. Косий (обидва з Виноградова).

Парний розряд (дівчата до 12 р.):

1-ше місце – Я. Заремба (Хмельницький) /А. Мартем'янова (Львів), 2-ге – Мирослава Глібчук (Тячів)/ Д. Мегер.

До 14 років: 1-ше місце – Юлія Пузик (Тячів)/Ірина Русин (Мукачево); 2-ге – М. Тинна/Олена Лазаренко (Львів).

До 12 років хлопці): 1-ше місце – Д. Гулянич/О. Дупин (Ужгород).

До 14 років: 1-ше місце – Артем Довгань (Коломия)/Антон Дешко (Мукачево), 2-ге – В. Фенинець/О. Косий (Виноградів).

Приємно порадувала нас і 12-річна юна «зірочка» М. Глібчук (тренер Г. Белені), яка з всеукраїнського юнацького турніру ФТУ 2-ої категорії «Пам'яті Ф. Г. Кулечка», що проходив у Львові впродовж 5-11 травня 2014 року, повернулася до рідного Тячева з двома золотими медалями.

«Відкрита весняна першість Тячівської ДЮСШ» серед юнаків і дівчат до 10, 12 і 16 років відбулася **25 квітня 2014 р.** Турнір має понад 30-річну історію. Його організатором є Катерина Мечей-Ковач. Проведенню турніру завжди сприяє місцева влада, адже він – візитка Тячівщини. У свій час на змагання збирались діти з усього Союзу, на сьогодні в турнірі беруть участь любителі тенісу з різних міст України. Цього року до нашого міста приїхало близько 100 юних тенісистів зі Львова, Чернівців, Ужгорода, Мукачева, Ново-яворівська, Кам'янець-Подільського, Коломиї, Виноградова та інших міст України.

В урочистому відкритті турніру взяли участь Тячівський міський голова І. Ковач, завідувач сектору з питань фізичної культури та спорту РДА В. Герчак, директор Тячівської ДЮСШ В. Варга та інші. Вони звернулись до всіх присутніх з вітальними словами і висловили надію, що ці корти дадуть учасникам старт у великий спорт й побажали їм успіхів у грі.

Зокрема головний суддя турніру Н. Вілігорська сказала:

– Ми з року в рік приїжджаємо в це прекрасне місто, де захоплюємось природою, людьми, цією базою, яка з кожним разом вдосконалюється. Такої кількості дітей на цьому турнірі

я не пам'ятаю вже впродовж кількох років, тому ви, дорогі організатори, бачите, що ваші старання не проходять марно. Ми хочемо до вас приїжджати, брати участь у змаганнях та вдосконалювати свою майстерність, – додала вона.

Звертаючись до усіх учасників хочу побажати старшим – у жорсткій боротьбі хай переможе найкращий, а маленьким, які роблять тільки перші кроки на цих кортах, – у добрий спортивний тенісний шлях. І, можливо, ваші імена ми почуємо, коли ви будете захищати честь нашої країни на міжнародній та світовій аренах.

Квітень 2017 рік. Тячів. Переможці та призери традиційної першості Тячівської ДЮСШ (Національний турнір ФТУ з тенісу 1-ї категорії) серед юнаків і дівчат до 16 років та регіонального турніру з тенісу серед школярів до 10, 12 і 14 років. Зліва третім стоїть В. Павлишинець, 6-та – майстер спорту СРСР Габрієлла Белені.

На цей раз до Тячева приїхали спортсмени зі Львова, Стрия, Дрогобича, Трускавця, Коломиї, Чернівців, Косова, Ужгорода, Мукачева, Виноградова, Хуста, Вишкова і господарі.

Тенісні баталії тривали 2 дні. У парному розряді учасники були розподілені на дві в. к.: молодшу (до 100 років) та старшу (100+). Серед старших 1-ше місце виборов дует Ігор Білоскурський (Коломия)/Олег Дайнеко (Львів), який у фіналі пере-

грав пару Ігор Палій (Трускавець)/Сергій Яценко (Косово), третіми стали Сергій Хохрін (Львів)/Оксана Присяжнюк (Чернівці). Серед молодших 1-ше місце здобули Олег Медюх (Стрий)/Мар'ян Швед (Львів), які у головному матчі переграли закарпатський дует Андрій Сабов (Тячів)/Богдан Велеган (Виноградів). Через погодні умови 3-тє місце не розігрувалося, а організатори нагородили бронзовими медалями обидві пари фінальної гри – Віталій Глібчук/Олег Глібчук (Вишково) й Михайло Бердар/Василь Гайналій (Тячів).

24 – 27 квітня 2014 року м. Тячів

Рекордну кількість (105) учасників з багатьох регіонів країни та області зібрав традиційний Всеукраїнський турнір ФТУ «Весняна відкрита першість Тячівської ДЮСШ з тенісу». Юні тенісисти змагалися у 6 в. к. Якісно підготовлені корти Тячівської ДЮСШ, відмінна організація і проведення змагань з боку тренерів відділення тенісу Тячівської ДЮСШ та допомога з боку вже традиційних

Знай наших

У середині вересня 2016 року з перемогою повернулася вихованка відділення тенісу Тячівської ДЮСШ 14-річна Мирослава Глібчук з Івано-Франківська, де проходив турнір 1-ої категорії Федерації тенісу України! На шляху до фіналу Мирослава перемогла трьох суперниць з Хмельницького, Одеси та Кам'янця-Подільського, а у вирішальному поєдинку з рахунком 6:1 та 7:5 взяла верх над ровесницею з Луцька Анастасією Верешко.

Цікавий факт: протягом турніру закарпатка не віддала суперницям жодного сету! Ось так!

спонсорів – Тячівської міськради та відомого харківського бізнесмена Ю. А. Сапронова, сприяли розкриттю юними спортсменами своїх кращих якостей, здібностей та волі до перемоги.

Після захоплюючих поєдинків призові місця розподілилися так: **юнаки до 10 р:** 1-ше місце – М. Єримчук, 2-ге – О. Калинюк (обидва з Чернівців); дівчата до 10 р.: 1-ше місце – М. Богонюк (Львів), 2-ге – Я. Данилишина (Коломия).

Юнаки до 12 р.: 1-ше місце – З. Нагірняк. 2-ге – В. Коновчук (Чернівці);

Дівчата до 12 р: У фінальній грі ужгородка Т. Дичка з рахунком 2:0 (6:4 та 7:5) перемогла господарку М. Глібчук (Тячів).

Юнаки до 16 р: 1-ше місце – Віталій Мельничук (Чернівці), 2-ге – Олександр Короленко (Львів).

Дівчата до 16 р.: 1-ше місце – Юлія Пузик (Тячів), 2-ге – Ірина Русин (Мукачево).

Переможцями в парних змаганнях стали Юлія Пузик (Тячів)/Анастасія Самойлова (Ужгород), Олександр Короленко (Львів)/Р. Гирович (Берегово), Анастасія Іванченко (Чернівці)/Тетяна Дичка (Ужгород) та В. Коновчук/Б. Семенюк (Чернівці).

Усі переможці й призери турніру були нагороджені кубками, медалями й дипломами. А переможниці турніру Ю. Пузик та срібній призерці М. Глібчук були вручені тенісні ракетки з автографом відомого українського тенісиста Сергія Стаховського.

1 жовтня 2014 р. було названо переможців Всеукраїнського юнацького турніру 2-ої категорії «Весняна першість Тячівської ДЮСШ з тенісу», який тривав 4 дні.

Переможцями та призерами стали: серед дівчат в одиночному розряді (до 10 р.): 1-ше місце – Ніколетта Патлах (Виноградів), 2-ге – Анастасія Іванченко (Чернівці) і 3-тє – Валерія Гайдукова (Тячів).

До 12 років: 1-ше місце – Анна Мартем'янова (Львів), 2-ге – Яна Заремба (Хмельницький), Мирослава Глібчук (Тячів).

До 14 років: 1-ше місце – Ірина Русин (Мукачево), 2-ге – Юлія Пузик (Тячів), 3-тє – Олена Лазаренко (Львів).

Юнаки в одиночному розряді (до 10 років): 1-ше місце – Вадим Коновчук (Чернівці), 2-ге – Даниїл Янсон (Львів), 3-тє – Зіновій Нагірняк (Чернівці).

До 12 років: 1-ше місце – Деміан Гулянич (Ужгород), 2-ге – Олександр Дупин (Ужгород), 3-тє – Тарас Івасишин (Львів).

До 14 років: 1-ше місце – Артем Довган (Коломия), 2-ге – Владислав Фенинець та 3-тє – Орест Косий (обидва з Виноградова).

Переможці серед юнаків та дівчат в парному розряді (дівчата до 12 років): 1-ше місце – Я. Заремба (Хмельницький)/А. Мартем'янова (Львів), 2-ге – М. Глібчук (Тячів)/Д.Фегер (Мукачево).

До 14 років: 1-ше місце – Юлія Пузик (Тячів)/Ірина Русин (Мукачево); 2-ге – М.Тинна/О. Лазаренко (Львів).

Юнаки до 12 років: 1-ше місце – Деміан Гулянич/Олександр Дупин (Ужгород), 2-ге – О. Бренік/Б. Семениук;

юнаки до 14 років: 1-ше місце – А. Довган (Коломия)/А. Дешко (Мукачево), 2-ге –В. Фенинець/О. Косий (Виноградів).

– А тепер, будь ласка, про кілька змагань, з яких ваші підопічні повернулися з нагородами?

– У мене є кілька папок, де я збираю всю інформацію про діяльність нашого відділення. Так що це зробити мені аж ніяк не важко. Стартуємо з 2007 року. У цьому році у Рівному (12 – 19 серпня) відбулося 5-те коло Українського тенісного туру. 12-річна наша Біанка Велеган у фіналі перемогла свою ровесницю з Дніпропетровська А. Клімову з рахунком 6:3 та 6:2.

Всеукраїнський юнацький турнір з тенісу «Подільська надія», який відбувся в Хмельницькому (**6 – 10 червня 2011 р.**), знову довів, що в нашому місті підрастає нове покоління юних тенісистів, яке в найближчому майбутньому гідно представлятиме Тячів на всеукраїнській та (будемо сподіватися) на міжнародній арені.

Переможцями турніру у віковій групі дівчат до 12 років стали Юлія Пузик в одиночному розряді та пара Ю. Пузик/Р. Левицька – у парному. У цій же віковій групі «бронзу» в одиночному розряді виборола Романа Левицька, а «срібло» у віковій групі дівчат до 10 років здобула наймолодша учасниця турніру наша Мирослава Глібчук, поступившись тільки у фіналі змагань старшій на рік Яні Бресь

з Хмельницького. Також третє місце зайняв наш дует дівчат Д. Пилип/Д. Фіцай. Словом, додому із змагань з нагородами повернулися всі 5 наших землячок!

У 2013 році (17-23 червня) у Чернівцях відбувся турнір із тенісу «Буковинське літо». До обласного центру Буковини приїхали спортсмени з різних куточків країни, у т. ч. і наші дві вихованки. Серед дівчат до 10 і до 12 років Валерія Гайдукова та Мирослава Глібчук зайняли третє місце. Вони здобули «бронзу» і в парному розряді.

У 2014 р. на міжнародному турнірі Park Kupa, який відбувався в Будапешті наша Мирослава Глібчук, виступаючи у двох вікових підгрупах, стала чемпіонкою престижних змагань серед дівчат до 12 років, перегравши у фіналі росіянку Н. Собаніну (6:1, 6:1) і посіла 2-ге місце у в. к. дівчат до 14 років, поступившись у вирішальному матчі румунці Ф. Сатеану (2:6 та 5:7).

На початку травня 2015 року в Івано-Франківську проходив всеукраїнський турнір з тенісу (в. к. дівчат до 14 та 16 років). У ньому взяли участь й 4 наші вихованки (тренер Г. Белені). Приємно, що всі вони повернулися з медалями різного ґатунку: 2 перші місця у своїх в. к. вибороли Юлія Пузик і Мирослава Глібчук, Домініка Фіцай стала срібною, а Івана Бабич – бронзовою призерками.

У 2016 р. на традиційному всеукраїнському турнірі 1-ої категорії «Stanislaw Cup» серед дівчат до 14 років М. Глібчук теж стала перемож-

ницею. А перед цим Мирослава з успіхом відіграла серію турнірів ТЕ у Словаччині.

У середині грудня 2016 року у Тячівському районному будинку культури відбулося нагородження кращих юних спортсменів району – переможців та призерів Всеукраїнських і чемпіонів обласних спортивних змагань та їх тренерів. Заслужені відзнаки та премії у розмірі 500-3000 грн. у залежності від рівня змагань отримали вихованці відділення тенісу Тячівської ДЮСШ Мирослава Глібчук, Юлія Пузик, Валерія Гайдукова, Іванна Бабич, Валерія Лукач, Валерія Тютюник, Анастасія Григоренко, Ірина Онойко, Роксолана Юришинець, Ігор Шишмарьов, В'ячеслав Габор, Давид Дудла, Віктор Тендіт, Юрій Зизень, а також їх наставники – Г. Белені, К. Мечей та В. Павлишинець.

І нарешті 2017 рік. Він у нас був ювілейним. Ми святкували 125-річчя від дня «народження» закарпатського тенісу. Цього року на наших кортах відбулося добрі два десятки різних змагань із тенісу.

– Які змагання у вас є найдавнішими?

– Це «Відкрита весняна першість Тячівської ДЮСШ» серед юнаків і дівчат до 10, 12 і 16 років, яка проводиться більше 30 років. У свій час на ці змагання приходили діти з усього Союзу. Цьогоріч (24-27 квітня 2017 р.) цей турнір 1-ої категорії (проходить під егідою ФТУ) зібрав понад 90 учасників із Києва, Львова, Ізмаїла, Херсона, Хмельницького, Чернівців,

Кам'янця-Подільського, Ужгорода, Мукачева, Виноградова, Хуста та наших вихованців.

У рамках цих змагань паралельно проводився і регіональний турнір серед юнаків та дівчат до 10, 12 і 14 років.

Головним суддею змагань був наш земляк із сусіднього Хуста Віталій Деяк.

За результатами цього турніру призові місця серед юнаків до 16 років розподілились так: 1-ше місце виборов наш гість із Львова С. Ільницький, який у фіналі переграв О. Дупина з Ужгорода. Бронзова нагорода дісталася ще одному нашому гостю – М. Васюку з Ізмаїла. У парному розряді О. Дупин разом із киянином О. Нестеренком у фіналі переграли львівський дует С. Ільницький/Т. Івашишин.

Серед дівчат до 16 років: 1-ше місце здобула М. Подураєва (Львів), 2-ге – Я. Позняк (Херсон), 3-тє – М. Глібчук (Тячів).

Парний розряд: 1-ше місце – М. Подураєва (Львів)/М. Глібчук (Тячів); 2-ге – Т. Дичка (Ужгород)/О. Труніна (Хмельницький).

За підсумками регіонального турніру призерами стали такі учасники змагань: серед юнаків до 10 років: 1-ше місце в хустянина Ю. Келемена, 2-ге – К. Кочіша (Виноградів), 3-тє – В. Маслея (Мукачево).

У дівчат до 10 років «золото», «срібло» та «бронза» дісталися відповідно нашим гостям Р. Огністій (Львів), А. Вілігорській (Чернівці) та Л. Труш (Луцьк).

Серед юнаків до 12 років кращий результат показав наш Ігор Шишмарьов, який у фіналі обіграв свого ровесника із Львова М. Дерейка. Бронзова нагорода була вручена К. Кулікову з Виноградова.

У дівчат до 12 років весь п'єдестал пошани зайняли львів'янки (відповідно Д. Пищула, С. Грицевич і К. Лойко). А ось у дівчат до 14 років – закарпатки (відповідно Л. Базелюк (Берегово), В. Гайдуківа та В. Лукач (Тячів).

Черговий турнір ФТУ 2-ої категорії під назвою «Кольори Закарпаття» відбувся на наших кортах 14-17 вересня. На цей раз юні тенісисти змагалися в одиночному і парному розрядах у в. к. до 10, 12 і 16 років. Понад 50 учасників із Західної України та закарпатських міст протягом 4-х днів демонстрували у напружених і видовищних поєдинках свою майстерність, технічну, тактичну підготовленість і волю до перемоги. Сприяли цьому не тільки чудова, по-справжньому літня погода, а й відмінно підготовлена тенісна база Тячівської ДЮСШ, яка по праву вважається однією з кращих в Україні.

До 12 років (хлопці),

1/4 фіналу: П. Риштий (Трускавець) – Ю. Данко (Виноградів) – 2:0 (6:1, 6:1); Д. Матіяш (Коломия) – М. Дерейко (Львів) – 0:2 (2:6, 0:6); К. Куліков (Виноградів) – О. Переганя (Ужгород) – 2:0 (6:1, 6:1) і В. Бретуш (Мукачево) – І. Шишмарьов (Тячів) – 0:2 (1:6, 0:6).

1/2 фіналу: П. Риштий – М. Дерейко – 2:0 (6:1, 6:1) та К. Кудіков – І. Шишмарьов – 0:2 (4:6, 0:6).

Фінал: П. Риштий – І. Шишмарьов – 0:2 (0:6, 2:6).

До 16 років (хлопці) 1/2 фіналу. У цій в. к. було 8 учасників. У двох матчах перемоги святкували ужгородці О. Дупин та А. Джурджа, які відповідно переграли М. Угнівенка з Івано-Франківська та А. Савицького з Хуста. Інші два матчі завершилися так: М. Йосипенко (Івано-Франківськ) – В. Бучакчийський (Надвірна) – 2:0 (6:1, 6:0) і Ю. Борис (Стрий) – С. Курилюк (Коломия) – 0:2 (0:6, 0:6).

Півфінал: О. Дупин – А. Джурджа 2:0 (7:5, 6:2) і М. Йосипенко – С. Курилюк – 0:2 (2:6, 1:6).

Фінал: О. Дупин – С. Курилюк – 2:0 (6:2, 6:2).

До 12 років (дівчата)

1/4 фіналу: М. Юзвішин (Івано-Франківськ) – С. Дячук (Коломия) – 2:0 (6:1, 6:3); О. Черепковська (Берегово) – А. Григоренко (Тячів) – 0:2 (4:6, 4:6); О. Ковальчук (Івано-Франківськ) – В. Попович (Берегово) – 0:2 (2:6, 3:6); М. Тиводар (Тячів) – С. Грицевич – 0:2 (0:6, 0:6).

1/2 фіналу: В. Попович – С. Грицевич – 2:1 (6:1, 3:6, 6:4); М. Юзвішин – А. Григоренко – 2:0 (6:1, 6:2).

Фінал: М. Юзвішин – В. Попович – 2:0 (6:1, 6:4).

До 16 років (дівчата)

1/4 фіналу: М. Глібчук (Тячів) – М. Горицька (Коломия) – 2:0 (6:1, 6:0); В. Карп'як (Трускавець) – Ю. Каштелян (Львів) – 2:0 (6:3, 6:2); І. Осадець (Коломия) – І. Бабич (Тячів) – 2:0 (6:3, 6:3); Н. Гада (Берегово) – М. Маслей (Мукачево) – 0:2 (0:6, 3:6).

1/2 фіналу: М. Глібчук – В. Карп'як – 2:0 (6:2, 6:4), І. Осадець – М. Маслей – 0:2 (2:6, 4:6).

Фінал: М. Глібчук – М. Маслей – 2:0 (6:2 та 6:3).

До 12 років (хлопці, парний)

1/2 фіналу: І. Шишмарьов (Тячів)/ П. Риштий (Трускавець) – В. Бретуш (Мукачєво)/Ю. Данко (Виноградів) – 2:0 (6:1, 6:0), О. Переганя (Ужгород)/ К. Куліков (Виноградів) – Д. Матіяш (Коломия)/ М. Дерейко (Львів) – 1:2 (6:1, 4:6, 5:10).

Фінал: І. Шишмарьов/П. Риштий – Д. Матіяш/М. Дерейко – 2:0 (6:2, 6:1).

До 16 років (хлопці, парний розряд). 1/2 фіналу: О. Дупин/А. Джурджа (обидва з Ужгорода) – А. Савицький (Хуст)/Ю. Борис (Стрий) – 2:0 (6:1, 6:0) та М. Угнівенко (Івано-Франківськ)/ В. Бучакчийський (Надвірна) – С. Курилюк (Коломия)/ М. Йосипенко (Івано-Франківськ) – 0:2 (2:6, 2:6).

Фінал: О. Дупин/А. Джурджа – С. Курилюк/М. Йосипенко – 2:0 (6:3, 6:2).

До 12 років (дівчата, парний).

1/2 фіналу: М. Юзвішин (Івано-Франківськ) В. Попович (Берегово) – М. Тиводар (Тячів)/О. Черепковська (Берегово) – 2:0 (6:3, 6:3), О. Ковальчук (Івано-Франківськ)/С. Дячук (Коломия) – А. Григоренко (Тячів)/С. Грицевич (Львів) – 2:0 (6:4, 6:4).

Фінал: О. Ковальчук/С. Дячук – М. Юзвішин/В. Попович – 0:2 (4:6, 4:6).

До 16 років (дівчата, парний).

1/2 фіналу: М. Глібчук (Тячів)/ В. Карп'як (Трускавець) – І. Бабич (Тячів)/Н. Гада (Берегово) – 2:0 (6:0, 6:0) та І. Осадець/М. Горицька (обидві з Коломий) – М. Маслей (Мукачєво)/ Ю. Каштелян (Львів) – 0:2 (4:6, 3:6).

Фінал: М. Глібчук/В. Карп'як – М. Маслей/Ю. Каштелян – 2:0 (6:1, 6:0).

Отже, доробок закарпатців такий: 5 «золотих» медалей, 4 «срібні» та стільки ж бронзових нагород.

– І нарешті, якими трофеями поповнився музей секції тенісу Тячівської ДЮСШ 2017 року?

– Скажу відразу, що торік багато наших вихованців наш потішило. Конкретно назву кілька змагань, із яких вони повернулися з нагородами.

На початку лютого ц. р. у Києві пройшов турнір ФТУ «Forehandcup» на призи TRUST.UA, в якому взяли участь і наші школярі. Три кола пройшли Валерія Лукач у дівчат до 14 р. й Анастасія Григоренко (до 12 р.). Нашій провідній тенісистці Мирославі Глібчук вдалося до фінальної гри переграти 4 своїх суперниць-ровесниць. Однак, у фіналі наша вихованка поступилася господарці змагань О. Жительній і привезла на Срібну Землю «срібло».

На початку травня з турніру 2-ої категорії, який відбувся у Виноградіві, а у ньому взяли участь юні тенісистки (в. к. до 10 та до 14 років) з Києва, Рівного, Львова, Стрия, Ужгорода, Мукачєва, Берегова, Виноградова, Хуста й Тячева, наш 12-річний Ігор Шишмарьов, який виступав у в. к. до 14-ти років, зумів пробитися до фіналів в одиночному та парному розрядах і став двічі срібним призером змагань! А його молодша сестра Марія (9 р.) стала переможницею турніру. На 2-ій сходинці п'єдесталу опинилася ще одна наша представниця – це 8-річна Дарина Глібчук.

На початку вересня наш Ігор Шишмарьов виборов срібну медаль

на турнірі ФТУ «Кубок Карпат», який відбувся в Івано-Франківську. Виступаючи у в. к. до 14 років наш 12-річний вихованець у фіналі поступився старшому супернику з м. Надвірна О. Бунію.

Із національного турніру ФТУ 2-ої категорії «Пам'яті В. Лакатоша», який проходив в Ужгороді, наші підопічні привезли одразу три «золоті» медалі та одну бронзову нагороду. У хлопчиків до 12 років не було рівних нашому Ігорю Шишмарьову, який став переможцем турніру в одиночному і парному розрядах. А його молодша сестра Марійка не залишила жодних шансів суперницям у в. к. до 10 років і піднялася на найвищу сходинку п'єдесталу. Третє місце у цій же віковій категорії ще в однієї нашої вихованки Даринки Глібчук.

З черговою перемогою, на цей раз з турніру Park Kura, який відбувався в угорському місті Ніредьгаза, повернувся наш вихованець Ігор Шишмарьов. Він на початкових етапах зумів переграти своїх трьох ровесників (в. к. до 12 років), а у фіналі Ігор у важкому і виснажливому протистоянні, поступаючись по ходу зустрічі представнику м. Сегед Петеру Чоллу, все-таки зміг переламати хід матчу й здобути перемогу з рахунком 1:2. Словом, Ігор додому повернувся із золотою медаллю.

На початку серпня 2017 року наші вихованці взяли участь у турнірі «Відкритий чемпіонат Львова», який проходив під егідою ФТУ. Виступаючи у віковій категорії «Дорослі», 15-річна Мирослава Глібчук на шля-

ху до фіналу перемогла 2-х поспіль суперниць. У вирішальному матчі за звання чемпіонки, у надзвичайно напруженому і драматичному поєдинку, зуміла вирвати перемогу у досвідченої львів'янки Ірини Трістан з рахунком 1:2 (0:6, 6:4, 7:5)!

Добре виступили й інші наші вихованки Анастасія Григоренко, Валерія Лукач та Дарина Глібчук, які були за крок до призових місць.

На завершення хотів би зупинитися ще на одному з останніх турнірів, які ми проводили у Тячеві. Це наш традиційний турнір ФТУ 2-ої категорії «Кольори Закарпаття», що пройшов у середині вересня 2017 р. і тривав 4 дні.

На цей раз юні тенісисти змагалися в одиночному і парному розрядах у в. к. до 10, 12 і 16 років. Вони демонстрували у напружених і видовищних поєдинках свою майстерність, технічну, тактичну підготовленість і волю до перемоги. Цьому їм сприяли не лише чудова, по-справжньому літня погода, а й відмінно підготовлена тенісна база Тячівської ДЮСШ, яка по праву вважається однією з кращих в Україні.

Особливо втішили виступи і якість гри закарпатців, на рахунку яких 7 перших місць, 4 – других і 3 – третіх. Переможцями турніру стали Олександр Дупин (Ужгород), Мирослава Глібчук, Ігор Шишмарьов (обидва з Тячева), Юрій Келемен (Хуст). Срібними та бронзовим призерами – Маріанна Маслей та Василь Маслей (Мукачево), тячівки Марія Шишмарьова і Діана Глібчук, Андрій Джур-

джа (Ужгород) та виноградівець Крістіан Кочіш.

Хотів би завершити свій екскурс на оптимістичній ноті. Гарною традицією в районі стало у кінці року підбивати підсумки роботи нашої ДЮСШ. На цей раз така нарада відбулася 5 грудня 2017 р. за участю голови Тячівської РДА В. Дем'янчука та його 1-го заступника М. Полажинця, голови райради І. Фабриція та його заступника І. Грабаря, а також директора ДЮСШ Василя Варги.

Наші кращі тенісисти були нагороджені різними призами. Серед них: Мирослава Глібчук, Ігор Шишмарьов, Валерія Тютюник, Юрій Зизень, Євген Шевчук та Віктор Тендіт за 1-ше місце у першості області серед команд ДЮСШ (м. Ужгород, 2 – 3 червня 2017 р.), Валерія Гайдукова, Дарина Глібчук, Марія Шишмарьова та Валерія Лукач за перемогу в першості області серед команд ДЮСШ (м. Тячів, 24 – 30 квітня). Також були нагороджені наші тренери з тенісу Габрієлла Белені, Катерина Мечей-Ковач, Роман Романишин і я.

– Кажуть, що не потрібно винаходити велосипед, якщо він давно є. Свого часу у Вас був створений ТК «Раст». Нині у світі – це прогресивна форма організації, залучення й підготовки спортсменів. Особливо вона поширена в сусідній Угорщині.

– В області перший тенісний клуб організував ще у кінці 70-их рр. минулого століття старший тренер збірної Закарпаття Юрій Колб, який назвав його ТК «Ужгород». До речі, у 1977

році під егідою цього тенісного клубу відбувся дебютний турнір «Меморіал Й. Яношевського», який зібрав 130 учасників з різних міст країни (Москва, Ленінград, Таллін, Мінськ, Київ, Харків, Львів...).

У 2000-их роках ми відкрили свій тенісний клуб, який назвали «Раст». Директором став я, а почесним президентом був Т. Алечко. У 2006 році він пройшов атестацію ФТУ і був віднесений до 2-ої категорії.

Ми теж організовували свої турніри. Скажімо, дебютний відбувся у вересні 2001 року на наших кортах. Це була відкрита першість Тячівського ТК «Раст» серед юнаків і дорослих. Організатори, а це керівництво ТК «Раст», ФФЗ та облрада СТП «Спартак» вирішили присвятити цей турнір пам'яті видатного тенісиста-закарпатця,

неодноразового переможця міжнародних змагань, чемпіонатів СРСР та України, члена збірних Закарпаття, УРСР та СРСР майстра спорту Олександра Єгорова (на фото).

ТК «Раст» взяв на себе всі витрати з розміщення учасників і нагородження їх спортивною атрибутикою й цінними подарунками.

– До речі, – мовить далі В. Павлишинець, – це був чи не єдиний в Україні турнір, в якому учасники не оплачували проживання і не вносили вступні внески.

80 юних й 32 дорослих тенісистів Києва, Рівного, Чернівців, Коломій, Івано-Франківська, Ужгорода, Хуста та Тячева впродовж 4-ох днів боролися за призи від Тк «Раст». Чудово виступили закарпатці: тячівці Орест Цубера та Марина Бокоч стали чемпіонами ТК «Раст» і володарями «Кубку О. Єгорова», Крістіан Савчук й Олег Ворончак – відповідно другим і третім призерами. Ужгородка Аннета Ленарт стала чемпіонкою серед дівчат до 14 років, а молодший син О. Єгорова Василь посів 2-ге місце, поступившись у фіналі О. Іванову з Коломій.

Призерами змагань серед дітей стали також Лілія Шаповалова й Вікторія Бонь (Хуст), Микола Романенко (Чернівці) й Ганна Бойчук (Коломия).

Після дитячого турніру відразу розпочалися змагання дорослих в парному розряді. 1-ше місце посіла «зіркова» змішана пара – старший син О. Єгорова, мс СРСР мк Віктор Єгоров (Москва) та мс СРСР Габріелла Белені (Тячів), які перемогли пару Т. Шадієв (Київ)/Р. Романишин (Тячів). Третіми стали рівненчани В. Сергієнко/С. Пекарчук.

– Аналогічні турніри проводите тепер?

– Хоча це нині зробити вкрай важко, але ми намагаємося дітям створити завжди гарне культурно-спортивне свято.

І ПЕРЕТВОРИЛИ ТЕНІСНИЙ ТУРНІР У КАЗКУ

Майже два тижні (15-27 вересня 2015 р.) на кортах Тячівської ДЮСШ тривав національний юнацький турнір під егідою ФТУ 1-ої категорії «Кольори Закарпаття». Майже 70 учасників з Києва, Харкова, Херсону, Миколаєва, Каховки, Кривого Рогу, Рівного, Хмельницького, Львова, Чернівців, Івано-Франківська, Луцька, Комсомольська, Кам'янця-Подільського, Коломиї та міст Закарпаття (Берегово, Мукачево, Хуст, Виноградів) змагалися за рейтингові очки у в. к. до 14-ти та до 16-ти років.

Завдяки підтримці Харківського міського благодійного фонду Ю. Сапронова, Тячівської міськради вперше в Україні на змаганнях такого рангу всі сіяні учасники турніру забезпечувалися безкоштовним проїздом до місця змагань і назад. Також вперше були проведені вечірки для гравців

і тренерів, під час яких майбутні суперники та їхні наставники могли ближче познайомитися, поспілкуватися між собою, а також поласувати смачними закарпатськими стравами, солодощами, а відтак на них чекала цікава і змістова розважальна програма. Діти співали, танцювали, проводили різні конкурси.

Словом, було цікаво й весело, як кажуть, по-домашньому. Крім цього, всі учасники отримали пам'ятні сувеніри, а фіналісти одиночних змагань – ще й компенсацію за проживання та харчування за всі ігрові дні...

Протягом 12-ти днів школярі демонстрували у напружених і видовищних поєдинках свою майстерність, технічну, тактичну підготовленість і волю до перемоги. Надзвичайно приємний і той факт, що не «пасли задніх» на цьому святі тенісу закарпатці. Переможцями і призерами турніру стали Олександр Дупин та Тетяна Дичка з Ужгорода, Ірина Русин з Мукачева і Юлія Пузик з Тячева. Усі вони нагороджені кубками, медалями, дипломами, а дівчатка – ще й чудовими букетами квітів.

За цей чудовий турнір у першу чергу слід подякувати директору змагань, старшому тренеру відділення тенісу Тячівської ДЮСШ Віктору Павлишинцю та його колегам, котрі цей тенісний фестиваль пе-

ретворили на справжню дитячу казку. Побільше б таких змагань – і про закарпатську школу тенісу знову б заговорили на повний голос.

Черговий турнір відбувся у Тячеві у середині вересня 2017 р. На рахунку закарпатських тенісистів 7 перших місць, 4 других і 3 третіх. Переможцями турніру стали О. Дупин (Ужгород), М. Глібчук, І. Шишмарьов (обидва Тячів), Ю. Келемен (Хуст). Срібними і бронзовим призерами – М. Маслей та В. Маслей (Мукачево), тячівки М. Шишмарьова і Д. Глібчук, А. Джурджа (Ужгород) та К. Кочіш (Виноградово)...

БЕНЕФИСИ ВІКТОРІЇ БОНЬ

Своєрідний бенефіс на юніорському чемпіонаті України з тенісу, що відбувся у Львові 1 – 5 липня 2008 року, влаштувала 15-річна Вікторія Бонь (на світліні зверху), яка виграла дві золоті медалі. В одиночному розряді вона на шляху до фіналу обіграла спочатку киянку Ксенію Бардабуш, а відтак і двох львів'янок. Спочатку закарпатка заставила захопити ракетку Юлію Шиндер, а потім і Марту Гнатишин, Вікторія в дуже драматичному вирішальному поєдинку з харків'янкою Іриною Кириченко, програючи по ходу зустрічі 4:6 та 1:4, зуміла проявити характер і вирвати таку омріяну та бажану перемогу (4:6, 7:5, 6:4!).

Згодом Вікторія разом із киянкою Наталією Баришполець протистояли львівській парі Юлія Шиндер/Ольга Романишин. Підсумок. Наша землячка стала абсолютною чемпіонкою України серед ровесниць і оформила «золотий дубль», здобувши «золото» і обігравши у парному розряді).

На цих змаганнях не обійшлося і без родзинки. Річ у тім, що переможці чемпіонату у парному розряді у чвертьфіналі зустрічалися із закарпатською парою – сестрами Велеган

(Біанка та Аннета) з Виноградова. Цей принциповий поєдинок виграла чемпіонки з рахунком 2:0 (6:2 та 6:3).

Вікторія Іванівна Бонь народилася 16 лютого 1993 року у Тячеві. Почала займатися тенісом із 10 років. Перші тренери: Г. Белені та В. Павлишинець. Майстер спорту України з тенісу (2009 рік). Свого часу Вікторія була членом збірної України до 14 років, абсолютною чемпіонкою до 16 р. та срібною призеркою дорослого чемпіонату країни у парному розряді. Перемогам дівчини раділи не лише наставники, але й батьки, справжні друзі. Та, на жаль, дівчині довелося не лише тріумфувати, але й перенести страшне горе – смерть батька, який разом із нею радів її перемогам, допомагав переживати невдачі...

Як згадували вище, у березні 2009 р. 16-річна закарпатка Вікторія Бонь стала майстром спорту з тенісу. Цей спортивний норматив вона виконала на чемпіонаті України з тенісу серед дорослих, який проходив у Черкасах. У парному розряді разом з киянкою Олександрою Піскун, після перемоги над парою Катерина Ільїна (Харків)/ Наталія Баришполець (Київ)

з рахунком 2:0 (6:1 та 7:5), Вікторія разом з напарницею дісталися фіналу, що автоматично надало їм право на отримання звання «Майстер спорту України».

Цього року закарпатка привезла ще одну золоту медаль із білоруського міста Гомель, де вона у парному розряді серед дівчат Вікторія Бонь/Олександра Піскун (Київ) виграли парний юніорський турнір, перегравши у фіналі росіянок Анастасію Фролову/ Маю Кацітадзе (6:3, 3:6 та 10:8). А у півфіналі пара Вікторія Бонь/Олександра Піскун здобула перемогу над російським дуетом Ольга Дорошіна/ Анастасія Саїтова (6:3, 3:6 і 10:2).

Звичайно, не завжди їй щастило дівчині. Зате ми і любимо теніс, бо ніколи не знаєш, правда, якщо на корті атлети одного рівня, кому усміхнеться її величність Фортуна. Скажімо, у

Тячів. Початок травня 2008 р. На світлині легенда вітчизняного футболу Л. Буряк (справа) та член юнацької збірної України В. Бонь.

Вихованці Тячівської секції тенісу переконалися, що заслужений майстер спорту та заслужений тренер України Леонід Йосипович не лише був чудовим футболістом, але він вправний тенісист.

2010 році вона не зуміла свого часу пройти до 1/4 фіналу одиночного розряду юніорського турніру 5-ої категорії в Угорщині. В 1/8 фіналу вона у 2 сетах поступилась господарці Сабіні Шлавікович з рахунком 2:0 (1:6 та 2:6).

Цього ж року 17-річна Вікторія завершила свій виступ в одиночному розряді ґрунтового юніорського турніру 5-ої категорії у Спліті (Хорватія) на стадії півфіналу. До головного матчу турніру нашу землячку не пустила росіянка Ксенія Шаріфова (мс), що переграла Вікторію з рахунком 2:1.

6 коло Українського тенісного туру, яке відбулося на кортах суперклубу «Селена» (Черкаси, 9-15 вересня 2007 р.), закінчилося перемогою

14-річної тячівки Вікторії Бонь. У півфіналі вона переграла киянку Лідію Дащенко (6:2 та 6:2), а у фіналі взяла верх над одеситкою, членом збірної України Еліною Світоліною (6:4,1:6 та 6:4). Перемогою для Вікторії закінчився і фінальний матч в парному розряді, де разом з Лідією Дащенко вони були кращими за київську пару Ксенія Бардабуш/Галина Макуха (6:1 та 6:4).

Цього ж року на міжнародному турнірі з тенісу під егідою Європейської тенісної асоціації (ЕТА) «Кубок Антея (Київ, 7-12 травня), де взяли участь юні тенісисти з 15 європейських країн, В. Бонь, виступаючи у

в. к. до 16 років (одиночний розряд), зуміла дійти до фіналу, де поступилася лише майбутній чемпіонці Анні Наумовій з Києва. Та найбільший успіх чекав закарпатку у парному турнірі, де вона у дуєті з киянкою Катериною Єгорейченко без особливих проблем дісталися фіналу. У головному поєдинку зустрілися українська пара Вікторія Бонь/Катерина Єгорейченко та українсько-російська Поліна Коноп (Одеса)/Олександра Татарченко (Сургут). Вікторію святкували українки (6:1 та 6:4). Ці перемоги принесли тячівці 70 «європейських» очків і вона суттєво покращила свої позиції в європейському рейтингу.

ЮЛІЯ ПУЗИК:

«ФОРТУНА УСМІХАЄТЬСЯ ТИМ, ХТО ДОКЛАДАЄ ЗУСИЛЬ»

2014 рік. Тячівка Юлія Пузик із всеукраїнського юнацького турніру 1-ої категорії з тенісу (дівчата до 16-ти років) в одиночному розряді виборола 2-ге місце, а разом із мукачівкою Іриною Русин здобули «золото».

Витяг із газетного матеріалу:
«На ужгородських тенісних кортах «Іппон» відбувся відкритий обласний юнацький тенісний турнір «**Воєводи-на-2010**», присвячений Дню захисту дітей. У дівчат до 12 років на перших ролях були тячівки Юлія Пузик та Наталія Коларик. Вони доволі впевнено переграли своїх опонентів і вийшли до фіналу, де Юлія в трьох сетах 4/0, 1/4, 5/4 (7:0) перемогла свою землячку».

Юлія Василівна Пузик народилася 6 березня 1999 року у Тересві. У Тячівській ДЮСШ навчалася з 2007 року. А уже через два роки дівчина на міжнародних традиційних змаганнях «Меморіал пам'яті Гагера-Мозера», що проходили в Ужгороді, здобула бронзову медаль в одиночному розряді серед дівчат до 10 років. Перші тренери – Габрієлла Белені та Віктор Павлишинець. Член збірної команди Тячівського району з тенісу.

У липні 2011 р. на тячівських кортах вдруге відбувся всеукраїнський юнацький турнір з тенісу 2-ої категорії під егідою ФТУ, присвячений пам'яті засновнику тенісу у Тячеві З. М. Шуфричу. У дівчат до 12 років кращою була Юлія Пузик, яка у фіналі

переграла ровесницю з Харкова Євгенію Дяченко.

Ще три золоті медалі здобула дівчина цього року на змаганнях, що проходили в її рідному місті. На всеукраїнському юнацькому турнірі 1-ої категорії «Кольори Закарпаття» (дівчата до 12 років) Юлія впевнено добралася до фіналу, де зустрілася із своєю землячкою Романою Левицькою. Фортуна усміхнулася Юлії. Вона також взяла участь у змаганнях і серед дівчат до 14 років. Тут вона у фіналі здобула перемогу над мукачівкою Іриною Русин. Третю золоту нагороду дівчина здобула у парному розряді. Вона у тандемі із землячкою Р. Левицькою у фіналі здолали опір пари теж із Тячева Д. Пилип/М. Глібчук.

З двома золотими медалями Юлія (в одиночному та парному розрядах – Ю. Пузик/Р. Левицька) повернулася із Хмельницького, де вона брала участь у всеукраїнському юнацькому турнірі «Подільська надія».

2012 рік для Ю. Пузик теж був щедрим на гучні перемоги. У листопаді цього року на міжнародному кубку «Фортуна», який проходив у Будапешті (Угорщина), підопічна

Г. Белені серед дівчат до 14 років здобула «золото». Аналогічну медаль виборола Юлія і на першості області серед ДЮСШ, яка проходила у Тячеві наприкінці квітня.

У листопаді 2014 р. тячівські спортсменки повернулися переможницями із міжнародного будапештського тенісного турніру Park Кира.

12-річна М. Глібчук стала чемпіонкою у в. к. дівчат до 12 років, перемігши у фіналі росіянку Наталію Собаніну з рахунком 2:0, а також Мирослава здобула срібло серед дівчат до 14 років, поступившись у вирішальному матчі румунці Франчесці Сатеану (0:2).

Не було рівних серед дівчат до 16 років і Юлії Пузик. У надзвичайно напруженому поєдинку за 1-ше місце з угоркою Теклою Селлеш вона схилила шальки терезів на свою користь з рахунком 2:1 (3:6, 6:4 та 10:7).

На фото Юлія Пузик (справа) та Мирослава Глібчук.

2013 рік. Будапешт. Тут наприкінці січня пройшли змагання на кубок ТК «Парк». У півфіналі закарпатка обіграла другу ракетку турніру, а у фіналі наша тенісистка досить легко переграла господарку Катю Фолдеак (6:0 та 6:2).

2014 рік. На початку серпня в Івано-Франківську проходив всеукраїнський юнацький турнір 1-ої категорії з тенісу, де тячівка в одиночному розряді (дівчата до 16 років) виборола срібну медаль, а у парі із мукачівкою Іриноєю Русин закарпатки здобули «золото».

Переможниця турніру Юлія Пузик.

Ще дві нагороди Ю. Пузик виграла цього року на всеукраїнському турнірі 2-ої категорії «Весняна першість Тячівської ДЮСШ». В одиночно-

му розряді (дівчата до 14 років) вона спочатку здобула срібну медаль, поступившись у фіналі мукачівці І. Русин, а потім разом із нею стали переможницями у парному розряді, перегравши у головному поєдинку львівський дует Марта Тинна/Олена Лазаренко.

2015 рік. На національному турнірі Minorex Cup, який відбувся в Будапешті (5-7 вересня), Юлія здобула 4 перемоги поспіль, останню з яких, найважливішу, – у фіналі, над господаркою 16-річною Ліліаною Петровскі з рахунком 2:1 (6:3, 5:7 та 6:2).

Цього ж року на відкритій «Першості Тячівської ДЮСШ» (2-га категорія) Ю. Пузик у парному розряді разом із мукачівкою Іриною Русин вибороли «срібло», поступившись у

фіналі рівненському дуету Юлія Попик/Олександра Дудчак.

Ще одно «золото» Юлія отримала на традиційному турнірі 1-ої категорії «Кольори Закарпаття» (27-29. 09. 2015 р.). У парному жіночому розряді разом з Іриною Русин з Мукачева вони спочатку (півфінал) переграли ужгородський дует Габріелла Грицан/Владислава Авдєєнко (6:1 та 6:0), а у фіналі «поклали на лопатки» (6:2 та 6:2) пару Яна Заремба (Хмельницький)/Анастасія Запаринюк (Львів).

У 2016 році Ю. Пузик серед дівчат до 18 років стала переможницею чемпіонату Закарпаття і була нагороджена грошовою премією від Тячівської райдержадміністрації та міської влади.

МИРОСЛАВА ГЛІБЧУК: «ТЕНІС – ЦЕ БАЛЬЗАМ НА ДУШУ»

Львів. Серпень 2017 рік. На світлині зліва М. Глібчук із своїми трофеями та її наставниця майстер спорту СРСР Г. Белені. В турнірі ФТУ «Відкритий чемпіонат м. Львова», закарпатка у фіналі (в. к. «Дорослі») спочатку програла перший сет, а далі зуміла нав'язати свою гру досвідченій господарці Ірині Трістан (0:6, 6:4, 7:5!).

Мирослава Глібчук на змагання або тренування завжди спішить, як на свято. Бо давно уже усвідомила, що ключ до перемоги може знайти лише тоді, коли на кожному тренуванні вказівки і підказки тренера буде виконувати наполегливо і старанно.

І нехай до олімпійських рекордів їй ще далеко, але у неї є своя олімпійська висота, своя олімпійська сходинка. І головне, що вона вірить у свої сили, має велике бажання досягти успіху, а також пам'ятає, що теніс – це насолода для тіла й душі!

Наша довідка: Мирослава Віталіївна Глібчук народилася 14 лютого 2002 року у Тячеві. Перші тренери Г. Белені та В. Павлишинець. Кандидат у майстри спорту України. У всеукраїнському рейтингу (дівчата до 16 років) вона перебуває на 30-ій позиції серед 314 тенісисток країни. Це найкращий показник серед закарпаток станом на 1 січня 2018 р.

Свою чи не першу серйозну нагороду дівчина здобула у 9 років. У червні 2011 р. вона брала участь у всеукраїнському юнацькому турнірі з тенісу «Подільська надія», який відбувся у Хмельницькому. У в. к. до 10 років наймолодша учасниця змагань М. Глібчук у фіналі поступилася старшій на рік суперниці-господарці Яні Бресь.

2012 рік. Наприкінці квітня у Тячеві відбулася першість області серед ДЮСШ. Кращою серед дівчат до 10 років стала господарка М. Глібчук. Цього ж року, правда, уже на всеукраїнському турнірі 2-ої категорії «Пам'яті Федора Кулечка», що відбув-

ся у Львові, Мирослава у своїй віковій категорії теж стала переможницею.

2012 рік. У середині червня у Чернівцях на традиційному турнірі із тенісу «Буковинське літо» М. Глібчук виборола три «бронзи. Спочатку це вона зробила в одиночному розряді (дівчата до 10 років), а відтак і парному.

2015 рік. Рекордну кількість учасників (120) за останні три роки зібрав національний юнацький турнір з тенісу ФТУ 2-ої категорії «Відкрита першість Тячівської ДЮСШ», який відбувся в Тячеві (21 – 26 квітня). На ньому наша героїня виборола золоту медаль в одиночному розряді серед дівчат до 14 років. Спочатку в 1/8 фіналу вона переграла (6:2 та 6:3) Олександрю Гомінюк з Чернівців, а у чвертьфіналі здолала опір Катерини Сухарник з Івано-Франківська (6:2 та 6:4). Особливо був напруженим півфінал, де у поєдинку зустрілися одні з кращих юних тенісисток Закарпаття, а саме: М. Глібчук та ужгородка Тетяна Дичка. Перший сет був за представницею з обласного центру (5:7). У другому тячівчанці вдалося зрівняти рахунок. Сет завершився з результатом 6:4 на користь Мирослави. У вирішальному сеті остання теж отримала переконливу перемогу (5:2). Фахівці цей поєдинок назвали найкращим на турнірі.

У фіналі ситуація складалася за сценарієм півфіналу. Спочатку досить впевнену перемогу (0:6) від нашої землячки здобула Анастасія Іванченко з Чернівців. Другий сет був за закарпаткою (6:1). Вирішальний сет

теж завершився з аналогічним рахунком на користь підопічної Г. Белені.

Цього ж року дві золоті медалі Мирослава здобула на турнірі ФТУ 2-ї категорії під символічною назвою «Кольори Закарпаття», що проходив на кортах Тячівської ДЮСШ (14 – 17 вересня). Першу нагороду дівчина виграла в одиночному розряді (до 16 років). Спочатку тячівка у чвертьфіналі переграла Марію Горецьку (Коломия) з «сухим» рахунком 2:0 (6:1 та 6:0), у півфіналі – Вікторію Карп'як з Трускавця (6:2 та 7:4), а у фіналі знову зустрілися дві закарпатки, правда, на цей раз Мирослава Глібчук екзаменувала мукачівка Маріана Маслей. Цей вирішальний матч тячівка провела впевнено і досить легко переграла свою суперницю (6:1 та 6:3). Ще одну медаль вищого ґатунку Мирослава здобула у парному розряді: у півфіналі дует М. Глібчук/В. Карп'як переміг закарпатську пару І. Бабич (Тячів)/Н. Гада (Берегово) з переконливим рахунком 2:0 (6:0 та 6:0), а у фіналі – М. Маслей/Ю. Каштелян (Львів) теж із «сухим» результатом 2:0 (6:1 та 6:0).

2016 рік. М. Глібчук у цьому році стала чемпіонкою Закарпаття серед ровесниць.

М. Глібчук стала тріумфаторкою в Івано-Франківську, де проходив (6 – 12 вересня) турнір 1-ї категорії Федерації тенісу України, не програвши жодного сету. На шляху до фіналу закарпатка перемогла трьох суперниць з Хмельницького, Одеси й Кам'янця-Подільського, а у вирішальному двобої з рахунком 6:1 і 7:5

переграла представницю з Луцька Анастасію Верешко.

Свої перші нагороди здобуває і молодша сестра Мирослави Дарина (14 серпня 2008 р. н.), яку тренує майстер спорту Г. Белені.

У лютому 2018 року Дарина Глібчук зайняла 2-ге місце на національному турнірі угорської Федерації тенісу BLKE Кира.

На турнірі Федерації тенісу України 2-ої категорії «Пам'яті тенісних зірок Закарпаття», який відбувся в Ужгороді у вересні 2017 року, 9-річна Дарина Глібчук за беззаперечної пе-

реваги над суперницями (дівчата до 10 років) стала чемпіонкою змагань!

У травні ц. р. у Виноградіві пройшов 1-ий всеукраїнський юнацький турнір з тенісу. У дівчат до 10 років у фіналі опинилися дві тячівки – Дарина Глібчук і Марія Шишмарьова. На цей раз сильнішою була остання. Але «срібло» – теж медаль високого гатунку.

Д. Глібчук виборола золоті медалі на регіональних турнірах «Відкрита першість Тячівської ДЮСШ» (початок квітня 2017 р.), «Золота осінь» (19 жовтня р.) та інших.

М. та Д. Глібчук за підсумками 2017 року увійшли до списку «10 кращих тенісистів Тячівщини».

Попереду у сестричок кращі ігри й феноменальні перемоги.

МУКАЧЕВО. ВЕЛИКИЙ ШЛЯХ ВЕЛИКОГО ТЕНІСУ

Ярослав Миколайович Сліпенький – керівник Мукачівської громадської організації «Корт» і дитячий тренер з цього виду спорту:

– Звичайно, у Мукачеві розвивалися і такі види спорту, як легка атлетика. У 1894 році саме у Мукачеві відбувся перший чемпіонат з великого тенісу. З цього часу великий теніс був завжди у пошані. А такі спортсмени та тренери як майстри спорту СРСР Михайло Мозер та Шарлота Вешелені були свого часу багаторазовими чемпіонами та призерами чемпіонатів та першостей СРСР та УРСР, володарями Кубка та спартакіад народів Радянського Союзу. Ми також з гордістю згадуємо їх першого наставника Нестора Павловича Горняка, який, до речі, першим у місті створив секцію з тенісу та разом із ужгородцем мс СРСР Й. Гагером були організаторами федерації тенісу Закарпаття.

Певну лепту у розвиток цього елегантного виду спорту у місті над Латорицею також внесли Степан Кручаниця, Василь Шепентал, Марія Русин, Іван Тарці, Світлана Грубер, Степан Варга. Естафету від них прийняли нові тренери та їх вихованці.

25 листопада 2009 р. була створена громадська організація «Корт». За цей короткий період ми маємо

уже чимало своїх вихованців, які ставали переможцями обласних, всеукраїнських та міжнародних змагань. Ми насамперед гордимся тенісною родиною Русина (Марія, Іван, Євген, а наймолодша Іринка торік виконала норматив майстра спорту України).

Непогані результати на престижних змаганнях також демонструють чемпіони області та призери всеукраїнських змагань Едуард Урусов, Валерія Москаленко, Богдан Ільїн, Віктор Бретуш, Ефрайм Тобак, Ніколетта Кундрик та інші.

Окремо хочеться сказати про братика та сестричку – Маріанну та Василя Маслей. У вересні 2017 р. вони стали відповідно срібним і бронзовим призерами на черговому турнірі Федерації тенісу України 2-ї категорії під назвою «Кольори Закарпаття», що пройшов на кортах Тячівської ДЮСШ. До речі, Маріанна у всеукраїнському рейтингу (дівчата до 16 років) займає 43-тю позицію (25. 05. 2018 р.) із 257 учасниць.

Роком раніше вона із Стрия, де під егідою ФТУ проходив традиційний «Кубок УСТК Сокіл», повернулася із двома срібними медалями (в одиначному та парному розрядах). І таких здобутків у мукачівки чимало.

2011 рік. Мукачєво. Тренер Ярослав Сліпенький із своїми вихованцями. На передньому плані (у центрі) 8-річна Маріанка Маслей (20. 11. 2003 р. н.).

А найбільш перспективним з підопічних Я. Сліпенського є Тімур Мухтарулін, який у даний час навчається у тенісній академії, що у німецькому місті Штутгарт.

На всеукраїнському турнірі «Мукачівський замок», що проходив у його рідному місті наприкінці квітня, він серед ровесників (до 12 років) став чемпіоном. Спочатку школяр у 1/4 фіналу досить легко обіграв Р. Бойка зі Львова, в 1/2 фіналу – виноградівця К. Кулікова, а у фіналі взяв верх над киянином Г. Коваленком (6:2 та 6:3). Свого часу Тімур був переможцем та призером чемпіонату області, «Меморіалу Гагера і Мозера», а також різних всеукраїнських турнірів.

Є чимало і перспективних юних новобранців. А мова йде про Анастасію Лічавен, Стефанію Орлову, Юлію Попович, Арсенія Ільтя, Михайла Єлисеєва, Мікаелла Байса, Андріана Рокач, Богдана Орбана та ін.

17 жовтня 2015 року ми вперше за багато років організували відкритий турнір серед школярів. Органі-

Т. Мухтарулін (у центрі) зі своїми друзями з мукачівського тенісного цеху.

заторами виступили: ГО «Молодіжні ініціативи Закарпаття» (голова Денис Соболь) й відділ у справах сім'ї, молоді та спорту Мукачівської міськради (Володимир Уліганець). Головним суддею цих змагань був я.

Ростислав Євгенович Федів – перший заступник міського голови м. Мукачєва, віце-президент обласної федерації тенісу:

Тепер маємо всі складові, аби такі змагання стали традиційними у нашому місті. Це зацікавленість тренерів, самих учасників, міської влади та меценатів, які намагаються підтримувати усі починання, що стосуються великого тенісу. У спорті головне бачити прогрес, аналізувати результати, здобувати змагальну практику. Звісно, як білий день, що без змагального процесу нема росту у майстерності наших підопічних.

І про результати. **В юнаків до 12 років призіві місця розподілись так:** 1-ше місце – Василь Маслей, 2-ге – Віктор Бретуш і 3-тє – Данійл Малініцький.

У дівчат: 1-ше місце – Маріанна Маслей, 2-ге – Ніколетта Гатта і 3-тє – Агнета Сорока.

Наступного року (16 – 17 квітня 2016 р.) турнір зібрав дівчат та хлопців 2005 – 2006 рр. н. з Берегова, Тячева, Хуста, Берегова, Трускавця, Стрия, Львова та господарі. На них найбільше медалей різного ґатунку «збрали» тенісисти Срібної Землі.

Травень 2018 р.

У Мукачівському СОК ДЮСШ на громадських засадах секцію тенісу організував тренер Ярослав Сліпенький.

А через тиждень тут відбулася відкрита першість СОК ДЮСШ з тенісу серед юнаків та дівчат у двох вікових категоріях: до 10 та 12 років і старші. Дебютні змагання збрали понад 40 учасників.

Переможцями та призерами серед найменших хлопців (до 10 років) стали: 1-ше місце – Матвій; 2-ге – Михайло Єлісеєв і 3-тє – Сергій Коробко.

У дівчат цієї вікової категорії Ніколь Кальбфляйх у фіналі переграла Анастасію Лісявер, а бронзова нагорода була вручена Валерії Алєнічєвій.

Юнаки 12 років і старші: 1-ше місце – Богдан Ільїн; 2-ге – Ефрайм Тобак і 3-тє – Данійл Малінівський.

Дівчата: 1-ше місце – Стефанія Орлова; 2-ге – Ніколетта Кундрик і 3-тє – Агнета Сорока.

2015 рік. Мукачево. Один із перших тенісних турнірів за останні роки. На знімку організатори та переможці й призери цих змагань.

І. РУСИН: «МРІЇ ЗБУВАЮТЬСЯ, КОЛИ ФОРТУНА УСМІХАЄТЬСЯ»

Майстер спорту СРСР з фехтування, літописець мукачівського спорту Григорій Куруц про свою землячку Ірину Русин пише:

«Свій шлях у великий спорт наймолодша мс України з тенісу мукачівка Ірина Русин пройшла завдяки своєму батькові, який, незважаючи на життєві труднощі, зумів прищепити своїй доньці любов до тенісу. Мало того, він у неї був першим тренером. 10 років наполегливих і цілеспрямованих занять на ґрунті принесли очікуваний результат. Поступовий рух до визнання, від змагань на місцевому рівні до всеукраїнських, участь у міжнародних турнірах зробили свою справу. В активі талановитої спортсменки 35 кубків – це винагорода за переможну ходу в тенісних турнірах.

Спортсменка з міста над Латорицею ввійшла у двадцятку кращих тенісисток України у категорії «Дорослі» (станом на 27 травня 2018 р. вона була на 20-ій позиції). Це кращий показник серед закарпаток. Скажімо, майстер спорту України Наталія Бобаль на 59-му місці (35 очок), а мукачівка Маріанна Маслей – на 79-му місці (10 очок).

У 2017 році Ірина в одиночному розряді на чемпіонаті України дійшла

до чвертьфіналу (що саме по собі не так вже й просто), а в парному – до півфіналу, тим самим виконавши норматив майстра спорту України.

Мукачівка Ірина Русин не була би самою собою, якби виходила на тенісний корт без віри в успіх. Ось чому часто майстри слова пишуть про неї: «Фортуна усміхнулася мукачівці І. Русин», «На цей раз знову фортуна усміхнулася Русин з міста над Латорицею», «Уже вкотре фортуна усміхнулася закарпатці». Але на цей раз її величність Фортуна усміхнулася чарівній дівчині три рази. На одному з престижних турнірів вона виборола повний комплект медалей («золото» – у парі, «срібло» – в одиночному розряді, а «бронзу» – у міксті).

Ірина Василівна Русин народилася 6 березня 1999 року у Мукачеві у тенісній сім'ї. Цим гарним видом спорту свого часу захоплювалися батьки, а також старший брат Євген, «Майстер спорту України» (2017 рік).

Ірина Русин про себе та свою сім'ю розповідає: «Батько працював водієм на міжнародних маршрутах, а мама у мене кондитер. Спочатку тенісом почала займатися старша сестра Марія, а потім до рук взяв ракетку і старший брат. Їм тоді вже було

відповідно 15 та 12 років. Через певний період тенісом почав займатися і брат Євген. Йому тоді було 7 років. А через рік, коли мені виповнилося 6 років, я теж почала відвідувати корти, де й опанувала перші ази цього виду спорту. Зі мною займалося багато дитячих наставників, але найбільше батько. Він у мене, як кажуть, був мастак на всі руки: і вчив мене грати, і меценатом був, і намагався зі мною їздити на різні змагання. Всяке буває у сім'ї, особливо коли мова заходить про гроші. Їх завжди не вистачає. Скажу відверто, що великий теніс – не з дешевих видів спорту. Він, до речі, міцно займає місце в десятці найдорожчих видів спорту в світі.

Коли мені було 9 років, ми всі троє, крім старшого брата, поїхали у Львів на всеукраїнські змагання, де я зайняла 2-ге місце. Через рік із батьком була на аналогічних змаганнях у Києві. В одиночному розряді серед ровесниць дійшла до чвертьфіналу, а у парі здобула свою першу золоту медаль на досить таки престижному турнірі.

У 2009 році на міжнародному традиційному турнірі «Меморіал пам'яті Гагера-Мозера» я стала переможницею серед ровесниць, перегравши у фіналі ужгородку Юлію Тулайдан.

Наступного року стала бронзовою призеркою V-их літніх спортивних ігор області. У матчі за «бронзу» обіграла з рахунком 7:6 тячівку Валерію Цуберу. До цих пір пам'ятаю цей принциповий поєдинок.

У 2011 році на чемпіонаті Закарпаття, що проходив в Ужгороді, в одиночному розряді (дівчата до 14 років) здобула срібну медаль, програвши

у фіналі господарці Наталці Бобаль, яка старша від мене на два роки.

В 11 – 12 років через скрутне фінансове становище нерегулярно тренувалася і брала участь у змаганнях. Лише у 13 років знову предметно почала займатися улюбленим видом спорту. Правда, тренувалася лише із молодшим братом. Чесно кажучи, майже протягом двох років це були не тренування, а одні муки через погані умови.

– Правильна подача у тенісі – запорука успішної гри, – вважає майстер спорту України Ірина Русин.

Коли виповнилося 15 років, ми з татом вирішили їздити до Ужгорода, де зі мною займався Андрій Фріга, який свого часу був чемпіоном Малих олімпійських ігор з тенісу, що у 1990 році відбулися в Ужгороді. Брат трохи позаймався, а коли побачив, що до професійного рівня він у таких умовах не дотягне, закинув теніс.

У 2014 році в Івано-Франківську проходив всеукраїнський юнацький турнір 1-ої категорії з тенісу. Тут я разом (парний розряд) з тячівкою Юлією Пузик виборола «золото».

– Але найбільш мені запам'ятався, як каже далі мукачівка, – 2016 рік, коли брала участь у традиційному турнірі, який організовує тенісний клуб «Forehand Cup» за підтримки їхнього партнера, інформаційно-аналітичного порталу TRUST.ua, і виробника тенісної продукції компанії Babolat.

Я виступала у парному розряді із Анною Блохіною, донькою відомого футболіста і тренера, володаря «Золотого м'яча» Олега Блохіна. Ми з нею дійшли до фіналу, де, на жаль, поступилися нашим суперницям Маші Берген (Бровари) та Юлії Попик з Києва.

На пам'ять про цю зустріч ми сфотографувалися (див. фото внизу) у закритих приміщеннях.

Я на знімку зліва, поруч із зі мною – Анна Блохіна, за нею – Маша Берген та Юлія Попик.

У лютому 2018 року в ужгородському СК «Юність» проходила відкрита Зимова першість Закарпаття з тенісу (всеукраїнські змагання 2-ої категорії).

У ньому взяли участь наймолодші майстри спорту України ужгородка Наталія Бобаль та мукачівка Ірина Русин. У півфіналах Наталія перемогла вихованку донецького тенісу Ірину Тристан, а мукачівка обіграла харків'янку Катерину Гребенік.

Фінал у жінок був закарпатським між ужгородкою Н. Бобаль та мукачівкою І. Русин і вийшов досить принциповим. На цей раз шальки терезів на свій бік перекинула Ірина (6:4 та 7:5). Ось так би завжди!

У даний час (2018 рік) Ірина Русин навчається в Мукачівському державному університеті.

ВИНОГРАДІВ. ВЕЛИКИЙ ТЕНІС У НАДІЙНИХ ЖІНОЧИХ РУКАХ

2015 рік. Відкритий урок із тенісу дає юним виноградівцям тренер-викладач будапештської академії тенісу мс СРСР Йосип Надь (справа).

Цей знімок зробив у липні 2015 р., коли із тренером Угорської Академії тенісу, майстром спорту СРСР і земляком Йосипом Надєм побували у Мукачеві у сім'ї знаних тенісисток Вешелені та на виноградівських кортах, де керівником є ділова й привітна Богдана Любка (у центрі). Вона розповіла, що корти були відкриті у 2013 році. Раніше, хто мав намір займатися цим видом спорту їздив на спортивний комплекс у Пийтерфолво, що за 25 кілометрів від райцентру.

Особливо раді відкриттю професійного корту батьки місцевих чемпіонки, членів юнацької збірної України. Свого часу вони змушені були регулярно їздити на тренування до Тячева. У В. Федосенкова дочка Георгіна у 2005 році стала чемпіонкою України

з великого тенісу серед юніорів. Згодом вона перебралася у Німеччину, де продовжила тренуватися, а відтак оформили документи на постійне місце проживання у цій державі. Аналогічні проблеми мали з тренуванням батьки двох доньок Велеган. Їхня донька Анетта регулярно їздила з батьком на тренування до Тячева.

Потроху справи з великим тенісом у найтеплішому райцентрі області налагоджуються, особливо після того, як прийшли сюди працювати тренерами учорашні вихованки Тячівської ДЮСШ Біанка та Аннета Валеган.

Дівчата разом із шефінею уже беруться і до проведення серйозних

змагань. Хоча б взяти турнір «Sevlush open 2016» з призовим фондом 15 000 грн., який відбувся наприкінці травня.

Це був перший професійно-аматорський турнір з великого тенісу. У ньому взяли участь 36 спортсменів, які представляли Львівщину, Івано-Франківщину та Закарпаття.

Переможцями турніру стали: М. Роман (Виноградів) і Д. Гулянч (Ужгород), 2-ге місце вибороли Ю. Бобаль та С. Павлик (обидва з Ужгорода).

Нагородив переможців грошовими преміями, кубками та грамотами спонсор турніру депутат облради В. Поляк.

Виконавчий директор ФТЗ І. Гулянч подякував організаторам та спонсорам турніру за відродження цього виду спорту на Виноградівщині та у цілому по області.

У травні 2017 р. у Виноградіві пройшов дебютний всеукраїнський

юнацький турнір з тенісу (в. к. до 10 і 13 років). Школярі приїхали з Ужгорода, Львова, Стрия, Мукачева, Берегова, Тячева, Хуста. Брали участь і господарі (всього 25 учасників).

У в. к. до 10 років серед юнаків переможцем став Ю. Келемен з Хуста, 2-ге місце здобув К. Кочіш з Виногорода, а 3-тє його товариш М. Баник.

У дівчат до 10 років переможницею стала тячівка М. Шишмарьова, яка у фіналі переграла свою землячку Д. Глібчук. Бронзову нагороду вручили господарці змагань Б. Клантук.

Серед юнаків до 14 років 1-ше місце здобув А. Джурджа з Ужгорода, срібло у І. Шишмарьова із Тячева, а бронза у гостя зі Львова Н. Посікіра.

У дівчат до 14 років переможцем стала М. Маслей із Мукачева, яка у фіналі переграла О. Щасливу з Рівного, а бронзову нагороду було вручено Н. Патлах з Виногорода.

2017 рік. Виноградів. На знімку переможці та призери, а також організатори змагань.

СЕСТРИ ВЕЛЕГАН РОЗВИВАЮТЬ ВЕЛИКИЙ ТЕНІС У ВИНОГРАДОВІ

Цих двох симпатичних світлоолосих дівчат краще знають у Європі, аніж у себе вдома. Сестри Анетта та Біанка Велеган є неодноразовими переможницями європейських турнірів з тенісу.

У 2008-2011 роках шпальти обласних та центральних ЗМІ рясніли заголовками: «Два золота й срібло привезли закарпатські сестри Велеган з київського турніру», «Двічі срібна Біанка», «Юна закарпатська тенісистка піднялася до 43 позиції в європейському рейтингу», «Друге місце на турнірі 1-ї категорії «Talentum сира» в м. Будапешт»...

Витяги з газетних матеріалів: «У середині лютого 2011 року 14-річна виноградівка Біанка Велеган у Будапешті на національному турнірі 1-ої (найвищій) категорії посіла 2-ге місце, поступившись у фіналі після трьох перемог над сильними угорськими тенісистками члену юнацької збірної Угорщини Ж. Колесар з рахунком 2:6 та 4:6.

Наступного місяця ц. р. у Тячеві під егідою ФТУ проходив Всеукра-

їнський юнацький турнір «Відкрита першість Тячівської ДЮСШ з тенісу». У дівчат до 16 років перше місце виборола Б. Велеган, яка у фіналі перемогла А. Павлюк з Івано-Франківська».

Зараз одні із кращих майстринь великої ракетки Анетта й Біанка Велеган дбають про розвиток дитячого тенісу у Виноградіві і навіть організовують змагання на приватному корті Богдани Любки. Тут займаються діти від трьох роцків до сивочолих ветеранів.

Дівчата знайшли «віконечко» у своєму напруженому тренерському графіку, аби поговорити з нами.

– Наш батько дуже завзятий тенісист, навіть брав участь у змаганнях з настільного тенісу. Тож захоплення тенісом нам з сестрою передалося від нього, правда, на відміну від нього ми взяли до рук великі ракетки. Пригадую, – каже Анетта, – якось батько відвіз нас у Пийтерфолво і я там спробувала грати великий теніс. Побачивши, що я непогано себе почувую на корті, він пообіцяв відвести мене на тренування, якщо знайде секцію десь неподалік. Тож коли мені виповнилося 10 років, я уже серйозно тренувалася. І головне, що у мене

добре все складалося на корті, бо невдовзі я уже брала участь у всеукраїнських змаганнях, що проходили у Тячеві. Призове місце я тоді не зайняла, адже ще зовсім мало готувалася, проте це для мене послужило стимулом ще наполегливіше тренуватися. Потім ми їздили у Львів, Хмельницький, Чернівці, Черкаси, Рівне, Київ. В основному ми грали у парі з сестрою, хоча вона від мене молодша на 4 роки. В одиночних розрядах в Європі часто-густо були серед призерів. Спочатку суперники не бачили в нас конкурентів, адже Біанка ще була малою, тому старші дівчата дивилися на неї з посмішкою. А коли ми почали вигравати у них, то їм уже тоді було не до сміху. То були чудові часи, приємні спогади, цікаві поїздки, гарні нові друзі. Після закінчення міської ЗОШ №3 я навчалася в Угорщині, маю міжнародний диплом тренера. Тож уже 7 років треную дітей і дорослих. Є дуже хороші, талановиті вихованці, зокрема Крістіан Кочіш (10 років). До речі, торік у Виноградіві відбувся всеукраїнський юнацький турнір з тенісу. У віковій категорії до 10 років серед юнаків Крістіан став срібним призером, програвши у фіналі Юрію Келемену з Хуста. Кирил Куліков (11 років) теж завзятий і гарний тенісист. 12-річний виноградівець (лютий 2017 р.) перебуває на 49-ій позиції у всеукраїнському рейтингу (U-12). Торік у Тячеві (квітень 2017 рік) на турнірі 1-ої категорії ФТУ «Відкрита першість Тячівської ДЮСШ з тенісу» Кирило зайняв 3-тє місце (хлопці до 12 років.), а Крістіан став срібним

призером (юнаки до 10 років). Цей список про кращих юних тенісистів із Виноградова можна продовжити.

– Що найбільше вас турбує?

– Аби цей вид спорту на Закарпатті відродився, а також розвивали його на державному рівні, тоді б і більше діток приходило до нас.

Для дітей гра у теніс не лише цікава, а й корисна. Серед моїх учнів є багато діток, у яких поганий зір, проблеми з нирками, з серцем. Їх направили лікарі грати у теніс, щоб здолати недуги і зрости здоровими.

– Коли батько їздив з Анеттою на тренування в Тячів, – це уже каже молодша Велеган, – брали і мене з собою. Спочатку я гралася з ляльками, інколи спала у машині. Згодом почала придивлятися, як грають інші, а відтак і сама взяла в руки тенісну ракетку. Вона була великою і важкою. Але ця гра настільки мене зацікавила, що я стала наймолодшою тенісисткою у краї. У 12 років брала участь у Всеукраїнських турах, де здобувала очки. На фінальних іграх була у Дніпропетровську, де я серед своїх ровесниць здобула дві бронзові нагороди (одиночний та парний розряди) і стала збірницею України серед одноліток. У світовому рейтингу я займала 466 позицію. У 14 років грала на європейських змаганнях до 16 років і часто додому поверталася з медалями різного ґатунку. Завдяки цьому і потрапила у список «Топ-50 кращих тенісистів Європи до 16 років». У Словенії у парному розряді з дівчиною із Швейцарії ми добре виступили і потрапили до фіналу.

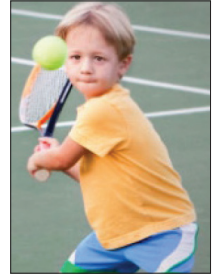
Після того, як сестра отримала травму спини, а я травмувала руку, були вимушені відмовитися від участі в змаганнях і зайнялися виключно тренерською діяльністю. У нас багато талановитих дітей. Наймолодшій моїй вихованці лише 3,5 роки. Приємно займатися з маленькими дітками, бо вони дуже позитивні. Та й умо-

ви для них легко створити, бо є маленькі ракетки і кольорові м'ячики... Саме тренування проходить у формі гри.

– Наразі я навчаюся в УжНУ на факультеті «Здоров'я людини», – підсумовує нашу розмову Біанка. – Хочу із сестрою на професійному рівні навчати дітей великому тенісу.

МАЙБУТНЄ КРАЙОВОГО ТЕНІСУ ЗА ЮНИМИ МАЙСТРАМИ ВЕЛИКОЇ РАКЕТКИ

Щороку в області проводяться літні спортивні ігри молоді Закарпаття та інші змагання з тенісу. Після їх закінчення з кращих майстрів великої ракетки формується збірна команда Срібної Землі. За останні роки «її кістяк» в основному складають вихованці ужгородської ЗОДЮСШ, Тячівської, Мукачівської та Берегівської (районне ФСТ «Колос») ДЮСШ.

Конкретніше зупинимося на літніх спортивних іграх, що пройшли 18 – 20 червня 2010 року на тенісних kortах стадіону «Авангард». У них взяли участь 7 команд (більше 50 юнаків та дівчат 1992-1996 рр. н.).

Серед них і перші ракетки області (у дівчат до 14 років) – це Біанка Велеган (на фото зліва), яка входила до 60 кращих тенісисток Європи, а серед юнаків до 16 років – ужгородець Адальберт Немеш. У фіналі Біанка без надзусиль (6:0 та 6:0) перемогла ужгородку Юлію Тулайдан, а у поєдинку за 3 – 4 місце кращою була мукачівка Ірина Русин, яка у 2017

році виконала норматив майстра спорту України з тенісу.

В юнаків переможцем в індивідуальних змаганнях став Євген Січка з Ужгорода. Адальберт Немеш, який входить до першої сотні європейського рейтингу серед ровесників, був другим, а Е. Дорчі з Берегова – третім.

Серед дівчат (парний розряд) тячівки Велеган/Цубера посіли перше місце, перегравши у фіналі ужгородський дует Тулайдан/Андріїв.

У наймолодших дівчат (до 10 років) «золото» здобула берегівчанка В. Гоясик, «срібло» – мукачівка І. Шабаківська, а «бронзу» – ужгородка Тетяна Дичка.

Серед дівчат до 12 років перемогла тячівка Р. Левицька. Призерами стали її землячки Д. Филип та Д. Фіцай.

У хлопців у цій віковій категорії кращим був виноградівець В. Фенінець, 2-ге та 3-тє місце відповідно посіли ужгородці Д. Гулянич та М. Чорнак. У дівчат до 14 р. на перші дві сходинки п'єдесталу піднялися тячівки Ю. Пузик і Н. Коларик. Бронзова медаль була вручена ужгородці А. Якубець.

В юнаків представник Чопа С. Клочаник випередив господарів Р. Штаєра

та В. Гунду, які відповідно зайняли 2-ге та 3-тє місця.

У віковій категорії до 16 років повністю домінували тенісистки з Тячівської ДЮСш. Переможницею стала В. Цубина. Слідом за нею – К. Бороцька та К. Поп. А в юнаків знову кращим був С. Клочаник із міста залізничників.

У загальнокомандному заліку перемогла збірна Ужгорода. Усього на 8 очок відстала збірна команда Тячева. 3-тє місце – у берегівчан. З переможців і призерів була сформована юнацька збірна Закарпаття.

Витяг із газетної публікації «Ужгородець став чемпіоном України з великого тенісу серед юнаків до 14 років» (газета «Ужгород» від 30 травня, № 20).

«На початку травня у м. Бучі під Києвом проводився чемпіонат України з тенісу. Перше місце у парному розряді серед юнаків до 14 років посів учасник змагань з Ужгорода Олександр Дупин. В одиночному розряді за вихід у півфінал він, на жаль, поступився майбутньому переможцеві турніру. Саша вже й раніше брав участь у всеукраїнських і міжнародних змаганнях, гідно представляючи обласний центр Закарпаття і здобуваючи призові місця.

Захопився юнак грою в теніс ще з дитинства. Тоді з ініціативи батьків у 4-річному віці почав ходити на тренування на корти, і ось уже майже 15 років не полишає цей вид спорту.

З восьми-дев'яти років почав їздити на змагання і брати участь у турнірах в Україні. Мав чимало перемог, два роки тому на Кубку України

з тенісу посів перше місце в парному розряді серед юнаків до 12 років і третє – в одиночному», – розповідає хлопець.

Юний тенісист уже брав участь і в міжнародних турнірах, зокрема в Мінську, де зазнав поразки у грі проти учасника з Таджикистану; в дитячих міжнародних змаганнях у Голландії він теж у грі за вихід до півфіналу поступився корейцеві, який був старший за віком. Та незалежно від того, якого результату досягав на тих чи інших змаганнях, участь у них додавала Сашкові неабиякого досвіду».

У березні 2017 р. в ужгородському СК «Юність» відбулися всеукраїнські змагання 2-ої категорії, де наш земляк (U-16) у фіналі перегравав свого ровесника зі Львова Н. Лопушинського.

На турнірі ФТУ 2-ої категорії під назвою «Кольори Закарпаття», що відбувся на кортах Тячівської ДЮСШ 14-17 вересня 2017 р., вдало виступив ужгородець О. Дупин.

У в/к (U-16) Саша у 1/8 фіналу з рахунком 2:0 обіграв М. Угніненка з

Івано-Франківська. Матч 1/4 фіналу ужгородець теж провів без надмірних зусиль, обігравши свого товариша по команді Джурджу (2:0).

Фінал Олександр провів впевнено і здобув блискучу перемогу над С. Куриловим із Коломиї із «сухим» рахунком 2:0 (6:2 та 6:2).

ВОНИ ПРОСЛАВИЛИ СХІДНУ УКРАЇНУ

Класифікація найсильніших тенісистів СРСР велася у період з 1927 по 1991 рр. Найчастіше у «10» найкращих майстрів великої ракетки входили: у чоловіків: Б. Новіков (Москва – 21 раз), М. Озеров (Москва – 18, а у жінок – Н. Белоненко (Москва – 20), Р. Бакшеєва (Київ – 19 разів).

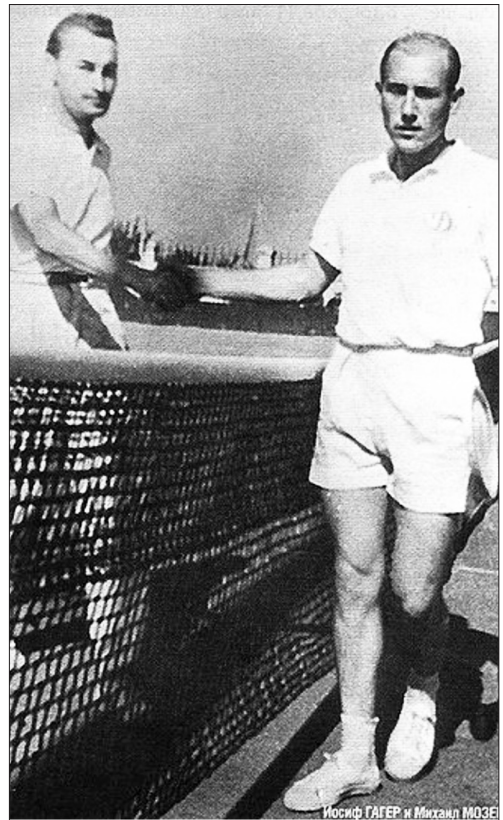
Про закарпатську школу тенісу заговорили відразу після Великої вітчизняної війни. А першим до цього престижного списку ще у 1953 році ввійшов наш легендарний тенісист Й. Гагер з Ужгорода. Починаючи з цього року аж до розпаду СРСР (1991 р.) у ньому значилися прізвища трьох наших земляків: Й. Гагер, М. Мозер та Й. Крочко (**жирним шрифтом виділені прізвища закарпатців**):

1953 рік. 1. Озеров, 2. Андреев, 3. Корчагін, 4. Корбут, 5. Лукирський, 6. Фрідлянд, 7. Белиць-Гейман, 8. Б. Новіков, 9. Негребецький, 10. **Йосип Гагер.**

1954 рік. 1. Андреев, 2. Корчагін, 3. Озеров, 4. **Йосип Гагер**, 5. Лукирський, 6. Фрідлянд, 7. Б. Новіков, 8. М. Новік (М.), 9. В. Кізоветер (Л.), 10. Ураєвський.

1955 рік. 1. Андреев, 2. Озеров, 3. Корчагін, 4. Лукирський, 5. В. Анісімов, 6. Фрідлянд, 7. Кізоветер, 8. Ураєвський, 9. А. Бойцов, 10. **Йосип Гагер.**

1956 рік. 1. Андреев, 2. Корчагін, 3. **Михайло Мозер (Мукачєво)**, 4. Озеров, 5. Бойцов, 6. **Йосип Гагер (Ужгород)**, 7. Лукирський, 8. Анісімов, 9. С. Мирза (М.), 10. Фрідлянд.

У 1956 році два представники крихітного Закарпаття Йосип Гагер (зліва) та Михайло Мозер (справа) входили до престижного списку «10 кращих тенісистів СРСР».

1957 рік. 1. Андреев 2. А. Потанін (Л.), 3. Фрідлянд, 4. Бойцов, 5. Анісімов, **6. Михайло Мозер**, 7. Озеров, 8. Т. Лейус, 9. Є. Кедарс (обидва з Талліна), 10. Мирза.

1958 рік. 1. Андреев, 2. Потанін, 3. Бойцов, 4. С. Лихачьов (Баку), 5. Фрідлянд, 6. Анісімов, 7. Озеров, **8. Михайло Мозер**, 9. Лейус, 10. Мирза.

1959 рік. **1. Михайло Мозер**, 2. Лейус, 3. Потанін, 4. Андреев, 5. Анісімов, 6. Лихачьов, 7. Р. Сивохін (Р/Д Київ), 8. Озеров, 9. Фрідлянд, 10. Мирза.

1960. **1. Михайло Мозер**, 2. Потанін, 3. Лихачьов, 4. Лейус, 5. Андреев, 6. Анісімов, 7. Сивохін, 8. Б. Колобов (М.), 9. Мирза, 10. В'ячеслав Єгоров (Москва).

1961. 1. Сивохін, 2. Лейус, 3. Мирза, 4. Потанін, 5. Лихачьов, 6. Я. Пармас (Тл.), 7. Єгоров, 8. Колобов, 9. Андреев, 10. Анісімов.

1962. 1. Потанін, 2. Лейус, **3. Михайло Мозер**, 4. Сивохін, 5. Єгоров, 6. Лихачьов, 7. Пармас, 8. Метревелі, 9. Н. Мдзінаришвілі (Тб.), 10. Мирза.

1963. 1. Лейус, 2. Метревелі, **3. Іван Мозер**, 4. Лихачьов, 5. Сивохін, 6. Єгоров, 7. Потанін, 8. Пармас, 9. Мдзінаришвілі, 10. Анісімов.

1964. 1. Лейус, 2. Метревелі, 3. Єгоров, 4. Лихачьов, 5. Сивохін, 6. А. Іванов (Лен.), **7. Іван Мозер**, 8. Потанін, 9. Я. Юшка (Рига М.), 10. Мдзінаришвілі.

1965. 1. Лейус, 2. Метревелі, 3. Єгоров, 4. Пармас, 5. Лихачьов, 6. Сивохін, **7. Іван Мозер**, 8. А. Іванов, 9. А. Юхвельт (Тл.), 10. Потанін.

1967. 1. Метревелі, 2. Єгоров, 3. Лейус, 4 – 7. А. Іванов, Какулія, Коротков, Лихачьов, 8. Сивохін, **9. Іван Мозер**, 10. П. Ламп (Тл.).

1985 рік. 1. Чесноков, 2. Зверев, 3. Пугаєв, 4. Ол. Волков (Клнгр.), 5. Леонюк, 6. Авдєєв, 7. Дзелде, 8. А. Ольховський (М.), 9. А. Висанд (Тл.), **10. Йосип Крочко (Ужгород).**

1986. 1. Чесноков, 2. Зверев, 3. Долгополов, 4. Дзелде, 5. Леонюк, 6. Волков, 7. Висанд, 8. Ольховський, **9. Йосип Крочко**, 10. Філев.

1987. 1. Чесноков, 2. Волков, 3. Ольховський, 4. Висанд, 5. Зверев, 6. Дзелде, 7. В. Габричідзе (Тб.), 8. Долгополов, **9. Йосип Крочко**, 10. Ломанов (М.).

1988. 1. Чесноков, 2. Волков, 3. А. Черкасов (Уфа), 4. Ольховський, 5. Висанд, 6. Зверев, **7. Йосип Крочко**, 8. Д. Поляков (Х.), 9. Дзелде, 10. Габричідзе.

СУДДІ ВСЕСОЮЗНОЇ КАТЕГОРІЇ

Суддя всесоюзної категорії (СВК) – це вище суддівське звання у Радянському Союзі було засноване Вищою радою фізичної культури при Центральному виконавчому комітеті (ЦВК) СРСР (1934 рік). Всього звання СВК присуджено 182 суддям (1934 – 1991 рр.) з тенісу. А першим СВК в області став ужгородець Елемір Ковач (1957 рік). Наступного року цього високого звання був удостоєний мукачівець Степан Кручаниця.

Через 14 років суддею всесоюзної категорії став ужгородець Іван Крочко (1972 рік). До речі, він єдиний в області є і заслуженим тренером України з тенісу.

СУДДІ НАЦІОНАЛЬНОЇ КАТЕГОРІЇ

5. Іван Шуфрич;
6. Тиберій Негер;
7. Йосип Яношевський;
8. Гаврило Завадяк;
9. Гейза Манкович.

За останні 25 літ у нашій області не було підготовлено жодного кваліфікованого арбітра з тенісу. І лише у 2015 р. суддею з тенісу (Суддя на вищій «Національна категорія») став Віталій Деяк із Хуста.

На фото Віталій Васильович із своїм кращим підопічним Анатолієм Савицьким (24. 03. 2005 р. н.), який у всеукраїнському рейтингу станом на 30. 05. 2018 р. перебуває на 112-ій позиції (хлопці до 14 років) серед 289 ровесників.

«ПОПОВИЧ БУДУВАВ, А Я ЙОМУ ДОПОМАГАВ»

Кожен, хто цікавиться спортом, знає, яку велику допомогу в розвитку закарпатського тенісу надав Г. Й. Бандровський, який з 1981 року працював у нас керівником області.

Згадує мс СРСР із тенісу, а нині тренер із цього виду спорту у Будапешті Й. Надь:

«З Бандровським зустрілися випадково. Я закінчував тренування зі своїми підопічними, коли він прийшов на корти, що на стадіоні «Авангард» і, представившись, сказав, чи не зіграю з ним кілька сетів. Звичайно, як відмовити було такій людині. Після завершення гри ми по душах порозмовляли, а відтак стали просто хорошими друзями і запеклими суперниками на кортах. Коли він грав, то практично ніколи не говорив про свою основну роботу, а цікавився, де можна побудувати нові майданчики, як виступає ужгородська футбольна команда, жіночий гандбольний клуб, який після того, як був зведений СК «Юність», був переведений з Берегова до Ужгорода, тощо. Як гравець Бандровський не знімав з неба зірок, але грав досить пристойно. Згодом дізнався, що він доклав чимало зусиль, аби побудувати нинішній СК «Юність» і кілька кортів в Ужгороді.

Г. Бандровський: «Голова Ужгородського міськвиконкому Е. Попович (на фото) будував СК «Юність», а я йому, як керівник області, допомагав. Такі були часи. Гроші були, а будувати спортспоруди забороняли».

А ще мимоволі згадав такий факт. Свого часу президент Росії Єльцин теж «хворів» тенісом. З ним тоді займався і грав у парі Тарпіщев, який і попросив Єльцина дати дозвіл на започаткування у Москві турніру «Кубок Кремля». Це тоді було найпрестижніше змагання з тенісу у СНД. Весь пострадянський Союз спостерігав по телебаченню за сутичками

професіоналів. Після нього сотні тисяч дітей буквально хлинули на корти. І тут спрацювало відоме правило про перехід кількості в якість: росіяни незабаром увійшли в світовий теніс, а українці, на жаль, зі своєю славою відійшли на другий план».

Про Г. Й. Бандровського згадує экс-гравець київського «Динамо» та тренер ФК «Карпати» Львів (1976 – 1977 рр.) зт УРСР Євген Лемешко:

«З приємністю згадую одного з міських очільників Бандровського. Хороший чоловік. Коли я до нього приходив, він діставав з ящика список, і ми починали вирішувати різні питання. Основним питанням були квартири для футболістів.

Можу сказати, що не було такого гравця, якому б він не допоміг».

– Генріх Йосипович був працюючою, вимогливою, однак справедливою людиною, – ділиться спогадами про свого шефа экс-мер Ужгорода Е. Попович.

– Він був скромним, невибагливим. Можна сказати, що ми разом із ним побудували СК «Юність», який повинен був стати другою домівкою для тенісистів не лише Ужгорода, але й області. Та, на жаль, він нині наполовину використовується за призначенням. Тут частіше можна побачити не юних тенісистів чи гандболістів, волейболістів чи баскетболістів, а дебелих дядьків із силових структур області та місцевих міні-олігархів, або різні виставки-продажі.

Витяг із газетної публікації «Є ще порох у порохівницях»:

Запитання кореспондента Г. Бандровському: Період вашого керування областю запам'ятався зведенням важливих для краю об'єктів: «Юність», «Драмтеатр», «ПАДІЮН», Ужгородська міська лікарня...

– Коли я приїхав на Закарпаття, то потрапив на прийом до голови ради міністрів УРСР Ляшка. Він почав мені загинати на пальцях: телестудія, драмтеатр, Палац піонерів, РБК, лікарня... Каже, виділяємо кошти, а вони не використовуються. Розпочали будівництво і ніяк не можуть закінчити. Чому? Бо таке було керівництво.

СК «Юність» вдалося побудувати без жодної копійки капіталовкладень, при повній забороні будівництва спортивних і культурних споруд – була така постанова ЦК КПРС. Е. Попович будував, а я йому допомагав. Так само власними силами побудували тенісні корти, а нині С. Ратушняк передає їх в оренду якомусь підприємцю, який дере оренду з дітей по 30 грн. за годину. Батьки якої дитини, що займається тенісом, можуть дозволити собі викласти такі гроші?»

В області вже стало доброю традицією вшановувати відомих спортсменів, тренерів та людей, котрі внесли вагомий внесок у розбудову спортивної індустрії краю, організовуючи в їх пам'ять різні турніри з того чи іншого виду спорту. Серед таких є і экс-керівник області, член виконкому крайового відділення НОК України Г.Й. Бандровський.

ВОНИ ВИВОДИЛИ НАС У МАЙСТРИ (ЗНАНІ ТРЕНЕРИ ОБЛАСТІ З ТЕНІСУ)

№ п/п	Прізвище та ім'я тренера	Місто
1	зт УРСР Крочко Іван	Ужгород
2	Барань Віктор	Ужгород
3	Белені Г абріела	Тячів
4	Білак Леся	США
5	Бобаль Наталія	Ужгород
6	Борош Анета	Ужгород
7	Букович Василь	Мукачево
8	Велеган Біанка	Виноградів
9	Велеган Анетта	Виноградів
10	Вешелені Валерія	Мукачево
11	Вешелені Шарлота	Мукачево
12	Гагер Йосип	Ужгород
13	Гададі Степан	Ужгород
14	Гомбош Юрій	Ужгород
15	Горняк Нестор	Мукачво
16	Деяк Віталій	Хуст
17	Дичка Руслана	Ужгород
18	Долинич Роман	Ужгород
19	Дуньо Михайло	Берегово
20	Єгоров Василь	Ужгород
21	Єгоров Олександр	Ужгород
22	Завадяк Габріел	Ужгород
23	Кечіна Ільда	Ужгород
24	Ковач Елемір	Ужгород
25	Колб Юрій	США
26	Кручаниця Степан	Мукачево
27	Кученко Андрій	Ужгород
28	Лакатош Василь	Ужгород
30	Лакатош Золтан	Ужгород
31	Ленарт Юрій	Ужгород
32	Ленарт Сюзанна	Ужгород

№ п/п	Прізвище та ім'я тренера	Місто
33	Лендел Ольберт	Солотвино
34	Летнянчина Руслана	Ужгород
35	Манкович Георгій	Ужгород
36	Мечей Катерина	Тячів
37	Мігаль Ія	Берегово
38	Мигалко Аттіла	Будапешт
39	Мозер Михайло	Київ
40	Надь Йосип	Будапешт
41	Негер Тиберій	Ужгород
42	Негер Степан	Ужгород
43	Павлишинець Віктор	Тячів
44	Папп Федір	Берегово
45	Петер Ерік	Ужгород
46	Петько Ганна	Солотвино
47	Поляк Тарас	Ужгород
48	Романишин Р.	Тячів
49	Сас Карло	Берегово
50	Саксон Тетяна	Ужгород
51	Сліпенький Ярослав	Мукачево
52	Словцов Олег	Київ
53	Товт Катерина	Ужгород
54	Федак Бланка	Ужгород
55	Федак Єва	Ужгород
56	Фріга Андрій	Ужгород
57	Шершун Ольга	Ужгород
58	Шуфрич Валерія	Ужгород
59	Шуфрич-Кечіна Ільда	Ужгород
60	Шуфрич Іван	Ужгород
61	Шуфрич Золтан	Тячів
62	Юркін Володимир	Тячів
63	Яношевський Йосип	Ужгород

ОСНОВНІ ВІХИ ЗАКАРПАТСЬКОГО ТЕНІСУ

1. У 1892 році в Ужгороді, як пише у своїй книзі літописець закарпатського спорту В. Федак («Закарпаття у спортивному вимірі»), був побудований перший тенісний корт в області. Цей рік і вважається «роком народження» закарпатського тенісу.

2. «Хрещеними батьками» великого тенісу на Закарпатті вважають І. Медрецького та Е. Тагія.

3. 1894 рік. 20 липня у Мукачеві відбулися перші офіційні обласні змагання з тенісу.

4. 1894 рік. Капітан Мукачівського гарнізону О. Олшаміцький організував перше в області «Лави-тенісне та крокетне товариство».

5. 1894 рік. В ужгородській газеті «Унгварі Кезлень» надрукований вірш про маму, яка грає з донькою у теніс.

6. 1898 рік. Відразу два тенісні корти було відкрито у Виноградіві.

7. 1901 рік. Біля будинку урядовця Й. Сабо звели перший корт у Рахові.

8. 1902 рік. Мукачівка М. Шпіль та ужгородка І.Табоді стали переможницями у парному розряді на першість міста Собранці (Чехословаччина).

9. 1902 рік. У селі Липове, що на Свалявщині, звели корт для курортників та місцевих любителів великого тенісу.

10. 1904 рік. В Ужгороді на відкритому турнірі з тенісу 1-ше місце

виборов популяризатор цього виду спорту у краї Е. Тагі.

11. 1904 рік. У с. Ставне (Великобerezнянщина) дебютувала відкрита першість комітату з тенісу. Серед 50 тенісистів титул чемпіона завоював ужгородський лейтенант В. Мінкус, який у фіналі переграв будапештця Б. Рідля. 3-тє місце здобув львів'янин Е. Прібілі.

12. 1905 рік. На двох ужгородських kortах були побудовані перші роздягальні та кімната для суддів.

13. 1906 рік. Відбувся перший чемпіонат Ужгорода й комітату з великого тенісу.

14. 1906 рік. У Хусті був створений перший тенісний осередок.

15. 1908 рік. 14 червня у місті над Рікою з ініціативи директора місцевого казино Ревеса на його подвір'ї був урочисто відкритий перший тенісний корт у Хусті.

16. 1908 рік. 28 липня пройшли перші змагання у Солотвині. Серед жінок кращою стала Л. Строне.

17. В 1908 р. Відразу у двох населених пунктах області (Рахів, Солотвино) для любителів тенісу були відкриті спортивні майданчики.

18. 1910 рік. Переможець першості Ужанського комітату Е. Шмідт згодом став чемпіоном Угорщини.

19. 1910 рік. Берегово. На kortах «Фюрдекерту», де пройшов чемпіонат міста, серед жінок чемпіонкою стала А. Горват, а у чоловіків «золото» здобув Д. Бузункаї.

20. 1911–1914 рр. Ужгородець К. Ланер став 4-кратним чемпіоном Австро–Угорщини серед «провінційних гравців» (участь не брали атлети з Будапешта та Відня).

21. 1912 рік. Була заснована Міжнародна федерація тенісу.

22. 7 липня 1912 р. Берегівська газета «Берег» писала: «Адміністрація залізниці побудувала напроти вокзалу сучасне спортивне містечко з тенісним кортом та кегельбаном».

23. 1919 рік. Відбулася першість Ужгорода з тенісу. 1-ше місце серед жінок виборола В. Керекеш, а у чоловіків – лікар К. Кретович.

24. 1920 рік. У чемпіонаті Підкарпатської Русі переможцями стали Пал Сенкересті та Ержіка Вірані.

25. 1920 р. Вперше в історії олімпійських тенісних турнірів у рамках однієї Олімпіади, що проходила у серпні в Антверпені (Бельгія), проводилися змагання у всіх 5 розрядах: жіночому і чоловічому одиночному та парному (чол. і жін.), а також міксті (чол. і жін.).

26. 1922 р. У відкритому чемпіонаті Підкарпатської Русі з тенісу переможцем став берегівчанин Г. Мочар.

27. 1933 рік. Ужгородець Е. Манкович став чемпіоном Угорщини серед юнаків.

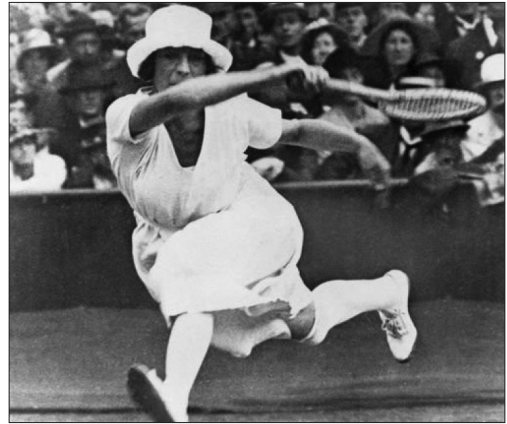
28. 1943 – 1944 рр. – ужгородці Й. Гагер, брати Чонгарі кілька разів були призерами чемпіонатів Угорщини з тенісу.

29. 1945 рік. З Києва для закарпатських тенісистів надійшов спортивний інвентар.

30. 1946 рік. Створена обласна секція тенісу. Її головою став Е. Ковач.

31. 1946 рік. Троє атлетів Закарпаття (Й. Гагер, Є. Баркас та Е. Ковач) вперше взяли участь у чемпіонаті УРСР з тенісу у закритих приміщеннях (м. Львів). Й. Гагер став переможцем в одиночному розряді, а також у парному з Є. Баркас.

32. 1946 – 1947 рр. Відкриваються тенісні секції при обласних товариствах «Спартак» та «Авангард».

1920 рік. Антверпен. Французька тенісистка Сюзана Ленглен завоювала на Олімпіаді в Антверпені не лише дві золоті й одну бронзову медалі, але й пристрасну любов публіки. Вона стала першою знаменитою тенісисткою.

33. 1946 рік. Перший склад збірної Закарпаття на чемпіонаті УРСР з тенісу був таким: А. Борош, В. Шуфрич, Є. Баркас, Е. Ковач, Й. Гагер та П. Кляп. Є. Баркас із Й. Гагером у міксті завоювали золоті медалі.

34. 1946 р. А. Борош/Є. Баркас вперше стали володарями Кубка УРСР.

35. 1946 рік. На 1-ій спартакіаді Закарпаття честь підняти прапор

змагань було надано теністу Й. Гагеру.

36. 1947 рік. Ужгородці Б. Набиванець та Й. Яношевський вибороли золоті нагороди на чемпіонаті УРСР серед юнаків.

37. 1950 рік. Закарпатський дует А. Борш/Є. Баркас став чемпіоном УРСР.

38. 1951 рік. Ужгородка А. Борш виборола чемпіонський титул не лише ЦР ДСТ «Іскра», але й здобула золоту медаль на змаганнях ВЦРПС. Цього ж року вона у парі з киянкою О. Калмиковою стала переможницею чемпіонату УРСР.

39. 1951 рік. Першим учасником і призером чемпіонату СРСР став ужгородець Й. Гагер. Саме цього року він у парі з київським мс СРСР С. Фрідляндом зайняв призове 3-тє місце.

40. 1951 рік. Ужгородець І. Малес став чемпіоном СРСР серед юнаків.

41. 1952 рік. Ужгородцю Й. Гагеру першому на Закарпатті присвоїли почесне звання мс СРСР, а 14 січня наступного року йому було вручено посвідчення під №5192 і значок «Майстер спорту СРСР».

42. 1953 рік. Ужгородець Й. Гагер став абсолютним чемпіоном, а берівчанка Єлизавета Майор – чемпіонкою України.

43. 1953 рік. Й. Гагер вперше ввійшов до символічного списку «10 кращих тенісистів СРСР». А очолив список його товариш змс СРСР і народний артист РРФСР, відомий спортивний коментатор Микола Озеров.

44. 1953 рік. Ужгородка Є. Федак у парі з мукачівкою Ш. Пухлик стали срібними призерками спартакиади школярів УРСР.

45. 1954 рік. Й. Гагер став срібним призером чемпіонату СРСР в одиночному розряді. У фінальній дуелі він програв відомому радянському теністу змс СРСР С. Андреєву.

46. 1954 рік. Й. Гагер вдруге став абсолютним чемпіоном УРСР.

47. 1954 рік. Мукачівка Ш. Пухлик у складі юнацької збірної УРСР стала чемпіонкою СРСР серед дівчат.

48. 1955 рік. Ольга Бендас із Ужгорода виборола золоту медаль на чемпіонаті України.

49. 1956 рік. Київ. Й. Гагер та Т. Негер у парній категорії стали чемпіонами І-ої Спартакиади народів

УРСР і взяли участь у Спартакіаді народів СРСР.

50. Срібними призерками дебютної Спартакіади народів УРСР став дует (мати та донька) Єва Крочко-Федак/ Бланка Федак із Ужгорода.

51. 1954 – 1955 рр. Прізвище Й. Гагер під №4 та №10 значилося у символічних списках «10 кращих тенісистів СРСР», а у **1956 р.** ужгородець втретє став абсолютним чемпіоном УРСР.

52. 1956 рік. Заснована Федерація тенісу СРСР.

53. 1956 рік. Мукачівець М. Мозер вперше про себе заявив на зимовій першості УРСР у закритих приміщеннях (м. Львів), вигравши три золоті медалі на цих змаганнях.

54. 1956 рік. У складі збірної України Й. Гагер став срібним призером I-ої Спартакіади народів СРСР.

55. У 1956 році вперше двоє представників Закарпаття (Й. Гагер та М. Мозер) ввійшли до престижного списку «10 кращих тенісистів СРСР у сезоні».

56. Протягом 1956 – 1958 рр. закарпатець М. Мозер під №№3, 6 та 8 був у символічному списку «10 кращих тенісистів СРСР».

57. 1957 рік. Елемір Ковач перший із закарпатців був удостоєний почесного звання «Суддя всесоюзної категорії», а через рік таке ж посвідчення було вручено мукачівцю Степану Кручаниці.

58. Мукачівка Шарлота Пухлик-Вешелені та ужгородець Іван Шуфрич стали переможцями юнацької першості УРСР.

59. 1959 рік. Збірна облради ДСТ «Спартак» (Й. Гагер, Й. Яношевський, Ю. Малес та Є. Федак) на всесоюзних змаганнях цього товариства, що проходили у Батумі, у фіналі перемогла збірну Москви.

60. 1959 рік. Ш. Пухлик-Вешелені – чемпіонка ЦР ДСТ «Авангард» (м. Ленінград).

61. 1959 рік. Вихованець ужгородської ДЮСШ П. Герка став чемпіоном УРСР серед школярів.

62. 1959 рік. Й. Гагер у складі збірної УРСР став вдруге срібним призером Спартакіади народів СРСР.

63. 1959 р. Мукачівець Михайло Мозер першим із українців став абсолютним чемпіоном СРСР.

64. 1959 рік. У фінальній зустрічі чемпіонату СРСР М. Мозер зустрівся з ленінградцем А. Потаніним і обіграв суперника з рахунком 3:0 (9:7, 8:6, 6:2). У парному розряді теж була зафіксована «суха» перемога 3:0 (Лихачьов/**Мозер** – Андреев/Озеров – 6:3, 6:2, 6:4). Знай наших!

65. 1960 рік. У цьому році місто Дніпродзержинськ (нині Кам'янське) отримало право на проведення літнього чемпіонату України серед дорослих. Переповнені трибуни глядачів із захопленням зустрічали справжніх зірок тенісу: М. Мозера, Г. Бакшееву, знаменитих сестер Таранових. В одиночному розряді у фіналі М. Мозер обіграв місцевого відомого тенісиста Ю. Ольховика, а у фіналі (парний розряд) разом із ним посів 1–ше місце.

66. 1960 рік. М. Мозер на чемпіонаті СРСР завоював три золоті медалі.

67. 1960 рік. І. Мозер став абсолютним чемпіоном СРСР. Цим найвищим спортивним титулом володіють лише 10 тенісистів Союзу (1924 – 1991 рр.).

68. 1959 – 1960 рр. М. Мозер двічі поспіль під №1 ввійшов до символічного списку «10 кращих тенісистів СРСР».

1960 р. Вересень. Першість УРСР. На світлині (зліва направо): Т. Таранова, М. Мозер, Г. Бакшеєва.

69. 1963 рік. М. Мозер у складі збірної СРСР взяв участь у популярному міжнародному «Кубку Девіса». Він відіграв 4 матчі (один. розряд) і у всіх святкував перемоги.

70. Іван Шуфрич із обласного центру не лише став срібним призером першості ЦР ДСТ «Спартак» (м. Батумі), але й виконав норматив майстра спорту СРСР. Посвідчення та значок йому було вручено у грудні ц. р.

71. 1965 рік. Й. Гагер у складі збірної УРСР став бронзовим призером Спартакіади народів СРСР.

72. 1966 рік. «Кубок Галеа». Міжнародне командне змагання серед

юнаків до 20 років, який розігрується щорічно, а фінальні змагання проводяться у французькому м. Віші. У 1966 році збірна СРСР у складі А. Волкова, В. Коротких (обидва з Москви), Т. Какулія (Тбілісі), **О. Єгорова (Ужгород)** стала фіналістом.

73. 1972 рік. І. Крочко став суддею всесоюзної категорії з тенісу.

74. 1981 рік. Міжнародне командне змагання серед юнаків віком до 16 років «Кубок Жана Беккера» розігрується щорічно з 1972 р. Фінальні змагання проходять у французькому місті Ле Туку. Склад команди: А. Волков (Калінінград), Ст. Габрічідзе, В. Метревелі (обидва Тбілісі), **Й. Крочко (Ужгород)**, А. Чернецький (Сімферополь). Юнацька збірна СРСР фінішувала на 3-ій призовій позиції.

75. 1982 рік. Й. Крочко став чемпіоном СРСР серед юнаків, а наступного року виконав норматив мс СРСР з тенісу.

За неофіційними даними, майже 1000 закарпатців стали змс, мсмк і мс СРСР та України. Серед тих, хто удостоївся цих високих звань, і 25 вихованців закарпатської школи тенісу (справа наліво): К. Мечей (теніс), А. Завадяк-Дудинська та Й. Антонієв (лук), Т. Негер та І. Крочко (теніс).

76. 1982 рік. Міжнародний Кубок «Копа дель Соль» (у перекладі з іспанського «Кубок сонця») серед 14-річних хлопчиків. Заснований ЄТА в 1979 р. і розігрується щорічно. Фінальні змагання проводяться за олімпійською системою в Барселоні. Кращого результату наша команда домоглася в рік свого дебюту, коли, вигравши у однокітків з Італії (3:2), посіла 3-тє місце. **Склад команди:** Ст. Габрічідзе (Тбілісі), **Й. Крочко (Ужгород)**, Д. Поляков (Київ), А. Філімонов (Рига), Р. Шевчук (Донецьк).

1975 рік. Донецьк. Збірна області серед дорослих на Спартакіаді народів України. У її складі були: Світлана Молнар, Катерина Мечей-Ковач, Магдалина Негер, Ільда Кечіна, Олександр Єгоров, Степан Гададі, Василь Лакатош, Йосиф Надь, Іван Павлінчак, Золтан Шуфрич та інші.

77. 1983 р. Й. Крочко – срібний призер першості Європи (юнаки до 16 р.).

78. 1983 рік. В Ужгороді перебував 24-разовий чемпіон СРСР з тенісу, відомий спортивний коментатор М. Озеров.

79. 1984 рік. Закарпатці С. Сербайло та Й. Крочко стали срібними призерами чемпіонату Європи у парному чоловічому розряді.

80. 1985 рік. Мс СРСР Г. Белені з Тячева виборолла Кубок Європи.

81. 1985 рік. Й. Крочко у парі з сімферопольцем А. Чернецьким стали переможцями всесоюзних юнацьких спортивних ігор.

82. 1986 рік. С. Сербайло став вдруге срібним призером чемпіонату Європи у командному заліку.

83. 1987 р. Й. Крочко – переможець турніру «Балкантурист» (Болгарія).

84. У 1987 р. у Таллінні був розіграний черго-

Ужгород. 22 червня 1983 р. М. Озеров стоїть у центрі з книгою. Справа у середньому ряду стоїть голова облради ФСТ «Україна» В. Кушнірчук.

вий 56-ий чемпіонат СРСР з тенісу. Єдиним представником Закарпаття на ньому був Й. Крочко, який у чвертьфіналі (одиночний розряд) поступився «міцному горішку» змс СРСР А. Чеснокову, який згодом і став чемпіоном, перегравши у фіналі А. Зверева.

85. 1985–1988 рр.

Й. Крочко 4 роки поспіль входив у символічний список «10 кращих тенісистів СРСР».

86. 1988 р. 30.05. –

06.06 в Ужгороді проходив чемпіонат СРСР з тенісу. Головним арбітром змагань був суддя республіканської категорії Т. Негер.

87. 1988 рік. Й. Крочко виборов срібну нагороду на чемпіонаті СРСР серед дорослих в одиночному розряді.

88. 1988 рік. Й. Крочку першому й останньому на Закарпатті було присвоєно звання майстра спорту СРСР міжнародного класу з тенісу. У цілому такого високого звання удостоєні лише 55 тенісистів СРСР.

89. 1988 рік. І. Крочку було присвоєно звання «Заслужений тренер УРСР» з тенісу. До речі, першому й поки-що єдиному.

90. 1988 рік Олександр Гулянич під №18 входив до 20 кращих тенісистів Радянського Союзу серед юнаків 1972 р. н., а ужгородець Степан Сербайло під №27 був у символічному списку «50 кращих тенісистів СРСР», а також під №4 – серед юнаків 1970 р. н.

1984 рік. Івано-Франківськ. Збірна області з тенісу на спартакіаді школярів України виборола 2-ге загальнокомандне місце (**зліва направо**): Оксана Дідіна, Андріана Мечей, Беата Куштан та Ірина Матейко.

91. 1990 рік. В Ужгороді пройшли ХІХ-ті Всесвітні дитячі Олімпійські ігри. На них чемпіонами з тенісу стали 14-річні господарі змагань Руслана Кучінка та Андрій Фріга (тренер Юрій Колб). Срібна медаль дісталася ще одній ужгородці Олесі Білак.

92. 1990 рік. В Ужгороді проходила першість СРСР серед молоді. У парному розряді «золото» виборов закарпатський дует Сербайло/Єгоров, а «бронзу» – Гулянич/Клісман.

93. 1990 рік. Віталій Єгоров на всесоюзній молодіжній першості СРСР в одиночному розряді став переможцем.

94. 1990 рік. Ужгородець Олександр Гулянич останнім з українських тенісистів отримав посвідчення та значок «Майстер спорту СРСР».

95. 1991 рік. Юрій Колб із Ужгорода, як інструктор з тенісу, провів

чотиритижневе тренування у спортивній школі «Ч. Січі» (США).

96. 1991 рік. Р. Долинич у складі юнацької збірної Уккрани ФСТ «Трудові резерви» з тенісу у першості Центральної ради цього товариства став переможцем.

97. 1992 рік. В ужгородському СК «Юність» проходила міжнародна першість серед школярів. Серед хлопців 1978 – 1979 рр. н. у фіналі (одиначний розряд) ужгородець Василь Рішко переграв Афанасьєва з Алма-Ати.

Звіт про цей турнір був вміщений у газеті «Закарпатська правда».

98. 1992 рік. Тренер Юрій Колб організував перший в області тенісний клуб «Ужгород».

99. 1993 рік. Травень. Вперше жіноча збірна України з тенісу виступала в Кубку Федерації під жовто-блакитним прапором. Це був дебют у груповому турнірі 1-ої групи Євро-Африканської зони (м. Ноттингем, Англія). Честь нашої країни відстоювали три молоді тенісистки (1972 – 1975 рр. н.): О. Лугина, Н. Білецька й закарпатка Г. Белені.

100. 1993 рік. С. Сербайло став срібним призером «Кубка Півночі» (Росія), а наступного року – фіналістом відкритого чемпіонату Росії в одиначному та парному розрядах.

101. 1996 рік. Ужгородець А. Мигалко у Донецьку був другим у чемпіонаті України і виконав норматив мс України.

102. 1997 рік. З ініціативи ТК «Ужгород» (Ю. Колб) відбувся 1-й турнір пам'яті закарпатського тенісиста та тренера Й. Яношевського.

103. 1998 рік. Майстер спорту України Р. Долинич став переможцем всеукраїнської універсиади (м. Львів).

104. 2000 рік. Головою ФТЗ було обрано голову постійної комісії обласної ради з питань бюджету А. Д. Федченка.

105. 2002 рік. А. Ленарт стала чемпіонкою і володаркою Кубка України серед дівчат, а також виконала норматив майстра спорту України.

106. 2003 й 2004 рр. Чемпіоном серед ветеранів (50 р.+) на турнірах пам'яті Й. Гагера й Т. Негера став відомий закарпатський журналіст, власний кореспондент РАТАУ в Угорщині С. К. Ваш.

107. 2003 рік. В ужгородському СК «Юність» вперше на Закарпатті пройшов зимовий Кубок України з

тенісу. Володарем Кубка України у міксті став А. Мигалко.

108. 2005 рік. У Варшаві проходив черговий чемпіонат світу з тенісу серед журналістів. Уже згадуваний ужгородець С. Ваш став чемпіоном в одиночному розряді.

109. 2005 рік. В ужгородському СК «Юність» проходила першість України з тенісу у двох вікових категоріях (до 16 та до 18 років). Серед дівчат до 18 років срібною призеркою стала ужгородка А. Ленарт, а у парі з К. Лапіною з Донецька – бронзовою.

110. 2009 рік. У Тячеві пройшов Міжнародний турнір з тенісу серед ветеранів «Кубок міста Тячів 2009».

111. За підсумками 2009 р. у десятку кращих українських тенісистів (1994 р. н. і мол.) увійшов ужгородець А. Немеш.

112. 2010 р. 13-річна тячівка Б. Велеган перемогла в угорському турнірі Європ ейської тенісної асоціації під назвою «Batta Cup» серед дівчат до 16 р., а також здобула «срібло» на турнірі ЄТА «Antei Cup» (Київ).

113. 2010 рік. 13 – 18 липня на Тячівських міських кортах пройшов 1-ий Всеукраїнський юнацький турнір (14 – 15 років), присвячений пам'яті засновника тенісу, экс-директора місцевої ДЮСШ у райцентрі З. М. Шуфрича.

114. 2010 рік. Майстер спорту СРСР С. Сербайло став чемпіоном України серед ветеранів (40+).

115. 2011 рік. Ужгородець Василь Єгоров став срібним призером чемпіонату України (Маріуполь).

116. 2013 рік. В Ужгороді реконструювали й відкрили 8 нових кортів.

117. 2013 рік. Проведено перший турнір із тенісу серед ветеранів, приурочений пам'яті Г. Бандровського.

118. 2014 р. Чи не вперше за роки незалежності України на обласному телебаченні керівництво Федерації тенісу Закарпаття (В. Алексій, І. Шуфрич, І. Гулянич, О. Кіндрат та інші) повели гостру дискусію про відродження слави закарпатської школи тенісу та вирішення злободенних питань щодо збереження вже існуючої, а також створення сучасної матеріально-технічної інфраструктури для подальшого розвитку тенісу у краї.

119. 2014 р. 4 – 10 серпня в Івано-Франківську проходив Всеукраїнський юнацький турнір 1-ої категорії з тенісу. Серед дівчат до 16-ти років успішно виступила вихованка Тячівської ДЮСШ Ю. Пузик, яка в одиночному розряді виборола 2-ге місце, а у парі із І. Русин із Мукачєва закарпатки «спіймали» вікторію.

120. 2016 рік. У жовтні ужгородський дует Василь Єгоров/Наталія Бобаль здобули Кубок України.

121. 2016 рік. Суддею національної категорії з тенісу став Віталій Деяк із Хуста.

122. 2017 рік. Ужгородці Н. Бобаль та мукачівці І. Русин присвоєно почесне звання мс України.

123. 2018 р. 24–25 березня в ужгородському спорткомплексі «Юність» пройшов Всеукраїнський юнацький турнір з тенісу 2-ої категорії серед юнаків та дівчат. Його організатором виступила регіональна федерація тенісу (голова В. Алексій).

124. 2018 Грудень. Даміан Гулянич разом зі львів'янином Іллею Сарафінім став фіналістом міжнародного турніру ITF у столиці Білорусі м. Мінську.

Під № **125** так і хочеться написати: в Ужгороді відкрито музей спортивної слави. Річ у тім, що цю проблему неодноразово порушували свого часу наші відомі спортивні діячі В. Федак, П. Крайняниця, Є. Драга, В. Алмашій, О. Пайкош, М. Заєць, С. Гаупт, Е. Ковач, Л. Городний, С. Михай-

лович, І. Шуфрич, В. Кушнірчук, І. Гулянич, І. Русанов, О. Шестаков, олімпійські чемпіони Й. Беца з Мукачєва (футбол) та Ніна Гецко–Лобова з Берегова (гандбол), двократний срібний призер ОІ Василь Станкович із Нового Давидкова (фехтування), голови обласної ради ФСТ «Колос» П. Фітас, Г. Куруц та М. Тимчак, члени виконкому обласного відділення НОК України на чолі із своїм очільником мс СРСР І. Ріяляком. Не один раз це болюче питання піднімали журналісти, які готують матеріали на спортивну тематику, зокрема С. Ваш (учасник багатьох європейських та світових турнірів із тенісу серед працівників ЗМІ), І. Сюч, С. Коваленко, І. Жирош, М. Скалига, В. Католик, В. Альохін, М. Рішко, М. Русин, В. Попович, А. Савко, С. Селменський – усіх не перелічити.

Свого часу перші кроки зробило керівництво Закарпатського краєзнавчого музею, де зберігаються окремі спортивні реліквії. Серед них є й чимало різних нагород, завойованих нашою прославленою тенісисткою Бланкою Федак-Бем. Тому надіємося на створення невдовзі обласного музею в Ужгороді під умовною назвою «Народний музей спортивної та олімпійської слави Срібної Землі».

СВІТОВІ ЛЕГЕНДИ ТЕНІСУ

Головним органом управління тенісними справами є Міжнародна федерація тенісу (англ. ITF), яка складається із 202 національних ТФ.

Професійні тенісисти об'єднані в Асоціацію тенісних професіоналів (АТР – чоловіки та WTA – жінки).

НАЙПРЕСТИЖНІШІ ТЕНІСНІ ТУРНІРИ (їх є 4):

1. Відкритий чемпіонат Австралії;
2. Відкритий чемпіонат Франції;
3. Вімблдонський турнір (Англія);
4. Відкритий чемпіонат США.

НАЙПРЕСТИЖНІШІ КОМАНДНІ ЗМАГАННЯ

1. Кубок Девіса – змагання збірних країн серед чоловіків;
2. Кубок Федерації – змагання збірних країн серед жінок;
3. Кубок Хопмана – змагання змішаних чоловічо-жіночих збірних.

Є таке поняття, як «кар'єрний Великий шолом» (ВШ) – виграш усіх 4-ох головних турнірів протягом тенісної кар'єри. Лише 10 тенісистів змогли зібрати ВШ за свою кар'єру. Вони представлені в рейтингу, який складений за кількістю виграних турнірів в одиночному розряді (чоловіки).

9 – 14 місця щодо виграних турнірів ВШ (по 8) в одиночному розряді займають відразу 5 відомих тенісистів світу: австралієць Кен Розвел, англієць Фред Перрі, американці Джиммі Коннорс та Андре Агассі й чех Іван Лендл. Усі вони певний період були

першими ракетками світу. Скажімо, Андре Агассі зберігав цей титул протягом 101 тижня (з перервами), а також був чемпіоном Літніх Олімпійських ігор (ОІ) 1996 року в одиночному розряді. Усього за кар'єру Агассі виграв 60 турнірів.

8-ме місце посідає американський тенісист Білл Тілден (10 лютого 1893 – 5 червня 1953 рр.), який 10 разів ставав переможцем турнірів ВШ в одиночному і 11 разів у парному чоловічому розрядах та міксті. Чемпіон світу на ґрунтових кортах (1921 рік). 7-разовий володар Кубка Девіса (1920-1926 рр.). Член Міжнародного залу тенісної слави (МЗТС) з 1959 року.

7-ме місце посідає австралійський тенісист **Род Лейвер**, який виграв 11 турнірів ВШ в одиночному і стільки ж у парному розрядах. Член Міжнародного залу тенісної слави з 1981 року.

6-те місце у шведського тенісиста Бйорна Борга, який вважається одним із найкращих тенісистів усіх часів і народів. За свою не дуже довгу тенісну кар'єру він виграв 11 турнірів ВШ із 27, в яких брав участь. Він був протягом 109 тижнів першою ракеткою світу.

5-те місце у сербського гравця Новака Джоковича, який 12 разів святкував вікторію на турнірах ВШ (половина їх припадає на відкритий чемпіонат Австралії). Був 223 тижні у ролі першої ракетки світу. У складі збірної Сербії у 2010 році виграв Кубок Девіса.

4-те місце – австралієць **Рой Емерсон**, який 12 разів був переможцем турнірів ВШ в одиночному та 16 разів у чоловічому парному розрядах. Світовий рекордсмен серед чоловіків за сумарною кількістю титулів в турнірах ВШ, єдиний тенісист-чоловік, який завоював кар'єрний ВШ як в одиночному, так і парному розрядах. 8-разовий володар Кубка Девіса у складі збірної Австралії. Член МЗТС.

3-тє місце займає американець **Піт Сампрас**, який за свою 15-річну кар'єру виграв 14 турнірів ВШ в одиночному розряді та 286 тижнів був першою ракеткою світу (2-ге місце). Також був 5-кратним переможцем кубку Мастерс.

2-ге місце посідає іспанський тенісист **Рафаль Надаль**, який у своєму активі має 15 виграних турнірів ВШ. Йому належить рекорд за кількістю виграних Відкритих чемпіонатів Франції (10) серед чоловіків, а також здобув так званий ЗШ на ОІ у Пекіні (2008 рік). Іспанець святкував вікторії на 66 турнірах. 141 тиждень був першою ракеткою світу (7-ме місце).

1-ше місце. Кращим тенісистом світу вважається швейцарський тенісист **Роджер Федерер**, який в одиночному розряді виграв рекордну кількість турнірів ВШ – 19. Був кращим тенісистом на 76 турнірах і є абсолютним рекордсменом за кількістю зароблених призових – понад 73 мільйона доларів. Перебував у статусі першої ракетки світу 302 тижні (з перервами). Рекорд!

ТОП-10 КРАЩИХ ТЕНІСИСТОК СВІТУ (головний показник – це кількість перемог тенісисток на турнірах Великого Шолома (одиночний розряд (о. р.)).

1-ше місце. Австралійська тенісистка **Маргарет Сміт-Корт** (1942 р.н.) була переможницею 62 турнірів ВШ протягом 25 років (1960-1975 рр.). В одиночному розряді вона 24 рази ставала переможницею турнірів ВШ, у парному та міксті – по 19 разів, що є неперевершеним рекордом в історії тенісу. За свою кар'єру Корт 85 разів грала у фіналах турнірів ВШ, що є ще одним рекордом тенісу, який вона ділить з М. Навратіловою. Корт – одна з трьох власниць «повного набору» титулів турнірів ВШ: вона вигравала всі 4 турніри в одиночному та парному розрядах, а також міксті. Треба відзначити, що серед чоловіків такого не домігся ніхто, правда, ще двоє жінок володіють цим досягненням – це Д. Харт і М. Навратілова.

2-ге місце посіла американська тенісистка і колишня перша ракетка світу **Серена Вільямс**, яка святкувала перемоги на всіх турнірах ВШ (одиночний та парний розряди). Вона була першою ракеткою світу 319 тижнів (третій показник). С. Вільямс – 4-разова олімпійська чемпіонка, а також єдина серед чоловіків та жінок стала володаркою «Золотого шолому». Серена перемагала на 39 турнірах ВШ, 23 рази в одиночному розряді, 14 разів у парі та 2 рази у міксті. За кількістю титулів на цих змаганнях в одиночно-

му розряді вона посідає 2-ге місце в історії жіночого тенісу і поступається лише М. Корт (24).

3-тє місце зафрактувала за собою німецька тенісистка **Штеффі Граф**, визнана кращою тенісисткою 20-го сторіччя. Вона єдина, хто домігся колосального успіху на 4 різних покриттях. Штеффі 22 рази ставала володаркою турнірів ВШ. Вона 7 разів перемагала на чемпіонатах світу, а в 1991 році протягом 186 тижнів поспіль утримувала титул першої ракетки світу (рекорд!). У 1997 році Граф довела це досягнення до 377 тижнів. Німкеня – єдина тенісистка, яка у 1988 році виграла усі турніри ВШ та стала чемпіонкою ОІ у Сеулі. За це унікальне досягнення вона стала власницею «ЗШ», а також удостоєна олімпійського ордена і включена до МЗТС.

4-тє місце займає ще одна американська тенісистка **Хелен Уїлз** (1905 р. н.), яка 31 раз перемагала на турнірах ВШ (22 рази в одиночному й 9 разів у парному розрядах). У 18 років вона стала дворазовою олімпійською чемпіонкою (в одиночному і парному розрядах) на ОІ в Парижі (1924 рік). Уїлз 9 разів з перервами (1927 – 1938 рр.) визнавалася першою ракеткою світу (рекорд серед жінок). У 1959 р. її ім'я було включено до списку МЗТС.

5-тє місце посідає американська тенісистка Крістін Марі Еверт (1954 р. н.) – колишня перша ракетка жіночого тенісу та переможниця 19 турнірів Великого шолому в одиночному розряді, у т. ч. на 7 турнірах Відкритого чемпіонату Франції, що є ре-

кордом цих змагань. Загальний рахунок перемог-поразок у кар'єрі Еверт (одиночні ігри) становить 1309:146. Це, до речі, найкращий показник у жіночому професійному тенісі.

6-місце. Американська тенісистка чеського походження Мартина Навратілова (1954 р. н.) – переможниця 18 турнірів серії ВШ в одиночному розряді. Завдяки їй прекрасній грі збірна США 5 разів володіла Кубком Федерації. Окрім цього вона має в своєму активі 328 титулів чемпіонки WTA-туру (в одиночному та парному розрядах), а також була першою ракеткою світу впродовж 331 тижня.

7-ме місце. Французька тенісистка **Сюзанн Ленглен** (1899 р. н.) свого часу була дворазовою чемпіонкою ОІ (1920 рік) і 31 раз перемагала на турнірах ВШ (в одиночному – 12, стільки ж у парному розрядах і 7 разів у міксті). Член МЗТС.

8-ме місце. Американська тенісистка **Морін Кетрін** (17 вересня 1934 – 21 червня 1969 рр.) була 18 разів володаркою ВШ в одиночному (9 разів), парному (6) розрядах та міксті (3 рази). Член МЗТС.

9-тє місце. Тенісистка, яка виступала відразу за дві країни (Югославія та США), **Моніка Селеш** має 9 особистих перемог на турнірах ВШ, 4 з них на Відкритому чемпіонаті Австралії.

10-тє місце. Американська тенісистка Вінус Вільямс у своїй кар'єрі 7 разів була переможницею турніру ВШ в одиночному розряді, а також здобула дві золоті медалі на ОІ в Сід-

неї (в одиночному розряді та у парі з сестрою Сереною). Була також першою ракеткою світу.

До **ТОП-10** тенісистів світу ми віднесли б і американську тенісистку **Доріс Харт** (1925 – 2015 рр.), яка була 6-разовою переможницею турнірів ВШ в одиночному, 14 разів у парному розряді та 15 разів у міксті. Харт також була володаркою турнірів ВШ у всіх трьох розрядах. Перша ракетка світу (1951 р.). Член Міжнародного залу тенісної слави з 1969 року.

Швейцарська тенісистка чесько-горського походження **М. Хінгіс** носить титул 18-кратної переможниці турнірів ВШ в одиночному (5 разів) та парному (13) розрядах. 5 разів була фіналісткою в одиночному розряді. У 2001 році Хінгіс отримала Кубок Хопмана в командному розряді, а також три роки поспіль (209 тижнів) була першою ракеткою світу серед жінок.

Росіянка **М. Шаріпова** теж 5 разів виграла турніри ВШ в одиночному розряді. Була вона і першою ракеткою світу в цьому ж розряді.

Здобутки українських тенісистів на турнірах Великого шолома незначні. В одиночному розряді найбільшого успіху добивався **Андрій Медведєв**, який був фіналістом Відкритого чемпіонату Франції.

У парному розряді Відкритий чемпіонат Австралії вигравали в 2008 р. сестри **Альона і Катерина Бондаренко**, а **Тетяна Перебийніс** була фіналісткою Вімблдон у міксті.

Дівчата-юніорки мали трошки кращі успіхи. **К. Бондаренко** ви-

грала Вімблдон у 2004 р., **Е. Світоліна** була кращою на Відкритому чемпіонаті Франції (2010 р.), а Марта Костюк на початку 2016 року стала чемпіонкою на турнірі Petits As (неофіційний чемпіонат світу серед тенісистів 12 – 14 років), який вигравали в свій час і майбутні зірки світового масштабу – Мартіна Хінгіс (1991, 1992), Кім Клейстерс (1997) і Дінара Сафіна (2000).

Наступного року киянка перемогла на Відкритих чемпіонатах Австралії та США.

У лютому 2018 році Костюк дебютувала у Fed Cup за Україну проти збірної Австралії у Канберрі. В своєму першому матчі Марта обіграла 26-ту ракетку світу Дарію Гаврилову у двох сетах (7 – 7 та 6 – 3).

Наприкінці 2017 року киянка була гостем у закарпатських тенісистів, учасників першості області серед команд ДЮСШ. На фото внизу Марта Костюк та Мирослава Глібчук із Тячева провели показову гру. Виграла, як у таких випадках кажуть, дружба!

Т. Саксон (на фото зліва) – екс-член збірної області, тренер із тенісу: «Теніс – це життя. Цей вид спорту допомагає мені завжди бути у хорошій фізичній формі. Він виховує характер та силу волі. Заняття ним сприяє укріпленню здоров'я і заряджає позитивною енергією на весь день. Я завжди полюбляла активні види спорту. У шкільні роки грала гандбол, футбол, відвідувала спортивні танці. Тому батьки й записали мене на теніс. Це на- прочуд цікавий, захоплюючий

та інтелектуальний вид спорту, який на корті вимагає від тебе швидку реакцію, хорошу координацію рухів, завжди бути завзятою, наполегливою і добре «читати гру». Не випадково перший космонавт світу Юрій Гагарін свого часу казав: «Теніс, як це не парадоксально, поєднує окремі елементи боксу та шахів».

Словом, шановні читачі, не дивіться ні на вік, ні на зайнятість, а беріть велику ракетку і мерщій на тенісний корт. Не прогадаєте!».

Запам'ятаймо їх такими

Стоять зліва направо: І. Опаленик, С. Негер, А. Гаваші, В. Сирцов, Й. Машкаринець, І. Гулянич, І. Кокотко, А. Федченко (голова ФТЗ), І. Шуфрич, Ю. Ленарт, О. Лазарев (Рівне), ужгородці І. Шангін та Д. Ковбін. **Присіли:** В. Дубров, С. Хохрін (Львів), Г. Добилчін (Львів), В. Смердов, В. Сергієнко (Рівне), М. Ухаль (Ужгород) та інші.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

Алмашій М. Ромочевиця/Михайло Алмашій – Ужгород, вид-во «Закарпаття», 1999. – 220 с.

Альманахи «Теніс» (Київ, головний редактор Юрій Сосновський) – Москва, редакційна колегія.

Бюлетень 2-ої спартакіади Закарпатської області – Ужгород, 1959. – 186 с.

Вацеба О. М. Нариси з історії спортивного руху в Західній Україні/Оксана Вацеба. – Івано-Франківськ: ЛілеяНВ, 1997. – 232 с.

Гаджега В. Олімпійське сузір'я Закарпаття. – Закарпатське обласне відділення НОК України, управління молоді та спорту облдержадміністрації, 2010 – 32 с.

Гаджега В., Тимчак М. «Це магічне слово «Колос»/ Василь Гаджега, Микола Тимчак – Ужгород, вид-во «Тампікс» – 232 с.

Деяк В. Спортивна Хустщина/Василь Деяк – Хуст, 2004. – 118 с.

Драга Є. Спорт, який належить мільйонам (колективний збірник статей «Молодість на старт»). – Ужгород, 1969. – 166 с.

Ковач Е. У них у руках ракетка (збірник статей «Молодість на старт») – Ужгород, 1969. – 92 – 95 с.

Коломоєць А. Юні закарпатці у міжнародних дитячих іграх/Анатолій Коломоєць. Ужгород, вид-во ФОП Бреза – 17–21 с.

Комарницька О., Митровцій І. М. «Для Закарпаття футбол, гандбол і теніс – це традиції, фристайл і гірські лижі – це надії»/Олеся Комарницька. Ужгород. «Новини Закарпаття» (№№ 40 – 41, 15 березня, С. 15) – 2003.

Михайлович С. Спортивний літопис Ужгородського Національного університету/Степан Михайлович. – Ужгород, вид-во УжНУ «Говерла», 2009. – 358 с.

Озеров М. Репортаж про репортаж / Микола Озеров – Москва, вид-во «ФІС», 1976. – 224 с.

Попович В. До вершин майстерності й досконалості (з історії фізкультури і спорту у селищі Великий Бичків)/Василь Попович – Прага, 2002. – 176 с.

Русин М. Мукачево спортивне: науково-популярне видання / Михайло Русин – Мукачево: Карпатська вежа, 2001. – 216 с.

Савко А. Спортивні сторінки Іршавщини/Андрій Савко – Ужгород, вид-во ПП Повч Р. – 182 с.

Тарасюк В. Ю. Розвиток спорту на Закарпатті у Незалежній Україні (1991–2011)/Володимир Тарасюк, Ужгород, вид-во ФОП Бреза. – 258 с.

Федак В. В. Закарпаття у спортивному вимірі/В. В. Федак. – Ужгород, Карпати, 1994. – 152 с.

Фоменко Б. І. Тенніс. Справочник. – Москва: «Фізкультура и спорт», 1991 – 136 с.

ЗМІСТ

Шановні любителі тенісу!	3
Шановні читачі!	4
Золотими літерами вписали свої імена до історії Закарпатського спорту такі майстри великої ракетки	7
Зал слави українського тенісу	9
Голови федерації тенісу Закарпаття	11
Перші паростки тенісу	14
Федерація тенісу у фотоілюстраціях.....	19
Перший етап. Перші удари по малому м'ячу на Закарпатті	20
Другий етап. Період триумфів	27
Третій етап. Період сталого розвитку	41
Четвертий етап. Період розчарувань і надій	49
Галерея слави. Золотий фонд закарпатського тенісу.....	69
М. Озеров: «Хто не бачив гри Гагера, той не бачив тенісу»	69
Містер елегантність	78
Витяги із відкритих тенісних «Меморіалів пам'яті Й. Гагера та М. Мозера»	87
Сильні пам'яттю	96
Унікальна спортивна династія Мозерів із Мукачева	98
Тенісна династія Крочків – найтитолованіша у краї	107
На п'єдесталі пошани тенісна родина Єгорових	114
«Спочатку був теніс, а потім все інше»	124
Маминою стежиною	129
С. Сербайло. У нього авторитетів на корті не було	130
Тенісні вершини Яношевського	137
Спортсмен, тренер й популяризатор закарпатської школи тенісу	140
Ш. Вешелені: «Я грала поруч з корифеями вітчизняного тенісу»	142
Теніс у родині Гуляничів був і залишається у пошані	145
Спортсмен, організатор, тренер.....	150
Славна спортивна сім'я Мечей	154
Г. Белені: «Я мала чудову навчительку»	157
На корті мама з донькою	159
Срібна медаль для Срібної Землі	162
Чудовий тенісист, який став класним тренером	165
Ю. Гомбош: «Теніс – це не просто гра, а мистецтво»	168
Із покоління 90-х	170
В. Рішко: «Легких перемог не буває, а тренувань – тим паче»	172

Р. Долинич: «Теніс і сквош – це еліксир на душу»	174
Тенісист – почесний громадянин Тячева	177
Закарпатка Т. Бачинська – 30-та ракетка у світовому рейтингу	179
Ужгородець Ю. Колб – інструктор із тенісу у США	182
Ужгородець А Фріга – чемпіон малих олімпійських ігор	184
Теніс «народжує» докторів наук	185
Степан Ваш: «Чи легка ноша чемпіона?»	187
У міксті грають мама і син Керечан	189
В. Лакатос: «Тенісисти – це актори, які працюють на сцені просто неба»	192
«Життя – це удача!»	195
Підприємці розіграли свій кубок «Summer Cup 2017»	197
Ці фото теж можуть багато розповісти про тенісні турніри, у яких брали участь наші ветерани	199
Колиска крайового тенісу – Ужгород	201
В Анети Ленарт срібло та бронза на чемпіонаті України	211
М. Бобаль-старший: «Найкраща нагорода – це перемога»	214
Теніс у Тячеві: секрети успіху	217
І перетворили тенісний турнір у казку	237
Бенефіси Вікторії Бонь	239
Юлія Пузик: «Фортуна усміхається тим, хто докладає зусиль»	242
Мирослава Глібчук: «Теніс – це бальзам на душу»	245
Мукачево. Великий шлях великого тенісу	248
І. Русин: «Мрії збуваються, коли фортуна усміхається»	251
Виноградів. Великий теніс у надійних жіночих руках	254
Сестри Велеган розвивають великий теніс у Виноградіві	256
Майбутнє крайового тенісу за юними майстрами великої ракетки	259
Вони прославили Срібну Землю	262
Судді всесоюзної категорії	264
«Попович будував, а я йому допомагав»	265
Вони виводили нас у майстри	267
Основні віхи закарпатського спорту	268
Світові легенди тенісу.....	278
Запам'ятаймо їх такими	283
Використана література	284

Науково-популярне видання

Гаджега Василь Михайлович
Гулянич Ілля Михайлович
Маріонда Іван Іванович
Молнар Михайло Васильович

Закарпатський теніс від витоків до наших днів

В оформленні книги використані світлини із сімейних архівів майстрів тенісу та фотоматеріали Олега Без'язичного, Миколи Скалиги, Василя Товта, Георгія Удовиченка, Михайла Палінчака, Петра Маїка та інших, інтернет-ресурсів

Редактор – *Борис Кушнір*
Технічний редактор – *Марія Товт*
Коректор – *Людмила Алексеєнко*
Ідея, макет – *Василь Гаджега*
Комп'ютерна верстка – *Юрій Гандера, Василь Громіш*
Дизайн обкладинки – *Юрій Гандера*

Підписано до друку 31.10.2018 р. Формат 70x100/16.
Папір офсетний. Друк офсет. Гарнітура Myriad Pro.
Ум.-друк. арк. 23,22. Ум. ф-відб. 93,44. Облік.-вид. арк. 20,84.
Тираж 300 прим.

Всеукраїнське державне видавництво «Карпати».
Директор – Віктор Браславець
88000, м. Ужгород, пл. Жупанатська, 17.
тел./факс: (03122)3-23-66, тел.: (0312)61-26-93
e-mail: vidkarpaty@gmail.com

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції:
Серія ДК № 512 від 27.06.2001 р.,
видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України

Віддруковано у ТОВ «Спектраль ЛТД»,
88000, м. Ужгород, вул. Гагаріна, 36
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції:
Серія ЗТ № 14 від 09.07.2001 р.

3-18

В. Гаджега, І. Гулянич, І. Маріонда, М. Молнар

«Закарпатський теніс від витоків до наших часів» / Гаджега Василь, Гулянич Ілля, Іван Маріонда, Михайло Молнар. Ужгород: вид-во «Карпати», 2018. – 288 стор.

ISBN 978-966-671-498-8

У жовтні 2018 року виповнилося 125 років від народження великого тенісу на Срібній Землі. А його «батьком» вважається викладач Ужгородської угорської королівської католицької гімназії Іштван Медрецький.

Автори ставили собі за мету відстежити «зародження» та розвиток великого тенісу на Закарпатті протягом 125 років. При написанні книги були використані архівні, газетні, а також фотоматеріали, які надали авторам родини Гагера, Шуфрича, Єгорова, Негера, Гуляничів, Гомбоша, Рішка, Дички, Бобаля із Ужгорода, Пухлик-Вешелені, Русин, Сліпенького із Мукачева, Павлишинця, Белені, Мечей-Ковач із Тячева, Н. Мозер з Москви, Колба та Білак із США, Ваша, Мигалка та Крочка з Будапешта тощо.

Видання адресується любителям тенісу й цінителям історії крайового спорту.

УДК 796.342(477.87)(091)